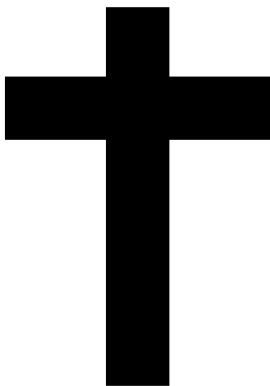

Glavda NT Portion

Portions of the New Testament in the Glavda language of
Nigeria

Glavda NT Portion

Portions of the New Testament in the Glavda language of Nigeria

copyright © 2024 Luke Initiative for Scripture Translation

Language: (Glavda)

Contributor: Luke Initiative for Scripture Translation

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 May 2025 from source files dated 10 May 2025

2a8aae58-fd4b-5cef-8aad-aa54853515aa

Contents

MATA	1
MARKUS	77
1CO	125
2CO	157
GAL	180
COL	192

ƏLBƏG MARAW TƏDVAD MATA

Əlbəg təghər kə Yesu Kəristi

¹ Kakađ təghər kə hulfa Yesu Kəristi, zəra Dauda kwa ghəravaan ndakwani zəra Ibrahim.

² Ibrahim wa yaa Ishaku,
ya nə Ishaku kə Yakuba,
ya nə Yakub kə Yahuda ard zaraabahaana.

³ Ya nə Yahuda kə Ferez ard Zera. Babbaatər Tamara.
Ya nə Ferez kə Hezron,
ya nə Hezron kə Aram,

⁴ ya nə Aram kə Amminadab,
ya nə Amminadab kə Nashon,
ya nə Nashon kə Salmon.

⁵ Ya nə Salmon kə Bowaz, daaga babbaan Rahab.
Ya nə Bowaz kə Obed, daaga babbaan Rut.

Ya nə Obed kə Yesse,
⁶ ya nə Yesse kə Tləkes Dauda.

Ya nə Dauda kə Saluman, daaga babbaan Betshaba,
kwandza uusa Uri wura.

⁷ Ya nə Saluman kə Rehobowam,
ya nə Rehobowam kə Abija,
ya nə Abija kə Asa,

⁸ ya nə Asa kə Yehoshafat,
ya nə Yehoshafat kə Yoram,
ya nə Yoram kə Uzziya,

⁹ ya nə Uzziya kə Yotam,
ya nə Yotam kə Ahaz,
ya nə Ahaz kə Hezekaya,

¹⁰ ya nə Hezekaya kə Manasse,
ya nə Manasse kə Aman,
ya nə Aman kə Yosiya,

¹¹ ya nə Yosiya kə Yekoniya ard zaraabahaan sartakwa
hutsavtəra nə uudah damma Babila kiyava εεva.

¹² Təhalakwa lanngavtərda nə iitər damma Babila, kaa yi-
gayig nə Yekoniya kə Shayeltiyel,
ya nə Shayeltiyel kə Zerubbabela,

¹³ ya nə Zerubbabel kə Abihud,
ya nə Abihud kə Eliyakim,
ya nə Eliyakim kə Azor,

14 ya nə Azor kə Zadok,
 ya nə Zadok kə Akim,
 ya nə Akim kə Eliyud,
 15 ya nə Eliyud kə Eliyazar,
 ya nə Eliyazar kə Mattan,
 ya nə Mattan kə Yakub,
 16 ya nə Yakub kə Isuvu zhiila Maryam,
 Maryam wa yaayig kə Yesu kwa dahav də Kəristi.

17 Badəm nə hulfaatər ciigət tə Ibrahim dat Dauda, hulfkəlawar tar uufadā, ciigət tə Dauda damma sarta kwa hutsavtəra nə yaa Izra'ila damma Babila kiyava əeva, hulfkəlawar tar uufadā, ciigət ma sarta əevər ma Babila da tə sarta yiga Kəristi, hulfkəlaawa tar uufadā.

Yiga Yesu Kəristi

18 Wan nə duuli yava nə Yesu Kəristi. Ma sartən ndza bəlgəhara nə Isuvu kə dzəgwambər kə Maryam babba Yesu. Lakuti kəsgaan kiyava uusa, kaa dləghəgadləghəg kə iin kə hud tədvad Shədəkwa Daadamazhigəla.

19 Nahabi nə Isuvu jambuwaan kə tsəgar zhəru mataataka uudah biya, adaba uuda jirjir nə iina. Kaa baa dabariya tagwav kə iin də vakaiy ma dyamdyaməra.

20 Masartən ba ndzəgaan nə iin ba dzamaghəra, kaa tləgaraatləg zərbəlga Yaazhigəl ma sənnga, aiyama taa kə iina, “Isuvu zəra Dauda, gədzbi kə kəssa Maryam kiyava uusagh biya, adaba huddən dəvakai nə iinna dəga Shidkwa Daadamazhigəla.

21 Da yigaan kə zəra, agha da farva kə daag Yesu, adaba iin wada katta uudahaan sagal ma haipahaatəra.”

22 Dzəghardzəg wanahaan badəm mbakyarvad righəvant nə dəgiti tagada nə Yaazhigəl tədvad tlayang taakiya,

23 “Pakwara dəghwa da dləghgaan kə huudā, da ya kə zəra, da fəvarva daag Immanuela.”

Dəgiti tuuk vakai nə Immanuela, “Daadamazhigəl əmtad də kəmiyamma.”

24 Ciyit ba nə Isuvu ma haara, kaa gatəgaan kə iin kə dəgiti taga nə zərbəlga Yaazhigəla. Kaa kəsguukəsəg nə Isuvu kə Maryam nal kə uusaana.

25 Farabi kə dzaghər biya, bamma təhala kwa yaa nə iin kə zəraana, farva kə iin kə daag Yesu.

2

Nəghararaanəghəg nə lii sərgasərag kə dəgit kə Kəristi

1 Təhalakwa yava nə Yesu ma kəssa Bitalahami ma larda Yahudiya ma zamana Tləkəs Hirudus, kaa sagat kə lii

sərgasərg kə dəgit təghər kwadladl dagat damma Wurshal-
ima.

² Kaa ndavəg kə iitər taakiya, “Mər nə tləksa Yahudahən kwa
yavan ni? Adaba kəmənda nəghəga kwadladlaan sagat də səga,
iin wa kəmaa sagau nəmənd sa ɓagarnəs kwatnahəra.”

³ Cinngha ba nə Tləkəs Hirudus əndkwana, kaa ba uushig kə
ghərana, baz uudaha Wurshaliim badəmma.

⁴ Kaa dzahgantdzahəg kə iin kə maalmaaləh ma zhiila
kəsufah ard lii tsaga adzahadzaha Muusa, ndavtəru kə iin kə
vakavaki da yaav də Kəristina.

⁵ Am nə iitər taa kə iina, “Ma kəsə Bitalahamiya, malarda
Yahudiya. Adaba vinda bandkwah nə tlayanng taakiya,

⁶ “Kəgh Bitalahami ma larda Yahud ndakwani,
agha ənkykwah bi nəng ma lii kwara Yahud biya.

Adaba da sagal ma kəgh nə dadda kwarga,
kwada piya uudahar Izraila.’ ”

⁷ Kaa dəhtərətəhəg kə Hirudus kə lii sərgasərg kə dəgitən
damma dləmmaaba, kaa nəghəgaakanəghəg kə iin vakaatər kə
kalkala sarti nəghara nə iitər kə kwadladləna.

⁸ Kaa ɓəltərətɓələg kə iin damma Bitalahami amaa,
“Damdəg ndan ndavamndavəg bad hənkal kə vakavaki də
zəriina, təhala kwama tlamaraatləga, am saas am tagəwana,
ghəravar ndakwani ən dagal da ɓagarnəs kwatnaha.”

⁹ Ghyəngara ba nə iitər kə cinngha əlbəga tləkəsna, kaa da-
galaatər kə iitəra, dlaɓa ka dagal kə iitər gata kwadladlən
nəghara nə iitər təvuukwatəra, tangw da vakavakən ghaca nə
iin təghər kə zəriina.

¹⁰ Nəghara ba nə iitər kə kwadladləna, kaa hwaɗag kə iitər
ba vaivaiya.

¹¹ Daragha ba nə iitər damma hənyahiina, kaa
nəghəganəghəg kə iitər kə zəriina ard babbaan Maryam, ar kəla
kə ghunj təvuukwana ar ɓaganəs kə kwatnaha. Təhalakwaha, ar
palna kə kadlangngahaatər ar vələr kə adawana ard tərshan
lubban ard mur.

¹² Kaa gwiyağhəra daas kə iitər damma kəsaaatər tə ɗuuli
tlərna, adaba ɓəlatəraaɓələg nə Daadamazhigəl kə magi ma
sənnng taakiya, aa gwiya darbi daa da vak Hirudus biya.

Əməndərarəməndərg nə Isuvu ard Maryam damma Masara

¹³ Daral ba nə iitəra, kaa tsəgwatsug kə zərbəlgə
Daadamazhigəl vak Isuvu ma sənngha amaa, “Ciiga,
kəsantkəsəg kə zərna ard babbaana əməndəraməməndərg
damma haaya Masara. Ndzamandzəg vaakwaha, bamma
tagankuratag lakuti am gwiyağhəra saasa, adaba da gatəgaan
nə Hirudus kə zərən kiyava tsəgaana.”

¹⁴ Kaa ciig kə Isumu kavəda, kəsant kə zərna ard babbaana, kaa dagal kə iin damma haaya Masara.

¹⁵ Ndza kə iin vaakwaha tangwa damma sarta kwa əmtsa nə Hirudusa. Kwana dzəghaar mbakyarvad righəvant nə dəgiti tagada nə Yaazhigəl tədvad tlayanng taakiya, “Dahanant saa ma Masar kə zərara.”

Cibavacibəg nə zər zarhah ma larda Yahudiya

¹⁶ Nəghaaka ba nə Hirudus taakiya, dyaṁdyaṁər wa marararda lii sərga dəgitna, kaa badza ərvidmahud kə iin ba vaivaiya. Kaa ba bəlgantbəlɡ kə iin kə uudah da ciba zaraa ghwalvaha kwama Bitalahami badəmma ard kəsahaanən hərəz də iina, ciigət tə zər vuunj dat zəra həi buwa, kalkal də sartən tagarar nə lii sərgasərgən kə əlbəg təghər kə zəriina.

¹⁷ Ma sarta kwahiin wa righəvant nə dəgiti tagavda tədvad tlayang Irmi taakiya,

¹⁸ “Cinngavacinng nə huuləg ma Rama,
huuləga badzəga ərvidmahud ba vaivaiya,
kats Rahil wa tuug mbakyarvad zarhaana,
lawaləg baz fa ərvidya
adaba zarhaani əmtsaharaəmtsahəga.”

Gwiyağhəra saas ma Masar damma Nazaret

¹⁹ Təhala əmtsəga Hirudusa, kaa tsugwatsug kə zərbəlga Yaazhigəl vak Isumu ma sənng ma Masara,

²⁰ amaa, “Ciiga kəsantkəsant kə zərna ard babbaana, gwig da damma haaya Izraila, adaba lii gata tsa shifəga zərna, əmtsaharaəmtsahəga.”

²¹ Kaa ba ciig kə iin kəsant kə zərna ard babbaana, kaa daas kə iin damma Izraila.

²² Cinngaha ba nə iin taakiya Arkilayus zəra Hirudus guyugwig kə daddaana, kwara larda Yahuda, kaa gədzəg kə gwuya daas da vaakwaha. Bəlavara ba nə magi ma sənnga, kaa kyəha daas kə iin damma Galili.

²³ Kaa dagal kə iin ndza ma kəsiin kwa dəhav də Nazarata. Righəvant əndkwan nə dəgiti tagara nə tlayangah taakiya, “Da dəhav də uuda Nazarata.”

3

Əlbəg maraw tədvad Yuhwan dadda tsuufəga

¹ Ma hənngahaatsa, səghalsəg nə Yuhwan dadda tsuufəg da taa əlbəg maraw ma təghala ma larda Galili,

² taakiya, “Pələmpələg kə ghəra adaba tləksəra Daadamazhigəl ba hərza.”

³ Kwan wa ndza taga nə tlayang Ishay kə əlbəg təghərəna, taakiya,

“Məng nə uud dəag ma təghala, amaa,

“Badlamarna badlög kæ ðuul kæ Yaazhigöla,
am badlarna kæ ðuulaan ba ndæðða.”

⁴ Sæðavi tsæguv næ Yuhwan bagava dæ guja adlugwama, dæga ndzæða hudaana bagava dæ hæluwa. Dægzægaana ndza ayayuwæ ard yuwæ mamma.

⁵ Kaa ba sagau kæ uudaha Wurshslim ard uudaha larda Yahudiya bademma, baz lii ma lardæn dæ Zaagha Judan da vakaana.

⁶ Kaa tagaan kæ iitær kæ haipahaatæra, bagtæra kæ iin kæ tsuufæg ma Zaagha Judan.

⁷ Nægha ba næ iin kæ Farisah ard Sadukiyah ba ðyak da vakaan kiyava bagtær tsuufæga, kaa amaa taa kæ iitæra, “Kuram fadæga ghalalahaan dæ gurna! Warwaa ghudkura harda ngæðlgarwa kæ dlæða Daadamazhigölæn sagauni?”

⁸ Bagamæg kæ dægitahi da mardamarg taaki pëlamapëlæg kæ ghæra.

⁹ Tsam bi kæ kusægh taakiya, ‘Ibrahim næ daadamnd biya.’ Æn tagkurtaga, virðigaravirðig næ Daadamazhigöl kæ zarh kæ Ibrahim dæ kwanahaan kæ akuraha.

¹⁰ Bavætæg næ hiil tæ suuha uufa, badëm næ uufi lawalæg kæ yazær marawa, ghudvars bælævdëm damma kaara.

¹¹ “Æn bagkur dæ yu nai kæ tsuufæg kiyava mara taaki pëlamapëlæg kæ ghæra, mæng næ dadða kwa jakwaraajig dæ ndanngær da sagau tæ halara, tlanalbi nai aandzu kæ kësæa kimbakaan biya. Da bagkur dæ Shæðkwa Daadamazhigöla, ard kaar næ iin kæ tsuufæga.

¹² Kuwa bægaan bamma dævaana, da bægrzha kæ hæiyaana, da hutsædaan kæ hæiyaan damma kuværaana, da haars kæ kaar kæ hyahya dæ kaari maay æmtsæg biya.”

Bagavaraæg tsuufæg kæ Yesu

¹³ Sagha ma kwahiin kæ sart næ Yesu saama Galili, kaa dagal kæ iin damma zaagha Wurdæn kwakyarvad bagara næ Yuhwan kæ tsuufæga.

¹⁴ Naha tsæharvatsæg næ Yuhwana, amaa taa kæ iina, “Kai ndakwi mana naa magha bagwi næng kæ tsuufæga, agha sagau ndar dlæð næng sa vakari?”

¹⁵ Ngugharangu næ Yesu amaa, “Aandz bandkwah ndakwana, adaba kalkalaan righvant næ dægitæ naag næ Daadamazhigöla.” Kaa haigaranthaig kæ Yuhwana.

¹⁶ Tæhalakwa bagavara næ tsuufæg kæ Yesu, bad sagalaan ma yuwæ, kaa wurgætwurg kæ ghærazhigöla, dlæða kaa næghæganæghæg kæ Shidækwa Daadamazhigöl saay da tæghær kæ iin band garava kakura.

17 Kaa cinngvacinnga nə ghai sii ma ghərazhigəl taakiya, “Kwana iin nə zərara, ən waigaana dlaḅa ən cinngaən kə əmtakəraən ba vaivaiya.”

4

Fəshafəshig nə Shatanah kə Yesu

1 Ngal langaan nə Shidəkwa Daadamazhigəl kə Yesu damma təghala, kiyava fəshgaan kə Shatanaha.

2 Təhala kəsgaana Yesu kə adəla həng kwul uufad ard vang kwul uufada. Təhalakwaha kaa njəkənjiig kə waiya.

3 Kaa sagau kə Shatanaha, amaa taa kə iina, “Magha ba zəra Daadamazhigəla, nədalnəg ci kə akurən kə bruudiya.”

4 Kaa ngwangug nə Yesu amaa, “Vindavavindəg ma kakad Daadamazhigəl taakiya,

“ ‘Dəgzəg kalti bi wa həkya shifəga uudbiya, bamma əlbəgahi sagal vak Daadamazhigəl badəmma.’ ”

5 Kaa lanngaan kə Shatanah kə Yesu damma Wurshalima kəss dyak caccuwanacaccuwana. Ngal lanngdit dat ghəra vəgya Daadamazhigəla.

6 Aiyama taa kə iina, “Magha ba zəra Daadamazhigəla, dzəvəg ndan daaya. Adaba vindavavindəg taakiya,

“ ‘Da tagarta nə Daadamazhigəl kə zərbəlgahaan, ar da tsəkəs kə dəv haik kə tsəgaan kə shigahagh tə akura.’ ”

7 Ngugharangug nə Yesu, taa kə iina, “Vindavavindəg dlaḅ taakiya, ‘Fəsh bi kə Yaazhigəl Daadamazhigəlagh biya.’ ”

8 Ngal gwiya lanngaan nə Shatanah damma ghəra aghw ba kyakkwa, kaa margardmarg kə iin kə tləksəraha duni ard ndangərahaatər badəmma.

9 Aiyam nə shatanah taa kə iina, “Ən vəlakvələg kə kwana-haan badəmma akwama kəlgəhəkələg kə ghəwunj təvuukwara, agha ḅagwəs kə kwatnahəra.”

10 Ngugharangug nə Yesu amaa, “Yagh vaakwan Shatanaha, adaba vindavavindəg taakiya,

“ ‘Bagarḅag kə kwatnahər kə Yaazhigəl Daadamazhigəlagha, ba iin pall waghə da ḅagarnəs nəng kə kwatnahəra.’ ”

11 Kaa dagalaan kə Shatanaha, kaa sagau kə zarabəlgə ar məlaruwa.

Fəgharzhafəg nə Yesu kə ḅa tləraan ma Galili

12 Cinngəha ba nə Yesu taaki viyavətviig nə Yuhwana, ngal dagal kə iin damma Galili.

13 Duwars kə iin kə Nazarat kaa dagal da ndzəga ma Kafar-nahum, kwandza təvəgh kə yuwahaiya, tə ghaala də larda Zebulun ard Naftali.

14 Tədvadkwan kə duul wa righəvant nə dəgiti tagada nə tlayang Ishai taakiya,

15 “Larda Zebulun ard larda Naftali ma Galili,
larda lii ar Yahudah biya.

Lardən hərz də yuwahayin
tangw damma gylga zaagha Wurduna.

16 Uudahi ar ndzəgama gurtla
nəgharanəghəg kə parakrakər ba vaivaiya,
lii ndzəga ma shidkwa əmtsəg dlaḁa,
səghawisəg nə parak da təghər kə iitəra.”

17 Ciigət tə kwahiin kə sart wa fəgharzhə nə Yesu kə taa əlbəg maraw taakiya, “Pəlampələg kə ghəra adaba tləkəsəra ghərazhigəl ba hərza.”

Dahatərətdahəg nə Yesu kə lii vaiya kilf uufada

18 Tə duula dagal nə Yesu təvəgh kə Yuwahaiya Galili, kaa nəghəganəghəg kə iin kə zarha baabah buwa, Siman kwa dahav də Bitrusa, ard zəra babbaan Andrawusa, ar ḁəla amshiya vaiya kilfatər ma yuwahaiya, adaba ar lii vaiya kilf nə iitəra.

19 Am Yesu taa kə iitəra, “Gatamkwagətəga, ənda nəkurdalnəg kə lii vaiya uudah da vakara.”

20 Batwatsəra ar duwars kə dəgaha vaiya kilfaatəra, kaa gata Yesu kə iitəra.

21 Təghərdəga dagala, kaa gwuya nəghəganəghəg kə iin kə zarha baabah buwa, Yakuba ard zəra babbaan Yuhwana zarha Zabadi. Ar ma pərayu əmtad də daddaatər Zabadi, ar ḁadla amshiya vaiya kilfatəra, kaa dahtərət kə iina.

22 Batwatsəra kaa duugarsduug kə iitər kə pərayuwaatər ard daddaatəra, kaa gata Yesu kə iitəra.

Məlatərumələg nə Yesu kə uudah ba dyaka

23 Gwaivagwaig nə Yesu ma Galili badəmma, tsagtər dəgit ma guda dzugwazhigəla, dlaḁa taa əlbəg marawa tləkəsəra Daadamazhigəla, mbahəgaan dlaḁ aandzu hulfa kwar kə kuzaha, ard lii yang biya.

24 Cinngalcinng nə əlbəg təghər kə iin badəmma ma haaya Suuriya. Kaa ba lanngaan kə uudah kə lii də kuzah badəmma, ard lii yangbiyah shahshaha, ard lii həḁa dlaḁa, ard makwayaha, ard lii ciḁəg nə Shatanah baz lii əmtsamtsan nə vəgh mbahavtərambahəg badəmma.

25 Kaa gatəgaan kə dzahava uudah ba dyaka ma Galili, dlaḁa ard lii ma larda Dikafulis ard Wurshalima, ard lii ma larda Yahudiya baz lii gylga zaagha Wurdəna.

5

Taa əlbəg maraw tə aghwaa

¹ Nəghgha ba nə Yesu kə dzahava uudah bədyaka, kaa dagat kə iin damma ghwaa, cəhura kə iina. Kaa ba dagau kə mbərzahaan da vakaana.

² Ngal farzha kə iin tsagtər dəgita.

Barka

³ “Ar də bark nə lii sərgasərg kə hətsəgalhətsəgaatər ma gata Daadamazhigəla, adaba tləksəra ghərazhigəl dəgaatəra.

⁴ Ar də bark nə lii də badzəga rəvidməhuuda, adaba da tagəvtərtəg nə dzəgwagha.

⁵ Ar də bark kanadiyaha, adaba ar da gwigaan kə duniya.

⁶ Ar də bark nə lii kəma 6a dəgiti naag Daadamazhigəla, adaba ar da baghəga.

⁷ Ar də bark nə lii mara zhuwadaala, adaba da marvətərmarəg nə zhuwadaala.

⁸ Ar də bark nə lii cadad nə ərvīdmahuda, adaba ar da nəghəganəhəg kə Daadamazhigəla.

⁹ Ar də bark nə lii fa gabəra, adaba da dəhvətərdəhəg də zarha Daadamazhigəla.

¹⁰ Ar də bark nə lii hə6a dlad kwakyarvad 6a hərərra, adə6a tləkəsəra ghərazhigəla dəgaatəra.”

¹¹ “Am də bark nə uurama, akwama ar dəava kuram nə uudaha, ar vəkur kə dlad, dla6a ar 6agkura kə dəga kəladərah shahshah mbakyarvad kaiya.

¹² Dlayamdlaiga am hwaɖag ba vaivaiya, mbakyarvad am da tləkənətləg kə dəghşigaru bədyak ma ghərazhigəla. Adaba vələrtər bandkwah nə uudah kə dlad kə tlayannəgahi sarəv lakuti kəskurama.

Iizha ard paraka

¹³ “Kuram nə iizha duniya. Akwama maadlai nashnash nə iizh biya, da gwiya gwivdaa ndar nə nashnashani? Maadlai tləraan biya, bamma dīvda dagala, hapəna nə uudaha.

¹⁴ “Kuram parak duniya. Akwama favafəg nə kəs tə gavala shiṭvəna biya.

¹⁵ Maay mbiyav nə kaara jahuramba humbvara kəghai biya, bamma hərtəvət tə dəga hərtəgaan vakavaki da ba parakrak kə uudahi hənnyah bədəma.

¹⁶ Bandkwah dla6a, parakaruwa aandez ba pəripəri təvuukwa uudaha, kiyava nəghəganəghəg kə iitər kə dəgitah marawi am 6ag nə uurama, ar da fəgaarafəg kə Daadaruwi ma ghərazhigəla.

Tsag təghər kə adzahadzaha

17 “Tlatlam bi taakiya sanhi mbakyarvad ən kalarwut kə Adzahadzah Musa ard tsaga tlayanngah nai biya, sanhi mbakyarvad ən righanta.

18 Ba jiirjiir wan tagkurtaga, lakuti ghyəng nə zhiğəla ard haaya, maay nə dəgit aandzu ba hədikən ma vindəga Adzahadzaha Muus kwada nig biya, bamma righavantrighəg badəmma.

19 Mbakyarvad kwaha badəm daddakwa kəladakələg aandzu ba pal ma adzahadzahahaan hədikənna, tsagtəru dla6 kə kəla adzahadzahahaan kə uudaha, da dəhav nə iin daddakwa ənkykwah ma tləkəsəra ghərazhigəla. Badəm nə daddakwa gatəgaan kə adzahadzahiina, dla6a tsagartsag kə uudaha, da dəhav nə iin də uud maamal ma tləkəsəra ghərazhigəla.

20 Ən tagkurtaga, akwama jamtəruubi kə lii tsaga adzahadzaha Muus ard Farisah də jiir biya, am dəgaa bi damma tləkəsəra ghərazhigəl biya.

Tsag təghər kə ngudə ərvidya

21 “Cinngamacinng ndza tagavtərdatag kə daadijaharu taakiya, ‘Tsəbi kə shifəg biya, badəm daddakwa tsəga shifəga, da təvartəg nə shariya.’

22 Aiciya ən tagkurtaga, badəm nə daddakwa ngudə ərvidmahud də zəraabaana, da təvartəg nə shariya. Daddakwa dəhgarva zəraabaan taakiya maay nə dəgiti agha tuukvakai biya, da lanngav damma guda ta shariya, dla6a daddakwa dəhgarva zəraabaan də dlaga, dlaiyaan bələvdəm damma kaara faiya.

23 “Kwakyarvad kwaha, akwamagha diya baiku tə bagadiya kyuləga, kaa dzamnadzaməg kəskəgh taakiya həkyakahəkyig nə zəraabagh ma ərvidmahadaana,

24 fəffəg kə baikuwaghən təvuukwa bagadi ndana, dəga agha bəga kə gabərər də zəraabagh bazəngwa. Ka sagau kəskəgh da diya baikuwagha.

25 “Akwama da diya ghunjagh nə uudana, bəg kə gabərər də iin tə watswats təghərdəg lakuti damma guda ta shari. Akwama maay əndkwah biya, da langaklang davak alkali, alkali dla6a da langaklang davak yaa dela, ar bəlkadəm ma guda bərfina.

26 Bak jiira wan tagaktaga, lakuti səkadəsəg nə uud vaakwaha, bamma pəlghapələg kə kwa6i gatak nə uud badəmma.

Tsag təghər kə bə gwarəgwara

27 “Cinngamacinng ndza tagavdatag taakiya, ‘Bagam bi kə gwarəgwar biya.’

²⁸ Aiciya ən tagkurtag, badəm nə daddakwa vazəna dəkhəra, dlaḅa kaa kəmgān kə iina, ḅagaaḅag kə gwaragwar də vakai ma ərvīdmahudāana.

²⁹ Akwama fəkaa kə ḅa haip nə gyiia dəvaakaffagha, tədatədəga agha ḅəldana. Nguləm maay ba nə uuḅiia vəghagh pal təghər kwada ḅələvdəm nə vəghagh badəm damma kaara faiya.

³⁰ Akwama fəkaa kə ḅa haip nə dəvaakaffagha, ghwudaghudəga agha ḅəldana. Nguləm maay ba nə uuḅiia vəghagh pal təghər kwada ḅələvdəm nə vəghagh badəm damma kaara faiya.

Tsag təghər kə tagwavəgh də uusa

³¹ “Tagavdatag dlaḅ taakiya, ‘Daddakwa tagwavatagw də uusaana, barari għudara kə kakada tagwavəgh də iina.’

³² Aiciya dəgiti ən tagkurnaiya in taakiya, akwama tagwavatagw nə uudan də uusaan kwakyarvad haipa gwaragwar biya, fadəmfəg ma duula ḅa gwaragwara. Badəm daddakwa kəsguukəsəga, ḅa ba gwaragwar də iina.

Tsag təghər kə zangwadəga

³³ “Gwaastaana, cinngamacing tagavtəratag kə daadijaharu taakiya, ‘Kəldabi kə lanngiyagh biya, bamma agha righant kə langiyi təghara nənng kə Yaazhigəla.’

³⁴ Aiciya dəgiti ən tagkurnaiya in taakiya, zambi kə ngwadəg ba linnglinng biya, aandzu də ghərazhigəl biya adaba vaka ndzəgana Daadamazhigəla.

³⁵ Zambi dlaḅ kə ngwadəg də haay biya, adaba vaka fa shiga Daadamazhigəla, bi də Wurshalima adaba iin nə kəssa Tləkəs dyaka.

³⁶ Zəbi dlaḅ kə ngwadəg də ghəragh biya adaba agha nədalbi kə guja ghəragh aandzu pall kə madukwa bi gyangw biya.

³⁷ Dəgiti ḅagaaḅaga kə maraw kə taga iin taakiya, ‘Aana,’ bi ‘Əndkwah biya’, majuujig ma kwana, aasəgal vak shatanaha.

Tsag təghər kə ḅagar herrər kə tləghuma

³⁸ “Cinngamacinng tagavdatag taakiya, ‘Gyiia dlakulva gyiia, tlərd dlaḅa dlakulva tlərd.’

³⁹ Dəgiti ən tagkur naiya, akwama naa ḅa dəgit ghwad nə uudan tə kəgha, ḅagarbi kə uushav biya, ma ḅəlakəḅələg nə uudan kə mahupeng tə uuməla dəvaakaffa, agha guyarant ghyaba kwah palla.

⁴⁰ Akwama dīyakaadīig nə uudan kə ghunnj kwakyarvad kəskava kə angyuwagha, agha vələr baz amugdiyagha.

⁴¹ Akwama fakaafəg nə gwarəd kə dagala mil palla, dəgdagal əmtad də iin kə dəga mil buwa.

⁴² Akwama ghalaaghalæg nê uudan kê dëgit vakagha, agha vëlara. Dlaða ma sëghëvsëg nê uudan sa kêla gëmau vakagha, piyarda biya.

Waig kê tlëghumagha

⁴³ “Cinngamacinng tagavdatag taakiya, ‘Waig kê zëraabagha, agha ðuwant kê tlëghumagha.’

⁴⁴ Aiciya, ën tagkurtaga, wayamwaig kê tlëghumaharuwa, dzëgwamtërdzëgw kê zhigël kê lii vëlkur dlada

⁴⁵ Tëdvad ëakwan wam da nëg nê uuram kê zarha Daadaru kwama ghërazhigëla, kwa fëgara kê faci kê ëa parakrakër tëghër kê yaa daddaha jiira ard lii ëa kêlaadëra, hyitërhyig dlaë kê yu kê yaa daddaha jira ard yaa daddaha kêlaadëra.

⁴⁶ Akwamam waiya ba lii waiya kuram nê uurama, auci nê dëgshigi am da tlëkëna nê uurami? Aandzu lii dzaha hadam ndakwi ar ëagaan bandkwana.

⁴⁷ Akwamam tagtër bak zaraabaharu nê uuram kê uusa, auci gërgëraru dë kyalma uudahi? Aandzu kêrdiyah ndakwi ar ëagaan bandkwaha.

⁴⁸ Mbakyarvad kwaha, namalnëg kê yaa daddaha jiira band Daadaru kwama ghërazhigëla.

6

Tsag tëghër kê ðiya baiku

¹ “Famfëg kê hyëmiya aa nal bi nê gata Daadamazhigëlaru kê dëga nëgha gyi biya, adaba ma ëagamaëag ëndkwaha, am da tlëkna bi kê dëgshigaru vak Daadaruwi kwama ghërazhigël biya.

² “Mbakyarvad kwaha, akwamagha da vëlgar dëgit kê uuda, kutbi ma ghai bandkwa ëag nê muniyah ma guda dzëgwazhigël ard dë ðuulah kiyava dlëbëvtërët biya, ba jiirjiira wan tagkurtaga, cauwaracaug kê dëgshigaatër ba ma kwahina.

³ Akwma agha da mëlgaru kê dadda kwa maay dë vakai biya, aa sërabi nê dëvaa ghyaëagh kê dëgiti ëag nê dëvaa kafagh biya.

⁴ Adaba dëgaha jiirjiiri kwa ëagha nënnë shiëashiëana, nëghëganëghëg daadagh badëm kê dëgitah ëagha nënnë shiëashiëana, da vëlakvëlëg kê dëgshëgagha.

Tsag tëghër kê dzëgwazhigëla

⁵ “Akwamam da dzëgwazhigëla, ëagam bi ëndkwa ëag nê muniyah biya, adaba ar naaba dzëgw vaka ghacgan kê zhigëla ma guda dzëgwazhigëla ard barama ðuula kiyava nëghtërnëghëg kê uudaha. Ba jiir wan tagkurtaga, tlarkënatlëg kê dëgshigaatëra.

⁶ Akwamagha da dzəgwazhigəla, dəg daadama gudagha, agha hədarduwa. Agha dzəgwa kə zhiḡəl kə Daadaghi kwa nəghva biya, Daadaghi kwa nəghəganəghəg kə dəgiti ḡagav shiḡashiḡana, da vələkvələg kə dəgshigagha.

⁷ “Akwamam dzəgwazhigəla, gwayamars bi ənd lii sərgabi kə Daadamazhigəl biya, adaba ar tlatla taaki ma dzəgwaradzəgw kə zhiḡəl tladda da cinngtərnūu əndkwah nə Daadamazhigəla.

⁸ Bagam bi ənd dəgaatər biya, Adaba sərgasərg nə Daadaru kə dəgiti am naag nə uuram lakuti am ghalgaana.

⁹ “Dzəgwamdzəgw kə zhiḡəl əndkwana.

“ ‘Daadamnd kwama ghərazhigəla,
aa fəvaarafəg nə dāagagha,

¹⁰ tləksəragha aasasəga, dəgiti agha naag nəng aa ḡagvənaḡag
ma duni

bandkwa ḡagav ma ghərazhigəla.

¹¹ Vələkməndvələg kə dəgzəg haniina dlaḡa ba kəlahənga.

¹² Bəshkəmdanaḡəshig kə haipahamnda,

bandkwa kəm bəštər nəmnd kə lii ḡagkəmənd haipaha.

¹³ Langkəmənd bi da vaka fəshig biya,
katkəməndkatəg vak Shatanaha.’

¹⁴ “Adaba ma bəshamtərnaḡəshig kə lii ḡagarkura haipa,
Daadaruwi ma ghərazhigəl ndakwi da bəshkurnaḡəshiga.

¹⁵ Akwama bəshamtərnaa bi kə haipahaatər kə uudah biya,
da bəshkurna bi dlaḡ nə Daadaru kə haipaharu biya.

Tsag təghər kə kəsa andəla

¹⁶ “Akwamam da kəsa andəla, badzam bi kə huḡvəgaru
ənd kwa ḡag muniyah biya, ar badzəda kə huḡvəgaatər kiyav
sərvan taakiya ar kəsa andəla, bak jiiirjiira wan tagkur naiya,
tlarkənətləg kə dəgshigahaatəra.

¹⁷ Akwamagha kəsa andəla, agha barda kə huḡvəgagha, agha
massa kə wal tə ghəragha,

¹⁸ adaba aa nəghvaakai taakiya agha kəsa andəl biya.
Daadaghi kwa nəghəva biya, dlaḡa kwa nəghəganəghəg kə
dəgəti ḡagav shiḡashiḡana, da vələkvələg kə dəgshigagha.

Tsag təghər kə dzaha alman ma ghərazhigəla

¹⁹ “Dzahamar bi kə alman kə ghəraru ma duni biya,
vakavaki da badzədabadzəg nə agatla ard kwalaviyavi biya,
dlaḡa ard vakavaki da dəgaadəg nə ḡəlah ar ghəluwa.

²⁰ Bammam dzaharu kə alman kə ghəraru ma ghərazhigəla,
vakavaki da badzəda bi nə agatla ard kwalaviyavi biya, dlaḡa
vakavaki da dəgaa bi nə ḡəlah ar da ghəlu biya.

²¹ Adaba vakavaki da almanagha, dzamaghəragh ndakwi
ba vaakwaha.

Paraka vøgha

²² “Gyiya band kaara jahuramm̃b nə iin kə vøgha, akwama ba lapi nə gyiyahagh, badəm nə vøghagh da ba parak ba vaivaiya.

²³ Akwama yang bi nə gyiyahagh biya, badəm nə vøghagh ba gurtla. Akwama nalnəg nə paraka vøghagh kə gurtla, ba jiriira da ba dyak ba vaivai nə gurtlənə!

Bagar kwatnah kə Daadamazhigəla bi duniya

²⁴ “Maay wa bagarnəsəg kə kwatnahər kə dad̃da hənyahah bu biya, bi duwant kwa palla, nahant kwa palla, bi həkyina kə palla nenna kə palla, ɓaga bi taakiya am nahant kə Daadamazhigəla am nahant kə kwa6 biya.

Ndavam biya

²⁵ “Mbakyarvad kwaha, ən tagkurtaga ndavam bi kə dəgiti am da zəgaru nə uuram kə shifəgaru biya, ard dəgiti am da həbəg nə uuram biya, dla6a ard duuli am da tləkəna nə uuram kə sədav dat vøgharu biya. Mbats juu bi nə shifəg kə dəgzəg biya? Nii juu bi ha nə vøgh kə sədavahi?

²⁶ Vazamvazəg kə diikah ndana, ar maay riig biya, ar maay ghuda həi biya, ar maay dla6 dzaagaan damma kuvər biya, bakəvakwaha gəltərgələg Daadaruwi kwama ghərazhigəla, jamtəru bi nə uuram kə iitər də ndangər biya?

²⁷ War ma kuram mbakyarvad dzama dəgiti tə ghəraan fəgarnaafəg kə hənngah aandzu ba hədikən kə ghəraani?

²⁸ “Aujilbəg kəskuram dzama sədavi am da ngudəg nə uurami? Vazamvazəg kə duuli ghubarəg nə kwadladlah ndana, ar maay 6a tləra aandzu haa sədav biya.

²⁹ Bakəvakwaha ən tagkurtaga, aandzu Saluman ma ndzəgana ndangəraan ndakwi tapghənai kə cadvacadəg ənd paləraatər biya

³⁰ Aitsaa, akwama cadnacadəg Daadamazhigəl kə kazhakwa təghal əndkwana, kwar məng haniina dlakadur ɓəlvətərdəm damma kaara, kyakadaava kuram ha wada vəkur bi nə iin kə sədav hi? Kuram lii hətsahətsan fadghəna.

³¹ “Mbakyarvad kwaha, ndavam bi taakiya, ‘Auwa kəm da zəg nəmndi?’ Bi ‘Auwa kəmda həbbəg nəmndi?’ Bi ‘Auwa nə dəgiti kəmda ngudəg nəmndi?’

³² Adabad kwaha lii sərğa bi kə Daadamazhigəl biya, iitər lii gata kwanahaan kə dəgitah badəm̃ma. Sərgasərəg nə Daadaru kwama ghərazhigəl taakiya am naagaan kə kwanahaan kə dəgitaha.

³³ Gatamgatəg kə tləkəsəra Daadamazhigəl ba zənñgwa, ard dəgiti naag nə iina. Da vəkurvələg kə kwanahaan kə dəgitah badəm̃ma.

³⁴ Mbakyarvad kwaha, ndavambi kə dlakadur biya, adaba dlakadur sagau bad dladaana, dladā hīnan ndakwi tlaltlөг kwakyarvad haniina.

7

Tar bi kə shari kə uudah biya

¹ “Tar bi kə shari kə uudah biya. Akwama ɓaghiniɓaga, ar da taktөг nə uudaha kə shariya.

² Adaba hulfa shariyi am tegar nə uuram kə uudaha, da təkur bandkwah nə uud kə shariya, kuwən am kurgar nə uuram kə uudah də vakaiya, da kurkur bad vakai nə uuda.

³ Aujiɓəg agha vaza zər afəsafəsa dəga dakari ma gyiya zəraabagh kwal fataad kəskəgh tə gūgyəmba dakari ma gyiyaghi?

⁴ Agha tagar ndar kə zəraabagh taakiya, ‘Ən səkadəsəg kə zər afəsafəsa dəga dakarən ma gyiyaghən,’ mbats kəgh ndakwani gūgyəmba dakar wa ma gyiyaghi?

⁵ Kəgh muunina, kəsdakəsəg kə gūgyəmba dakarən ma gyiyaghən ndana, kiyava nəghəganəghəg kəskəgh ba cadadɗa lakuti agha da kəsa zər afəsagəsa dəga dakarən ma gyiya zəraabaghəna.

⁶ “Vəlamtər bi kə ghəgyah kə dəgiti caccuwanacaccuwanan biya, adaba ar da gwiya ar tahkurdana. Vəlamtər bi dlad kə jindararu kə ghavzah biya, adaba ar da hapgaana.

Ghalamghaləga, gatamgatəga, ngadlamngadləga

⁷ “Ghalamghaləga, da vələkurvələg nə uuda, gatamgatəga, am da tləkənatləga, ngadlamngadləga, da wurkurwurəg nə uud kə ghaiya wakyagha.

⁸ Aandzu kwar kə dadda ghaləga vəlvarvələga, aandzu kwar kə dadda gatəga tləkənatləga, aandzu kwar kə dadda ngadla wakyagha da wurvarwurəg nə wakyagha.

⁹ War ma kuram daadaha, akwama ghalaaghaləg nə zəraan kə bruudi, vəlar kə akuri?.

¹⁰ Nii ma ghalaaghaləg nə zəran kə kilfa, vəlar kə ghaval dlakulvaan hi?

¹¹ Akwama kurami dangw hudəharu am sərgasərəg kə vələga dəgit maraw kə zarharuwa, kyakadava daadaruwi ma ghərazhigəli kaci wa da vəltər bi kə dəgitah maraw kə lii ghaləgan biya!

¹² “Badəm nə dəgitahi am naag nə uuram ɓagkura nə uudaha, kuram ndakwani ɓagamtərɓaga. Adaba kwan wa tagada nə adzahadzaha Muus ard tlayanha.

Ghaiya wakyagh jəghwa

13 “Tamtæg kə ghaiya wakyaghən jəghwna, adaba dūula daas da vaka əmtsəga ba bahahha, dlaḅa kwanən kə dūula ba tsalalla. Lii tēgaana ar ba dyaka.

14 Duula tləkəna shifəga. Ba jəghwa nə iina, dlaḅa dladlad nə tēgaana. Lii tēgaana ar maay dyak biya.

Nəghvaakanəghəg nə uuf tədvdad zəraana

15 “Famfəg kə hyəmmi tē tlayangaha fiidfiida kwar sahasagaw da vakaru dē garava tughaha, ma hudmahuda ar jagajagaan band ghəgyaha təghala.

16 Am da nəghətəraakanəghəg tədvdad tlərahaatəra. Cagvacag nə zarha inabi tē uufa takka? Nii cagvacag ha nə zəra ghəgyiv tē zaz hi?

17 Bandkwah dlaḅ makwar kə uufi marawa yaa ba zər marawa, uufi ghwada, ya zər ghwada.

18 Maay nə uufi maraw ya zər ghwad biya, dlaḅa uufi ghwada yiga bi kə zər maraw biya.

19 Badəm nə uufi maay ya zər maraw biya, aa ghudvars-ghudəga, ḅəlvdəm damma kaara.

20 Mbakyarvad kwaha am da nəghəgaakanəghəg kə tlayan-ghaha fiidfiid tədvdad tlərahaatəra.

Ən sərkur biya

21 “Dəm bi dadda kwa taa kəskai ‘Yaazhigəl, Yaazhigəl’ da daas damma tləksəra ghərazhigəl biya, bamma dadda kwa ḅagaaḅag kə dəgiti naag nə Daadar kwama ghərazhigəla.

22 Daghuvala ta shariya, ar da tagwatag nə uudaha bədyak taakiya, ‘Yaazhigəl, Yaazhigəl, tagamnda bi kə əlbəg maraw ma daagagh biya? Lagwamndada bi kə shatanah ma daagagh biya? Bagamda bi kə dəgaha jappər bədyak ma daagagh biya?’

23 Təhala kwaha, ənda tagtərtag taakiya, ‘Ən sərkur bi ba dəm biya. Yagham vakar kəlaadahaana.’

Yaa daddaha ndərag buwa

24 “Mbakyarvad kwaha badəm daddakwa cinnghacinng kə əlbəgara, dlaḅa ḅagaan kə tlər dē vakaiya, da nəg band dadda dabari kwa ndəraa vəgyaan tē akurna.

25 Hyiyaa ba nə yuwa, kaa righətrighəg nə zaagha kəla saasa, fəd ndakwi tsa saas dat hənyahiina, bakəvakwaha dləghana biya, adaba ndərava tē akura.

26 “Badəm daddakwa cinnghacinng kə əlbəgara, dlaḅa ḅagaa bi kə tlər dē vakai biya, ba kalkal dē dlagən kwa ndəraa hənyahaan tē səghəla.

27 Hyiyaa ba nə yuwa, righətrighəg nə zaagha, fəd ndakwi tsa saas dat hənyahiin, kaa dləga, dlagadlag bafakya.”

28 Ghyənga ba nə Yesu tagtər kwanahaan kə dəgitaha, kaa ba ḅa jappər kə uudah dē tsagaanana.

²⁹ Adaba tsagatər band daddakwa də ndzəda, gərgər də tsaga lii tsaga adzahadzaha Muusa.

8

Mbəghanambəg Yesu kə dadda vəca

¹ Sahi ba nə Yesu sii ma aghwa, kaa gatəgaan kə uudaha badyaka

² Kaa sagau kə dadda vəc da vakaana, kəla kə iin kə ghunj təvuukwaana amaa, “Yaazhigəla, ma haighanthaiga, mbəkwiimbəga.”

³ Kaa vəlla dəv kə Yesu tapəna kə dadda vəcna amaa, “Haiyananthaiga, mbambəga.” Batwatswatsəra, kaa mbəgambəg kə iina.

⁴ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Faffəg kə hyəmmya tagar bi aandzu kə war kə dəgiti aa dzəgardzəgən biya, dəg mar-damarəg kə ghəragh vak zhiila kəsufu, agha vəlda kə baiku bandkwa tagada na adzahadzaha Musa. Bagnaḅag kwana kiyava fadghər kə dlamakəlaawa taakiya mbəghambəga.”

Mbəghanambəg nə Yesu kə kwatanaha tlauja Rum maamala

⁵ Dagha ba nə Yesu damma Kafarnahum, ngal dagau kə tlauja Rum maamal da vakaan da ghalgaan taakiya,

⁶ “Yaazhigəla, kwatnahar həngan hənyah əmtsamtsan nə vəgha, həḅa dlad ba vaivaiya.”

⁷ Aiyam Yesu taa kə iina, “Ən dagau da mbəgaana.”

⁸ Kaa ngugwamgug kə tlauj maamalna amaa, “Yaazhigəla, tlanal bi nai kəskəgh kə sagau sa vəgyar biya, tagdatag ba kə əlbəg kalti kwatnahar da mbəga.

⁹ Adaba kai dəghərər ndakwani ən mazhangyil kə kwarəga uuda, məng dlaḅ tlaujah mazhangyil kəskaiya, ən tagardatag kə pallaatər taakiya, ‘Dəga,’ kaa dagauwa. Kwatlərən dlaḅ ən ḁaagantdaaga taakiya, ‘Sawa,’ sagauwa, Akwama taganartag dlaḅ kə kwatlərəna, ‘Bagnaḅag kə dəgit əntkwaha,’ kaa ḅagaana.”

¹⁰ Cinngha ba nə Yesu əndkwaha, kaa ḅa jappər kə iina, aiyama kə lii gatəgaana, “Ən tagkurtag kə jiira, tapanna bi kə tləkənatləg kə uud də fadghər əndkwan ma Izrail biya.

¹¹ Ən tagkurtaga, badyak nə uudah ar da sii də səga ard sagat də səga ar da cihurgan əmtad də Ibrahim ard Ishaku ard Yakub vaka za kaffa hwaḁag ma tləkəsəra ghərazhigəla.

¹² Adaba uudahi ḅadlavlərənə kə iitər nə tləkəsəra ghərazhigəla, da ḁiivtərdəm damma gurtla, vakavaki ar da tuug nə iitər ard ghwada dəv də tlərḁa.”

¹³ Aiyam nə Yesu taa kə tlauja maamaləna, “Dəgdaasa, da ḅagakḅag nə uud mbakyarvad fadghəragha.” Kaa mbəg nə kwatnaha nə iina batwatsəra.

Mbəhanambəg nə Yesu kə babba uusa Bitrus

¹⁴ Dagha ba nə Yesu da vəgya Bitrusa, kaa nəghəganəghəg kə iin kə babba uusa Bitrus bəlğan njəkən fəda.

¹⁵ Tapəna kə iin kə dəva uusiina, kaa mbəgambəg kə iin tuuk kə fədiina, ngal ciiga bəgtəra kə dəgzəga.

Mbəghanambəg nə Yesu kə uudah ba dyaka

¹⁶ Bəlaa ba hwaasa, kaa sədəvsəga kə uudah kə lii cibəg shatanah bədyak da vak Yesu, tagada ba əlbəg kalti, ngal sagal shatanahahaan ma vəghaatəra, mbahənan baz lii yangbiya.

¹⁷ Tədvad kwan wa righavant nə dəgiti tagavda tədvad tlayang Ishay taakiya,

“Kəsakiyamaarakəsəg kə kuzahamiyama,
dlaḅa kəskiyamaaran kə yangbiyahamiyama.”

Dlad ma gata Yesu

¹⁸ Nəgha ba nə Yesu kə uudah bədyak fədəga təghər kə iina, ngal tagartag kə iin kə mbərzahaan maraa dzəva dagal dat ghyaba kwah kə ghaiya yuwa haiya.

¹⁹ Ngəl sagau kə dadda tsaga adzahadzah da vakaana, amaa taa kə iina, “Dadda tsaga dəgita, ən gatakəgətəg bədəm vakavaki agha dagal nənga.”

²⁰ Ngugharangug nə Yesu amaa, “Mbayakaha ar da afka-haatəra, diikaha dlaḅa məng vakavaka hənnganahaatəra, Zəra Uuda maay vaka hənnganan biya.”

²¹ Am nə pall ma mbərzahaan taa kə iina, “Yaazhigəla, ən dəgaadəg ndan ən hədnan kə daadara.”

²² Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Gatkəwəgətəga, aa hədarhədəg lii əmtsaharaəmtsahəg kə zaraabahaatəri əmtsaraəmtsəga.”

Kyaḅalghanakyaḅaləg nə Yesu kə kalangasa

²³ Dagha ba nə Yesu damma pərayuwa, kaa gatəgaan kə mbərzahaana.

²⁴ Kaa ciig kə ghabag ard fəd ma yuwahaiya, fəgharzhafəg baz yu ghubəda saas damma pərayuwa, Yesu dlaba hənahaara.

²⁵ Kaa dagau kə mbərzahaan ar ciyanta, am nə iitəra, “Yaazhigəla, katkəməndkatəga wakəm tə duula əmtsəga.”

²⁶ Aiyama taa kə iitəra, “Aujilbəg kəskuram gədzəg əndkwani, kuramən də fadghər hədiikəna?” Kaa ciig kə iin cagara kə gyi kə fədən ard ghubədəga yuwa, kaa kyaḅaləgəkyəḅaləga.

²⁷ Kaa ḅa jappər kə mbərzahaana, aiyam nə iitəra, “Hulfak-war kə uud wana, baz fəd ard ghubədəga yu ar cinngarnucin-ngni?”

Mbəghanambəg nə Yesu kə lii cibəg nə shatanaha

²⁸ Tsəgwa ba nə Yesu ma haaya Garisaha, kaa sagau kə uudah bu kwa ciḅtər shatanah sa vak Yesu, gədzəvtərgədzəg

ba vaivaiya, adaba ar ndzɔga bamma gɛtlaha, maay wa ta kwahiin kɛ ɖuul biya.

²⁹ Kaa huulɛg kɛ iitɛr ar taakiya, “Au lambagh dɛ kɛmnd Zɛra Daadamazhigɛli? Agha sa vɛlkɛmnd dlad ba sart ndakwani ɓagaa biya?”

³⁰ Mɛng nɛ maandala agyraryara ghavzah ar piig kɛ da-galaatɛra.

³¹ Ngɛl ba ghalgaan kɛ shatanahaan kɛ Yesu taakiya, “Akwama sɛghkɛmndadasɛga, diikɛmndarsɖiig damma gyɛɖya ghavdzahaana.”

³² Aiyama taa kɛ iitɛra, “Damdɛg ciya,” Kaa daas kɛ iitɛr damma ghavzahiina. Baɖɛm gyɛɖya ghavzɛn kaa ɛmdɛra daay kɛ iitɛr bawatswats damma yuwahaiya, ngɛl ruug kɛ iitɛra.

³³ Kaa ɛmndɛra daas kɛ lii piya ghavzahaana. Daragha ba nɛ iitɛr damma kɛssa, kaa tagaan kɛ iitɛr kɛ dɛgitahi dzɛghaar dɛ lii ciɖtɛr nɛ shatanahɛn baɖɛmma.

³⁴ Ngɛl sagal kɛ uudah ma kɛsiin baɖɛm da tlɛgaraa Yesu. Nɛghara ba nɛ iitɛra, kaa ghalgaan kɛ iitɛr maa ɖuwers kɛ lardaatɛra.

9

Mbɛghanambɛg nɛ Yesu kɛ daddkwa ɛmtsamtsan nɛ vɛgha

¹ Kaa daas kɛ Yesu damma pɛrayuwa, ngɛl dagal tɛghɛra yu damma Kafarnahum, kɛssi ghubara nɛ iina.

² Kaa sagau kɛ uudah dɛ daddakwa ɛmtsamtsan nɛ vɛgha hɛngan tɛ kɛjja, nɛghɛgha ba nɛ Yesu kɛ fadghɛratɛra, aiyama kɛ daddakwa ɛmtsaɛmtsɛn nɛ vɛghɛna “Zɛrara, ndavbiya, ɓɛshakanaɓɛshɛg nɛ uud kɛ haipahagha.”

³ Cinnagara ba nɛ lii tsaga adzahadzaha ɛndkwaha, kaa takɛvatag kɛ iitɛr mataatakaatɛr taakiya, “Kwanɛn kɛ uuda badza ɖaaga Daadamazhigɛla!”

⁴ Nɛghakanɛghɛg nɛ Yesu kɛ dzamaghɛraatɛra, amaa kɛ iitɛra, “Aujibɛg am dzama kɛlaadɛr ma ɛrvidmahudaruwi?”

⁵ Kwar wa tsaftsaf kɛ taga, taakiya, “Bɛshakanaɓɛshɛg nɛ uud kɛ haipahagha nii ciiga dɛgdagalhi?”

⁶ Ɛn naagaan am sɛran taakiya Zɛra Uuda dɛ ndzɛɖa ɓɛsha haipah ma duniya.” Kaa amaa taa kɛ daddakwa ɛmtsamtsan nɛ vɛghna, “Ciig kɛssɛg kɛjjagha dɛg daas dahɛnyaha.”

⁷ Tɛhalakwaha, kaa ciig kɛ uudanɛna, ngɛl daas kɛ iin da vɛgyaana.

⁸ Nɛghara ba nɛ dzahava dlamakɛlaawa ɛndkwaha, kaa gɛdzɛg kɛ iitɛra, ar gala Daadamazhigɛla kwa vɛlgar hulfa kwan kɛ ndzɛɖ kɛ uudaha.

Daaghandɖag nɛ Yesu kɛ Matiyu

⁹ Dughars ba nə Yesu kə vakavaka kwahiina, kaa nəghəganəhəg kə iina kə uuda nə iin kwa dāhav də Matiyu cihurgan vaka cauwa hadama. Am Yesu taa kə iina “Gatkwegatəga” ngal ciig kə iin kaa gatəgaana.

¹⁰ Təhalakwaha, kaa za kaf kə Yesu ma vəgya Matiyu, ngal sagau kə lii cauwa hadama ard yaa daddaha haip ba dyaka ar cihuran buud za kaf kə iitər də iina ard mbərzahaana.

¹¹ Nəghəra ba nə Farisiyah əntkwaha, ngal am nə iitər taa kə mbərzahaana, “Aujibəg kə dadda hənyaharu za kaf əmtad də lii cauwa hadama ard yaa daddaha haipi?”

¹² Cinngaha ba nə Yesu əntkwaha, aiyama, “Lii yanga maay lambatər də dadda mba uud biya, bamma lii yang biya.

¹³ Damdəg tsagamtsag kə dəgiti tuuk vakai wanəna, ‘Zhuwadaal wan naag nai vakaruwa kyuləgg biya.’ Sanhi da dāa lii jiir bi nai biya, sanhi mbakyarvad yaa daddaha haipa.”

Ndavəg təghər kə kəssa andəla

¹⁴ Kaa dagau nə mbərzaha Yuhwana dadda tsuufəg davak Yesu, am nə iitəra, “Aujilbg kəskəmənd ard Farisiyah kəm kəsgaan ka andəla, kwakyarvadau kə mbərzahah ar maay kəsgani?”

¹⁵ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Ar badzəgaan nə tsaghwaha zhiila ghuula kə ərvidmahud ma bar əmtad də zhiila ghuula? Da sagau sarta kwa da kəsav zhiila ghuula dagal vakatəra, ar da kəssəg ma kwah sarta nə iitəra kə andəla.

¹⁶ “Maay wa ghudgətghudəg kə daala sədav tlappant tə ənghura sədav biya adaba da təhgaan kə ənghura sədav na, təhgaana, da jəguujəg kwa ndza wura.

¹⁷ Maay wa diya daala yuwa inabi damma ənghura ambəla həllu biya, akwama diyavdəmdiiga, ciəgaan kə ənghura ambəla həllwuna, diya dagal nə yuwa inabiya badzəgaan kə ambəla həlluwa. Daala yuwa inabi diyav bamma daala ambəla həlluwa təvad kwah wa da diigal bi nə iin biya dlaəba ciəgai nə ambəla həllu biya.”

Dəghwa Yayirus ard uus kwa kəla avəza

¹⁸ Ma sarta taa kwanən kə Yesu, kaa sagau nə maala ma guda dzəgwazhigəla da vakaana, kəla kə ghuunj təvuukwana, amaa, “Dəghwar aa əmtsəga ba ndakwana, asəg tapnatapəg da ciiga.”

¹⁹ Kaa dagal kə Yesu ard mbərzahaan gata uuda nə iina.

²⁰ Məng nə uusiin viigaan kəlawə tar buwa kəla avəza, ka dagau kə iina gyilga Yesu tapəna kə ghaiya sədavaana.

²¹ Amaa ma ərvidmahudaana, “Akwama tapannatapəg aandzu ba ghaiya sədavaan kaltiya, ən da mbəga.”

²² Gwiyavət ba nə Yesu kaa nəghəganəghəga, aiyama, “Ndav bi dəghwar biya, fadghəragha mbəkanambəga.” Batwatsəra, kaa mbəga kə uusina.

²³ Dagha ba nə Yesu da vəgya maala ma guda dzəgwazhigələna, kaa nəghanəhəg kə iin kə lii fərta faakila ard dzahava dlamaa kəlaaw ar tuuga.

²⁴ Aiyam nə Yesu, “Ciyamciig vaakwana, əmtsabi nə dughwiin biya, hənnahaara.” Kaa bəgar ghuḅasəga nenneg kə iitəra.

²⁵ Lagwəvtərda ba nə uudah da gyəməla, kaa daas kə iina həkyinan kə dəva dughwiina, ngal ciiga.

²⁶ Kaa cinngalcinng nə əlbəg təghər kə iin aandzu taakwara.

Mbəghanambəg nə Yesu kə gulfaha ard matangaha

²⁷ Dughars ba nə Yesu kə vakavak kə iina, kaa ba gatəgaan kə gulfah buwa ar daag bad haləvuwa ndzədaatər ar taakiya, “Zhukəmdaalazhug, Zəra Dauda!”

²⁸ Dagha ba nə Yesu damma kwatlərən kə hənyaha, kaa daas kə gulfah bu da vakaana, aiyama taa kə iitəra, “Fəmdəghərtfəg taakiya ən mbəkurambəga?”

Aiyam nə iitəra, “Aana, Yaazhigəla.”

²⁹ Təhala kwaha, kaa tapəna kə iin kə gyiyahaatəra aiyama, “Tədvad fadhəraruwa, mbəkurməbəg nə uuda?”

³⁰ Ngəl wurəg kə gyiyahaatəra, təhala kwaha ka bəltəra nə Yesu kə magi ba vaivaiya amaa, “Tagamarbi aandzu kə war biya.”

³¹ Daral ba nə iitəra, kaa ba kutəgaan kə iitər kə əlbəgən təghər kə iin aandzu takwar ma lardiina.

³² Ar tə duula sagala, kaa səvardəvsəg nə daddakwa mamghant nə shatanaha kə Yesu.

³³ Savda ba nə Satanahna, kaa fəgarzhafəg kə uuda nə iin kə taa ghaiya, kaa bə jappər kə dzahava dlama kəlaawa, aiyam nə iitəra, “Ba dəm tapavnai kə nəghəganəghəg kə hulfa kwan kə dəgit ma Izrail biya.”

³⁴ Aiyam Farisiyaha, “Abi lagw də ndzəda maala Shatanah nə iin kə shatanaha.”

Zhuwətdaalazhuug nə Yesu kə uudaha

³⁵ Təhala kwaha, kaa gwaivagwaig kə Yesu ma kəssaha ard gədzər kəssaha, tsagtərtsag ma guda dzugwazhigəla, tagtər əlbəg maraw təghər kə tləkəsəra Daadamazhigəla, mbahtəran dlaḅ kə uudahi də kuzah shahshaha ard lii yang biya.

³⁶ Nəgha ba nə iin kə dzahava dlamaa kəlaaw bədyaka, kaa zhutərdalaazhuuga. Adaba ar həḅa dladə maay wa məltərumələg biya, ar band tughwahən kwal dadda piiga.

³⁷ Aiyama taa kə mbərzahaana, “Tləra ghuda həi ba dyaka, dlaḅa lii bə tləra ar ba ənkykwahha.

³⁸ Mbakyarvad kwaha, ghalamghalæg kə dadda guhha maa dzəgaraa kə lii 6aa tləra, maraa ghudara kə həiya.”

10

Daghantdaag nə Yesu kə mbərzahaana

¹ Kaa dəhtərəntdāhəg nə Yesu kə mbərzahaan kəlaawa tar buwa. Vəlatərvələg kə ndzəda lagwa shatanaha ar mbaha kuzah shahshaha ard lii yang biya.

² Wan nə daagaha mbərzah kəlaawa tar buna. Dəga zənnəgwa iin nə Siman kwa dāhav də Bitrus ard də zəra babbaan Andrawus ard Yakubu zəra Zabadi ard zəra babbaan Yuhwana,

³ ard Filigus ard Batalomi ard Tuma ard Matiyu dadda cauwa hadama ard Yakubu zəra Halfa ard Taddiyus,

⁴ Siman kwa naagaan kə za vukwa kəsaana, ard Yahuda Iskariyoti kwa zuu langiya Yesu.

Bəlatəratbələg nə Yesu kə kəlaawa tar buwa

⁵ Bəlatəratbələg nə Yesu kə mbərzahaan kəlaawa tar buna, amaa taa kə iitəra, “Dam bi davak lii ar Yahudah biya, dla6a dam bi damma kəssa Samariyah biya.

⁶ Dlakulva kwaha damdəg da vak tughaha uudaha Izraila kwa zaharazahəga.

⁷ Dəmdəg tagamtərtag kə əlbəg marawa taakiya, ‘Tləksəra ghərazhigəla hərəzəthərzəga.’

⁸ Mbahamtərmbahəg kə lii yang biya, ciyamtərçiig kə lii əmtsaharaəmtsahəga, mbahamtərmbahəg kə magyagulfaha, lagwamlagw kə Shatanaha. Tlamkəna ba gyaagyaana vəlamtərvələg ba gyaagyaana.

⁹ Kəsam bi kə adawana, aandzu agwaləl, aandzu vərzhagan ma ambəlaru biya.

¹⁰ Kəsam bi kə ambəl mam dagal biya, aandzu sədav buwa, aandzu kimbak aandzu zad biya, adaba dadda 6a tləra dlaikəndlaig nə dəgshigaana.

¹¹ “Badəm nə kəsa ard gədzər kəssahi am dəgaa nə uurama, gatamgatəg kə uuda jiiirjiir am ndzan ma vəgyaana tangw damma sarti am da ciig nə uurama.

¹² Akwama damaghan da hənyahiina, tagamtərtag taakiya, ‘Gabərər təghər kəskurama.’

¹³ Akwama uudaha jiiirjiir wa ma hənyahiina, gabəraruwa aa ndzandzəg təghər kə iitəra, akwama uudaha jiiirjiir biya, gabəraruwa gwiya saa kəskurama.

¹⁴ Badəm daddakwa lawaləg kə dləgha kurama, ard cinnga əlbəgaruwa, pangamdapang kə alagwat tə shigaharuwu akwamam da dūwa kəsaatəra.

15 Bak jiir wan tagkur naiya, da zhuvtərdaala kə uudaha Sadum ard Gumara təghər kə uudaha kəssiin daghuvala ta shariya.

Dlad kwada sagauwa

16 “Wan bəlkurbələg band tuughwah ma taataka ghəgyaha təghala, mbakyarvad kwaha ndzamandzəg ba ḏyam̱ḏyam band ghavala, dlaḅa am nal kalaliyah band kakuura.

17 Famfəg kə hyəm̱mi də uudah adaba ar da langkurlang damma guda ta shariya, ar da bəlkura kiiḅ ma guda dzəgwazhigəlaatəra.

18 Ar da langkurlang da təvuukwa maamaalah ard tləkəssah mbakyarvad kaiya, kiyava taa əlbəg maraw kəskuram təvuukwatəra ard təvuukwa lii ar yahudah biya.

19 Akwama langarkurdalanga, ndavam bi kə dəgiti am da tag nə uuram biya, ard ḏuuli am da tag nə uuram biya, adaba da vəkurbələg nə uud kə dəga tagga.

20 Adaba kuram bi wada taaghəi biya, shədkwa Daadaru wa da taaghəi mbakyarvad kurama.

21 “Zəraaba da za lanngiya zəraabaan da tsəvana, daada da za lanngiya zəraana, zarha ar da ciitərant kə yaatəra da ciḅəvtərana.

22 Uudah bəḁəm ar da naakur bi mbakyarvad ḏaagara, dlaḅa bəḁəm daddakwa ghacaghacig dat ghalaana, da tləkənatləg kə katəga.

23 Akwamar vəkurbələg ma kwatlərən kəssa, əmndəraəmdərga damma kəssi təvuukwa, jiira wan takur naiya lakuti am tsəgarvaratsəg kə kəsaha Izraila bəḁəmma, da saaya nə Zəra Uuda.

24 “Daddakwa tsaga dəgit vak kə uuda jiguubi kə dadda tsagar dəgit biya, jiguubi dlaba nə kwatnah kə dadda hənyahaan biya.

25 Tləgətləg nə dadda tsaga dəgit vak kə uuda, nal band dadda tsagar dəgita, dlaḅa kwatnah band dadda hənnyahaana. Akwamar ḏaag də Ba'alzabul kə dadda hənnyaha, ar da ḏaatər də kwa juujig kə Ba'alzabul kə uudahi ma hənnyahiina.

Daddakwa da Gədzava

26 “Mbakyarvad kwaha, gədzamtər biya, adaba maay nə dəgiti həḁəhədan kwa da maay wurav biya, dlaḅa maay nə dəgiti shiḅashiḅan kwa da sərvaaka biya.

27 Dəgiti taagankur nai magurtla, tagamtag bat balaḅala, dəgiti cinngama nə uram da gəlagəla, tləhamtləhəg tə ghəra guda.

28 Gədzam bi kə lii tsəgatsəg kə vəgha biya adaba ar maay də ndzəḁa tsa shifəg biya, gədzamgədzəg kə dadda kwa tsəgatsəg kə vəgh ard shifəg ma kaarafaiya.

29 Maay kwan vɛlav nə caakwah bu tɛ kwaɓ pal biya? Bakɛvɛkwaha maay aandzu pallɛratɛr ɓɛladagal da tɛ haay kwal sɛrga bi kɛ daadar biya.

30 Baz guujaha ghɛraharu ndakwani kɛdlakɛdlana.

31 Mbakyarvad kwaha, ndavam biya, jamujig nə uuram kɛ caakwah badyak dɛ ndannɛra.

Mara haiganthaig dɛ Kɛristi tɛvuukwa uudaha

32 “Badɛm daddakwa haiyakuthaig kɛskai tɛvuukwa uudaha, kai ndakwi ɛn da haiganthaiga dɛ iin tɛvuukwa Daadar kwa ma ghɛrazhigɛla.

33 Aiciya, badɛm daddakwa haiyakut bi tɛvuukwa uudah biya, kai ndakwani ɛn da haigant bi dɛ iin tɛvuukwa Daadar kwa ma ghɛrazhigɛl biya.

Sandi gabbɛrɛr bi nai biya ba tagwazhatagwazha

34 “Tlatlam bi taakiya sanhi kwakyarvad ɛn vɛlkur kɛ gabɛrɛr nai damma duni biya, maaya, sanhi kwakyarvad ɛn vɛlkur kɛ gabɛrɛr biya, ba tagwazhatagwazha.

35 Sandi tagwazhatagwazha, adaba

“ ‘zɛra da ɓa dau dɛ daddaana,
dughwa da ɓa dau dɛ babbaana,
ghuul dlaɓa dɛ ɓa dau dɛ jikkan uusa.

36 Uudaha hɛnnyahaan kɛ uudan
war da ɓa dau dɛ iina.’

37 “Badɛm nə daddakwa waiya daddaan bi babbaana tɛghɛr kɛskaiya, tlɛgal bi kɛ nɛg kɛ dɛgar biya. Dlaɓa badɛm nə daddakwa waiya zɛraan bi dɛghwaana tɛghɛr kɛskaiya tlɛgal bi kɛ nɛg kɛ dɛgar biya.

38 Badɛm nə daddakwa kɛsɛghanti kɛ tlaɓahɛrtɛgaan ngal gata kai biya, tlɛgal bi kɛ nɛg kɛ dɛgar biya.

39 Badɛm nə daddakwa naa kata shifɛgaana, ɓɛlgaan dagala. Badɛm nə daddakwa ɓɛlda shifɛgaan kwakyarvad kaiya aa fɛgabadfɛga.

Tlɛraha dɛgshiga

40 “Badɛm nə daddakwa dlɛghakuradlɛghɛga, dlɛghakwidlɛghɛg kɛskaiya, badɛm nə daddakwa dlɛghakwidlɛghɛga, dlaghaadlɛghɛg kɛ daddakwa ɓɛlkwadi kaiya.

41 Badɛm nə daddakwa dlaghaadlɛghɛg kɛ tlayanga kwakyarvad tlayang nə iina, da tlɛkɛnatlɛg kɛ dɛgshiga tlayanga. Dlaɓa badɛm nə daddakwa dlaghaadlɛghɛg kɛ uuda jirjira kwakyarvad uuda jirjira nə iina, da tlɛkɛnatlɛga kɛ dɛgshiga uuda jirjiira.

⁴² Badēm nē daddakwa vɛlgar kuwa yu ləmcikcik kə pall ma lii hədiikən kwakyarvad mbərzar nē iina, ən takurtaga da pilwai nē dəghigaan biya.”

11

Yesu ard Yuhwan dadda tsuufəga

¹ Ghyənga ba nē Yesu kə tagtər dəgitah kə mbərzahaan kəlaawa tar buwa, kaa dagal kə iin damma kəsaha Galili da tsagtər dəgitah ard taa əlbəg maraw kə uudaha.

² Ma sarta kwahiina Yuhwan dadda tsuufəga ndza ma guda birfəna, cinngaha ba nē iin kə dəgitahi ɓag nē Yesu, kaa ɓəlgantɓələg kə iin kə mbərzahaan da vakaana.

³ Ar ndavaru taakiya, “Kəgh wagha da saayin nii, kəm paka kwatlərənhi?”

⁴ Am nē Yesu taa kə iitəra, “Gwiyamagwig daas am tagar kə Yuhwan kə dəgiti amaa nəghəga nē uurama, ard dəgiti amaa cinnga nē uurama.

⁵ Gulfaha ar nəghəganəghəga, ghurdikaha ar dagala, yaa daddaha vəca mbahavtərambahəga matanngaha ar cinngacinnga, uudahi əmtsaharaəmtsahəga ciyavtərətciiga, dlaɓa tagəvtərtag nē əlbəg marawa kə talagaha.

⁶ Də bark nē daddakwa tərɗa bi tə ɗuul mbakyarvad kai biya.”

⁷ Ar təghərdəga ciya dagal nē mbərzaha Yuhwana, kaa fəgarzhafəg kə Yesu kə taa əlbəg təghər kə Yuhwan vak dla-makəlaawa, “Au wamaa dagal nē uuram da vazəgaan ma təghali? Amaa da vaza kazhakwahaanən tladtladən kwa gajag nē fədna?”

⁸ Au kaci wa damal nē uuram da vazəgaani? Daddakwa cadva ma sədav marawna? Udahi ndzəga ma vəgya tləkəsə iitər wa ngudə sədavah marawa.

⁹ Au kaci wa damal nē uuram da vazəgaani? Tlayannga? Ən tagkurtaga, juujig vavvaan kə tlayannga.

¹⁰ Kwan wa vindava nē əlbəg təghər taakiya,

“‘Ən da ɓəlgaan kə zərɓəlgar təvuukwagha,

kwada ɓadlak ɗuul lakuti agha da saaya.’

¹¹ “Ən tagkurtag kə jiira, ma huɗa uudah kwa yaa nē ənghwasaha, maay wa juujig kə Yuhwan dadda tsuufəg də ɗyakər biya. Bakəva kwaha, daddakwa əngykwah ma tləksəra ghərazhigəl juujig kə iin də ɗyakəra.

¹² Cigət ma zamana Yuhwan dadda tsuufəga damma kwanən kə zamana, tləksəra ghərazhigəl həɓa ba dlad ma dəva kəlaadaha, lii vɛlgar dladdiina, iitər wanaa pərɗa tləksəra ghərazhigəl bad ndzəda.

¹³ Adaba adzahadzaha Muusa ard kakada tlayanngaha badəm tagardatag kə tlayanngər təghər kə tləksəra ghərazhigəl lakuti saay nə Yuhwana.

¹⁴ Dlaḅa akwamam haiyamanthaig də kwanəna, Ili wa ndza tagavda nə əlbəg təghər taakiya da saayna, iin nə Yuhwana.

¹⁵ Dadda kwad hyəmmya, aa cinnga.

¹⁶ “Ən da gərəg dau nai kə kwanən kə zamani? Ar band zarhah cihurgan tə ḅala kasukwa ar ḅaa ghərahaatər ar taakiya,

¹⁷ “ ‘Kəm fərtəkura kə faakila,
lamwaləg kə shakalga,
kəm ḅəlkura kə əngsa taa dzəgwagha,
lamwaləg kə tuuga.’

¹⁸ “Sahi ba nə Yuhwan dadda tsuufəga maay zəgaana maay həḅəgaan biya, aiyam nə uurama, ‘Shatanah wa ma vəghaana.’

¹⁹ Sahi ba nə Zəra Uuda zəgaana həḅəgaana, ar taakiya, ‘Wayam dadda tləhuda ard dadda həḅa kya, tsaghwa lii cauwa hadama ard yaadaddaha haipaha.’ Bakəvakwaha nəghvaakanəghəg nə dabariya Daadamazhigəl tədvaḅ tlərahaana.”

Kəsahi larwa kə pəlara ghəra

²⁰ Kaa cagtəraacag nə Yesu kə gyi kə kəsahi kwa ḅagaa nə iin kə dəgaha jappər bədyaka, adaba pəlar bi kə ghər biya.

²¹ “Dəga zhuwadaal kə səkəgh Korazin! Dəga zhuwadaal kə səkəgh Betsaida! Akwama ḅagava ma Taya ard Sidun nə dəgaha jappərahaanən ḅagavəna vakaruwəna, ma pəlara bawur kə ghəra. Maa tsəgwarəvtsəgw kə akacakaca ar kutər kə aftsa.

²² Aici wan tagkurtaga, daghuvala ta shariya da zhutərdaala kə Taya ard Sidun nə Daadamazhigəla təghər kə səkurama.

²³ Kəgh Kafarnahuma! Magha tləg nəng da fəkaarafəg nə uud damma ghərazhigəla? Maaya! Da fəkaara bi nə uud biya, agha dii ba kə kaara faya, akwama ḅagava ma Sadum nə tləra jappərahaan ḅagav ma kəsaharuwəna, maa ba ndzəgaan gwastaana.

²⁴ Aiciya wan tagkurtaga, daghuvala ta shariya, da zhuvar-daala kə Sadum təghər kəskəgha.”

Asamasəg sa vakara adaba am tləkəna kə dīyakudəga

²⁵ Ma sarta kwaha wa tagaa nə Yesu taakiya, “Ən tagak uus Daada, Yaazhigəla ghərazhigəl ard duniya, adaba shiḅəghtərvashiḅəg kə dəgitahaanən kə lii də dabariya ard lii sərgasərga, kaa martərdamarəg kəskəghəg kə zər zarhaha.

²⁶ Bandkwah, Daada, adaba kwan nə dəgiti ḅagakaḅag kə marawa.

²⁷ “Badəm nə dəgitaha, vəlghwavələg nə Daadara. Maay wa sərgasərgə kə Zəriin biya bamma Daada. Dlaḅa maay wa

sərgasərəg kə Daadiin biya, bamma Zəriina ard kwa haigant Zəriin marardana.

²⁸ “Asamasəg sa vakara, badəmaru lii kudarakudəga ard lii səpa kadlannga, ən kəskuraran am tləkkəna kə diyakudəga.

²⁹ Cinngamcinng kə dəgiti ən tagkur naiya, bandkwa bəlvər nə zuuki ma kungy kə kawa uusəga, am tsagaan dlaḅa vakara. Adaba kaiya ən kalaliya ən maay naaghər biya, dlaḅa am tləknatləg kə gabər ma ərvīdmahudəharuwa.

³⁰ Adḅaba zuukiyara ba tsafsa, kadlanngahara maay dəmdəm biya.”

12

Ndavəg təghər kə faciya ngiiga

¹ Daghuvala faciya ngiiga Yahudaha, ghudadagal nə Yesu ard mbərzahaan ma guha həiya, ngal fəgharzaḱəg nə mbərzahaan kə kala ghəra həiya ar zəggaana adaba njətər waiya.

² Nəghara ba nə Farisiyah əndkwaha, am nə iitər taa kə Yesu, “Zharga, mbərzahagh ar ḅa dəgiti dzah kə ḅagaan daghuvala ngiiga.”

³ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Mbats karantamabi kə dəgiti ḅagaa nə Dauda ard lii əmtəd də iin ma sartakwa ndza njitər nə waiy biya?

⁴ Kaa daas kə iin damma vəgya Daadamazhigəla kəsant kə iin kə bəruudi kwa favtəra ba kərkangyəkwa kə zhiila kəsa uufah zuwa, vəltər baz lii əmtəd də iin kwa dzah zəgaan kə iitəra.

⁵ Nii karantamabi ha ma Adzahadzaha Muus kwa kəlarda nə zhiila kəssufah kə adzahadzaha ngiig ma vəgya Daadamazhigəla, mbats nal bi kə haip kə iitər biya?

⁶ Ən tagkurtaga, wan nə daddakwa juujig kə vəgya Daadamazhigəl vaakwana.

⁷ Akwamamaa sərgasərəg kə dəgiti tuuk vakai nə əlbəgahaan kwa taakiya, ‘Zhuwadaal wan naag naiya, kyuuləg biya, mamaa maay ghaza daddakwa maay də haip biya.’

⁸ Adaba Zəra Uda iin yaazhigəla faciya ngiiga.”

Daddakwa əmtsaməmtsan nə vəgha

⁹ Kaa dūgarsduug kə Yesu kə vakavakintsa, ngal daas kə iin damma guda dzəgwazhigəlatəra.

¹⁰ Ndza məng nə uuda nə iin əmtsaməmtsan nə dəv vakwahiina, kaa ndavgarundavəg kə iitər kə Yesu, taakiya, “Haighanthaig nə adzahadzah mbəvna nə uuda daghuvala Faciya Ngiiga?” Ndavararu kwakyarvad ar tləkəna kə iin də haipa.

¹¹ Aiyama taa kə iitəra, “Akwama məng nə daddakwa də tuugh pal makurama, ma dahi damma afəkka daghuvala Faciya Ngiiga, mbats maay kəsgaan nə dadda tuughən sagat biya?

12 Abi ndanng ba nə uud təghər kə tuugha. Mbakyarvad kwaha kalkalan ɓagvəna nə harər daghuvala Faciya Ngiiga.”

13 Aiyama taa kə uudanena, “Vələg kə dəvaagha.”

Kaa vɔlgaan kə iin kə dəvaana, ngal mbəg kə dəvaan bandkwa pallna.

14 Kaa dagal kə Farisah da diya sawariya ma taatakatəra təghər kə ɗuuli ar da tsəg nə iitər kə Yesu.

Righətrighəg nə tlayanngəra Ishaiya

15 Nəghəghaaka ba nə Yesu əndkwaha, ngal ɗuugarsɗuug kə iin kə vakavakiina, kaa gatəgaan kə uudah badyaka, mbahtəra kə lii yanng bi badəmma.

16 Bəltəra kə magi taakiya, aa tagarar bi aandzu əndwar biya.

17 Tədvad kwan wa righavant nə dəgiti tagada nə tlayang Ishaya taakiya,

18 “Wan kwatnahar kwa kəsanaaka naiya,
ən waigaana, ən cinngaan kə əmtakəraan ba vaivaya.

Ən da righəgaan də shədkwara,
iin wada tagtər əlbəga shariya jiir kə uudaha.

19 Da maay ɓala agajaw bi taa əlbəg də caagyi biya,
da cinngvabi nə ghaiyaan tə ɗuul biya.

20 Da maay kəla ghuvɪ hərəzh kə kələg biya,
da maay əmtsa kaara jahurambi kwa hərəz kə əmtsəg biya,
bamma da fəgharaafəg kə jira zuu kə fiira.

21 Fantara uuda dəgshiga ba tə ɗaagaana.”

Yesu ard maala shatanaha

22 Kaa sədəvsəg nə uudah kə makwai kwa mamghant nə shatanaha dlaɓa gulfa da vak Yesu, ngal mbənan kə iin kə uuda nə iina, farhza kə taaghai kaa nəghəganəgha.

23 Kaa ɓa jəpər kə dlamaa kəlaaw badəmma, aiyam nə iitəra,
“Aitsa Zəra Dauda bi wan kwanya?”

24 Cinngara ba nə Farisiyah əndkwaha, aiyam nə iitəra, “Abi lagw də ndzəɗa Ba'alzabul tləkəsə shatanaha nə uudanən kə shatanaha.”

25 Nəghaakanəghəg nə Yesu kə dzama ghəraatəra, aiyama taa kə iitəra, “Badəm nə tləksəri tagwazhatagw hutsəg buwa ar ɓa tləghum də ghərahaatəra, kwanən kə tləksər da zəlma biya, bandkwah dlaɓ nə kəsə bi hənnyah ma tagwazhatagw hutsəg buwa, ar ɓa tləghum də ghərahaatəra da badzəga.

26 Akwama lagwan nə shatanah kə shatanaha, ɓa uushav də ghəraana, da ɓag ndar kaci nə tləksəraan kə ndzəɗi?

27 Akwaman lagw də ndzəɗa Ba'alzabul nai kə shatanaha, mbərzaharuwum? Ar lagw də ndzəɗa wari? Mbərzaharuwa wa da təkur shari təghər kwanəna.

28 Akwaman lagw də ndzəda Shidkwa Daadamazhigəla nai kə shatanaha, mbats tləksəra Daadamazhigəla səghawiiisəg da təghər kəskurama.

29 “Maay wa dəgaadəg da wəgya dadda ndzəd hutsavarvan nə almanan biya, ba zənnəgwa bamma takwasavant nə dadda ndzədəna, lakuti hutsəvarvahutsəg nə almanana.

30 “Daddakwa maay əmtəd də kai biya, tləghumar nə iina, dla6 daddakwa məlghwad bi kə dzahgaan biya, kwazəg bad kwazəga.

31 Mbakyarvad kwaha, ən tagkurtaga, da bəshivtərnaəbəshig kə uudah aandzu hulfa kwar kə haip ard badza dəaga kwa 6agara nə iitəra, aiciya, daddakwa badza dəaga Shidəkwa Daadamazhigəl da bəshvarna biya.

32 Akwama tagadatag nə uudan kə əlbəga nennig tə Zəra Uuda da bəshvarnaəbshiga, aiciya, badəm nə daddakwa nənna Shidkwa Daadamazhigəla da bəshvarna bi ba dəm biya.

Nəghvakanəghəg nə uuf tədvd zərna

33 “Uuf marawa yaa zər marawa, uufi ghwadə yaa ba zər ghwadə, ma kwar kə uufa nəghvaakanəghəg tədvd zarhaana.

34 Kuram fədəga ghaalahaan kəlaadahna, am da tag ndar nə uuram kə dəgitah maraw kuram ndakwani am kəladahi? Abi, dəgiti ma ərvīdmahud wa tag nə ghaiya.

35 Uuda jiira ba jiir wa sagal ma ərvīdmahudəana, uudi kəlaada ba kəlaadər wa sagal ma ərvīdmahudəana.

36 “Ən takurtaga, badəm nə əlbəgah ghwad kwa tagarda nə uudaha, ar da tagaan daghuvala ta shariya.

37 Adaba tədvd əlbəgahagh wada tak nə uud kə shariya, bi da maay nə uud ghazakghazəg biya, bi da ghazəka nə uuda.”

Dəga sərğa

38 Am kyaləma lii tsaga adzahadzah ard Farisiyah taa kə Yesu, “Dadda tsaga dəgita, makəmaa naagaan magha markəmdadan kə dəga sərğa.”

39 Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Uudaha zamana ar kəlaadaha, dla6a ar za lanngiya Daadamazhigəla. Ar gata maa marəvtərda nə dəga sərğa, maay watlərən kə dəga sərği da marəvtərməg biya, bamma dəga tlayang Yunana.

40 Bandkwa 6agaa nə Yunan kə həng həkərd baz avəd baz faci ma huda kilfa. Da bandkwah dla6 nə Zəra Uud da 6a həng həkərd baz avəd baz faci ma kusəgha haaya.

41 Daghuvala ta shariya, uudaha Neneva ar da ciig əmtəd də uudaha zamana, ar martərda kə uudaha zamanən taakiya ar ghazaghazana, adaba pələra mbakyarvad əlbəg marawən tagada nə Yunan nə iitər kə ghəra. Wan ci, nə daddakwa juujig kə Yunan vaakwana.

⁴² Daghuvala ta shariya, da ciig nē tləkəssa Sheba uusa əmtaɖ də uudaha zamanəna. Martərdan taakiya ghazaraghazəga, adaba ghəravaana sal vaka bətky sa cinnga dabariya Salumana. Wan ci, daddakwa juujig kə Salumana vaakwana.”

Gwiyaghəra saasa Shatanaha

⁴³ “Akwama salsəg nē Shatanah ma vəgha uuda, kaa gwaiyav kə iin gata vakavaka diyakudəg tlakəna biya, adaba maay nē yu vakavaka kwahiin biya.

⁴⁴ Ngəl ba tagan taakiya, ‘Ən guya daas da vakavaki sanal naiya.’ Akwama guyaagwig daasa, tləgharaatləg kə hənyahən maay aandzu əndwar biya, dlaḅa hyadahydana ḅadlaḅadlana.

⁴⁵ Kaa dagal kə iin dzəgdaan kə kwatlərən kə shatanah uudiffa kwa jaruujig kə iin də kəlaadəra, kaa daas kə iitər ar ndzan vaakwaha. Təhalakwaha ndzəgana uudanəna, da jəguujig kə ndzəganaanən ndza wurən kə badzəga. Da bandkwah dlaḅ nē uudaha zamanən də kəlaadəra.”

Babba Yesu ard zaraabahaana

⁴⁶ Təghərdəga tagtər əlbəg nē Yesu kə uudaha, kaa sagau kə babbaana ard zarha babbaan ar ghacan gyimala, ar naa taaghai də iina.

⁴⁷ Am nē uuda nē iin taa kə Yesu, “Wai baabagha ard də zarhabaabagh ar ghacga gyimala, ar naa taaghai də kəgha.”

⁴⁸ Aiyam nē Yesu taa kə uudanənna, “War nē baabara ard zarha baabarni?”

⁴⁹ Kaa maraa mbərzahaan kə iin də dəva aiyama, “Wan nē baaba ra ard zaraabahar vaakwana.

⁵⁰ Baḁəm nē daddakwa ḅa dəgiti naag nē daadar kwa ma ghərazhigəla, iin zəraabara, ard dəghwa baabara ard baabara.”

13

Garava dadda riiga

¹ Ba daghuvala kwahiin kə faciya, kaa səgalsəg nē Yesu hənyahiina, ngəl dagal kə iin cəhuran tə ghaiya yuwa haiya.

² Kaa faḁav kə uudah badyak sa təghər kə iina, mbakyarvad kwaha kaa daas kə iin damma pəra yuwa cəhurana. Kaa ghacgaghacəg kə uudah tə ghaiya gardza.

³ Kaa tagtərtag kə iin kə dəgitah badyak də garava, amaa, “Məng dadda riig kwa dal da riiga.

⁴ Riig nē iina, kaa ḅalgalḅaləg kə kyaləma hulf dat ḁuula, kaa caguucag kə ḁiikaha.

⁵ Kyaləm ḅalal dat caccəhəlaw vakavaki maay nē haay ḁyak biya, kaa laghər ba watswatsa adaba maay nē haay ḁyak biya.

⁶ Ghwut ba nē faciya, ngəl fuug kə iitəra, adaba baharabi kə tlali vaivai biya, kaa ghuləg kə iitəra.

⁷ Kyaləm 6alal damma takka, kaa ghwubararaa nə takka, tsarva kə 6əlauwa.

⁸ Kyalm 6alal dat haay marawa, kaa ya zər dərməkka, kyaləm kul əngkwaha, kyaləm dla6 kul həkərda.

⁹ Dadda kwad hyəmiya cinngaana aa cinnga.”

Dəgiti tuuk vakai nə garavəna

¹⁰ Kaa dagau kə mbərzah davakaan ar ndavaru taakiya, “Aujibəg agha tagtər bad garav kə əlbəg kə uudahi?”

¹¹ Kaa ngutəraangug kə Yesu, amaa, “Haiyakuranthaig nə uud am səra kə dəgiti shə6ashə6an ma tləkəsəra Daadamazhigəla, kiyava iitəra vələvtər biya.

¹² Adaba badəm dadda kwad dəgita, da fəvarnaafəga badyaka, dla6a da jəguujig tə iin ba vaivaiya, dadda kwa maay də vakai biya, da kəsvarəvkəssəg aandzu ba həfikəni də vakai nə iina.

¹³ In wan tagtər nai kə əlbəg də garavna,

“ ‘Aandzu ar vazəgaana ar nəghəga biya,
aandzu ar cinngaana, ar cinnga biya
dla6a ar nəghəgaaka biya.’

¹⁴ “Righətrighəg nə tlayangngəra Ishaya təghər kə iitər taakiya,

“ ‘Am da cinngaana
am da cinngaaka biya,
am da vazəgaana,
ba dəm am da nəghəgaaka biya.

¹⁵ Adaba uudahaan ba dəkdək nə ərvīdmahudaatəra,
ar cinnga ba dlah də hyəmiyahaatəra,
dla6a ar hədardu kə gyiyahaatəra.

Maa maay əndkwah biya, maraa nəghəganəg də gyiyahaatəra,
maraa cinngacinnəg də hyəmiyahaatəra
dla6a maa nəgharaakanəghəg ma ərvīdmahudaatəra
ar pəla kə ghəra ən mbətərnana.’

¹⁶ “Bark nə gyiyaharuwa adaba ar nəghəganəghəga, dlaba hyimməyaharu ar cinngacinnəg.

¹⁷ Bak jīra ən tagkurtaga, tlayangaha ard uudaha jirjira ba dyaka, naharnahəg kə vazza dəgiti nəghama nə uurama, nəghara biya, ard dəgiti cinngama nə uurama, cinngara biya.

Tagadatəg nə Yesu kə dəgiti tuuk vakai nə garava dadda riigna.

¹⁸ “Wan nə dəgiti tuuk vakai nə garava dadda riigna.

¹⁹ Badəm dadda kwa cinnghacinnəg kə əlbəg təghər kə tləkəsəra, dla6a nəghaaka biya. Kaa sagau kə shatanaha ghəldan kə əlbəgən sagal ma ərvīdmahudaana, kwanən kə hulfa iin wa 6alal dat duula.

²⁰ Hulfən 6alal dat caccəhəlawna, iin garava uudahanən cinngaracinnəg kə əlbəgna, dla6a dləgharadləghəg bad hwadəga.

21 Adaba baabi kə tlali biya, fadghəraan ba dəga sart hədiikəna, səghəv ba dləd kwakyarvad əlbəgiina, kaa tag-wzhatagw kə iin də fadghərana.

22 Hulfən kwa ɓalal damma takkəna, iin garava uudi cin-nghacinnga kə əlbəga Daadamazhigəla, dzama kadlannga duniya ard hyahəra, tsəgharvatsəg kə ɓəlauwa yaa bi kə zər biya.

23 Hulfən riyava tə haay marwna iin garava dadda kwa cin-nghacinnga kə əlbəga Daadamazhigəla dlaɓa nəghəghaakanəghəga, ngal yaa kə zəra, kwana dərmaḱka, kwana kul unkwaha, kwana kul həkərɗa.”

Garava dləgh ma həiya

24 Vəlatərvələg nə Yesu kə kwatlərn ke garava, amaa, “Da gərav nə tləksəra ghərazhigəl də uudi riya hulf maraw ma guhaana.

25 Ma sartən hənna haar nə uudah badəmma, kaa dagal kə dadda tləghuman riyaars kə dləgh miizhangyil həiyina, ngal dasaana.

26 Ghubara ba nə həiya yaak kə zəra, dləgh ndakwani ghubaraghubarga.

27 “Kaa sagau kə kwatnahahaan ar tagar kə dadda hənyahaatər taakiya, ‘Dadda hənyaha, mbats hulf maraw bi wa riigha nəng ma guhaghən biya? Aa səga ndar ka ci nə dləghi?’

28 “Aiyama taa kə iitəra, ‘Dadda tləghum wa ɓagaa kwaha.’

“Aiyam nə kwatnahaan taa kə iin, ‘Agha naagaan kəm taddan kə dləghahaana?’

29 “Amaa taa kə iitəra, ‘Tadam biya, aa nali vaka tada dləgh kəskuram am taddan baz həi biya.

30 Aduwamtərdūug aa ghubararghubarg ba əmtad tangw damma sarta ghuda həiya, ma kwah kə sarta ən da tagtərtag nai kə lii ghuda həiya ar da farzha aghwa dləgha ar ngwadant adagwal adagwala həvars kaara, dzahvant nə həiya diivədəm damma kuvəra.’ ”

Garava hulfə zəra mastad

31 Vəlatərvələg nə Yesu kə kwatlərn kə garava, amaa, “Tləksəra ghərazhigəla band hulfə zəra mastad kwa riya nə uudan ma guhaana.

32 Iin wa mishish ma hulfah badəmma, akwama ghubaraghubarga, juguujig kə dəgitahi riiva ma dyaghar badəmma kaa nəg kə uufa, kaa ɓa vəgyahaatər kə diikah tə dəvahaana.”

Garava Yista

33 Gwiya vəlatərvələg nə Yesu kə kwatlərn kə garava amaa, “Tləksəra ghərazhigəla band yista kwa kədghant nə uusiin də

taasa ahupi həkərda, kaa uushigətuushig kə ahupiyin badəm də yistina.”

³⁴ Tagatərtag nə Yesu kə dzahava uudah badəm kə dəgitaḥ də garava. Maay nə dəgiti tagatər nə iin kwal garav biya.

³⁵ Tədvaḍ kwan wa rəghvant nə dəgiti tagada nə tlayang Ishaya taakiya,

“Ən da tagaan kə əlbəg də garavaha,

dəgiti ndza shəbashaḅan gwil fəgarzha duni, ən da tagaana.”

Dəgiti tuuk vakai nə garava dləgh ma guha

³⁶ Kaa dūtərəsduug nə Yesu kə dzahava uudaha, kaa daas kə iin da hənyaha. Ngəl tləgaraatləg kə mbərzahaana, am nə iitər taa kə iina, “Tagkəmnətag kə dəgiti tuuk vakai nə garava dləgh ma guhna.”

³⁷ Kaa ngutərangug nə Yesu amaa, “Dadda kwa riya hulf marawa, iin Zəra Uuda.

³⁸ Guhna iin nə duniya, hulf marawna, iin zarha tləksəra Daadamazhigəla. Dləghna iitər zarha shatanah.

³⁹ Dadda tləghumən riya dləghna, iin shatanaha. Sarta ghwuda həina, iin ghyənnga duniya, lii ghuda həiya iitər nə zarhaḅelga Daadamazhigəla.

⁴⁰ “Bandkwa dzahav nə dləgh həvars nə kaara, da band kwah daghuvala ghyənnga duniya.

⁴¹ Da ḅelgaan Zəra Uud kə zarhaḅelgaana, ar da dzahaant badəm kə dəgitaḥi fəgara uudah kə ḅa haipa, baz lii ḅa tləra kələdər badəmna, ar da lagwtərda dagal ma tləksəraana.

⁴² Ar da dīitərdəm damma kaara faaya, vakwaha ar da tuuga ar da ghwada dəv də tlərda.

⁴³ Təhalakwaha ar da mbiig band faciya nə uudaha jirjiira ma tləksəra daddatəra. Dadda kwa də hyəmiya cinngaana aa cinnga.

Garava alman kwa shiḅashiḅana

⁴⁴ “Tləksəra ghərazhigəla band almani kwa shiḅavəna ma guuha, kwa tləkəna nə uudana ngəl gwiya shiḅnanna, mbak-yarvad dyakəra hwaḍaga kaa valət kə dəgahaani dəvakai nə iin badəmna, ngəl səgwa kə guuhiina.

Garava akur kwa ndannga

⁴⁵ “Gwastəna, tləksəra ghərazhigəla band zəra kasəkwa, kwa gata akura ndannga.

⁴⁶ Tləkəna ba nə iin kə akurən ndanng pal ba vaivaina, ngəl valət kə dəgahaan badəm səgwa kə iina.

Garava amshiya vaiya kilfa

47 “Gwastəna dlaḅa, tləksəra ghərazhigəla band amshiya vaiya kilfa kwa ḅəlavdəm damma yuwahaiya, vaiyitvaig kil-fah shahshaha.

48 Righət ba nə iina, ngal təḁdatəḁḁəg kə yaa daddaha vaiya kilf dat ghaiya gardza, ar dzəraakan kə kilfahi marawa, ar ḁiivədəm damma alghwa ḁiivədan nə wa maraw biya.

49 Da band kwah daghuvala ghyənnga duniya, ar da sagau nə zarhaḅəlgə Daadamazhigəla, ar da tagwtərzhə kə kəlaadah sagal ma uudaha jiiirjiira.

50 Ar da ḁiitərdəm kə kəlaadah damma kaara faiya, vakavaki ar da tuug nə iitəra ar ghwada dəv də tlərḁa.”

Daala almana ard ənghuraana

51 Am nə Yesu taa kə iitəra, “Nəghamaakanəghəg kə kwana-haan bəḁəmma?” Kaa ngug kə iitəra takiya, “Aana.”

52 Aiyama taa kə iitəra, “Mbakyarvad kwaha bəḁəm dadda tsaga adzahadzaha kwa nalnəg kə mbərz ma tləksəra ghərazhigəla, band dadda hənyaha kwa sadda daala almana ard ənghura alman vaka fəgaana.”

Maay nə Tlayanng də ndanng ma kəssaan biya

53 Ghyənng ba nə Yesu tagtər dəgitaḁ də garava, kaa da-galaan kə iina.

54 Dagha ba nə Yesu damma kəssana, kaa fəgarzhafəg kə iin tsagtər dəgit kə uudah ma guda dzəgwazhigəlaatəra, kaa ḅa jappər kə iitəra, ar taakiya, “Aa tləkəna mər nə uudanən kə hulfa kwan kə dabari ard də ndzəḁa ḅa tləraha jappərni?”

55 Zəra kafintini wan kwan biya? Babbaani wa ḁahav də Maryam biya? Zarhaababani nə Yakuba, Isuvu, Siman ard Yahud biya?

56 Dughwaha babbaan bi wa əmtad də kəmyamən biya? Tləkənamər kaci nə iin kə kwanahaan bəḁəmmi?”

57 Kaa badzəg kə ərvidmahudatəra.

Am Yesu taa kə iitəra, “Bamma kəsaana ard hənyhaan wa maay nə tlayanng də ndanng biya.”

58 Bagaa bi nə iin kə dəgaha jappər ḁyak vakwah biya, adaba ar maay də fadghər biya.

14

Əmtsəga Yuhwana dadda tsuufəga

1 Ma sarta kwah wa cinngəha nə Tləkəs Hirudus kə əlbəg təghər kə Yesu.

2 Amaa taa kə kwatnahahaana, “Kwan kə uuda, Yuhwan dadda tsuufəg waa ciigət ma gətlaha, iin waa tləkəna nə iin kə ndzəḁa ḅa dəgaha jappərahaana.”

³ Adaba ndza viyətviig nə Hirudus kə Yuhwana, takwas-anta, bəldəm damma guda bərfin kwakyarvad Hirudiya, uusa zəra babbaan Filigusa.

⁴ Adaba ndza tagartag nə Yuhwan kə Hirudus taakiya, kalkalaan bi kə iin kəssa Hirudiya biya.

⁵ Bakəvakwaha nahanahəg nə Hirudus kə tsa Yuhwana, ndza gədzə gyiya uudaha, adaba haiyaranthaig nə uudah taakiya tlayanga nə iina.

⁶ Səgha ba nə sarta 6a kwaanda Hirudusa, kaa shakaləg kə dughwa Hirudiya tə vuukwa ghulabaha, fəgharaafəg kə Hirudus kə cinnga əmtakər ba vaivaiya.

⁷ Təgharatəg kə langyiya baz zəgara gwadəg taakiya, da vələgarvələg kə dəgiti ghaləg nə iin bədəmma.

⁸ Ngəl diigaradiig nə babbaan kə sawariya dəgiti da tag nə iina, amaa, “Aa vəlwavələg nə uud kə ghəra Yuhwan dadda Tsuufəg bandakwan ma kwatama.”

⁹ Cinnguu bi nə tləkəs kə əmtakəra əlbəgiin biya, adaba mbakyarvad ngwadəgi zaa nə iin təvuukwa ghwulabahaana, ngəl tagaan kə iin taaki aa vəlvarvələg nə dəgiti naag nə iina.

¹⁰ Bəlant kə uud damma guda bərfina ghudva ghər tə Yuhwana.

¹¹ Səvdaa nə ghəraan ma kwatama, vələvar kə dughwiina, kaa lanngardaa kə iin kə babbaana.

¹² Kaa sagau kə mbərzaha Yuhwana ar kəssant kə tləwa vəghaan ar hədənana, təhala kwaha ngəl daagal kə iitər ar tagar kə Yesu.

Tlatərtləg nə Yesu kə uudah alfu dləb də dəgzəga

¹³ Cinngaha ba nə Yesu əndkwaha, kaa daas kə iin damma pəra yuwa, ngəl dagal da vakavaki maay aandzu əndwar biya, ndzan ba daghuvaana. Cinngara ba nə uudaha, kaa sagal kə iitər ma kəssahaatəra, ngəl dagal kə iitər gatəgaana.

¹⁴ Səghal ba nə iin ma pəra yuwa, kaa nəghəganəghəg kə iin kə uudah ba dyaka. Ngəl zhutərdaalazhuuga, dla6a mbəhtəra kə lii yang bi ma iitəra.

¹⁵ Dəm ba faci kə bəladaaya, kaa dagau kə mbərzahan da vaakana, am nə iitəra, “Kwan kə vakavaka maay aandzu ndəwar biya, dla6a hərz faci kə bəladaaya. Dutərsduug kə uudaha kiyava dagal kə iitər damma kəsah ar gatu kə dəgzəga.”

¹⁶ Aiyama nə Yesu taa kə iitəra, “Maay nə tləra dagalaatər biya. Vəlamtərvələg nə uuram kə dəgzəga.”

¹⁷ Am nə iitəra taa kə iina, “Dəgiti vakamnd vaakwana, ba bəruudi dlə6a ard kilf bu kaltiya.”

¹⁸ Aiyama, “Anakam da vakara.”

¹⁹ Ngəl tagtərtag kə iin kə uudah aa cahwararacahwarəg tə kazhakwa, kaa kəsgantkəsəg kə iin kə bəruudi dlə6 ard kilf

buwa, dzəgant kə iin kə ghəraan damma ghərzhiḡəla, tagar kə uus kə Daadamazhiḡəla. Təhalakwaha, lahəna kə bəruudina vəltər kə mbərzahana ar tagwtərna kə uudaha.

²⁰ Badəmmaatər zaruuzəga tlatərtləga, ar dzahaant nə mbərzahaan kə ghwadəgahaani təmaatəmgə, righantrighəg kə alghw kəlaawa tar buwa.

²¹ Uudahi zaruuzəga tamaha ghwalvah alfu dləḡa, maay ba nə zərha ard ənghwasah biya.

Yesu dal təghəra yuwa

²² Bad ghyəngaatər waha, kaa fətəraafəg nə Yesu kə mbərzahaan damma pəra yuwa, kiyava dagal kə iitər zungw təghər kə iin dat ghyaba kwah kə gardza, adaba paka salama uudah nə iina.

²³ Təhalakwa salamada nə iin kə uudaha, ngal dagat kə iin da dzəgwazhiḡəla ma aghw ba daghuvaana, bəlgharaaḡələg baz avəd vaakwah ba daghuvaana.

²⁴ Ma kwahiina sarta ndza ma taataka yuwahaiya nə pərayuwa, kaa tsəgaan kə fəd kə ghubədəga yu dat pərayuwa, adaba ndza ba gyar nə fəd də pərayuwa.

²⁵ Tamaha karfe həkərḡa avədḡa, kaa happa dagal kə Yesu təghəra yuwa da vak mbərzahaana.

²⁶ Nəghara ba nə mbərzahaan kə iin happa dagal də shig təghəra yuwa, kaa gədzəg kə iitəra. Ar huləg mbakyarvad dladlawə ar taakiya, “Dadda kwa səgal tə afka.”

²⁷ Bat watsəra, kaa tagtərtəg kə Yesu taakiya, “Ndavam biya, ba kaiya, gədzam biya.”

²⁸ Kaa ngug kə Bitrus amaa, “Yaazhiḡəla, akwama ba kəgha, ḡaakwadaag sa vakaagh təghəra yuwa.”

²⁹ Aiyam nə Yesu, “Asəga.” Kaa sagal kə Bitrusa ma pərayuwa, farzha kə dagal təghəra yuwa da vak Yesu.

³⁰ Nəghəgha ba nə iin kə fəd ciyətciig bad ndzəḡa, kaa gədzəg kə iina adaba fəgharzhafəg nə yu kə ndəgaana. Kaa huuləg kə iin amaa, “Katkwakatəg, Yaazhiḡəla.”

³¹ Bat watsəra kaa vələgaan kə Yesu kə dəvaan viyita, aiyama “Kəgh dadda hətsahətsan nə fadghərna, aujilbəg agha ḡa ndawndawi?”

³² Daragha ba nə iitəra damma pərayuwa, kaa kyaḡalgakyaḡaləg kə fədna.

³³ Kaa ḡagarnəsḡag nə lii ma pərayuwən kə kwatnahər kə Yesu, ar taakiya, “Bak jiijiira agha Zəra Daadamazhiḡəla.”

Mbahghanambahəg nə Yesu kə lii yang bi ma Janisarat

³⁴ Dzəvara ba nə iitər kə yuwa haiya, ar tsugwa ma Janisarat.

³⁵ Nəgharaaka ba nə uudaha kəsiin kə Yesu, kaa bəla ghai kə iitər damma kəsahi təghər kə iitər badəmma, ar sardəv kə lii yang bi badəmma.

³⁶ Kaa ghalgaan kə iitər maa duutərnaa kə lii yang bi maraa tapnan aandzu ghaaya sədavaana, badəm lii taparnatapəga mbaharambahəga.

15

Dəga Daadiija tləvuukwaha

¹ Təhalakwaha kaa sagau kə kyaləma Farisiyaha ard lii tsaga adzahadzah sagal ma Wurshalim da vak Yesu am nə iitəra,

² “Aujilbəg kə mbərzahagh ar kəlla dəga daadijaha tləvuukwahi? Adaba ar maay bara dəv lakwti ar da zaa kaf biya.”

³ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Kuraməm, aujilbəg kəskuram am kəlla adzahadzaha Daadamazhigəl kwakyarvad dəga daadijahawi?”

⁴ Am nə Daadamazhigəla, ‘Faarafəg kə daadagh ard baabagha,’ dlaḅa ‘Badəm dadda ḁaava daddaana bi babbaana, barari tsavva.’

⁵ Kuram am tsagtərtsag kə uudah taakiya, akwama məng nə uudani də dəgit kwada məlgaru kə daddaana bi babbaana, ngal tagaan taakiya, ‘Badəm nə dəgiti mammaa da tləkəna nə uuram vakara, fanarafəg kə Daadamazhigəla.’ Mbakyarvad kwaha fəghaara bi kə daddaan ard babbaan dəvakai biya.

⁶ Mbakyarvad dəgaha daadijaruwa, namdalnəg nə uuram kə əlbəga Daadamazhigəl kə dəga lakəra.

⁷ Kuram muuniyahaana! Mbats ba jiir nə tlayanngərən tagada nə Ishaiya təghər kəskuram taakiya,

⁸ “‘Udahaana, ar fəkwara bat vaa ghai kalti, ərvidmahudaatər bitky də kaiya.

⁹ Ar ḁaggwa ba gyaan kə kwatnahəra, ar tsaga adzahadzaha uudah təghər kə əlbəga Daadamazhigəla.’ ”

Dəgiti fəgaraa uud kə ndzəga kwadlamb təvuukwa Daadamazhigəla

¹⁰ Dahatərətdahəg nə Yesu kə dzahava uudah da vakaana, amaa taa kə iitəra, “Cinngamcinnga am nəghaakana.

¹¹ Dəgiti daadamma ghaiya kə uud bi wa fəgara kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəl biya. Bamma dəgiti sagal ma ghaiyaana.”

¹² Kaa sagau kə mbərzahaan da vak Yesu am nə iitəra, “Agha sərgasərg taaki aandzaa badzgalbadzəg nə ərvidya Farisiyah sarta kwaraa cinnga nə iitər kə əlbəgna?”

¹³ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Badəm nə riigi kwa riya nə Daadari ma ghərazhigəl biya, da tadava.

¹⁴ Aaduwamtərduuga. Ar gulfah nə iitəra, lii tada gulfaha. Akwama gulf wa tada gulfa, ba bərkudaatər ar mbəda daay damma afəka.”

¹⁵ Aiyam nə Bitrus taa kə iina, “Tagkəmnndtagg kə dəgiti tuuk vakai nə garavna.”

¹⁶ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Mbats gwaastən nəghamaaka biya?

¹⁷ Badəm nə dəgiti zəguu nə uuda, ba zənnngw da bak ghaiyaana, kaa damma hudaana, təhala kwaha kaa sagal ma vəghaana.

¹⁸ Dəgiti aa sagal ma ghaiya uuda, aa səgal bamma ərvīdmahudaana. Iin wa fəgara ndzəgaana kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəla.

¹⁹ Adaba sagal bamma ərvīdmahuud nə dzama dəgit ghwada, ndə tsa sifəga, 6a gwaragwara, 6a gəlla, shiida fiida, ard badza daaga.

²⁰ Kwanahaan wa fəgaraa ndzəgaana kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəla, za kaf kwaal bara dəv bi wa fəgaraa ndzəgan kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəl biya.”

Fadghəra uusa yaa Kan'ana

²¹ Dughars ba nə Yesu kwahiin kə vakavaka, ngal dagal kə iin damma larda Taya ard Sidon,

²² Kaa huula saas kə uusa yaa Kan'ana, amaa, “Zhuk-wadalaazhuug, Yaazhigəla, Zəra Dauda. Məng nə dəghwar kwa vəlgar nə shatanah kə dlad ba vaivaiya.”

²³ Tagghar bi nə Yesu aandzu ndau biya, kaa ba sagau kə mbərzahaa da ghalgaana, aiyam nə iitəra, “Lagwarslagw kə uusna, adaba gata kəmyamma dla6a mbakiyamməg də huuləga.”

²⁴ Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Bəlkwadi mbakyarvad tughwaha Isra'ilən zaharazahəgən nə uuda, mbakyarvad uudahi tlərən biya.”

²⁵ Ngəl sagau kə iin kəlla kə ghunnj təvuukwana amaa, “Yaazhigəla, məlwadməlgə.”

²⁶ Aiyamaa, “Kalkalaan bi kə kəsvant nə kaffa zarh 6ələvtərda kə ghəgyah biya.”

²⁷ Amaa, “Aana, bandkwah, Yaazhigəla, aandzu ghəgyaha ar cagaan kə pashpasha kaffi 6algal vaka zəg kə dadda hənyahaatəra.”

²⁸ Kaa ngugarangugg kə Yesu amaa, “Uusəna, fadghəragh ndzədəndzədəna, tsakatsəg nə uud kə puutagha.” Bat watsər kaa mbəgəmbəg kə dəghwaana.

Mbahghanambahæg nê Yesu kê uudah badyaka

²⁹ Ciyit ba vaakwahiin nê Yesu kaa ta ghaiya Yuwa haiya Galili. Ngâl dagat kê iin dat kungula aghwa, cêhurana.

³⁰ Kaa sagau kê uudah badyak da vakaan dê ghurdîkaha, gulfaha, lii êmtsamtsan nê uuûiya, makwayaha, ard uudahi tlêrên badyaka, ar diitêra têvuukwana. Ngâl mbahtêrana.

³¹ Nêghgha ba nê uudah kê makwayah ar taa ghaiya, lii êmtsamtsan nê uuûiya, uuûiyatêr nalnêg balapiya, ghurdîkah ar dagala, gulfah dlaê ar nêghêganêghêga. Kaa galla Daadamazhigêla yaa Izra'îla kê iitêr badêmma.

Vêlatêrvêlêg nê Yesu kê dêga zêg kê uudah alfu uufadâ

³² Têhala kwaha, ngâl dêhtêrêtdahêg nê Yesu kê mbêrzahaan amaa, “Ên êa zhuwadaala kwanên kê uudaha, hêngah hêkêrd wan kwana ar ba êmtad dê kaiya, ba kwal dêgzêga. Ên naay kê dutêrêsdûug daas dê wai biya, adaba haik diya haar kê iitêr têghêrdêga.”

³³ Am nê mbêrzah taa kê iina, “Da tlêvkêna mêr nê dêgzêgên da tlêtêraara kê uudahaan ma têghal vaakwani?”

³⁴ Kaa ndavtêruundavêg kê Yesu taakiya, “Dummba bruudi ngwên wa vakaruwi?”

Aiyam nê iitêra, “Uudîifa ard mishish kilf hêdiikêna.”

³⁵ Kaa fêtêraafêg kê iin kê dlamakêlaaw cahwargan tê haaya.

³⁶ Kê sant kê iin kê dummba bruudi uudîifên ard kilfna, tagar kê iin kê uus kê Daadamazhigêla lahnana. Vêltêr kê iin kê mbêrzahaana, kaa vêltêr nê mbêrzahaan kê uudaha.

³⁷ Badêmaatêr zaruuzêga, tlâtêrtlêga, kaa dzahgantdzahêg nê mbêrzahaan kê ghwadgahaan ar rêghant kê alêghwah uudîifa.

³⁸ Uudahi zaruuzêga, tamaha damma ghwalvah alfu uufadâ, maay ba nê ênghwasah ard zarh biya.

³⁹ Salamada ba nê iin kê uudaha, kaa damma pêra yuwa, ngâl dagal damma haaya Magadan.

16

Gata dêga sêrga

¹ Sarêvsêg nê Farisiyaha ard Sadukiya da vak Yesu kiyava fishêgaan kê iitêra, kaa ghalgaan kê iitêr ma martêrdan kê dêga sêrêg kwa da mara taakiya, sêghhi vak Daadamazhigêla.

² Ngutêrnaguga, amaa, “Akwama bêlaabêlêg nê hwaasa, ma nêghêmanêghêg kê zhigêla ba kyanga, am tagaan taakiya da maraw nê kês dlakaduura.

³ Akwama nêghêmanêghêg kê zhigêl ba kyanga dlakaduur wur ciyitciig nê ghabaga, am tagaan taakiya, ‘Da hyiyav nê yuwa hiinanna.’ Am nêghêgaakanêghêg tsau kê ndzêgana

zhigəla. Dəmakurvaa ndar kaci nəghəgaaka ndzəgan kwanən kə zamani?

⁴ Uudaha zamana ar maay də jiir təvuukwa Daadamazhigəl biya, dlaḅa ar kəladaha. Ar nagan mara nəgha kə dəga sərga, da maay marvətərmərg nə watlən kə dəga sərəg biya, bamma dəga sərəg Yunana.”

Kaa duutərsduug kə iin ngal dagalaana.

Yista Farisiyah ard Sadukiyaha

⁵ Daral ba nə mbərzahaan dat ghyaba kwah kə gardza yuwa haiya, mbats viyaatəraviig nə kəsa bruudiya.

⁶ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Famfəg kə hyəmiya, dlaḅa am fəgaan kə taad tə yista Farisiyah ard Sadukiyaha.”

⁷ Kaa fagarzhafəg kə iitər tagaan ma taatakətər taakiya, “Mbakyarvad kəsyamant bi kə bruudi nii?”

⁸ Nəghghaaka ba nə Yesu əndkwana, aiyama, “Kuuram lii hətsahətsan nə fadghəra, aujilbəg am taaki am maay də bruudi biyi?”

⁹ Mbats gwastən nəghamaaka biya? Viyakuraviig nə duuli gəlantərət nai kə uudah alfu dləḅ də dummba bruudi dləḅa? Alghwa ngwən wa dzahamant nə uurami?

¹⁰ Nii ma sarta kwa gəlantərət nai kə uudah alfu uufad də dummba bruudi uudifna, alghw ngwən wa dzahamant nə uurami?

¹¹ Aujibəg nəghəghaamaka bi taakiya ən tag təghər kə bruudi bi nai kə əlbəgən biyi? Amaaya, famfəg kə hənkal tə yista Farisiyaha ard Sadukiyaha.”

¹² Təhalakwah wa nəgharaaka nə mbərzahaan taakiya, tagtər taaki aa farfəg kə hənkal tə yistin kwa diiyav ma bruudiyin biya, mbats tagtər taakiya aa farfəg kə hənkal də tsagaana Farisiyaha ard Sadukiyaha.

Bagaabag nə Bitrus kə shiid taaki Yesu iin Kəristi

¹³ Səghal ba nə Yesu damma larda Kaisariya Filibi, kaa ndavtərundavəg kə iin kə mbərzahaana, amaa, “War nə Zəra Uud mar tagaan nə uudahi?”

¹⁴ Aiyam nə iitəra, “Kyalma ar taakiya Yuhwan dadda tsuufəga, kyalmah ar taakiya, tlayanga Iliya, kyalmah dlaḅa ar taakiya Irimiya bi pal ma tlayangaha.”

¹⁵ Aiyama taa kə iitəra, “Kuraməm ən war nai mam tləg nə ghəraruwi?”

¹⁶ Kaa ngwangug kə Siman Bitrusa taakiya, “Kəgh nə Kəristi, Zəra Daadamazhigəla kwa də shifəga.”

¹⁷ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Agha də bark nəng, Siman zəra Yunana, adaba uud bi wa markada kwanən biya, aa markada nə Daadar ma ghərazhigəla.

18 Ən tagaktaga, agha Bitrus nənga, agha band akur kwa ndəra nə uudan kə həngah tə vakaiya, ən da 6aatlər də kəgh nai kə fətərna ndzəf kə yaa daddaha gata kaiya, kwa da maay nə əmtsəg də ndzəda təghər kə iitər biya.

19 Ən da vələkvələg kə dəga wura tləksəra ghərazhigəla, dlə6a badəm nə dəgiti agha ngwudəgant nəng ma duniya, da ngwudav ma ghərazhigəla, badəm dəgiti agha pələnəng ma duniya, da pəlav ma ghərazhigəla.”

20 Bəlatəraabələg nə Yesu kə magyi kə mbərzahaan ba vaivai aa tagarar bi aandzu ndəwar taakiya kai nə Kəristi biya.

Tagadatag Yesu təghər kə əmtsəgaana

21 Ciigət ma kwahiin kə sart wa tagatər nə Yesu kə mbərzahaan taakiya, barari dagal damma Wurshalima, da həbuu kə dləda shahshaha, ma dəv kə maalaha ard maala zhiila kəssufah ard lii tsaga adzahadzaha, da tsəvana, tə həng həkərdə da ciivant də shifəga.

22 Ngəl tədant nə Bitrus damma dləmmaaava, cagaraa kə gyiya, amaa, “Aa tsanttsəg nə Daadamazhigəla, Yaazhigəla, da dzəgaar bi nə wan də kəgh ba dəm biya.”

23 Kaa gwiyaav nə Yesu da vak Bitrus, amaa, “Yagh vakar Shatanaha, agha akura mbəda uud tə dūul nəng vakara, agha dzamaghər band uuda dəg shiga ndə Daadamazhigəl biya.”

24 Aiyam nə Yesu taa kə mbərzahaana, “Badəm dadda kwa na gata kaiya, bamma dugharsduug kə ghəraana, kəsant kə tla6a hərtəgaana, gatəkwagətəga.

25 Adaba badəm dadda kwa na kata shifəgaana, da 6əgaan dagala, Badəm nə daddakwa 6əlda shifəgaan mbakyarvad kaiya da tləknatləga.

26 Au pədaan kə uud akwama tləkənatləg kə duni badəmma, təhalakwaha 6əldan kə shifəgaani? Nii auwa da vələda nə uudan dlakulva shifəgaani?

27 Zəra Uuda da sii də zər6əlgahaan ma ndangəra Daddaana, da vəlgarvəlg kə dəg shigaan aandzu war kalkala dəgiti 6əгаа nə iina.

28 Ən takurtaga, məng nə kyalma uudahi ghaciga vak-wanəna ar da maay əmtsəg biya bamma nəghəgharanghəg kə saay Zəra Uuda ma tləkəsəraana.”

17

Gwiyaavətgwiig nə ndzəgana Yesu

1 Təhala həngah əngkwaha kaa langtərdətləng nə Yesu kə Bitrus, ard Yakubu, ard zərababba Yakub, kwa iin nə Yuhwan, dagat damma ghəra aghwa ba kyakw ba daghuvaatəra.

² Kaa gwivætghiig nə ndzəganən təvuukwatəra, baz hufəvəgaan ndakwi mbiig band faciya, sədavaan ndakwi kaa nəg kə madəkw ba təlla.

³ Batwatsəra kaa tsəgwatsugw kə tlayang Musa ard tlayang Iliya. Kaa taa ghai kə iitər də Yesu.

⁴ Aiyam Bitrus taa kə Yesu, “Yaazhigəla, marawa nə ndzəgana miyam vaakwana. Akwama haighanthaiga ən tafəgan kə tsakwamah həkərda, pal kəskəgha, pal kə Musa, pal kiyava Iliya.”

⁵ Ma sartən ba ndzəgaan taa ghai nə Bitrusa, kaa hədtərduhədəg nə akummba, kaa cinngvacinng nə ghai sagal ma akumb taakiya, “Kwana iin zərara, kwan waig naiya, ən cinngaən kə əmtakəraən ba vaivaiya. Cinngamarnucinnga.”

⁶ Cinngara ba nə mbərzahaan əndkwaha, kaa gədzəgətədzəg kə iitər ba vaivaiya, baz mbəda damma haay kə iitəra.

⁷ Kaa sagau kə Yesu taptərnana amaa, “Ciyamciiga, gədzam biya.”

⁸ Kaparant ba nə iitər kə ghəra, nəghara bi aandzu ndəwar biya, nəghara ba Yesu daghuvaana.

⁹ Ar təghərdəga saay nə iitər ma aghwa, am nə Yesu taa kə iitəra, “Tagamarbi aandzu kə war kə dəgiti amaa nəghəga nə uuram biya, bamma ciyavantciig Zəra Uud ma gətlah də shifəga.”

¹⁰ Kaa ndavgarundavəg nə mbərzahaan taakiya, “Aujibəg kə lii tsaga adzahadzaha Muus ar taakiya, barari bamma tlayang Iliya wada saay ba zənnəgwi?”

¹¹ Kaa ngutərangug kə Yesu taakiya, “Ba pakatta da saay nə Iliya, da bədləna kə dəgital ba dəmma.

¹² Ən tagkurtəg ciya, sahi ba wur nə iliya, nəgharaaka bi kə iin biya, baz bəgar dəgitali naaghant nə ghəraatəra. Bandkwah dlaḡa Zəra Uud da həḡgaan kə dlad mizha dəvaatəra.”

¹³ Ngəl nəghəgaakanəghəg kə mbərzahaan taakiya, tagtər təghər kə Yuhwan dadda tsuufəga.

Mbəghanambəg nə Yesu kə zər kwad shidkwa shatanaha

¹⁴ Daral ba nə iitər da vaka dzahava dlamaa kəlaawa, kaa sagau kə uuda nə iin da vak Yesu kəla kə iin kə ghunnj təvuukwana,

¹⁵ amaa, “Yaazhigəla, zhuwardaalazhuug yagh kə zərara, tsəgwara nə shidkwa shatanaha, həḡgaan dlaḡ kə dlad ba vaivaiya. Shiga ngwən wan ba bəlgəan damma kaara ard yuwa.

¹⁶ Langandalang davak mbərzahagha, pəletərvaapileg nə mbəgaana.”

¹⁷ Kaa ngugarangug nə Yesu amaa, “Kuram uudaha zamanə, am maay də fadghər biya, am bə kəlaadəra, ən da zəlma

əmkyangar nai də kurami? Ən da zəlma əmkyangar nai bəshkur kwanahaani? Ayakam kə zəriin sa vaakwana.”

¹⁸ Kaa cagaraacag nə Yesu kə gyi kə shidkwa Shatanhna, kaa dugarşduug kə shidkwa shatanah kə zəriina, batwatsəra ngal mbəg kə iina.

¹⁹ Kaa sagau kə mbərzah sa vak Yesu ma sartən maay aandzu ndəwar vakaan biya, am nə iitər taa kə iina, “Aujiłbəg kəkəmənd pələkəməndvaa lagwa shidkwa Shatanahiini?”

²⁰ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Kwakyarvad hətsalhətsəg nə fadghəraruwa, ən tagkurtag kə jiira, akwamaa məng nə fadghəraru ba hədikən band zəra mastada, mammaa tagar-datag kə aghwən taakiya, ‘Ciig vaakwana, dəg da vaakwaha,’ maa ciiga. Maa maay nə dəgiti pilkurvaapiləg biya.

²¹ Lagwguvda bi nə hulfa kwanahaan biya, bamma tədvdad dzəgwazhigəla ard kəsə andəla.” *

Gwiya tagatag nə Yesu kə əlbəg təghər kə əmtsəgaana

²² Dzaharvət ba nə mbərzahən ma Galili, kaa tagtərtag nə Yesu taakiya, “Da vəlav Zəra Uud damma dəv kə uudaha,

²³ ar da tsəgaana. Tə hənga həkərd ta ciivant də shifəga.” Kaa tsətəratsəg kə vəgh ba vaivai kə mbərzahaana.

Diya hadama vəgya Daadamazhigəla

²⁴ Daragha ba nə Yesu ard mbərzahaan damma Kafar-nahum, kaa tləgaraatləg nə lii cauwa hadam kwakyarvad vəgya Daadamazhigəl kə Bitrusa, am nə iitər taa kə iina, “Maay nə dadda kwa tsagkur dəgit diya hadam kwakyarvad vəgya Daadamazhigəl biya?”

²⁵ Aiyam nə Bitrusa, “Digaana.” Dagha ba nə Bitrus da hənyaha, kaa fəgarzhafəg nə Yesu kə tagar ghaiy taakiya, “Au wagha nəghəga nəng təghər kə ndavəgni? Ar caug vak war nə tləksaha duni kə hadam, ar caug vak zarhaatər nii, ar caug vak uudahi tlərən hi?”

²⁶ Ngwa ba nə Bitrus taakiya, “Vak uudahi tlərna.” Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Mbats maay nə zarhaatər diğan biya.

²⁷ Bakəvakwaha, haik badza ərvıdmahud kə iitər də kəmya, dəg damma yuwa haiya bələg kə kwanjara, agha wurant kə ghaiya kilfi agha fəgarzha nəng kə vigaana, agha da tləknatləg kə kwaḃi da tləgaltləg kə pəlgaana, agha kəsant kə kwaḃiina, agha diya kə hadamagh ard dəgara.”

18

Kwa Juujig də dyakər ma tləkəsəra ghərazhigəla

* **17:21** Kyalma vindəgahi ndza wura ar maay də kwanən kə aay biya.

¹ Ma kwahiin kə sarta, kaa sagau kə mbərzah da ndavgaru kə Yesu taakiya, “War kaci wa juujig badəm kə dyakər ma tləkəsəra ghərazhigəli?”

² Kaa dahant kə iin kə zərzəriin sa vakaana, ghacnan ma taatakaatəra.

³ Aiyama, “Bak jiira wan tagkurtaga, akwama namal bi band zərzarhən biya, am tapna bi kə daa damma tləkəsəra ghərazhigəl biya.

⁴ Mbakyarvad kwaha, badəm daddakwa fəsauna ghəraan band zərzərəna, iin wa dyak ma tləkəsəra ghərazhigəla.

⁵ Badəm dadda kwa dləghaadləghəg kə zərzər ndə kwanən ma daagara, dləghakwidləghəg kəskaiya.

Dəgiti fəgaraa uud kə 6a haipa

⁶ “Badəm nə daddakwa fəgara pal ma zarhahaan kwar fadghər tə kai kə 6a haipa, da nguləm ba ngudvardəm nə akura vaar dyak ma kuungy 6əlvdəm damma yuwa haiya kiyava ndəgaana.

⁷ Dəga zhuwadaal kə duniya kwakyarvad dəgitahi fəgaraa uudah kə 6a haipa, barari sagau nə dəgitahi da fəgaraa uudah kə 6a haipa, dəga zhuwadaal kə dadda kwa sagau tədvd iina.

⁸ “Akwama fəkaa kə 6a haip nə dəvagh bi shigagha, ghud-daghudəg agha 6əldana. Da nguləm agha tləkkəna kə shifəga damma zərazər də dəv palla bi shig palla, təghər kwa da 6əlvdəm nə uud damma kaara fai də dəvahagh buwa ard shigahagh buwa.

⁹ Akwama gyiyagh wa fəkaa 6a haipa, təddatədəg agha 6əldana. Da nguləm agha tləkəna kə shifəga damma zərazər də gyi palla, təghər kwada bəlkadəm nə uud damma kaara faiya də gyiyahagh ba bərkuda.

Garava tuugh kwa zaazəga

¹⁰ “Famfəg kə hyimiya, nənneɲbi aandzu kwar pal ma zarhahaan biya. Ən tagkurtaga, zərbəlgahaatər ba kəlaa hənng ma ghərazhigəla ar nəghəganəghəg kə hudvəga Daadar ma ghərazhigəla.

¹¹ Adaba sahi ba kərkangyakw nə Zəra Uud da kata lii zaraazəga.

¹² “Mam tləg nə uuram, akwama də tuughah dərmək nə uudana, kaa zaazəg pallaatəra, abi duugaan kə kul vaslaambad tar vaslaambadən vaka piig kaa dagal da gata pallən aa zaazəgən?

¹³ Bak jiir wan tagkur naiya, akwama tləkənatləg kə tuugh na zəgazəgna, hwaɖagaana juujig kə kul vaslambad tar vaslambadən kwa zahara bi na.

¹⁴ Band kwah dlaɖa nə Daadaru ma ghərazhigəla naabi zaan aandzu pall ma zərzarhahaan biya.

Akwama bagaabaḡ nā zəraab kə haipa

15 “Akwama baḡakaḡ nā zəraabagh kə haipa, tagarnaatag kə haipaana, aandz ba kəghar dā iina. Akwama cinngakanaacinnga gwichədaagwiig kə ndzəganaru dā zəraabagha.

16 Akwama cinngakanaa biya, agha gwiya dagal dā uud pal bi uudah buwa, kiyava cinngva nā əlbəḡ tədvaḡ shida uudah buwa bi həkərda.

17 Akwama lawaləḡ nā zəraabagh kə cinngtərcinnga, agha tagtər kə yaa daddaha gata Yesu, akwama lawaləḡ kə cinngtərcinnga, nəḡalnəḡ band kərḡiya bi band dadda dza hadama.

18 “Bak jiir wan tagkur naiya, baḡəm nā dəḡiti am ngudəgant nā uuram ma duniya, ngudənguda ma ḡhərazhigəla, dəḡiti am pəlna nā uuram ma duniya, da pəlav ma ḡhərazhigəla.

19 “Ən gwiya tagkurtaga, akwama haiyaranthaig nā uudah bu ma kuram kə ḡhala dəḡit ma duniya, da baḡtərḡag nā Daadar kwama ḡhərazhigəla.

20 Baḡəm vakavaki dzahvət nā uudah buwa bi həkərda ma daagara, ən ba əmtad dā iitəra.”

Garava kwatnah kwa maay bəshḡaan biya

21 Kaa sagau kə Bitrus da vak Yesu, amaa taa kə iina, “Yaazhigəla, da baḡwi shig ngwəən nā zəraabar kə haip lakuti ən bəsharnaani? Baḡabaḡ damma shig uudiffa?”

22 Aiyam nā Yesu taa kə iina, “Shig uudif kalti biya, shig uudif damma kul uudifa.

23 Mbakyarvad kwaha, da ḡərav nā tləksəra ḡhərazhigəl dā tləksa kwa naa kəḡla dəḡahaan kwama dāv kə kwanahahaana.

24 Fəḡharzha ba nā tləks kə kəḡləgaana, kaa səvardəvsəḡ nā uudi ḡatəḡ nā iin tə ambəla adawan alfu kəlaawa.

25 Pilḡharvaa ba nā pəlgaana, kaa tagaan kə tləkəsən taakiya, aa vəlvətələḡ baz iina baz uusaana baz zarhaana baz dəḡitahi dā vakai nā iin baḡəmma kiyava pəlgaana.

26 Kaa ḡhalgaan kə kwatnahaanən kəla kə ḡhunnj təvuukwana, aiyama, ‘Fəwifəḡ kə huḡa ən da pəlakpəḡ baḡəmma.’

27 “Kaa zhugardaalazhuug nā dadda hənyahaan kə kwatnahən bəsharna kə ḡəmauwaan ba dəmma duwars dagalaana.

28 “Baḡ sagala kwatnahən waha, kaa nəḡhəḡanəḡhəḡ kə iin kə tsaghwa tləraan kwa ḡatəḡ nā iin tə ḡəmauwa səll kəlaawa, ngal viyit kə iin həkyarna kə mbakulera, amaa, ‘Pəlwipəḡ kə ḡəmauwi ən gatak naiya.’

29 Ngəl kəḡḡakəḡ nā tsaghwa tləraanən kə ḡhunnj təvuukwan ḡhalgaana, amaa, ‘Fəwifəḡ kə huḡa ən da pəlakpəḡ.’

30 Lawaləḡ nā kwatnahən kə cinngaana, ngəl bəḡḡəm kə iin damma ḡuda bərfina, bamma pəlaapəḡ kə ḡəmauwaana.

31 Cinngara ba nə tsaghwaha tləraan kə dəgiti dzəghaardzəgna, cinngaru bi kə əmtakəraan biya, kaa dagal kə iitər ar tagar kə dadda hənyahaatər kə dəgiti dzəghaardzəg badəmma.

32 Kaa dahgantdəhəg nə dadda hənyahən kə kwatnahəna, amaa taa kə iina, 'Agha kəlaada kwatnah nənnga, bəshankanaabəshig nai kə gəmauwən badəm mbakyarvad ghalgagha.

33 Mbats kalkalaan bi kəskəgh agha zhuwardaala kə tsaghwa tləragh band kwana zhuukadaala naiyin biya?"

34 Tsaatsəg nə ərvīdmahuud kə tləks ba vaivaiya, vəlda kiyava vəlgar dladə, bamma pəlapələg kə gəmauwīn badəmma.

35 "Da bəgtər bandkwan nə Daadar kwa ma ghərazhigəl kə lii larwaləg kə bəshətərna kə zəraabahaatər bad ərvīdmahuud palla."

19

Tsagaana Yesu təghər kə tagwavəgh də uusa

1 Ghyənnga ba nə Yesu kə taa kwanahaan kə dəgitaha, kaa dūgarsduug kə iin kə larda Galili damma larda Yahuda, kwa tə gyaba kwah kə Zaagha Judan.

2 Kaa gatəgaan kə uudah badyaka, dladə mbahghanam-bahəg kə lii də kuzah vaakwaha.

3 Kaa sagau kə kyalma Farisiyah da fishgaana, am nə iitər taa kə iina, "Tədvd tsagaana Muusa, kalkalaan kə uudan tagwavəgha də uusaan aandzu təghər kə hulfa kwar kə dəgiti bəga nə iina?"

4 Kaa ngutərangug kə Yesu amaa, "Mbats, karantama bi taakiya, bamma daa zənnəgwa, Dadda Virdiga, 'ndəraandərəg kə ghwalva ard uus biya?"

5 Amaa dladə, 'Mbakyarvad kwaha, dūugaan nə uud kə daddaana ard babbaan əmtsəvət tə uusaana, ba bərkud ar da nəg kə vəgh palla.'

6 Ar madlai vəgh buwa biya, naralnəg kə vəgha palla, dəgiti aa matləgant nə Daadamazhigəla, aa tagw bi nə uud biya."

7 Aiyam nə iitəra kə iina, "Ma ba əndəkwah tsauwa, aujilbəg kə Musa taga taakiya, barari ghudvara nə kakadə tagwavəgh kə uusa, dladə lagwvarsi?"

8 Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, "Mbakyarvad dəkdəka ghəraruwa wa haiyakurant musa taakiya, aa ghudvarghudəg nə kakkadə tagwavəgh kə uusa, ndza əndkwah bi ma daa zənnəg biya.

9 Ən tagkurtaga, badəm daddakwa tagwvəgha də uusaana, ma maay kwakyarvad gwaragwar biya, ma kəsukəsəg kə kwatlərn kə uusa, baa ba gwaragwar də iina."

¹⁰ Aiyam nə mbərzah taa kə iina, “Akwama bandkwan nə ndzagana zhiila ard uusa, mbats ndzəga kwal kəsa uusa wa marawa.”

¹¹ Am Yesu taa kə iitəra, “Dəm bi nə uudahi haiganthaig kə əlbəgən biya, bamma lii haitərant nə Daadamazhigəla.

¹² Məng nə lii yavvətəra kəbkya, ar da kəsguu bi kə uus biya, məng nə lii datlatərət nə uudaha, məng dlaḅ nə lii hayarant nə iitər bad ghəraatər taakiya, ar maay da kəsa uus mbakyarvad gata tləksəra ghərazhigəl biya. Badəm daddakwa haiganthaig kə əlbəgna aa haiyanthaiga.”

Fatəraafəg nə Yesu kə dəv kə zərzarha

¹³ Təhalakwaha, kaa səgardəvsəg nə uudah kə zarhaha kə Yesu kiyava fətəra dəva, dlaḅa dzəgwətəra kə zhigəla. Nəghara ba nə mbərzahaan əndkwaha, kaa cagtəraacag kə iitər kə gyi kə lii sarardəvsəgna.

¹⁴ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Duwamtərduug kə zarha sa vakara, tsamtərəva biya, adaba tləksəra ghərazhigəla dəga hulfa kwan kə zarha.”

¹⁵ Fatərnaa ba nə iin kə dəva, ngal mələ dagalaana.

Dadda hyahha

¹⁶ Məng nə uuda nə iina səghəv sa vak Yesu amaa “Dadda tsaga dəgita, awan nə dəgit maraw ən da ḅag nai ən tləkna kə shifəga tangw damma zərəzəri?”

¹⁷ Aiyama nə Yesu taa kə iina, “Aujilbəg agha ndavakai təghər kə dəgiti marauwi? Ba Daadamazhigəla pal wa marauwa. Akwama agha naagaan agha tləkna kə shifəga tangw damma zərəzəra, tsufanttsufəg kə kwanahaan kə adzahadzahaha.”

¹⁸ Aiyama taa kə Yesu, “Kwar kə adzahadzahahi?”

Am Yesu taa kə iina, “‘Tsəbi kə shifəga biya, ḅag bi kə gwaragwar biya, ḅag bi kə gəl biya, ghudars bi dlaḅ kə fiid kə uud biya,

¹⁹ faarafəg kə daadagha ard baabagha,’ dlaḅa ‘agha wayant kə tləgharaawakyaghagh band ghəragha.’ ”

²⁰ Am nə daala zərən taa kə Yesu, “Tsufananttsufəg badəm kə kwanahaana, au dlaḅ wa təmgwani?”

²¹ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Akwama agha naagaan agha nal kə uuda jiijiira, valətvaləg kə dəgahagh badəmma, agha tagwarda kə talagaha, agha da tləkənatləg kə dəgshigah ma ghərazhigəla, kaa gatkwegatəg kəskəgha.”

²² Cinngaha ba nə daala zərən kə əlbəgna, kaa badzədabadzəg kə iin kə ərvīdmahudā, adaba dadda hyah nə iin ba vaivaiya, kaa ba mələ dagalaana.

²³ Aiyam nə Yesu kə mbərzahaana, “Ən takurtaga, da dəgaa ba dlah nə dadda hyah damma tləksəra ghərazhigəla.

²⁴ Ən gwiya tagkurtaga, da tsaftsaf kə adləgwam dagal tə dūula liipər təghər kə dadda hyah daa damma tləksəra Daadamazhigəla.”

²⁵ Cinnghara ba nə mbərzahaan əndkwaha, kaa 6a jappər kə iitəra, ba vaivaiya aiyam nə iitəra, “Ma ba əndkwan tsaa, war kaci wada tləkəna katəgi?”

²⁶ Ngəl zhartərzharəg kə Yesu, amaa taa kə iitər, “Kwan kə dəgita 6aga bi vak uud biya, vak Daadamazhigəla 6aga6ag nə wanahaan badəmma.”

²⁷ Aiyam Bitrus taa kə iina, “Wai ci, dūwamndardug kə dəgahamnd badəmma kwakyarvad gata kəgha. Au ci wa kəmnda tləkna nəmndi?”

²⁸ Am Yesu taa kə iitra, “Jiir wan tagkur naiya, ma zamanən kwa da sagauna, Zəra Uuda da cihurga tə avəda kwargaan ma tləksəraan kwa ndanga, kuramən gatamkwagətəgna, kuram wam da cihurga tə avədəh kəlaawa tar buwa, kiyava kwara kudigaha yaa Izraila kəlaawa tar buwa.

²⁹ Badəm nə dadda kwa dūgars vəgyaha, bi zəraabahaana, bi dughaha babbaana, bi daddaana bi babaana bi uusaana, bi zarhaana ard guhah kwakyarvad kaiya, da tləkənatləg juujig kwah shig dərəkka, da tləkna dla6a kə shifəg tangw damma zərazəra.

³⁰ Da badyaka nə uudaha zənnəgwa ar da nəg kə dəga hala, dəga hala dla6a ar da nəg kə dəga zənnəgwa.

20

Garava lii 6a tlər ma guha inabi

¹ “Tləksəra ghərazhigəla da band dadda hənyhiin kwa dal ba wurkəs da gata bariyamah kiyava 6a tlər ma guha inabiyaana.

² Kaa tagvatag kə iitər kə gana kwab kwa dīvar kə baryam ma vannga, ngəl lanngtərdan damma guhaana.

³ “Tamaha karfi vaslambada dlakadura, kaa gwiya dagal kə iin dla6a, kaa nəghəganəghəg kə iin kə uudahiin ar ghacga ba gyagyaan tə 6alla kasukwa.

⁴ Aiyama taa kə iitəra, ‘Kuram ndakwani damdəg damma guhara, ən da dīikurdīg ba marauwa.’

⁵ Kaa dagal kə iitəra.

“Kaa gwiya dagal kə iin də vaci təghəra, dla6a ard kalkala karfi həkərda hwaasa, 6agtəra bandkwa 6agatəra nə iin kə uudahaatsa.

⁶ Damma karfi dlə6a hwaasa, kaa gwiya dagal tlətəraa kə uudahiin ar ghacga ba gyagyaana, amaa taa kə iitəra, ‘Aujilbəg bərnif vanng am ndzəga ba gyagyaani?’

⁷ “Aiyam nə iitər taa kə iina, ‘Adəba maay dadda kwa vəkəmənd tləra 6ag biya.’

“Amaa taa kə iitəra, ‘Kuram ndakwani damdæg da ɓatlər ma guhara.’

⁸ “Bəlaa ba nə hwaasa, kaa ba tagartag nə dadda guhən kə daddakwa mɛlgaru kə fa hyimmi tɛ guhna, ‘Dahtərəntdāhæg kə lii ɓa tlərən agha diitəra kə kwaɓa tləraatəra, farzhafæg də dɛga hala dat dɛga zənnɣwa.’

⁹ “Lii dalar tamaha damma karfi dləɓa hwaasana, ma waratər dləgha dɛgiti diivar kə baryam ma vannga.

¹⁰ Lii fararzha dagal ba zənnɣwna, tlatlar taakiya da jiguujiɣ nə kwaɓatər kə dɛga kyalma uudaha, ghəravaatər ndakwani ma waraatər dləgha ba dɛgiti diivar kə baryam ma vannga.

¹¹ Cauwara ba nə iitəra, kaa zavgarəv ghayy kə iitər kə dadda guha.

¹² Ar taakiya, ‘Lii araa səgal təhaləna, araa ɓaga ba tləra aawa palla, agha diikəmnda ba kalkal də iitəra, kəməndi kəma vannga ba ɓa tləra, aduug ci kə dlada faciyyi kəmnda həɓguu nəmnda.’

¹³ “Kaa ngwarangug kə iin kə pall ma taatakaatəra, amaa, ‘Tsaghwarə zangku biya, tagikəvai kə gan taakiya, ən da diyak kwaɓi diivar kə baryam ma vanga biya?’

¹⁴ Cauwacaug kə dlayagha dɛg daasagha, na naagant ba nai kə diitər kə lii aa səgal təhala kalkal dɛgiti na vɛlak naiya.

¹⁵ Mbats ən maay də ndzəda ɓa dɛgiti na naagant nə ghərər də kwaɓar biya? Nii agha shilg kwakyarvad ən ɓa hərər ba vaivaihi?’

¹⁶ “Ar da nəg band kwan nə dɛga hal kə dɛga zənnɣwa, dɛga zənnɣwa ar da nəg kə dɛga hala.”

Gwiya tagadatag nə Yesu kə əlbəg təghər kə əmtsəgaana

¹⁷ Tə duula dagat damma Wurshalim nə Yesu ard mbərzahaana, kaa dahtərəntdāhæg damma gyaba, amaa taa kə iitəra,

¹⁸ “Kiyam dagat damma Wurshalima vakavaki da vɛlav nə Zəra Uda damma dəv kə maaləh ma zhiila kəsufah ard lii tsaga adzahadzaha, ar da ghudara kə sharia əmtsəga.

¹⁹ Təhalakwaha ar da vɛltər damma dəv kə lii Yahudah biya, ar da nengaana ar da kalaakana, da hərtəvəta, tə hənga həkərd da civanta.”

Ghaləga babba Yakuba ard Yuhwana

²⁰ Kaa sagau nə babba zarha Zabadi də zarhaan da ghaləg vak Yesu, kəla kə iin kə ghunj təvuukwaana ngal ghala dɛgit vakaana.

²¹ Aiyama taa kə iina, “Au wa nag nəngi?”

Am nə uusiin taa kə Yesu, “Haiyanthaig yaan kə zarharən buna ma pal cəhura tə dəva kafagha, pal tə dəva ghyabagh ma tləksəragha.”

22 Am nə Yesu taa kə zarhahina, “Am sərgai kə dəgiti am ghaləg nə uuram biya. Am həbğahəbəg kə dladən ən da həbəg naina?”

Aiyam nə iitəra, “Kəm həbğahəbəga.”

23 Amaa taa kə iitəra, “Ba pakat am da həbəgahəbəg kə dladəra, ndzəgan tə dəvaa kafara ma dəva ghyabara kai bi wa də ndzədə vəlgaan biya, kwanahaan kə vakavakaha, badlavtərna kə lii dzəratəraaka nə Daadar kwa ma ghərazhigəla.”

24 Cinnggara ba nə mbərzahaan kəlaawən əndkwaha, kaa badzədabadzəg kə iitər kə ərvidməhuđ də zarhabaabahən buwna.

25 Kaa dahtərətdahəg nə Yesu badəmmaatəra, amaa, “Am sərgasərg taakiya tləksahi kwar Yahudah biya ar fətəra ngədəp kə uudahatəra, maalahatər ndakwani ar martər ndzədə kə uudahatəra.

26 Da əndkwah bi ma taatakaru biya. Dlakulvakwaha, badəm daddakwa naa nəg kə maal ma kurama, barari nal kə kwatnaharuwa.

27 Dləba badəm nə dadda kwa naa nəg kə maal ma kurama, barari naal kə əvəruwa.

28 Bandkwah dləb nə Zəra Uuda sahi bi mbakyarvad bağvarnəs kwatnahər biya, sahi mbakyarvad ba kwatnahəra, vəlda dləb kə shifəgaan kiyava vara uudah bəfyaka.”

Warghantwarəg nə Yesu kə gyiyya gulfah buwa

29 Ar tə duula duwa Yariku nə Yesu ard mbəzahaana, kaa gatəgaan kə uudah bəfyak dagala.

30 Məng nə gulfah bu ar cihurga tə ghyaba duula, cinngara ba nə iitər taakiya Yesu wa ghuda dagala, kaa dzəgantdzəg kə iitər kə ghaiya, am nə iitəra, “Yaazhigəla, Zəra Dauda! Zhukəmdaalazhuuga!”

31 Kaa cəgtəraacag nə uudah kə gyiyya, ar tagtər taaki aa ndzarəndzəg ba dəwa. Ar gwiya dzəgant kə ghai bad haləvuwa ndzədahatər ar taakiya, “Yaazhigəla, Zəra Dauda! Zhukəmdaalazhuuga!”

32 Kaa ghacgaghacig kə Yesu, dahtərət amaa taa kə iitəra, “Auwam nag nə uuram ən bağkurani?”

33 Aiyam nə iitəra, “Yaazhigəla, kəm naa magha wurkəmdant kə gyiyahamnda.”

34 Ngəl zhutərdaalazhuug kə Yesu, tapnan kə gyiyahaatəra, batwatsəra kaa wurgətwurəg kə gyiyahaatəra, ngəl gata Yesu kə iitəra.

21

Daghan nə Yesu damma Wurshalima

1 Hərzarət ba nə Yesu ard mbərzahaan damma Bətafaji gədzərkəsə kwa hərz də Wurshalima vaka Aghwa Uufaha Zaitun, kaa bəlgantbələg kə iin kə mbərzah buwa.

2 Amaa taa kə iitəra, “Damdəg daadamma kəsən təvuukwaruna. Bad daasaruwa am da nəghəganəghəg ka aghyunngw ngudgan də zəraan təvəgha, pəlamtərdaapələg am sətərdaa sa vaakara.

3 Akwama ndavakurundavəg nə uudana, tagamartag taakiya, Yaazhigəl wa naatərnaaga, da gwiya saas də iitər ba ndakwana.”

4 Dzaghaar kiyava rigħa dəgiti tagada nə tlayanng taakiya,

5 “Tagamtərtag kə uudaha Wurshalima,

‘Wayam nə tləksaru da vakaaruwa,

kalaaliya uuda nə iina, dagal tə aghyunngwa,

zəra aghyunngw wa dagal nə iin tə vakaiya.’ ”

6 Kaa dagal kə mbərzahaana ar bəgnan bandkwa tagatər nə Yesu.

7 Ar sardəv kə aghyunngwiin baz zəraana, ar bəla kə sədavahaatər tə iitəra, kaa ba dəlgaan kə Yesu cihura tə vakaiya.

8 Kaa bəla sədavahaatər nə uudah ba dıyak tə dıula, kyalmah dlaḅa ar kala kə aabayah tə uuf ar bəla kə iitər tə dıula.

9 Uudahi mələra dagal təvuukaana ard lii gatəg mahala ar dzəgant kə għai ar taakiya,

“Galyamgaləg kə Zəra Dauda.

Barək kə dadda kwa sagau ma daaga Yaazhigəla!

Galyamgaləg kə Daadamazhigəla!”

10 Daghə ba nə Yesu damma Wurshalima, kaa cigətciig kə hənkala uudah bədəm ma kəsiin ar taakiya, “War wa nə iin kə uudi?”

11 Aiyam nə uudahən dagal gata Yesuwən taa kə iitəra, “Kwan iin nə tlayang Yesu, kwa səghal ma Nazarat ma Galili.”

Yesu ma vəgya Daadamazhigəla

12 Daghə ba nə Yesu damma gaagazaiya vəgya Daadamazhigəla, lagwatərda kə lii vələ dəgitaħ ard lii sagwa dəgitaħ ma vakai bədəmma, tlagars kə iin kə tibəra lii mḅəda kwaḅa ard avədaha lii vələ takalamasara.

13 Amaa taa kə iitəra, “Vindavavindəga taakiya,

“‘Vəgyar da dəhav də Vəgya Daadamazhigəla,’

namdalnəg nə uuram kə ‘zazza shiḅa gəlaha.’ ”

14 Kaa sagau kə gulfah ard ghurḁikaha da vakaan ma Vəgya Daadamazhigəla, mbəttərana.

15 Nəghara ba nə maalah ma zhiila kəsıuufah ard lii tsaga adzahadzah kə dəga japərən bəgaa nə Yesu na, ard dıya cauwa zarh ma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəla, ar taakiya,

“Galiyamgalæg kə Zəra Dauda.” Kaa badza ərvīdmahud kə iitəra.

16 Aiyam nə iitər taa kə Yesu, “Agha cinngacinng kə dəgiti ar tag nə zarhahaan kwana?”

Kaa ngwangug nə Yesu amaa, “Mbats tapamnai kə karantəgaan ma kadkada əlbəga Daadamazhigəl vindavindan taakiya,

“ ‘Yaazhigəla, kəgh wa tagh taaki agha daag tədvađ ghaiya zarhaha ard vuunjah

nəng kə galgagh sagal biya?’”

17 Təhalakwaha, kaa duutərsduug kə iin ma kəsiina, kaa ba məla dagal damma Betani, ngal hənng kə iin vaakwaha.

Tlafaatlafəg nə Yesu kə uufa ghəgyiva

18 Wurraa ba nə kəsa, kaa gwiyağhəra saas kə Yesu damma Wurshalima ngal njəkənnjiig kə wai tə ghərdəga.

19 Nəghgha ba nə Yesu kə uufa ghəgyiv tə ghaiya duula, kaa dagau kə iin da təvəgh kə uufina, tlakəna bi aandzu dau təvakai biya, ba hyəmiya. Amaa taa kə uufina, “Ba dəm agha maadlai gwiya ya zər biya.” Təhala kwaha kaa ghuləg kə uufina.

20 Nəghara ba nə mbərzahaan əndkwana, kaa baa jappər kə iitər ba vaivaya. Aiyam nə iitəra, “Aujiłbəg kə uufən aa ghulgal ba watswatsi?”

21 Kaa ngutərang kə Yesu, amaa, “Bak jiir wan tagkurtaga, akwamamma məng də fadghəra, dlaḅa am maay baa ndaundau biya, mammaa bəgaḅag kwa juujigg kə dəgiti na bəgara nai kə uuffa ghəgyivna, am tagardatag dlaḅ kə aghwən taakiya, ‘Ciig vaakwana dəg damma yuwa haiya,’ maa ciiga.

22 Akwama famdəghərətḁəga, badəm nə dəgiti am ghalga nə uurama vak Daadamazhigəla ma dzəgwazhigəla, am tləkənatləga.”

Ndavəg təghər kə ndzəda Yesu

23 Dagha ba nə Yesu damma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəla, kaa tsagtər dəgit kə uudah, ngal sagau kə maalah ma zhiila kəsuufah ard maalah təghər kə dlamaa kəlaaw da vakaana, am nə iitər taa kə iina, “Agha bəg də kwar kə ndzəd nəng kə kwanahaan kə dəgitahi? Dlaḅa vələkak war kə ndzədi?”

24 Kaa ngutərangug kə Yesu taakiya, “Ən ndavkurundavəg ghəravar kə ndavəg palla. Akwama tagamwitaga, ghəravar ndakwani ən tagkurtag kə ndzədi ən bəg nai kə tlər də vakaiya.

25 Ndzədən ndza də vakai Yuhwan dadda tsuufəgən tsaa, vəlghar nə Daadamazhigəl nii uudhi?”

Kaa tagkəvatag kə iitər mataatakatəra, taakiya, “Akwama tagiyamatag taakiya, ‘Sahi vak Daadamazhigəla,’ da tagaan taakiya, ‘Aujiłbəg ci famdəghərət bi tə iin biyi?’

²⁶ Akwama tagiyamatag taakiya, 'Vak uuda,' kiyam gēdza dēgēti ar da ɓagkiyam nē uudaha, aɗaba baɗēm nē uudah haiyaranthaig taakiya ndza tlayanga nē Yuhwana."

²⁷ Kaa ngugarangug kē iitēr kē Yesu taakiya, "Sēramdai kē vakavaki sal dē ndzēɗiin biya." Am Yesu taa kē iitēra, "Ghēravar ndakwani ɛn maay tagkurtag, kē ndzēɗi ɛn ɓag nai kē kwanahaan kē dēgitah biya.

Garava dadda kwad zaraa ghalvah buwa

²⁸ "Au wamaa tlēg uurami? Mēng nē uuda nē iin dē zaraa ghwalvah buwa, kaa dagau da vak kē dēga zēngwa, amaa taa kē iina, 'Zērara, dēg da ɓa ɓatlēr ma guha inabi hinana.'

²⁹ "Aiyam nē zērən taa kē iina, 'ɛn maay dagal biya,' tēhalakwaha, kaa ɗayaghēr kē iin kaa ba dagala.

³⁰ "Ngal dagau kē daadiin da vak kē dēga buwa, tagar kē iin kē dēgiti taghar nē iin kē zēngwa, kaa ngwangug kē zēriin taakiya, 'Iiya, ɛn dagau, daada,' tēhalakwaha lēwa kē dagala.

³¹ "Ma iitēr buna tsaa, warwa ɓagaa dēgiti naag dad-daateri?"

Aiyam nē iitēra, "Dēga zēngwa."

Am nē Yesu taa kē iitēr dlaɓa, "Bak jiira ɛn tagkurtaga, lii cauwa hadahama ard tandaha ar da dēgaa nē iitēr damma tlēksēra Daadamazhigēl tēghēr kēskurama.

³² Aɗaba sahisēg nē Yuhwan da markurd ɗuula jiirjiira, famdēghērēt bi nē uuram tē iin biya. Lii cauwa hadama ard tandaha fardghērētfēg tē iina. Bakəvakwaha, ndzaa tēhala nēghəganēghəgaru kwana, lamwalēg kē pēlaghēr am fēdghērēt tē iina.

Garav tēghēr kē lii cauwara mbuuca guha

³³ "Kaa tagtērtag kē Yesu kē garava. Mēng nē uuda nē iin kwa ɓagaa guha inabi, ɓelaraa kē ghērga, tēfa kē vaka pērtsa zēra inabi, dlaɓa ndērēt kē gud ba tlad kiyava dadda uufakyauwa. Vēltēr kē mbuucan kē yaa daddaha uusēga, kaa dagal kē iin damma lardi tlērna.

³⁴ ɓagaa ba sarta caa zēra inabi, kaa ɓēlgantɓēlēg kē iin kwatēnahahaan ɗavak lii cauwar mbuuca guhēna, kiyava sēgarda zarha inabi ma guha.

³⁵ "Ngal viigētviig nē lii cauwar mbuucin kē kwatnaha-haana, ar kalaaka kē palla, ar tsa kē palla, ar ɗawala kē kwah dē akura.

³⁶ Gwiya ɓēlant kē kwatlērn kē kwatnahaah baɗyaka kwa jarujig kē lii ndza zēngwa, ngal ɓagaan kē lii cauwar mbuucin band kwa ɓagartēra nē iitēra kē lii ndza zēngwa.

³⁷ Tēhalakwah baɗemma, kaa ɓēlgantɓēlēg nē dadda guhən kē zēraan da vak lii cauwara mbuucna, amaa, 'Mbatak ar da fēgaarafēg kē zērna.'

38 “Nəghara ban lii cauwara mbuuca guhən kə zərna, kaa tagkəvatag kə iitər mataatakətər taakiya, ‘Wan ci dadda kwada gwigaana, na tsiyamatsəga, kiyava nəg guhiin kə dəga miyamma.’

39 Ar viyət, ar duuldan da gylga ghərgha, ar tsana.

40 “Aitsaa, akwama saghaasəg nə dadda guhəna, au kaci wa da ɓagətər nə iin kə lii cauwara mbuuca guhni?”

41 Am nə iitər taa kə iina, “Da ciɓan kə kəlaadahaan vələtər nə iin kə mbuuca guhna, da vələtər kə guhiin kə uudahitlən kwar da vəlgar dlaiyaan ma kadlannga guhiina.”

42 Am nə Yesu taa kə iitəra, “Mbats tapamnai karantəgaan ma kakkada Daadamazhigəl biya?

“ ‘Akuri duwarars nə yaa daddaha ndərga,
iin wa nal kə akura ndərəg marawa.

Kwana tləra Yaazhigəla,
dəga jappər dlaɓ ma gyiyahaamnda.’

43 “Mbakyarvad kwaha, ən tagkurtaga, da cauwav nə tləksəra Daadamazhigəl vakaruwa, da vələvtər kə uudahi tlərən kwar da ɓa dəgitahi naag nə Daadamazhigəla.

44 Baɗəm daddakwa mbəɗəga da tuuk kwanən kə akurna, kaləg ba hweɓhweɓa, dlaɓa uudani ɓəlhi na akurən da təghər kə iina, dəgaan ba tukwtukwa.”

45 Cinnagara ba nə maalah ma zhiila kəsufah ard Farisiyah kə garavahaan tagada nə iina, kaa nəghəgaakanəghəg kə iitər taakiya tag təghər kə iitəra.

46 Kaa gata duula viigaan kə iitəra, gəɗzar gyiya uudaha, aɗaba kəsarantkəsəg nə uudah kə iin taakiya tlayannga.

22

Garava hwaɗaga kəsa uusa

1 Gwiya tagatərtag nə Yesu kə kwatlərən kə garava, amaa,

2 “Tləksəra ghərazhigəl band tləks kwa ɓagghara hwaɗaga kəsa uus kə zəraana.

3 Kaa ɓəlgantɓələg kə iin kwatnahaahan da tagtər kə lii ɗahavtərɗahəgən da vaka hwaɗaga kəsa uusna, larwaləg nə uudahiin kə sagauwa.

4 “Ngal gwiya ɓəltərətɓələg kwatlərən kə kwatnahah amaa, ‘Tagamtərtag kə uudahaan ɗahavtərɗahəgən taakiya, “Wa ɓadlannaɓadləg nə dəgzəga, haravahərəg nə kauwaha ard tlah ngatlangatlana, wa gyənngavagyənng ɓadla dəgitah ɓaɗemma. Aa sarasəg sa vaka hwaɗagiina.” ’

5 “Far bi nə iitər kə hyəmi biya, kaa mələ dagalaatəra. Kwana dal damma guhaana, kwatlərən dal da ɓa kasukwana.

6 Kyaləmah dlaḅa ar vaitərət kə kwatnahahaana, ar kaltəraakana, ar ciḅtərana.

7 Kaa badza ərvidmahuud kə tləksən ba vaivaiya. Ngäl ḅəlgantḅələg kə iin kə tlauijaana, ar vaitərəta, ar ciḅtəra kə lii ciḅara shifəgna, ar haar kə kaar kə kəsaatəra.

8 “Təhalakwaha, amaa taa kə kwatnahahaana, ‘Ghyəngavaghyəng nə ḅadla vaka hwaḁga kəssa uusna, lii ḁahantər nai da vaka hwaḁaga kəsa uusna, maa dlaitər bi kə sagau biya.

9 Mbakyarvad kwaha, tamtəg kə baabura, ḁahamatərḁahəg kə uudahi am tləgara nə uuram ḅadəmma, aa sarsəg da vaka hwaḁaga kəsa uusa.’

10 Kaa ba dagal kə kwatnahaanən tə baabur baabur ar ḁahant kə uudahi tlararaa nə iitəra ḅadəmma, lii kəlaadaha ard lii ḅa dəga jiijiira, righətrighəg nə vaka hwaḁag də ghulabaha.

11 “Daghan ba nə tləksən da vaza ghulabaha vaka hwaḁaga, kaa nəghəganəghəg kə iin kə uuda nə iin kwa tsəguy bi kə sədava hwaḁag biya.

12 Aiyama taa kə uuda nə iina, ‘Tsaghwa, aghaa səgaa ndar nəng da vaka hwaḁagən ba kwal tsəguy sədava hwaḁaga kəsa uusi?’ Pilgharvaapiləg nə dəga tag kə uuda nə iina.

13 “Am tləksən taa kə kwatnahahaana, ‘Ngwaḁamnangudəg kə dəvaahaan ard shigahaana, ḅəlamḁaḅələg da gyimala, damma gurtla, vaakwaha da tuug əmtaḁ də ghwada dəv də tlərḁa.’

14 “Baḁyak nə uudahi ḁahavtərantḁahəga, ba həḁiikən nə lii dzəravtəraakadzəga.”

Ndavəg təghər kə ḁiigar hadam kə Kaisar

15 Kaa ḁiya sawari kə Farisiyaha təghər kə ḁuuli ar da ngar nə iitər kə dləgəd kə Yesu tədvaḁ əlbəgahi da tag nə iina.

16 Kaa ḅəlgantḅələg kə iitər kə mbərzahaatər ard kyalma uudaha Hirudus da vak Yesu, am nə iitəra, “Dadda tsaga dəgit, kəm sərgasəreg taakiya agha uuda jiiirjiira, agha tsaga ḁuula Daadamazhigəl ba jiiirjiira, agha maay dlaḅ fa dagar ma uudah biya, kəsgħankəsəg kə uudah ba kalkala.

17 Tagkəmnətag kə jiira, kalkalaan nii kəskəmnə ḁiigar hadam kə Kaisara kalkalaan bi hii?”

18 Nəghaakanəghəg nə Yesu kə kəlaadəraatəra, amaa taa kə iitəra, “Kuram muniyahaana, aujilbəg am fəsha kaiyi?”

19 Maramwadamarəg ndan kə kwaḁiin ḁiyav də hadamna.”

Ngäl ar sardəv kə kwaḁiina.

20 Aiyama taa kə iitəra, “Dzakəva wara ard ḁaaga war wa nə iin təvakaini?”

21 Kaa ngug kə iitəra, “Dəga Kaisara.”

Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Vəlamarvələg kə Kaisar kə dəga Kaisar, am vəlar kə Daadamazhigəl kə dəga Daadamazhigəla.”

²² Cinngara ba nə iitər əndkwaha, kaa 6a jappər kə iitəra, ar dūwarsa. Kaa mēla dagalaatər kə iitəra.

Ndavəg təghər kə ciig ma gətlaha

²³ Ba daghuvala kwahiina, mæng nə kyalma Sadukiyaha, iitər wa fardghərət bi taaki mæng ciig ma gətlah biya, sarəv sa vak Yesu də ndavəga,

²⁴ am nə iitəra, “Dadda tsaga dəgita, vindakəməndavindəg Musa taakiya, akwama əmtsaaəmtsəg nə uudan kwal yiga kə zər də uusaana, kəsgaan nə zərababbaan kə uusiin kiyav yaagar zarh kə zəra babbaana.

²⁵ Ndza mæng nə zarha baabah uudif ma taatakamnda, kəsuu nə yag kə uussa, əmtsən ba kwal yiga kə zəra, kaa kəsguukəsəg kə zəra babbaan kə uusaana.

²⁶ Dzeghaar bandkwah də zəra buwa, baz zəra həkərda, tanngw dat zəra uudiifa.

²⁷ Təhalakwaha kaa əmtsəgaəmtsəg nə uusiina.

²⁸ Aici tsaa, da nəg kə uusa warkaci nə iin pal ma iitər daghuvala ciig ma ghətlah? Adaba uudiiffa əmtadaatər kəsarukəsəga.”

²⁹ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Dzamaghəraru kalkal biya, adaba am sərgai kə əlbəga Daadamazhigəl vinndavinndan biya, dla6a am sərgai kə ndzəda Daadamazhigəl biya.

³⁰ Daghuvala ciig ma gətlaha, da maay nə ghwalvah kəsa uuss biya, da maay dla6 pəghwav nə dəghwah da vəgya zhiil biya. Ar da nəg band zarha bəlga Daadamazhigəla.

³¹ Dla6a təghər kə ciig ma gətlaha, karantama bi kə dəgiti tagakur nə Daadamazhigəl taakiya,

³² ‘Kai nə Daadamazhigəla Ibrahim, Daadamazhigəla Ishaku, ard Daadamazhigəla Yakub biya?’ Daadamazhigəla lii də shifəg nə iina, dəga lii əmtsaharaəmtsahəg biya.”

³³ Cinngara ba nə uudah əndkwana, kaa 6a jappər kə iitər tədvad tsagaanaana.

Adzahadzah kwa juujig kə dyaka

³⁴ Cinngara ba nə Farisiyah taakiya piletəvaatag nə dəga tag kə Sadukiyah vak Yesu, kaa dzahav kə iitər.

³⁵ Mæng nə dadda tsaga adzahadzaha Mus ma taatakatər kwa fəsha Yesu də ndavəga.

³⁶ Amaa, “Dadda tsaga dəgit, kwar ka adzahadzah wa juujig ma adzahadzah badəmmi?”

³⁷ Ngugharangug nə Yesu amaa, “ ‘Wayantwaig kə Yaazhigəl Daadamazhigəlagh bad ərvīdmahudagh badəmma, baz shifəgagh badəmma, baz hənkalagh badəmma.’

³⁸ Kwana iin nə adzahadzaha zənnngwa, dla6 iin wa juujig baḍemma.

³⁹ Dəga bu ndakwi band dəga zənnngwa, ‘Wayantwaig kə tləgharaawakyaghagh band ghəragha.’

⁴⁰ Baḍem nə adzahadzaha Musa ard tlayangngaha araa haciga bat kwanahaan ka adzahadzah buna.”

Ndavəg təghər kə Kəristi

⁴¹ Dzaharvət ba nə Farisiyah vak palla, kaa ndavtəruundavəg nə Yesu,

⁴² amaa, “Auwa tlatləg nə ghəraru təghər kə Kəristi? Zəra war ni nii?”

Aiyam nə iitər taa kə iina, “Zəra Dauda.”

⁴³ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Bagaa ndar ci nə Daud tədvd ndzəda Shidəkw Daadamazhigəl dəha də, ‘Yaazhigəli’? Am nə Dauda,

⁴⁴ “ ‘Am nə Yaazhigəl taa kə Yaazhigəlara,

“Cihuracihurəg tə dəvaa kafara

bamma nandalnəg kə tləghumahagh

da mizhangyil kə shigahagha.” ’

⁴⁵ “Akwama daag də Kəristi nə Daud kə ‘Yaazhigəl tsaa,’ Nəgal ndar kaci nə Kəristi kə zəraani?”

⁴⁶ Maay wa ngugharangug biya. Ciigət daghuvala kwahiina maay wa gwiya shughana gyiya ndavgharundavəg biya.

23

Tagadatag nə Yesu kə dəgiti shibashiḅan təghər kə Farisaha ard lii tsaga adzahadzaha

¹ Am Yesu taa kə dzaha dlamaa kəlaawa ard mbərzahaana,

² “Vəlvətər kə lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyah nə ndzəda tsaga adzahadzaha Musa.

³ Mbakyarvad kwaha, famfəg kə hənkal kə 6a dəgitahi ar tsagkur nə iitəra, 6agam bi kə dəgiti ar 6ag nə iitər biya. Adaba ar maay 6a dəgiti ar tsag nə iitər biya.

⁴ Ar ngwadant kə kadlanngah kwa dəmdəma, ar faatəra kə uudah ma ghəra, ghəravaatər ndakwani ar maay məltərumələg aandzu də zəra dəv pal biya.

⁵ “Baḍem nə dəgitahi ar 6ag nə iitəra, ar 6ag ba kiyava nəghəganəghəg kə uudaha, ar mbagħant kə əlbəga Daadamazhigəl ba maandala, ar ngwadət tə ghaiya uuvəgaatəra, dla6a ar kutər kə səḍav kwada apatsapats ba tlad tlad tuuk ghaiyaana.

⁶ Ar naa ba vəlvətər vaka ndzəgan marawa vaka 6a hwadaga, ard dəga ndzəgan ndannga ma guda dzəgwazhigəla.

⁷ Ar naa ba fəvtəaraan də taa uus ma kasukwa, dla6a ar naa ba ḍəhvətər də ‘Dadda Tsaga Dəgita’.

⁸ Aiciya, aa ðaakur bi nè uud dè 'Dadda Tsaga Dègiti' biya, adaba Dadda Tsagkur Dègit ba palla, am ba zaraabah baðemma.

⁹ Dahambi aandzu war dè 'Daada,' ma duni biya, adaba ba pal nè Daada kèskurama, kwama ghèrazhigèla.

¹⁰ Aa ðahkur bi dlað nè uud dè 'Tlèvuukw' biya, adaba ba pal nè Tlèvuukw kèskurama, iin nè Kèristi.

¹¹ Baðem nè dadda kwa ðyak ma kuurama, aa nèdalnèg kè ghèraan kè kwatnahaaruwa.

¹² Baðem dadda kwa fègaara ghèrana da nenneva, dadda kwa nenna ghèraana, da fèvaarafèga.

Dèga zhuwadaalah uudifkè lii tsaga adzahadzaha Musa ard Farisaha

¹³ "Dèga zhuwadaal kèskuram lii tsaga adzahadzaha Musa ard Farisaha, muniyaha! Hèðamarduhèdèg nè uuram kè ðuula daa damma tlèksèra ghèrazhigèla. Kuram dè ghèravaru ndakwi damagha biya, dlaða bèlamtèrnaa bi kè lii naa daas biya.

¹⁴ Dèga zhuwadaal kè sèkuram lii tsaga adzahadzaha Musa ard Farisiyaha, muuniyaha! Am naa ba zaa kadlanga èngwasahi ruuwa zaalahatèra, am naa ba dzègwazhigèl ba tlaða kiyava nèghèkurnèghèg kè uuda, mbakyarvad kwaha, da vèlcurvèlèg nè uud kè dlað ba vaivaya.*

¹⁵ "Dèga zhuwadaal kè sèkurama lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyaha, muuniyaha! Am dahadagal damma kèсах shahshah dlaða am dzava yuwa haiya kiyava tlèkna dadda pèlaghèr aandzu ba palla, akwama tlamkènatlèga, am nèdal kè zèra kaara fai juujig kèskurama.

¹⁶ Dèga zhuwadaal kèskuram gulfaha lii martèr ðuul kè uudaha! Am taakiya, 'Baðem nè dadda kwa zaazèg kè ngwadèg dè vègya Daadamazhigèla maay nè dègit tè vakai biya, baðem nè dadda kwa zaazèg kè ngwadèg dè adawan kwa ma vègya Daadamazhigèla, barari viigaan nè ngwadèga.'

¹⁷ Kuram dlagah gulfaha, kwar wa juujig dè ðyaka, adawan nii, vègya Daadamazhigèli kwa dèfghaaka adawanhi?

¹⁸ Am taagaan taakiya, 'Baðem dadda kwa zègga ngwadèg dè bagadiya, maay dègit tè vakai biya, adaba baðem dadda kwa zègga ngwadèg dè vèlga gyagyaan kwa ðiyav tè bagadiya, barari viigaan nè ngwadèga.'

¹⁹ Kuram gulfahaana, kwar wa juujig kè ðyakèra! Vèlga gyagyaan nii bagadi kwa pèsha vèlga gyagyaan hi?

²⁰ Mbakyarvad kwaha, baðem dadda kwa zègga ngwadèg dè bagadiya kyulèga, zaazèg kè ngwadèg dè vakaiya ard dègitahi tè vakai baðemma.

* 23:14 Kyalma vindègahi ndza wura ar maay dè kwan kè aay biya.

21 Baðəm dadda kwa zægga ngwadæg də vøgya Daadamazhigəla, zaazæg kə ngwadæg də vakaiya ard Daadamazhigəl kwa ndzəga ma vakaiya.

22 Baðəm daddakwa zægga ngwadæg də ghərazhigəla, zaazæg kə ngwadæg də avəda kwarga Daadamazhigəla ard dadda kwa cihurga tə vakaiya.

23 “Dəga zhuwadaal kə səkuram lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyaha, muuniyahaana! Am sagal də pal ma kəlaaw ma kadlangaha caccakuram ənd kyimba, araariya ard mbakila, lamwalæg kə ɓaa dəgitah kwa juujig kə maraw ma adzahadzaha, ənd jiira, zhuwadaala ard fadghəra, kwanahaan wa maa dlaiyaan kəskuram kə ɓagaan ba kwal dɔgars kəskuram kə ɓaa kyalmahaana.

24 Kuuram gulfaha lii martər duul kə uudaha, am rahgarzharahæg kə dəgiti əngykwah ənd dæg pəghyiga, bakəvakwaha, am ndəgaan kə adləgwama.

25 “Dəga zhuwadaal kəskuram lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyaha, muuniyaha! Am bar ba ilgaan kə kuwa ard dafa, adaba mahudmahada righarighan də dlərmæg ard naaghəra.

26 Kəgh gulfa zhiila Farisiya, farzhafæg kə bara huda kuwa ard huda dafa, adaba ilgaan ndakwani nal ba cuwadadɗa.

27 “Dəga zhuwadaal kəskuram lii tsaga adzahadzah ard Farisiyaha, muuniyaha! Am band gətlah kwa masavət nə dəgit təll tə vakaiya, kwa maraw kə vazæg tə ɓalaɓala, mahudmahuda righarighan də tlatla uudahi əmtsaharaəmtshəga ard dəgitahi ghwadghwada.

28 Am band kwah ghəvaruwa, mar zharkurzharæg nə uudah tə ɓalaɓala, am band uudaha jirjira, mbats mahudmahuda, am righarighan də muuniyira ard kəlaadəra.

29 “Dəga zhuwadaal kəskurama, lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyah, muuniyaha! Adaba am ndara gətlaha tlayanngaha, dlaɓa am caɗa gətlaha uudaha jiirjiira.

30 Am tagaan dlaɓ taakiya, ‘Akwama kəmnɗa ndza məng nəmnɗ ma zamana daadijahamnda, maa mələmntərubi kə dīya avəza tlayanngah biya.’

31 Tədɗad kwah wa maramda nə uuram taakiya, kuram zarha lii ciɓara tlayanngaha.

32 Bam zavukw də ghyənnga tləraha kəlaadərən kwa fəgharzha nə daadijaru kə ɓagaana.

33 Kuram ghavalahaana, kuram fadəga ghavalahaan də gurna! Am da ngədlgarwa ndandar nə uuram kə kaara faiyi?

34 Mbakyarɗad kwah wan ɓəlkur nai kə tlaiyangaha ard lii dɣamɗyamər ard lii tsaga adzahadzaha Musa, am da ciɓgaan kə kyalmaha, am da hərtət kə kyalmaha, dlaɓa am da ɓaltəra

kə tsəg kə kyalmah ma guda dzəgwazhigəlaruwa, baz gatərgatəg kəskuram damma kəssaha, am veltər dlada.

³⁵ Adabad kwaha, da gwiya daa damma kunngyaru nə avəza uudaha jiiir kwa ciɓava ma duniya, ciigət tɔ avəza Habil uuda jiiirjiiir tangw da tɔ avəza Zakariya zəra Berekiya, kwa tsama nə uuram ma taataka bagadi ard vɛgya Daadamazhigəla.

³⁶ Bak jiiirjiiir wan tagkur naiya, badəm nə wanahaan da dzəgaardzəg də uudaha zamana.

Zhughardaalazhuug nə Yesu kə Wurshalima

³⁷ “Au wan Wurshalima, Wurshalima! Lii ciɓa tlaiyannga Daadamazhigəla, lii dawala lii ɓɛlavant da vakaruwa, shig ngwan kəkai na dzaha kuram band kwa dzahəg nə ghwacik kə zarhaan damma dlambakaana, lamwaləg nə uurama.

³⁸ Waici, duwakurna duug nə uud kə vɛgyaru nalnəg kə kwazaha.

³⁹ Wan tagkurtag ciya, am da maadlai nəghkwanəghəg biya, da ba daghuvala kwam da taag nə uuram taakiya, ‘Də bark nə dadda kwa sagau ma daaga Yaazhigəla.’ ”

24

Tagatag nə Yesu kə əlbəg təghər kə dlaga Vəgya Daadamazhigəla

¹ Səghal ba nə Yesu ma Vəgya Daadamazhigəla, kaa mələ dagalaana, kaa margardamarəg nə mbərzahaan kə vɛgya Daadamazhigəl ndəranderana.

² Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Am nəghəganəghəg ba dɛmma nə wanahaan ndəranderanna? Bak jir wan tagkur naiya, maay na akur aanji pal da Duuvars təghər kə zərabaan biya. Da tlagav saaya badɛmma.”

Fazha dlada

³ Cihurgan nə Yesu ta Aghwa Zaituna, kaa dagau kə mbərzahaan da vakaana ba daghuvaatəra, aiyam nə iitəra, “Takəmnndtaga da dzəgaar hər nə wanən kə dɛgiti? Au nə dɛgiti kəm da sərgaaka nəmnnd taakiya agha hərzh saaya ard ghyinnga zamani?”

⁴ Ngwatərangug nə Yesu, amaa taa kə iitəra, “Famfəg kə hyəmiya, aa valkurdaɪ nə uud biya.

⁵ Adaba uudah ba dyaka ar da sagau ma daagara ar taakiya, iitər nə Kəristiya, ar da valgaan kə uudah ba dyaka.

⁶ Am da cinngacinng kə əlbəga ghwaava ard dlahaləg ghwaava, gədzam biya, adaba kwanahaan kə dɛgitaha barari bamma dzəghardzəga, halavuwaana səghəvbi ndan biya.

⁷ Larda da dɛgaradəg kə kwatlərn kə Larda də ghwaava. Tləksəra da dɛgara kə kwatlərn kə tləksər də ghwaava.

Da sagau nə waiya, haay ndakwani da gajagav vakavak shahshaha.

⁸ Baðemma wanahaan ba fəgarzhan ndana.

⁹ Təhala kwaha ar da vaikurvaiga, ar da vəkur kə dladə, ar da ciḡkurana, ar da naakur bi nə uudah mbakyarvad daagar biya.

¹⁰ Ma kwahiin kə sarta da ba dyak nə uudahi da duwa fadghəraatəra, ar da zuu kə langyiya zəraabaahatəra, dlaḡa ar da naabi kə zarabahaatər biya.

¹¹ Tlayannga fiidfiidah ar da sagau badyaka, ar da valda kə uudah badyaka.

¹² Mbakyarvad dyakəra kəlaadəra, wayakəva uudah badyak da maadlaiya.

¹³ Baðəm daddakwa ḡəshgaan tanngw dat halavuwana da tləkənatləg katəga

¹⁴ Kwan kə əlbəg marawa tləksəra ghərazhigəlna da tagav aanji takwar ma duniya, kwakyarvad nal kə shiid kə uudah baðemma, təhalakwaha kaa da sagau nə halavuwana.

Dlada kwa laakalaakana

¹⁵ “Akwama nəghamanaghəg kə dəgit dzah kwada sa də əmtsəg ghaciga ma vəgya Daadamazhigəla, bandkwa tagada nə tlayang Daniyela, dadda karantəgaana aa nəghaakanəghəga,

¹⁶ lii ndzəga ma Yahudiya, aa mdərarəmdəreḡ damma agh-waha.

¹⁷ Dadda kwa təghəra guda, aa sabi saay sa kəssa dəgit hənnyah biya.

¹⁸ Dadda kwa ma guuh dlaḡa, aa gwi bi saas sa kəssa sədavaan biya.

¹⁹ Da dəga zhuwadaal kə əngwasahi ənhuda ard lii də zar ma dlaaga ma kwanən kə sarta.

²⁰ Dzəgwamdzəgw kə zhigəla aa sabi nə əmdərgən ma sarta akuhya ard sarta faciya ngiig biya.

²¹ Adaba ma kwahiin kə sarta da həḡav nə dlad ba vaivaiy kwa tapavnai həḡgaan gwil fazha duni tangw samma haniina, da maadlabi həḡav hulfaan biya.

²² “Maa maay mbakyarvad gulavnaguləg hənngahən biya, maa maay nə uuda dəgshig təməḡ də shifəg biya, mbakyarvad uudahaan dzəravtəraakaanəna, da gulav nə həngaha.

²³ Ma sarta kwahiina, akwama tagakuratag nə uud taakiya, ‘Wanam Kəristi vaakwana!’ bi ‘Wai vaakwaha!’ haiyamant biya!

²⁴ Adaba da sagau nə Kəristiya fiidfiida ard tlayanngaha fiidfiida, ar da ḡagaan kə dəgaha sərga ard dəgaha jappər badyak kiyava vala uudaha, akwama ḡagaaḡaga baz lii dzəravtəraakana.

²⁵ Aiciya, wa tagankurtag bamma sarta.

²⁶ “Mbakyarvad kwaha, akwama tagakurtag nē uud taakiya, ‘Wai nē iin ma tēghala,’ dambi dagal biya. Akwama tagakurtag nē uud taakiya, ‘Wai nē iin ma huda guda,’ haiyamant biya.

²⁷ Bandkwa wukyiḁg nē zhigēl sagatsēg ba parakrak tan-gw dagata. Da band kwah nē saaya Zēra Uuda.

²⁸ Vakavaki dē dēgiti əmtsəmtsana, ar dzahav vaakwah guumbaha.

Saaya Zēra Uuda

²⁹ “Tēhala hēḁa dlada nēghəgaraa gyina,

“ ‘Da ba niknik nē faciya,

kyil dlaḁa da maay mara parakaan biya,
da ḁala saay nē kwadladlah tē zhigēla,
da gajagav nē dēgitaḁ ḁyak ḁyak tē zhigēla.’

³⁰ “Tēhala kwaha, da nēghvanēghəg nē dēga sērga Zēra Uud tē zhigēla. Baḁəm nē uudaha duniya ar da tuug mbakyarvad dladlawā. Ar da nēghəganēghəg kē Zēra Uud sii ma akumba dē ndzēḁa ard dē ndanngēr ba vaivaia.

³¹ Da ḁelgaan kē zarha ḁelgaan da fēṛta dēraw kwa tuug ba vaivaia, ar da dzahant kē lii dzəravtēraaka sagatsēga, dii dē dēga, saa dē sēga, dagal dē dēga ciigēt ma ngyila zhigēl dat ghaalaana.

Tsag tēghər kē uufa ghəgyiva

³² “Tsagamtsag kē ndzəgana uufa ghəgiva. Akwama fəgharzgafəg nē ḁəvahaan kē ḁa ḁaala ndada, dlaḁa farzha kē ḁaala hyēmiya, sēramasērəg taakiya hērz nē madara.

³³ Bandkwah dlaḁ akwama nēghamanēghəg kē dēgitaḁaan tagankur nai baḁəmma, sēramasērəg taaki hērzəthərzəg nē sart ba mbəv dē ghaiya guda.

³⁴ Bak jiir wan tagkur naiya, uudaha zamanənna ar da maay əmtsəg biya, bamma dzəghardzəg nē wanahaan kē dēgit baḁəmma.

³⁵ Zhigēla ard haaya ar da ghyinnga, əlbəgara da maay ghyinng biya.

Maay wa sērgasərg kē sarta saaya Zēra Uud biya

³⁶ “Maay wa sērgasērəg kē sart ma faciya da dzəgaar wanən kē dēgit biya, aanji Zarha ḁelga Daadamazhigēli ma zhigēla ma zēraana, ba Daadiin kaltiya.

³⁷ Bandkwa ḁagava ma zamana Nuhu, da dzəgaar bandkwah daghuvala saaya Zēra Uuda.

³⁸ Band ma kwah kē sart lakwti kē sagaw kē yu kəlg ḁyaka, ar zəgaan nē uudaha, ar hēḁgaana, ar gaan nē ghwalvah

kə uusa, pəghwav dla6 nə dəghwaha da vəgya zhiila, tanngw damma sarti dagha nə Nuhu damma pərayuwa.

³⁹ Lakuti ar nəghəgaakanəghəg kə dəgiti dagala, nəghar bak tlətəratləg nə ghavala yu kəlg dyak hutstru ba dəmma. Da band kwah dla6 nə saaya Zəra Uuda.

⁴⁰ Ma kwahiin kə sarta, da nəghvanəghəg nə uudah bu ɓatlər ma guha, da kəsvant palla, da Duuvars wa palla.

⁴¹ Da nəghvanəghəg nə ənghwasah bu ar haiya vaar əmtadə, da kəsvant palla, da Duuvars wa palla.

⁴² “Mbakyarvad kwaha ndzamandzəg ba ɓadlaɓadlana, adaba am sərgai kə sarti da saay nə Yaazhigəlaru biya.

⁴³ Səramasəreg taakiya, akwamaa sərgasəreg nə dadda hənyah kə sart da sagau nə gəl da vəgyaan kavəda, maa maay həna haar biya, dla6a maa dɔgarnaai kə gələn da vəgyaan biya.

⁴⁴ Mbakyarvad kwaha, kuram ndakwani ɓadlamvəghaɓadləga, adaba am sərgai kə sarti da sii nə Zəra Uud biya.

Kwatnah kwa fəvdəghərətɕəga ard kwa fəvdəghərət biya

⁴⁵ “War kaci kwatnahən kwa fəvdəghərətɕəgəna, kwad dabari, kwa fəghardəm nə dadda hənniyahaan kə vəgyaan ma dəvaan kiya fa hyimi kə iin tə vakaiyana, dla6 vəltər kə kaf kə kyalma kwatnah bamma sarti?

⁴⁶ Də bark nə kwatnahən kwada tləgara nə dadda hənniyahaan ɓa tlər ma səghaasəga.

⁴⁷ Bak jiir wan tagkur naiya, da fəgardəmfəg kə kadlanngahaan ɓadəm damma dəvaan kə kiyava fa hyimmi tə vakaiya.

⁴⁸ Mbatak dadda ngudɔ kwatanahəna, dla6a tagaratag kə ghəraan taakiya, ‘Da maay dadda hənniyahar saas wats biya,’

⁴⁹ da farzha kə iin kə kala tsəghwaha tləraana, dla6a zəgaan kaa həɓgaan də lii hə6a kya.

⁵⁰ Akwama ɓagaabag əndkwaha, da saas dadda hənniyahaan daghuvali maay ma tadaan biya dla6a ma sarti sərgabi nə iin biya.

⁵¹ Da tləkəntləgg nə dadda hənniyahaan də tsəg ba vaivaiya, dla6a da vələr kə dladəmtad də muuniyaha, vaakwaha da tuug nə uuda əmtad də ghwada dəv də tlərda.

25

Garava dəghwah kəlaawa

¹ “Ma kwahiin kə sarta, da gərav nə tləksəra ghərazhigəl də dəghwah kəlaawa kwa kəsarant kaaraha jahuramb da vaka dləgha zhiila ghuula.

² Dlə6 ma iitəra ar dlagaha, dlə6 dla6a ar dyamdyama.

³ Ma sarta kwa kəsarant nə dlagahaan kə kaaraha jahurambatəra, kəsarantbi kə wal vakaatər biya.

⁴ Lii dʏamdʏamna kəsarantkəsəg kə kaaraha jahuramb baz wal ma mərt vakaatəra.

⁵ Zəlamazəlməg nə zhiila ghuulən lakwti sagauwa, kaa njitərnjiig kə haara, ngal ba tsətəratsəg kə haara.

⁶ “Ma kyakyaka avəda, ngal cinngvacinng nə daag taakiya, ‘Wanam zhiila ghuula! Asama sa dləghgaana.’

⁷ Kaa ba ciig kə dəghwahaan kəlaaw əmtadaatəra, ar bədləna kə kaaraha jahurambbatəra.

⁸ Am nə dlagahaan taa kə lii dʏamdʏamna, ‘Gamkəməndugəg yaru kə wal ba hədiikəna, adaba naa əmtsəg nə kaaraha jahurambamnda.’

⁹ Aiyam nə lii dʏamdʏamən taa kə iitəra, ‘Maaya, da tləkiyamaara biya. Nguləm dam da vak lii vəlgaan am səgwa kə dəgaruwa.’

¹⁰ Daral ba nə iitər da səgwa walna, lakwti saas kə iitəra, səghaasəg nə zhiila ghuula, kaa daas kə lii bədlarvəghabədləg əmtad də iina da vaka hwadaga, kaa hədvarduhədəg nə wakyagha.

¹¹ “Təhalakwaha, kaa səgaasəg kə dlaga dəghwahaan dləbna, am nə iitəra, ‘Dadda ndannga, Dadda ndannga, wurkəməndantwurg kə wakyagha!’

¹² Kaa ngutərangug nə zhiilaghulən taakiya, ‘Bak jiira wan tagkur naiya, Ən sərkur biya.’

¹³ “Mbakyarvad kwaha ndzamandzəg ba bədlabədlana, adaba am sərgai kə faciya ma sart biya.

Garava kwanahah həkərda

¹⁴ “Tləksəra Daadamazhigəla band garava uudi kwada dagal də dəga, kaa dahtərət kə kwatnahaan fətərdəm kə dəgahaan da mizha dəvaatəra.

¹⁵ Vəlar kə pall kə adawan alfu dləba, pall dlaḅ vəlar kə adawan alfu buwa, vəlar dlaḅ kwatlərən kə adawan alfu palla, makwaraatər vəlghar ba kalkala ndzədaana, Kaa dagalaana.

¹⁶ Kaa fəgarzhafəg kə dadda kwa cauwa adawan alfu dləbən kə mbəda dəv bat watsəra, kaa ba tlənətləg kə iin kə yu alfu dləḅ tuuk vakaiya.

¹⁷ Bandkwah dlaḅ dadda kwa cauwa adawan alfu buna, tlakəna kə yu alfu bu tuuk vakaiya.

¹⁸ Kiyava dadda kwa cauwa adawan alfu palləna, nəghəghar bak kwadəgakwadəg kə affək hədnan kə kwaḅa dadda hənyahaanəna.

¹⁹ “Təhala zəlmazəlməga, kaa gwiyağhəra saas kə dadda hənyaha kwatnahahaan kiyava sərgasəreg kə dəgiti bəgara nə iitər də kwaḅiina.

20 Kaa sagau kə dadda kwa cauwa adawan alfu dləbən də kwatlərən kə alfu dləba amaa, ‘Dadda hənyaha, adawan alfu dləb wa vəlghwa nənnga. Wan nə yu alfu dləb naa tləkəna nai tuuk vakaiya.’

21 Am nə dadda hənyahaan taa kə iina, ‘Uusa, kwatnaha jijiira, kwa fəvdəghərətfəg tə vakaiya. Fəvdəghərətfəg tsau də kəgh təghər kə zər dəgit hədikəna, ən da vəlakvələg kə tləri juujig kwana. Asəg sa dlaig əmtad də kaiya.’

22 “Kaa sagau kə dadda kwa cauwa alfu buwa adawana, amaa, ‘Dadda hənyaha, alfu buwa adawan wa vəlghwa nənnga. Wan nə yu alfu bu naa tləkəna nai tuuk vakaiya.’

23 Am nə dadda hənyahaan taa kə iina, ‘Uus, kwatnaha jijiira, kwa fəvdəghərətfəg tə vakaiya. Fəvdəghərətfəg tsau də kəgh təghər kə dəgit hədikəna, ən da vəlakvələg kə tləri juujig kwana. Asəg sa dlaig əmtad də kaiya.’

24 “Kaa sagau kə dadda kwa cauwa alfu adawan pallna, amaa, ‘Dadda hənyaha, ən sərgasərg mbələmbələn bəgakəv də kəgha, agha ghuda hii vakavaki riigha biya. Agha vai ba dzaha dəgit vakavaki kutgha biya.

25 Iin wa gədzakut kaiya, ən kwadə kə afka ən hədnanna. Na kə dəgagha.’

26 “Am nə dadda hənyahaan taa kə iina, ‘Kəgh, kwatnahən kəlaadna, mandəlghna! Mbats agha sərgasərg taakiya ən ghuda hii vakavaki riyana biya, dlaḅa ən vai ba dzaha dəgit vakavaki kutana biya.

27 Maa fəghwifəg kə kwaḅar ma banka, maa bad saasar ən tləkəna kə yu tuuk vakaiya!

28 Mbakyarvad kwaha, cauwamarvacaug kə alfuwa adawan pallna am vəlar kə dadda kwad alfu kəlaawna.

29 Adaba badəm nə daddakwa də dəgita, da fəvarnaafəga tləkna bəfyaka. Kwa maay də vakai biya, aanji hədikəni də vakai nə iina, da cauwav vakaana.

30 ‘Bələmdəmbələg kə kəlaada kwatnahən damma gurtla. Vaakwaha da tuug əmtad də ghwada dəv də tlərda.’

Tughaha ard aagwaha guja

31 “Ma Sarti da saay nə Zəra Uud ma ndanngəraan əmtad də zarha ḅəlga Daadamazhigəl bəḅemma, ngal da cihura tə avəd ndanng ma tləkəsəraana.

32 Da dzahvant nə uudaha duni badəm da təvuukwana, da wahtərzhə kə uudah hutsəg buwa, bandkwa wahgarzh nə dadda piya alman kə tughah ard aagwaha guja.

33 Da dzant kə tughah damma dəvaa kafaana, aagwah da tə dəvaa ghyəḅaana.

34 “Təkalakwah da tagtərtəg nə tləkəs kə lii tə dəvaa kafaanən taakiya, ‘Asamasəg nə uuramən fakura nə Daadar kə barkna!

Na dləghamadləghəg kə tləksərən ɓadlakurna Daadamazhigəl bamma fazha duniya.

³⁵ Adaba sarta kwandza njəkwa nə waiya, vəlamwavələg nə kə dəga zəga. Sarta kwandza njəkwa nə andəla, gamwadgəg kə yuwa həbəga. Ndzan ghulaba, dləghamkwidləghəga.

³⁶ Ndzan maay də sədav biya, vəlamwavələg kə sədava. Ndzan yang biya, famwufəg kə hyimiya. Ndzan ma guda bərfina, nəghamwanəghəga.

³⁷ “Təhalakwaha, kaa da ngugarngug nə uudaha jiijiir taakiya, ‘Yaazhigəl, nəghamnd kak hər nəmnd njak wai kəm vəlak kə dəga zəgi? Bii njak nə andəl kəm gəgku kə yuwa həbəgi?

³⁸ Nəghamnd kak hər nəmnd agha ghulab kəm dləghkani? Bii agha maay də sədav kəm vəlak kə sədavi?

³⁹ Nəghamnd kak hər nəmnd agha yangbiya, bii agha ma guda bərfin kəm nəghkaani?”

⁴⁰ “Kaa da ngutərangug nə tləksən taakiya, ‘Ba jiir wan tagkur naiya, ɓagamaraɓag tsau kə daddakwa hədiiikən pall ma kwanahaan kə zaraabaharna, bakalkal amaa ɓagwi ba kəskaiya.’

⁴¹ “Təhakwah da tagtərtəag kə lii tə dəvaa ghyəbaan taakiya, ‘Yagham vakar lii tɫafatɫafanənna, damdəg damma kaara fai kwa maay ghyinng ba dəm biya, kwa ɓadlavarna kə Shatanah ard zarha ɓelgaana.

⁴² Adaba ndza njəkwa nə waiya, vəlamwa bi kə dəga zəg biya. Ndza njikwa nə andəla, gamwad bi kə yu biya.

⁴³ Ndzan ghulaba, dləghamkwi biya, ndzan maay də sədav biya, vəlamwabi kə sədav biya, ndzan yang biya, dlaɓa ndzan ma guda bərfina nəghamwa biya.’

⁴⁴ “Ghəravaatər ndakwani ar da ngug taakiya, ‘Yaazhigəla, nəghamnd kak hər nəmnd agha ɓəsha wai, bi njak nə andəl, bi agha ghulaba, bi agha maay də sədav, bi agha yang biya, bi agha ma guda bərfina kəm ləwa kə fəku hyəmiyi?”

⁴⁵ “Kaa da ngutərngug taakiya, ‘Bak jiir wan tagkur naiya, ɓagamara bi tsau kə dadda kwa hədiiikən pall ma uudahaanən biya, ɓagamwi bi kəskai biya.’

⁴⁶ “Kwanahaan kə uudaha, ar da həɓa dlad tangw damma zərəzəra, uudaha jiikiira ar damma shifəga tangw damma zərəzəra.”

26

Diyaradiig nə tləvuukwah kə sawariya tsa Yesu

¹ Ghyənnga ba Yesu kə tagtər kwanahaan kə dəgitah ɓadəmma, aiyama taa kə mbərzahaana,

² “Am sɛrgasɛrɛg taakiya tɛmaa ba hɛnnɔg bu kɛ Hwadɛga Haarakɛsa Dzava Hɛnyaha, da vɛlɛvda dlaɓ nɛ Zɛra Uuda da hɛrtɔvɛta.”

³ Kaa dzahav kɛ maalah ma zhiila kɛsauufah ard tlɛvuukwah tɛghɛr kɛ uudaha ma vɛgya maal ba tingting ma zhiila kɛsauufah, kwa dahav dɛ Kayafa.

⁴ Kaa ba diya sawariya viya Yesu kɛ iitɛr da gɛlagɛl kiyava tsɛgaan kɛ iitɛra.

⁵ Aiyam nɛ iitɛra, “Bag yam bi sarta hwadag biya, haik kɛ ciya hɛnkal kɛ uudaha.”

Diyavaradɛiig nɛ walla tɛrshɛn kɛ Yesu ma Bɛtani

⁶ Ma sartɛn ndza ma Bitani nɛ Yesu ma vɛgya Siman kwandza njakɛn vɛcca.

⁷ Kaa sagau nɛ uusiin da vak Yesu dɛ mɛrta kwa ɓagava dɛ akura onis, righarighan dɛ tɛrshɛn bɛtbɛt kwa ba pir ganan diyarɛt dat ghɛr ma sartɛn ndza zaa dɛga zɛg nɛ iina.

⁸ Nɛghɛghara ba nɛ mbɛrzhɛn ɛndkwaha, kaa badzɛg kɛ ɛrvidmahudatɛra, aiyam nɛ iitɛra ma taatakatɛra, “Badza ba dɛgiti nɛ wanna.

⁹ Maa vɛlavu nɛ tɛrshinna, maa tlavkɛnatlɛg nɛ kwaɓ ba dyaka maa vɛlɛtvɛrvɛlɛg kɛ talagaha.”

¹⁰ Sɛrghaakasɛrɛg tsau nɛ Yesu kɛ dɛgiti ar tag nɛ iitɛra aiyama taa kɛ iitɛra, “Aujilbɛg am gaghya uusɛn ɛndkwani? Abi dɛgɛt maraw wa ɓagwi nɛ iina.

¹¹ Ba kɛlaa hɛnga am ba ɛmtad dɛ talagaha, ɛn maay nai ɛmtad dɛ kuram kɛlaa hɛnnɔg biya.

¹² Kwan kɛ tɛrshinɛn aa daigɛt nɛ iin tɛ vɛgharna, aa ɓag kwakyarvad ɓadla hɛɗa kaiya.

¹³ Bak jiijiir wan tagkur naiya, badɛm nɛ vakavaki da tagav nɛ ɛlbɛg maraw ma duni badɛmma, da ba tagav nɛ dɛgiti ɓagaa nɛ uusɛn kiyava dzamgaana.”

Haighanthaig nɛ Yahuda kɛ vɛla Yesu

¹⁴ Kaa ba dagal kɛ pal ma mbɛrzhɛn kɛlaawa tar buwna, kwa dahav dɛ Yahuda Iskariyuti, da vak maalah ma zhiila kɛsauufaha.

¹⁵ Aiyama, “Awam da vɛlgwa nɛ uuram, akwama vɛlankurvɛlɛgi?” Ar vɛlar kɛ sɛl kul hɛkɛrɗa.

¹⁶ Ciigɛt tɛ kwahiin kɛ sarta wa fɛgharzhɛn nɛ iin kɛ gata duul vɛltɛr Yesu.

Zuuzɛg Yesu kɛ dɛga zɛga Hwadɛga Dzava Hɛnnyah ɛmtad dɛ mbɛrzhahaana

¹⁷ Daghuvala zɛngwa Hwadɛga Haara kɛssa bɛruudi kwal yista, kaa sagau nɛ mbɛrzhahaan da vak Yesu, am nɛ iitɛr taa kɛ iina, “Vaakwar wagha naag nɛng ma kɛmɛnda ɓadlkana

kə dəgəzəg Hwadaga Haara kəssa dzava hənyah kiyava zəgaan kəskəghi?”

¹⁸ Aiyama, “Damdəg damma huda kəsa da vak uuda nə iina, tagamartaga, ‘Daada tsaga dəgiti, waa taakiya, bəgaabag nə sart kwan da zəg nai kə dəga zəga Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənyah ma vəgyagh əmtəd də mbərzahaara.’ ”

¹⁹ Kaa bəgaan kə mbərzahaan bandkwa tagatər nə Yesu kə bəgaana, kaa bədlənbədləg kə iitər kə dəga zəga Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənyaha.

²⁰ Bəlaa ba hwaasa, ngal cihuran da za dəga zəga əmtəd də mbərzahaan kəlaawa tar buwa.

²¹ Ar təghərdəga za dəga zəga, am nə Yesu taa kə iitəra, “Bak jijiir wan tagkur naiya, palla ma kurama da vəla kaiya.”

²² Kaa njitərnjiig ba vaivaiya, ar farzha kə ndavgarundavəg ba da palla palla ar taakiya, “Kai ni, Yaazhigəla?”

²³ Kaa ngutəranguga amaa, “Daddakwa za dəga zəg əmtəd də kaiya ma kuwa, iin wa da vəla kaiya.

²⁴ Zəra Uuda da əmtsəg bandkwa vindava ma kakkada Daadamazhigəl təghər kə iina. Dəga zhuwadaal kə daddakwa da vəla Zəra Uuda! Ngulən maa yava bi nə uuda nə iin biya.”

²⁵ Aiyam nə Yahud kwa vələt Yesu na, “Kai ni, dadda tsaga dəgita?”

Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Kəgh ndakwani taghədataga.”

Za Jibiya Yaazhigəla

²⁶ Ar təghərdəga za dəga zəga, kaa kəsgantkəsəg nə Yesu kə bəruudiya, tagar kə uus kə Daadamazhigəla, lahnən vəltər kə mbərzahaana, amaa, “Namamma zamzəga, kwana iin nə vəghara.”

²⁷ Kaa kəsgantkəsəg kə iin kə kuwa yuwa inabiya, tagar kə uus kə Daadamazhigəla, vəltəra amaa, “Həbəmhəbəg bəfəmaruwa.

²⁸ Kwana iin nə avəzara dəga righa lanngiya kwa diyavda mbakyarvad uudah bədyaka, kiyava bəsha haipahaatəra.

²⁹ Ən tagkurtaga, ən madlai da gwiya həbə yuwa inabiyin biya, bamma daghuvali ən da hubəg nai kə daalaan əmtəd də kuram ma tləksəra Daadara.”

³⁰ Bəlara ba Yesu ard mbərzahaan kə əngsa, kaa sagal kə iitəra, ngal ba dagat kə iitər damma Aghwa kwa də Uufaha Zaitun.

Da bala agajawa sərgabi kə Yesu nə Bitrusa

³¹ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Bamma huda avədna, bəfəmaru am da mbəfəg ma fadghəraru am da fukusa, mbakyarvad dəgiti da dzəgaar də kaiya, adaba ba vindavindan taakiya,

“‘Ənda tsəgaan kə dadda piya almana, da kwazəg nə agyaragyara tughwaha.’ ”

32 “Təhala kwama da ciyakutciig nə uud də shiifəga, ən da dəga nai təghər kəskuram damma Galili.”

33 Am nə Bitrus taa kə iina, “Aanji ar mbədan ma fadghəratər bədən mbakyarvad dəgiti da dzəgaar də kəgha, ən da maay nai biya.”

34 Am nə Yesu taa kə iina, “Bak jiir wan tagak naiya, bamma huda avədna, lakuti wiig kə ghwatkala, agha da bəgaan kə agajawa sərkwai shig həkərda.”

35 Aiyam nə Bitrus taa kə iina, “Aanji ən da əmtsəg əmtəd də kəgha, ən da maay bəgaan kə agajawa səra kəgh biya.”

Tagarar bandkwah dla6 nə mbərzah bədənma.

Dzəgwadzəg nə Yesu kə zhigəl ma Getsamani

36 Kaa dagal kə Yesu ard mbərzahaan damma Getsamani, aymaa taa kə mbərzahaana, “Ndzamandzəg vaakwana, ən dagal da dzəgwazhigəl vaakwaha.”

37 Kaa ba dagal kə iin də Bitrus ard zarha Zabadi buwa, ngal mbəkəmbəga dla6a kaa badza ərvīdmahuud kə iina.

38 Amaa dla6 taa kə iitəra, “Badzəga ərvīdmahudən ən dəvakai naina, anəgha ba tsakwitsəga. Ndzamandzəg vaakwana, uufamuufəg əmtəd də kaiya.”

39 Gavət ba nə iin dagal da təvuukw hədiikəna, ngal tsədi kə iin kə ghəraan damma haay dzəgwa kə zhigəla, amaa, “Daadara, akwama bəgaabəga, kəswaarakəssəg kə kwanən kuwa dla6a, bəkəvakwaha, gat bi kə dəgiti ən naag nai biya, bamma dəgiti agha naag nənnga.”

40 Sagha ba nə iin savak mbərzahaana, tlatəra həna haara, amaa taa kə Bitrusa, “Mbats am uufəgabi kə dəga aaupal əmtəd də kai biya.

41 Uufamuufəga am dzəgwaan dla6 kə zhigəl haik dagau kəskuram damma fəshiga, shidəkw naagaana, vəgh wa dəmdəma.”

42 Kaa gwiya dagal kə iin kə dəga buwa, dzəgwa kə zhigəl amaa, “Daadara akwama da ghudkwaarabi nə wan kə dla6 bamma həbanuuhəbəga, aandezandzəg bat naagagha.”

43 Gwiyaghəra ba nə iin saasa, tlatəra ba həna haara, Adaba haar wa ma gyiyaatəra.

44 Kaa gwiya dūtərəsduug kə Yesu, ngal ba gwiya dagal da dzəgwazhigəl kə dəga həkərda, kaa gwiya tagaan kə iin kə əlbəgi tagada nə iin wura.

45 Kaa saas kə iin da vak mbərzahaan amaa taa kə iitəra, “Gwaastən am badla6 ba hənahaar am diya kudga? Wa bəgaabəg ci nə sart kwada vələv nə Zəra Uuda damma dən kə yaa dadda haipa.

46 Ciyamciiga, jiyam dagala. Wa səghaasəg nə dadda vələ kaiya.”

Viyavətviiḡ Yesu

47 Ba ndzəgaan Yesu ba taa ḡhaiya, ka sagau kə Yahuda pall ma kəlaawa tar buwna, əmtaḡ də dzahava dlamaa kəlaaw bədyak də katsakarah ard də zadaha, ʔəlarətər nə maalah ma zhiila kəsauuf ard də tləvuukwaha.

48 Adaba tagatərdatag daddakwa da vəlgaanən kə dəḡa sərgi da marg nə iin taakiya, “Dadda kwanda bərhug nai na, iin nə uuda nə iin viyamviiga.”

49 Bad saasaana, kaa dagau kə iin da təvəḡh kə Yesu amaa taa kə iina, “Uus, dadda tsaga dəḡita!” Kaa bərhugaan kə Yahuda.

50 Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Tsaghwa, ʔag kə dəḡiti aa səkadsəḡa.”

Kaa sagau kə uudahiin, ar viyit kə Yesu ar həkynana.

51 Nəḡhəḡha ba nə pal ma lii əmtaḡ də Yesu əntkwaha, ngal təḡḡa kə katsakaraan ḡhudarda kə hyimmi kə kwatnaha maal ba tingting ma zhiila kəsauufaha.

52 Am nə Yesu taa kə iina, “Ḡwidəḡḡwiig kə katsakaragh damma kumbəḡhaana, adaba bəḡəm daddakwa təḡḡa kat-sakara, da tsəḡ ba katsakara.

53 Mam tləḡ nə uuram ən ḡahḡant bi kə Daadar, tləḡwadi ba watswats kə zarha ʔəḡḡ kwa juujig kə dakwala tlaujah kəlaawa tar bu biya?

54 Ai ci tsaa, da righav ndandar wa tagada nə Əlbəḡa Daadamazhiḡəl vindavindan taaki ba pakat wanən kə dəḡit dzəḡardzəḡi?”

55 Ma kwahiin kə sarta amaa taa kə uudahiina, “Amaa sagau də katsakarah ard də zadah da viya kai bandḡi ən dadda zaa ḡuula? Ba kəla hənḡḡa ən bamma gaagazaiya Vəḡya Daadamazhiḡəl ən tsaga dəḡita, viyamkwa biya.

56 Bəḡəm wanahaan dzəḡhaar ba kiyava righa dəḡiti vindara nə tlayanḡḡah ma Əlbəḡa Daadamazhiḡəl vindavindana.” Cinḡgaraba nə mbəzahaan kwanənna, kaa ta dagalaatər kə iitər bəḡəm ar ḡuwarasa.

Yesu təvuukwa lii ma ḡyidya

57 Kaa lanḡḡaan kə lii viyarət Yesu dagal da vak Kayafa, zhiila kəsauuf maamaala, vakavaki dzaharvət nə maalaha lii tsaga adzahadzah ard tləvuukwaha.

58 Kaa gatərgatəḡ kə Bitrus mahal mahal ba bitky tangw dat ḡhaiya wakyagha zhiila kəsauuf maamaala, kaa daas kə iin damma gaagazayan cihura əmtaḡ də lii uufa wakyagh kiyava vaza dəḡiti da dzəḡardzəḡa

59 Kaa ba gata shiidaha fiid kwada tagav təḡhər kə Yesu nə zhiila kəsauufah maamaal ard lii ma ḡyid bəḡəmna, kiyava tsəḡaan kə iitəra.

⁶⁰ Tlarkəna biya, bakəvakwaha mæng nə kyalma uudah ba dyak sarəv sa 6a shiida fiida. Təhalakwaha kaa sagau kə uudah buwa

⁶¹ aiyam nə iitəra, “Kwan kə uuda wa taga taaki, ‘Ən dlagnadlag kə vəgya Daadamazhigəla, ən gwiya ndərət bamma hæng həkərda.’ ”

⁶² Kaa ciig kə maal ba tingting ma zhiila kəsauufaha, amaa taa kə Yesu, “Agha maay də əlbəg biya? Shiidən tag nə uudahaan təghər kəskəghənmi?”

⁶³ Mbədabi Yesu kə ghaiyaan biya. Aiyam maal ba tingting ma zhiila kəsauufah taa kə iina, “Adabad Daadamazhigəl kwad shifəga, tagkəmnđtag akwama kəgh Kəristi, Zəra Daadamazhigəla.”

⁶⁴ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Band kwagha tagda nənnga. Ən tagkurtag badəmma, ciigət ndakwana am da nəghəganəghəg kə Zəra Uuda cihurgan tə dəvaa kafa Dadda Ndžəda, sii ma akumba zhigəla.”

⁶⁵ Kaa tahdatahəg kə maal ba tingting ma zhiila kəsauufah kə sədavaan mbakyarvad badzəga ərvıdmahuud amaa, “Badzadabadzəg kə daaga Daadamazhigəla! Kwar kaci kə shiid wa kiyam gwiya naag nəmyami? Amaa cinngacinnng aa badza daaga Daadamazhigəla.

⁶⁶ Au wamaa nəghəga nə uurami?”

Kaa ngugangug kə iitər taakiya, “Tlaltlög maa tsəvana!”

⁶⁷ Kaa tafgarvatafəg kə iitər kə ashaghwwai ma hudvəga, ar dlaghara kə tsəga, ar 6alara kə mahupennga,

⁶⁸ ar taakiya, “Tagkəmnđtag kə tlayanngəra, akwama ba kəgh nə Kəristiya, tag kə dadda kwa tsaktsəga!”

Balaabaləg Bitrus kə agajawa sərgabi kə Yesu

⁶⁹ Ma kwaniin kə sarta, ndza cihurgan ma gaagazaya hənnyahiina Bitrusa, kaa sagau nə dəghwiin 6atlər hənyahiin da vakaan amaa taa kə iina, “Abi ghəravagh ndakwi agha əmtad də Yesu uuda Galilin!”

⁷⁰ Kaa 6ala gajau kə Bitrus təvuukwatər badəmma, amaa, “Ən sərgabi nai kə dəgiti agha tag nəng təghər biya.”

⁷¹ Saal ba nə iin samma bərcama, kaa nəghəganəghəg nə dughwi tlərən kwa 6a tlər ma hənyahiina, amaa taa kə lii ghacga vaakwahiina, “Kwanən kə uud araa ndzaa əmtad də Yesu uuda Nazarat!”

⁷² Kaa gwiya 6ala agajau kə Bitrus baz zaha ngwadəg taakiya, “Ən sərga bi var kə uudanən biya.”

⁷³ Təhala zəlam ba hədikəna, kaa sagau kə lii ghacga vaakwahiin davak Bitrusa, am nə iitəra, “Ba pakat kəgh ndakwani agha pal nəng ma iitər yaana. Ghayi agha tag nəng wa markadamarəga.”

⁷⁴ Ngäl farzha kə tlaŋa ghəraana, ndaha ngwadəga, taakiya, “Ən sərgai var kə uudanən biya.”

Təhala kwaha kaa wiig kə ghwatkala.

⁷⁵ Kaa dzamnadzaməg Bitrus kə əlbəgi tagghar Yesu taakiya, “Lakuti wiig nə ghwatkal hinana, agha da bəgaan kə agajawa sərkwai shig həkərdə.” Kaa dagal kə Bitrus da gyimal ngäl tuug kə iin ba vaivaiya.

27

Yesu təvuukwa Gumna Bilatus

¹ Wura ba kəssa, kaa dəya sawariya tsa Yesu kə maalaha zhiila kəsauufa ard tləvuukwaha dlamaa kəlaawa badəmma.

² Ar ngwadərna kə dəva, kaa langan kə iitər dagala, ar vələr kə gumna Bilatus.

Əmtsəga Yahuda

³ Nəghəgha ban Yahud kwa vələt Yesu taakiya, ghudavardaghudəg shariya əmtsəg kə Yesu, kaa mbəkənməbəg ma ərvidya, ngäl daas kə iin davak lii maamal ma zhiila kəsauufah ard tləvuukwaha, gwitərdan kə səl kul həkərdə adawanən cauwa nə iinna.

⁴ Amaa, “Bəganaḃag kə haipa kwa vələnət nai kə dadda kwa maay də haipən kiyava tsəgga.”

Aiyam nə iitəra, “Au lambaməndi? Waigagh kəskəgha.”

⁵ Diida kə iin kə kwaḃa adawanən ma Vəgya Daadamazhigəla, ngäl dagal hərtət kə ghəraana.

⁶ Ar cagant maalaha zhiila kəsauufahən kə kwaḃəna, amaa nə iitəra, “Dzah laḃa kwaḃiin də kwaḃ Vəgya Daadamazhigəla, aḃaba kwaḃa avəza.”

⁷ Kaa diya sawari kə iitər təghər kwaḃiina, ar səgwa kə vakavak vak lii ndəra shakka, aḃaba nal kə vaka həḃa zər ndzəgaha.

⁸ Kwakyarvad kwan wa ḃahav nə iin gwastan də vaka avəzna.

⁹ Tədvad kwan wa righavant nə dəgiti tagada nə tlayanng Irmī taakiya, “Kəsavantkəsəg nə səl kwul həkərdə adawana, kwaḃi haiyarant nə udaha Israil kə diigaan tə iina.

¹⁰ Ar səgwa kə vakavaka vak lii ndəra shak də vakaiya, bandkwa tagghwa Yaazhigəla.”

Yesu təvuukwa Bilatus

¹¹ Ma sartən ghacgan nə Yesu təvuukwa gumna, kaa ndavgarundavəg kə gumən taakiya, “Kəgh nə tləkessa Yahudaha?”

Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Bandkwa agha tagda nənnga.”

¹² Kaa ghwadgarnəs əlbəg kə maalaha zhiila kəsauufah ard tləvuukwaha, tagatər bi nə Yesu aanji ndau biya.

13 Aiyam nə Bilatus taa kə iina, “Agha cinnga bi kə əlbəğahaan ar tag nə iitər təghər kəskəghən biya?”

14 Ngughara bi Yesu kə ndavəg aanji pal biya, kaa ba 6a jappər kə gumən ba vaivaiya.

Ghudavardaghudəg shariya əmtsəg kə Yesu

15 Ma kwar kə sarta Hwadəga Haarakəsə Dzava Hənyaha, nətəg gumən kə 6əla uud pal sagal ma guda bərfin kwa naag nə uudaha.

16 Ma kwahiin kə sart ndza məng nə ɛɛvya kwa sərvasərg ba vaivai ma guda bərfin dāagaan Barabbas.

17 Dzaharvət ba dlamaa kəlaawa, kaa ba ndavtərundavəg kə Bilatus taakiya, “War wam naag nə uuram ən 6əlkurəsi? Barabbas nii Yesu kwa dāhav də Kristiyinhi?”

18 Adaba sərghaakasərg Bilatus taakiya kwakyarvad shiləg wa vələda nə iitər kə Yesu.

19 Cihurgan tə avəda ta shari Bilatusa, kaa 6əlgant6ələg nə uusaan kə ghaiya amaa, “Aa tap bi kə uuda jijiirən biya, ada6a mbakwambəg nə dlad ma səng haniin təghər kə iina.”

20 Kaa shahtərshahəg kə maalaha zhiila kəsəufah kə dlamakəlaaw aa tagartag taakiya aa 6əlvars6ələg nə Barabbas, aa tsəvatsəg nə Yesu.

21 Kaa gwiya tagtərtəg kə gumnən taakiya, “Kwar ma uuda-haan buna wam naag nə uuram ən 6əlkurnəsi?”

Aiyam nə iitəra “Barabbas.”

22 Aiyam nə Bilatus taa kə iitəra, “Auci wanda 6ag nai də Yesu kwa dāhav də Kəristini?” Kaa ngugangug kə iitər badəm taakiya, “Aa hərtəvəthərtəg!”

23 Am nə Bilatusa, “Kwakyarvad auwi? Au nə haipi aa 6aga nə iini?” Bakəvakwaha, gwiya fararaa bad fəg nə uudah kə diya cauwa, ar taakiya, “Aa hərtəvəthərtəg!”

24 Nəghəgha ba nə Bilatus taakiya maay nə dəgiti da 6aga6ag nə iin biya, dla6a uudaha ar naa ciya jaaga, kaa gət kə iin kə yu barda kə dəvahaan təvuukwa uudaha, amaa, “Zhigəlaa dəvar ma kunngya, tləkwibi nə avəza uuda jijiirən biya. Ba kwa vakaruci waha.”

25 Kaa ngugangug kə uudah badəmma, am nə iitəra, “Dəgshiga avəzaana aa dəg damma kungyamnda ard zarhamnda!”

26 Kaa 6əltərnəs6ələg kə iin kə Barabbas. Təhalakwa dlaghavaru kii6 kə Yesu, vəlda kə iin kiya hərtəvəta.

Nenernenig tlaudah kə Yesu

27 Təhalakwaha, kaa langaan kə tlaudah gumən damma gaagazaiya vəgya gumna, ar dzaharaa kə dakwala tlaudah badəm da təghər kə iina,

28 ar sɔfardan kɛ sɔdava, ar tsugdɛm ma sɔdav kyang hulfa dɛga tlɛksaha.

29 Ar ɔagara kɛ dzakwa kwarɛg dɛ dɛga taka, ar farɛm maghɛra, ar faraa kɛ hɛkya zad ma dɛvaa kafaana, tɛhalakwaha ar kɛla kɛ ghunj tɛvuukwan ar nenigaan ar taakiya, “Kɛm ma barkagh tlɛksa Yahudaha!”

30 Ar tafarva kɛ ashaghvwaiya, ar cauwarva kɛ zadiina, kaa kalgaan kɛ iitɛr dɛ zad maghɛra.

31 Ghyɛngara ba nɛ iitɛr kɛ nenigaana, ar sɔfardan kɛ sɔdavɛn kyangna, ar tsugwardɛm kɛ sɔdavahaana. Kaa langaan kɛ iitɛr kiyava hɛrtɛga.

Hɛrtavɛthɛrtɛg nɛ Yesu

32 Ar tɛghɛrdɛga dagala, kaa fadzaghɛr kɛ iitɛr dɛ zhiila Sayirin, daagaan Siman, kaa fɛraafɛg kɛ iitɛr kɛsa tlaɔa hɛta Yesu bad ndzɛda.

33 Daral ba nɛ iitɛr da vakavaki dɛhav dɛ Golgota, dɛgiti tuukvakai nɛ Golgota, iin kuwa ghɛra.

34 Kaa vɛlgarvɛlɛg kɛ iitɛr kɛ yuwa inabi laɔalaɔan dɛ dɛgit dɛyahdɛyaha kiyava hɛɔgaana, tapghana ba nɛ iina, lɛwa kɛ hɛɔgaana.

35 Hɛtareɛt ba nɛ iitɛra, kaa ba tagwnatagw kɛ iitɛr kɛ sɔdavahaan tɛdvad tsa tsatsa.

36 Tɛhalakwaha, kaa cahwarga cahwarɛg kɛ iitɛr vaakwahiin ar uufɛgaana.

37 Kaa bɛgɛtbɛg kɛ iitɛr kɛ haipaan vindavindan tɛvaghɛraan taakiya, “KWANA IIN Nɛ YESU TLɛKSA YAHUDAHA.”

38 Kaa hɛtɛvɛthɛrtɛg dlaɔ nɛ gɛlah bu ɛmtad dɛ iina, pal tɛ dɛvaa kafaana, pal tɛ dɛvaa ghyadaana.

39 Uudahi ar tɛ duula dagala ar nenigaana, ar gajaga ghɛra,

40 ar taakiya, “Kɛghi tagh taakiya agha dlagndlag kɛ Vɛgya Daadamazhigɛl agha gwiya ndɛrɛt bamma hɛng hɛkɛrda, katɛgci kɛ ghɛragha, akwamma agha ba zɛra Daadamazhigɛla, asɛgci saay tɛ tlaɔa hɛrtɛgɛn ndana!”

41 Nenner bandkwah dlaɔ nɛ maalaha zhiila kɛsauufaha ard lii tsaga adzahadzaha Muusa ard tlɛvuukwaha, ar taakiya,

42 “Katghantkatɛg kɛ uudahi tlɛrna, pilgharvaapilɛg kata ghɛraana. Akwama ba iin nɛ tlɛksa yaa Isra'ila, aa sasɛgci saay ndan tɛ tlaɔa hɛrtɛgna, lakwti kɛmnda fɛdghɛrɛtfɛg dɛ iina

43 Tsaghɛr tɛ Daadamazhigɛl tsauwa, aa katɛgci nɛ Daadamazhigɛl ndakwana, akwama ba naagaana, adaba tagadatag taakiya, ‘ɔn Zɛra Daadamazhigɛla.’ ”

44 Bandkwah dlaɔ nɛ gɛlah buna kwa hɛrtavtɛrɛt ɛmtad dɛ iina, ghɛravatɛr ndakwani nenɛrnenga.

45 Ciigət də vaci tēghəra, tangw damma karfe həkərda hwaasa, hədgharduhədəg nə gurtl kə lard badəmma.

46 Tamaha karfe həkərda faciya hwaasa kaa dzəghantdzəg nə Yesu kə ghaiya, amaa, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” Iin taakiya, “Daadamazhigəlara, Daadamazhigəlara, fiighkwada kwakyarvadawi?”

47 Cinngaraba nə kyalma uudahi ghaciga vaakwahiin əndkwaha, am nə iitəra, “Iliya wa daag nə uudanənna.”

48 Bat watswatsəra kaa əmndərg kə palləraatəra sədaa kə abarabara, rəmndaa kə iin ma yuwa zəra inabi kwarekreka, fət tə zad vəlar kiyava həbga.

49 Am kyalma, “Duwamarsduug ndana, vaziyamvazəg mbatak da sii nə Iliya da katəgaana.”

50 Kaa gwiya dzəgantdzəg nə Yesu kə ghai bad halavuuwa ndzədəana, təhalakwaha vəlda kə shifəgaana.

51 Bamma kwahiin kə sart wa təhəm bələbələ* kwama Vəgya Daadamazhigəl hutsəg buwa, ciigət maghər damma suuha. Kaa gajagav kə haaya, akurah dlaḡa cəbaracəbəga.

52 Kaa wargətwarəg kə gətlaha, badyak nə uudaha jiijiiri əmtsaharaəmtsahəga, ciyarətciig də shifəga,

53 saharalsahəg ma gətlahaatəra. Təhala ciiga Yesu ma gətlaha kaa daas kə iitər damma gədərəkəs caccuwanacaccuwana, nəghartərnəghəg nə uudah badyaka.

54 Ma sartən nəghəgha nə tlauja Roma maamaalən ard lii uufa Yesu kə gajagava haaya ard dəgiti dzəghaardzəg badəmma, kaa gədzəg kə iitər ba vaivaiya, aiyam nə iitəra, “Ba pakata, ndza Zəra Daadamazhigəl!”

55 Məng dlaḡ nə kyaləma əngwasah badyak kwa gatar Yesu kəsantaan ma Galili ar ba məlgaruməlga. Kaa ghacigaghacig kə iitər ba ndzadda, ar vaza dəgiti dzəgaardzəga

56 Ma iitəra məng nə Maryam Magadala, ard Maryam babba Yakuba ard Isuvu, dlaḡa ard babba zarha Zabadi.

Həda Yesu

57 Bələa ba hwaasa, kaa sagau kə dadḡa hyahiina, zhiil Arimatiya, daagaana Isuvu, gharavaan ndakwani mbərza Yesu.

58 Kaa dagau kə iin davək Bilatus da ghala tluuwa vəgha Yesu. Ngal ba vėlgavələg nə Bilatus kə duula kəsgaana.

59 Kaa kəsgantkəsəg nə Isuvu kə tləwa vəgha Yesu, fadant ma kəlpakan kwal laliya.

60 Fədəm kə iin ma daala gətlaana, kwa hurghana nə iin ma kura. Həfardu kə iin kə ghaiya gətliin də maandala akura, kaa ba dagalaana.

* 27:51 *Bələbələ*: Iin sədav kwa hədavardu nə ghaiya gud kwa Juujig kə Caccuwanacaccuwanan ma Vəgya Daadamazhigəla.

⁶¹ Maryam Magdala, ard kwa pal kə Maryam ar cuhurgan ba gyakaḁ də gətliina.

Lii uufa gətliina

⁶² Wurga kəsaana, təhala Faciya Badlavəgha† kaa dzahvətdzahəg nə maalaha zhiila kəsauufah ard Farisah təvuukwa Bilatus,

⁶³ Aiyam nə iitəra, “Kəm ma barkagha. Dzamamnd-nadzaməg kə dəgiti taga dadda vala uudən sarta kwan ndza də shifəg nə iin amaa, ‘Ən da ciig də shiifəg təhala həng həkərda.’

⁶⁴ Mbakyarvad kwaha, fətəraafəg kə uudah da uufa gətlən ba vaivaiya tangw dat həng həkərda, haik kə dagal kə mbərzahaan da ghəla tluuwa vəghaana, adaba ar da tagtərtag kə uudah taaki ciyitciig ma gətlaha. Valga hala da jəguujig kə valga zəngw ba vaivaiya.”

⁶⁵ Aiyam Bilatus taa kə iitəra, “Dzəgamətdzəg kə tlaujaha, damdəg da uufəgaana, ɓagamɓag kəlaa ndzəɓaruwa.”

⁶⁶ Kaa dagal kə iitər da uufa gətliina, ar tsət kə dəga sərga tləkəs tə akura gətliina, dlaɓa ar fətəraa kə tlaujah kə uufəgaana.

28

Ciiga Yesu ma gətlaha

¹ Dal ba faciya ngiiga Yahudaha, daghuvala laad ba wur kəsa, kaa dagal kə Maryam Magdaliya ard kwa pallən kə Maryam da zhara gətlə.

² Kaa gajagvətgajag haay baɗyakɗyaka, adaba zər ɓəlga Daadamazhigəl wa sahi ma zhigəl da tləgarwa akurən kwa həɗavardu də gətlə, cihura təvakaiya.

³ Ndzəganən mbiig band wukyidəga. Səɗavaan maɗəkw ba təll band tluuzha.

⁴ Nəghəghara ba lii uufəgaana, kaa gədzgətgədzəg kə iitər ba vaivaiya, təg nə vəghaatəra, ar mbəɗa damma haay bandgi əmtsaharaəmtsahəga.

⁵ Am Zər ɓəlga Daadamazhigələn taa kə ənghwasahaana, “Gədzam biya, ən sərgasərəg am gata Yesu kwa hərtavətta.

⁶ Maay vaakwan biya, ciyitciiga band kwa tagada nə iina, wan vakavaki hənnəgavna nə iina.

⁷ Damdəg ba watswatsa tagamtərtag kə mbərzahaan taakiya, ‘Ciyitciig ma gətlaha, wada dəгаа nə iin təghər kəskuram damma Galili, am da nəghəga vaakwaha.’ Əna səgga bak tagkur kwanəna.”

† 27:62 **Wurga kəsaana, təhala Faciya Badlavəgha:** Səvda iin faciya ngiiga Yahudaha.

8 Kaa hadzala dagal kə əngwasahiin vaka gətliina, gədzarətgədzəga bakəvakwaha ar dlaig ba vaivaiya, kaa əmdəra daas kə iitər ar tagtər kə mbərzaha Yesu.

9 Kaa tlətəraatləg kə Yesu bad ghəraana, amaa taa kə iitəra, “Gabər təghər kəskurama!” Kaa gavva daas kə iitər ba mbəv da təvəgh kə iina, ngal bərhwa shigahaan kə iitər ar ɓagarnəs kwatnaha.

10 Am nə Yesu taa kə iitəra, “Gədzam biya. Damdəg tagamtərtag kə zaraabahar aa dardəg damma Galili, ar da nəghəkwa vaakwaha.”

Əlbəgi dardaa lii uufa gətla

11 Ar təghərdəga daas nə ənghwasahiina, kaa daas kə kyaləma lii uufa gətlahən damma kəssa, kaa tagtərtag kə iitər kə dəgiti dzəghaardzəg badəm kə maalah ma zhiila kəsauufaha.

12 Dzahavət ba nə maalah ma zhiila kəsauufah ard tləvuukwaha dlamaa kəlaawa, kaa dəya sawari kə iitər ar vəltər kə kwaɓ badyak kə tlaujaha.

13 Aiyam nə iitəra, “Tagamtərtag kə uudah taaki, ‘Mbərzahaan wa ghəlarda kavəd ma sarta kwa tsakəmnda haara.’

14 Aanji dəm nə əlbəgən damma hyəmmi kə gumna, kəm da tagartag nəmnd kə əlbəga, am da maay həba dlad biya.”

15 Kaa caugacaug kə tlaujah kə kwaɓiina, ar tagda band kwaa tagavtəra. Kwanən kə əlbəga, gwastaaan ar ba kutgaan Yahudaha.

Tləri vəlatər nə Yesu kə mbərzahaana

16 Kaa dagal kə mbərzahaan kəlaawa təmkikən damma Galili, damma aghwən tagatər nə Yesu taaki aa dzarghəradzəga.

17 Nəghara ba nə iitəra, kaa ɓagar kwatnahər kə iitəra, bakəvakwaha, kyalmatər ɓagar ndaundauwa.

18 Kaa saas kə Yesu sa təvəgh kə iitər amaa, “Vəlghwavələg nə uud kə ndzəd badəm ma ghərazhigəla ard duniya.

19 Mbakyarvad kwaha, damdəg namtərdanəg kə uudaha duni kə mbəzahar badəmma, am ɓagtəra kə tsuufəg ma ɗaaga Daada, ma ɗaaga Zəra, ard Shidkw Daadamazhigəla.

20 Tsagamtərtsag kə dəgitahi tagankur nai badəm aa faraarafəga. Ba pakata ən ba əmtəd də kuram ba kəlaa hənnga tangwa damma ghyinnga zamana.”

ƏLBƏG MARAW TƏDVAD Markus

Əlbəga Yuhwan Dadda kwa bağar Tsuufəg kə Uudaha

¹ Kwanənna iin nə əlbəg maraw təghər kə Yesu Kəristi, Zəra Daadamazhigəla.

² Bandkwa fəgharza nə tlayang Ishay kə vindəgaan ma kakkadaan taakiya,

“Am Daadamazhigəla, ‘Ənda bəlgaan kə zər bəlgar kiyava badlak duul lakuti aghada saaya.’

³ Uudana bəla tləhəg ma təghala taakiya, “Badlamarna badləg kə duulaan kə Yaazhigəl ba ndədfə.”

⁴ Tsugwa ba nə Yuhwan dadda tsufəg ma təghala, kaa tagtər əlbəga Daadamazhigəl kə uudaha. Amaa taa kə iitəra, pəlampələg kə ghəra bağ kura nə uud kə tsuufəga, dlaəba bəshkurna Daadamazhigəl kə haipaharuwa.

⁵ Kaa ba sagau kə uudah bədyak ma haiya Yahudiya, ard uudah ma kəssa Wurshalim da vak Yuhwana. Ar tagaan kə haipahatəra, bağtəra kə iin kə tsuufəg ma zaagha Judan.

⁶ Sədəvi tsuguv Yuhwan bağava də guja adləgwama. Dəga ndzəda hudaana bağava də həluwa, dlaəba dəga zəgaana, ndzaba ayayuwa ard yuwa mamma.

⁷ Kaa tagtərtəg kə iin kə uudah taakiya, “Daddakwa da sagau tə halara jakwaraajig də ndangəra, kwa tlanalbi nai kə ngəghrangəg da pəla aandzu zawwa kimbakaan biya.

⁸ Kai ən bağkur də yu kə tsuffəga, iina da bağkur də Shədəkwa Daadamazhigəl kə tsuffəga.”

Bagavaraəg Tsuufəg kə Yesu

⁹ Makwahiin kə sarta, səghaasəg nə Yesu saama kəssa Nazarat ma haaya Galili. Kaa bağaraəg kə Yuhwan kə tsuffəg ma zaagha Judan.

¹⁰ Bad sagal Yesu ma yuwa, kaa nəghəganəghəg kə ghərazhigəl wurga, dlaəba kaa tsugwatsugw Shidəkwa Daadamazhigəl saay da təghər kə iin band garava kakura.

¹¹ Kaa cinngalcinng nə kungy sii ma ghərazhigəl taakiya, “Kəgh zərara, ən wayakwaig ba vaivaiya.”

Fəshafəshəg Shatanah kə Yesu

¹² Zəlamai təhala kwah biya, kaa langaan kə Shədəkwa Daadamazhigəl kə Yesu damma təghala,

¹³ həngaan kwul uufad ba vaakwaha, fəshgaan Shatanaha. Yesu ndzar əmtad də dəg təghalaha, dlaəba zarha bəlga Daadamazhigəla sarəvsəg da məlgaruməlga.

Fəgharzhafəg Yesu kə 6a tləraan ma Galili

14 Təhalakwa 6əlavdəm Yuhwan ma guda bərfina, kaa dagal kə Yesu damma Galili taa əlbəg maraw təghər kə Daadamazhigəla.

15 Amaa, “Bagaabag sarta. Tləkəsəra Daadamazhigəl hərzəthərzəg saaya. Pəlampələg kə ghəra, am fədghərət tə əlbəg marawəna.”

Dahatərədahəg Yesu kə Lii Vaiya Kilfah Uufada

16 Ghuda dagal nə Yesu təvəgh kə yuwahaiya Galili, kaa nəghəganəghəg kə iin kə Siman ard zərababbaan Andrawus, ar bəla amshiyaha vaiya kilf ma yuwahaiya adaba ar ya daddaha vaiya kilf nə iitəra.

17 Am Yesu taa kə iitəra, “Gatamkwagətəga, ən da nəkurdalnəg kə lii dāha uudah sa vakara.”

18 Bat watswatsəra, kaa dūgarsdūug kə iitər kə amshiyaha vaiya kilfatəra, kaa gatəgaan kə iitəra.

19 Gavət ba nə iin da təvukw hədikənana, kaa nəghəganəghəg kə iin kə zarha Zabadi, Yakuba ard Yuhwana. Ar ma pərayuwa, ar 6adla amshiyaha vaiya kilfaatəra.

20 Bat watswatsəra kaa dāhtərət kə iina, kaa dūgarsdūug kə iitər kə daddatər Zabadi ma pərayu əmtad də lii hutsarant nə iitər kə 6a tləra, kaa gataa Yesu kə iitəra.

Dadda kwad Shədkw Ghwada

21 Yesu ard lii gatəgaan daragha damma kəssa Kafar-nahuma. Baga ba Faciya Ngiiga, kaa daas kə iin damma guda dzahava Yahudaha, kaa farzha tsagtər dəgit kə uudaha.

22 Kaa 6a jappər kə iitər də tsagaanana, adaba tsagatər dəgit ba kalkala, gərgər də dūuli tsag nə lii tsaga adzahadzaha Musa.

23 Maay ma taadatər biya, kaa dəgaadəg kə uuda nə iin kwa də shədkw ghwad damma guda dzahava, huuləg taakiya,

24 “Au lambagh də kəmənd Yesu Uuda Nazaret? Agha sagau da ghyəhha kəmənda? Ən sərgasərga magha war nəngnga. Kəgh daddakwa Caccuwanacaccuwanan sahi vak Daadamazhigəla.”

25 Kaa cagaraacag nə Yesu kə gyi kə shədkw ghwadəna, amaa taa kə iina, “Dəw amənga. Assagal ma uudanəna.”

26 Kaa gajagantgajag ba dladlad nə shədkw ghwadən kə uudanəna. Kaa huuləg kə iin dla6a kaa tsugwa dagalaana.

27 Badəm nə uudahi ndzar vaakwahiin ar 6a jappər ba vaivaiya, baz ndava ghərahaatər kə iitər taakiya, “Au wa nə iini? Kwar kə daala tsaga dəgit wani? Tsaga dəgit ba kalkala. Baz fətəraafəg kə iin kə shədkw ghwadah kə 6a dəgiti naag nə iina.”

28 Caaricaari nēghar bak cinngalcingng nē əlbəg təghər kē iin aandzu taakwar mahuda haaya Galili.

Mbəghanambəg Yesu kə Babba uusa Bitrus

29 Ba də Sagala Yesu əmtəf Yakub ar də Yuhwana ma guda dzahava, kaa daas kē iitər da vėgyaz Bitrus ar də Andrawus.

30 Babba uusa Bitrus hėngan njėkən fėdā. Bat watswatsėra, kaa tagartag kē iitər kē Yesu kē əlbəg təghėra.

31 Kaa dagau kē iin da vakaana, hakyėnan kē dėvaan ciyanta. Kaa dıgarsdıug fėdiina, tėhalakwaha bagtėra nē uusən kē dęgzėga.

32 Dėghwaasa, tėhala daaya faciya, kaa sėdėvsėg kē uudah kē lii yangbi badəm ard lii də shėdkw ghwad ma vėghahaatra.

33 Kaa dzahav kē lii ma kėsiin badəm təghaiya hėnyahiina,

34 kaa mbahnambahėg nē Yesu kē lii də kuzah shahshaha. Lagudan baz shėdkw ghwad mavėgh kē uudaha ba dyaka. Duwatėrnai kē shėdkw ghwadah kē taaghai biya, adaba ar sėrgasėrg ghėravaatər taaki ma war nē iina.

Dal da taa əlbəg Maraw Yesu

35 Dlakadur ba wurra, lakuti cag nē kėsa, ciyitciig nē Yesu dıgharsdıug kē hėnyaha, kaa dagal kē iin da vakavaki maay band war biya. Dzugwa kē iin kē zhigəl vaakwaha.

36 Kaa dagal kē Siman əmtəf də tsaghwaha dagalaan da gatėgaana.

37 Tlararaa ba nē iitėra, kaa tagaratag kē iitər taakiya, “Badəm nē uudah ar gatakėgha.”

38 Ngwangwug nē Yesu amaa, “Jiyam dagal damma gėdzər kėssahi kwa hėffa, kiyava da taa əlbəg maraw kėskai vaakwah dlaa. Adaba sanhi mbakyarvad kwah naiya.”

39 Tėhala kwaha kaa gwaivagwaig kē iin badəm ma haaya Galili, taa əlbėga Daadamazhigėla ma guda dzahavaatėra. Lagwdaan dlaa kē shėdkw ghwadah ma vėgha uudaha.

Mbəghanambəg Yesu kə Dadda Vəca

40 Mėng nē uuda nē iin njėkən vėca sėv sa vak Yesu, kėla kē iin kē ghunja kaa ghalgaan taakiya, “Ma haighanthaiga, agha mbėkwimbėga.”

41 Kaa zhugardaalazhug kē Yesu, bėlaraa kē dėva, amaa taa kē iina, “Haiyanant haiga, mbambėga.”

42 Bat watswatsėra kaa dıgarsdıug kē kuza vėciina, kaa mbėgambėg kē iina.

43 Kaa bėlgarabėlėg nē Yesu kē magiya ba vaivaiya, bėlars kē iin dagala.

44 “Tagarbi aandzu ndėwar kē dėgiti aa dzėgardzėg biya. Dėga agha marda kē ghėragh vak zhiil kėsuufa, agha bėga kē

kyuləg bandkwa tagada Musa taakiya aa ɓagavɓag mbak-yarvad caccuwagha. ʼBagnaɓag kwana kiyava fadghər kə uudah taakiya mbəghambəga.”

⁴⁵ Dlakulva kwaha, kaa ba dagal kə ghwalvən kutəgaana kə ɗuuli mbavəna də iina. Kwan wa fəghəra shəɓav kə Yesu akwama dagal damma kwatlərən kə kəssa, kaa ndza kə iin vakavaki maay ndəwar biya. Bakəvakwaha, ar fəgarna ba sagau nə uuda da vakaan aandzu takwara.

2

Mbəghanambəg Yesu kə Daddakwa əmtsəmtsə nə ghyaba Vəgh palla

¹ Təhala hənngaha, kaa gwiya daas dlaɓ kə Yesu damma Kafarnahuma, kaa cinngacinng kə uudah taaki, səghaasəg sa hənnyaha.

² Uudahi dzaharvət vaakwahiina, ndzar badyak ba vaivaiya, rəghətrəghəg vak mbakyarvad uudah hənnyaha, baz təghaiya wakyagh ndakwani, maadlai vakavak biya. Kaa tagtər əlbəg maraw kə iina.

³ Kaa lanngaan kə uudah uufad kə uuda nə iin əmtsəmtsə nə vəgha da vakaana.

⁴ Pletərvapiləg daas də vakai da vak Yesu mbakyarvad ɗyakəra uudaha, kaa ba hurnahurg kə iitər kə ɗuul tə ghəra gud kalkal də Yesu. Wurarant ba nə iitər kə ghəra gudəna, kaa ɓəlgan kə iitər kə uudanən sii tə kəjaana.

⁵ Nəghəgha ba Yesu kə fadghəratəra, amaa taa kə daddakwa əmtsəmtsə nə vəghna, “Zərara, ɓəshakanaɓəshig nə uud kə haipahagha.”

⁶ Ndza mənng lii tsaga adzahadzaha Musa cihurgan vaakwahiina, ar dzama dəgit ma ərvɪdmahudahaatəra,

⁷ Ar taakiya, “Aujilbəg kə uudanən taaghai əndkwani? Kəsgħantkəsəg kə ghəraan band Daadamazhigəla. Warwa də ndzəda ɓəsha haipah mamai ba Daadamazhigəl pall biyi?”

⁸ Batwatswatsəra, sərgħaakasərg nə Yesu ma ərvɪdmahudaana kə dəgiti ar ɗunngɗunng nə iitər ma ərvɪdmahudatəra, amaa taa kə iitər, “Aujilbəg kə səkuram dzama kwanahaanii?”

⁹ Kwarwa juujiga, nguləm tagvar kə dadɗa kwa əmtsəmtsə nə ghyaba vəgh pallən, taakiya, “Bəshakanaɓəshig nə uud kə haipahagh nii, nii taakiya, ciig kəsantkəsəg kə kəjagh dəgdagalhi?”

10 Manaa naagan mammaa sɛraaka taakiya Zɛra Uuda mɛnng dɛ ndzɛda bɛsha haipah ma duniya.” Mbakyarvad kwaha, amaa taa kɛ daddakwa ɛmtsɛmɛtsa nɛ vɛghɛna,

11 “Amai kɛsɛkɛgha, ciiga, kɛssant kɛsɛg kɛ kɛjagha dɛg daas da hɛnnɪya.”

12 Kaa ciig kɛ iina, kɛssant kɛ kɛjaana, kaa mɛla dagalaana. Badɛm nɛ uudaha ar vazɛgaana. Kwan wa fɛgharaa aandzu war kɛ ɛa ajappɛra, kaa gala Daadamazhigɛl kɛ iitɛra ar taakiya, “Tapamndnabi kɛ nɛghɛg kɛ dɛgit ɛnd kwan biya.”

Dahghantɛdahɛg Yesu kɛ Lawi

13 Kaa gwiya dagal kɛ Yesu dat ghaiya yuwa haiya Galili. Kaa sagau kɛ uudah badyak da vakaana, dlaɛa kaa tsagtɛrtsag kɛ iin kɛ dɛgitaha.

14 Tɛghɛrdɛga dagala, kaa nɛghɛganɛghɛg kɛ iin kɛ Lawi zɛra Halfa cihurga vaka cauwa hadama. Am Yesu taa kɛ iina, “Gatkɛwagatɛga.” Ngal ba cigɛtciig kɛ iina, kaa gatarsa.

15 Davalɪtlɛrna, ndza kaf nɛ Yesu vɛgya Lawi. Kaa zɛgaan kɛ kyalɛma lii cauwa hadama ard kyalma yaa daddaha haipah kɛ kaf ɛmtɛd dɛ ii ard mbɛrzahaana, badyak ndzar gata Yesu. Ar cuhwaran ar zuu kaf ɛmtɛd dɛ iina ar dɛ mbɛrzahaana, adaba uudah badyak wa gatargatɛga.

16 Nɛghara ba lii tsaga adzahadzaha Musa kwar Farisah kɛ Yesu za kaf dɛ yaa dadda haipaha ard lii dza hadama. Kaa ndavgarundavɛg kɛ iitɛr kɛ mbɛrzahaan taakiya, “Aujɪlbɛg kɛ iin za kaf dɛ lii dza hadama, ard yaa dadda haipahi?”

17 Cinngaha ba nɛ Yesu ɛnd kwana, amaa taa kɛ iitɛra, “Mai lamba lii yanng dɛ dakut biya, bamma lii yanng biya. Sanhi sa dɛ lii dɛ jiir bi nai biya, sanhi mbakyarvad yaa dadda haipaha.”

Ndavɛg tɛghɛr kɛssa ndɛla

18 Mbɛrzaha Yuhwan dadda tsuufɛga ard dɛga Farisah ar kɛssa ndɛla. Kaa sagau kɛ uudahiin sa ndava Yesu taakiya, “Aujɪlbɛg kɛ mbɛrzaha Yuhwan ard dɛgaha Farisah ar kɛssa andɛla, kwakyarva dau kɛ dɛgahagh ar maay kɛssa andɛl biyi?”

19 Ngwatɛrangug Yesu amaa, “Kɛsgaan nɛ tsaghwaha zhiila ghwuul kɛ andɛl akwamar ɛmtɛd dɛ zhiila ghwuula? Maba ar ɛmtɛd dɛ zhiila ghwuula ar maay kɛssa ndɛl biya.

20 Mɛng sarti da sagauwa kwada kɛssav zhiila ghwuul dagal vakaatɛr duuvtɛrsa. Ar da kɛssɛg ma sarta kwah nɛ iitɛr kɛ andɛla.

21 “Maay wa ghuda daala sɛdav tɪapant tɛ ɛnghura sɛdava biya. Akwama dzɛghardzɛga, tɛghaan daala sɛdavɛn kɛ ɛnghura sɛdaviina, badzɛgaan da jɛguujig kwandza wura.

22 Maay wa diya daala yuwa inabi ma ɛnghura ambɛla hɛlɛw biya. Akwama diyavdɛmɛdiiga, kaa ciig kɛ yuwa inabiyyin

ci6na kə həluwən, da ɖiya dagal nə yuwa inabi, dla6a ambəla həluwən da badzəga. Daala yuwa inabi ɖəyav bamma daala ambəla hələwa.”

Ndavəg təghər kə tsuufa Faciya Ngiiga

²³ Daghuvala faciya ngiiga Yahudaha, Yesu ar də mbərzahaan ar ghudadagal ma guha həiya. Kaa kalgaan kə mbərzahaan kə kyalma ghəra həiya tə ghərdəga.

²⁴ Am Farisiyah taa kə Yesu, “Zharga, aujilbəg kə mbərzahagh 6a dəgiti dzah kə 6agaan davalala ɖəyakudəgi?”

²⁵ Ngwatəranngug Yesu amaa, “Mbats, tapamnabi karanta dəgiti 6aga nə Dauda sartakwa mbakən waiy ard tsaghwa-haan dla6a maay dəgzəg vakatər biya?”

²⁶ Ma zamani ndza Abiyatar nə maal ba tinngtimng ma zhiila kəsufaha, kaa daas kə Dauda damma Vəgya Daadamazhigəla, zuu kə bruudi kwa favaan ba kəngəɖa, həyu kə zəgaan aandzu wara, bamma zhiila kəsufaha. Dla6a veltər baz tsaghwaha dagalaana”

²⁷ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Bagava kwakyarvad də uud nə faciya ngiiga, ndərava bi nə uud kwakyarvad faciya ngiig biya.

²⁸ Adabad kwaha, Zəra Uuda, iin Yaazhigəl baz dəga faciya ngiiga.”

3

Mbəghanbəg Yesu kə daddakwa əmtsəmtsə dəv Palla

¹ Gwiya dagha ba nə Yesu damma guda dzahava. Vaak-wahiina ndza məng nə uuda nə iin əmtsəəmtsə dəv palla.

² Ma uudahi ndzar vaakwahiina, kyalmahaatəra ndzarandzəg ba ɖewwa ar zhargaan mbatak da mbəgaan kə uuda nə iin daghuvala faciya ngiiga, kiyava tləkətləg kə iitər də haipa.

³ Am Yesu taa kə daddakwa əmtsəəmtsə dəvaana, “Assagal ghacaghacig təvuukw vaakwana.”

⁴ Kaa ndavtəru ndavəg kə Yesu amaa, “Haiyakiyamanthaig nə adzahadzaha Muus kə 6a dəgit maraw davalala ngiig nii 6əgvəna kələdərhi? Ngədləvəna shifəgnii tsəvanhi?” Maay wa mbəɖghant ghaiyan biya.

⁵ Kaa vztərvazəg kə Yesu ba da palla pal də badzəga rəvidmahuda, kaa hərsa rəvid kə iin mbakyarvad dəgdəgka ərvid mahudaatəra. Aiyama taa kə daddakwa əmtsəəmtsə dəvna, “Vəlləg kə dəvaghə.” Kaa vəlgaan kə iina, kaa mbəgambəg kə dəvaan ba fakya.

⁶ Kaa ba dagal kə Farisiyaha da 6a dabari əmtad də uudaha Hirudus kə ɖuuli ar da tsəg nə iitər kə Yesu.

Dzahav dyak tə ghaiya dəlva Galili

⁷ Kaa ciya dagal kə Yesu ar də mbərzahaan ma kəsiina, da tə ghaiya dəlva Galili ba dawaatəra, dlaba kaa gatəgaan kə uudah ba dyaka vaivaiya ma haaya Galili,

⁸ ma kəsa Wurshalima, ma Idumiya, ar də lii kilga zaagha Judan, ar də uudaha Taya ar də Sidun. Adaba cinngaracinng kə dəgitahi ɓag nə iina.

⁹ Mbakyarvad dyakəra uudaha, kaa tagtərtag nə Yesu kə mbərzahaana, aa sarardəvsəg kə perayu kwa ngyikwaha, haik kə tlagan kə iitəra.

¹⁰ Mbakyarvad mbəghanambəg kə uudah ba dyaka, badəm lii də kuzaha ar tlagakəva kiyava tapəgaana.

¹¹ Badəm sarti ar nəghəga shədəkw ghwadaha, ar nəghaghər ba kə mbədəg təvuukwana ar huuləg ar taakiya, “Agha Zəra Daadamazhigəla.”

¹² Kaa bəltərəbələg kə iin kə magi ba vaivai kə shədəkw ghwadah taakiya, aa tagararbi kə uudah man war nai biya.

Dzərghaaka dzərəg Yesu kə mbərzah kəlawar tar buwa

¹³ Təhala kwaha, kaa dagat kə Yesu damma aghwa, dahant kə lii naag nə iina, kaa da vakaan kə iitəra.

¹⁴ Kaa dzərgaaka dzərəg kə iin kə kəlawar tar bu ma taatakətəra (kwa daatər nə iin də Zərbəlgahaana). Adaba kiyava ndzəgaan kə iitər əmtəd də iina dlaɓa bəltərət da taa əlbəg marawa.

¹⁵ Da vəltər dlaɓ kə ndzəda lagwa shədəkw ghwadaha.

¹⁶ Wan kəlawatar buna dzərghaaka nə iina.

Siman, (kwa fəgharva Yesu kə daag Bitrus)

¹⁷ Yakubu zəra Zabadi ar də zərababaan Yuhwana, (kwa fatərva nə iin kə daag Buwarnajis, zarha karazhigəla)

¹⁸ Andrawus, Filigus, Bartilumi, Matiyu, Tuma, Yakub zəra Halfa, Tadiyus, Siman, kwa naagaan kə zaa vuukwa kəssaana,

¹⁹ Yahuda Iskariyuti, kwa vələt Yesu.

Uudah ar taaki məng Ba'alzabul ma vəgha Yesu

²⁰ Təhala kwaha kaa daas kə Yesu da hənniyaha, kaa gwiya dzahav dlaɓ kə uudaha baz za kaf pələtərvaapiləg kə Yesu ar də mbərzahaana.

²¹ Cinngara ba nə yaatər ndəkwana, kaa dagau kə iitər da saa də vakaiya, adaba yaatər ar taaki, “Nalnəg kə valaaga.”

²² Am nə lii tsaga adzahadzaha Muusi saral ma Wurshalima, “Məng Ba'alzabul, Maala Shatanah ma vəghaana. Tlakəna vakaan kə ndzəda lagwa shədəkw ghwadaha.”

²³ Kaa dahtərantdahəg Yesu kə uudahiin, kaa tagtər kə əlbəg də garav taakiya, “Lagwalagw Shatanah kə zəraabaan Shatanaha?”

²⁴ Abi, ma tagwavəmtagw nə kwarəg hutsəg buwa, kwan kə kwarəga ghaciga biya.

²⁵ Band kwah dlaḁa, ma tagwavəmtagw hənnyah hutsəg buwa, kwan kə hənnyaha ghacig biya.

²⁶ Dlaḁa akwama cigharantciig shatanah kə ghəraana tagwvəm hutsəg buwa, ghacig biya. Səghaasəgga halavuwən.

²⁷ Maay wa dzugwantdzugw kə daas damma vəgya dadda ndzəd hutsarva kə kadlangahaan biya, bamma viyit kə uudanən ngudənan, Lakuti hutsəgarvahutsəg kə kadlangaha vəgyaana.

²⁸ “Ən tagkurtag kə jiira, da bəshəvtərnaḁəshəg aandzu hulfa kwar kə haipahi ḁagara nə uudaha, ar də əlbəga nenegahi ḁagarara nə iitər kə Daadamazhigəla.

²⁹ Ai ciya, bəḁəm dadda kwa tagəda əlbəga nenəg tə Shəḁəkw Daadamazhigəla, da bəshvarnaabi ba tangw damma zərəzəra biya. Bagaḁag kə haipi kwada bəshvarnaabi ba tangw damma zərəzər biya.”

³⁰ Tagaatag Yesu kwan mbakyarvad ar taakiya, “Də shəḁkw ghwad nə iina.”

Babba Yesu ar də zarha babbaana

³¹ Kaa sagau kə babba Yesu ar də zarha babbaan. Ar ghacan gyimala ar ḁəlant kə uud da ḁaagaana.

³² Ndza məng nə uudah ba ḁyaka ar cahwargan fəḁagaan təghər kə iina, am nə uuda nə iin taa kə iina, “Wai baabagh ard zarha baabagh ar ghacəga gyimala ar naa nəgha kəgha.”

³³ Kaa ndavgaru ndavəg kə Yesu taakiya, “War baabara, ard zarha baabarni?”

³⁴ Kaa vztərvəzəg kə iin kə lii cahwarga təvəgh kə iina, aiyama, “Wan nə baabara ard zaraabahara.

³⁵ Ba ḁəm daddakwa ḁa dəgiti naag Daadamazhigəla, iin zəraabara, iin nə dəghwa baabara, iin dlaḁ baabara.”

4

Garava dadda riiga

¹ Kaa gwiya tsagaan kə Yesu dlaḁ tə ghaiya ḁəlvə Galili. Uudahi fəḁərvət da təghər kə iina ndzar ba ḁyaka, aḁabad kwaha, iin wa fəghara daas kə iin damma pərrayiu cihuran ma vakaiya. Dzahava uudaha ar ghacigan tə ghaiya gardza zaagha.

² Kaa tsagtərtsag kə iin kə dəgitaḁ bədyak təḁvad garava. Amaa taa kə iitəra,

³ “Cinngamcinnga, dadda uusəg dal da riig ma guhaana.

⁴ Riig nə iina, kaa ḁalgalḁaləg kyalma hulf da tə ḁuula, kaa sagau kə ḁiikah ar caggu.

⁵ Kyalma hulfah 6alal dat caccahelawa vakavaki maay haay dyak biya. Kaa laghëra sagal kə iitër ba watswatsa adaba maay haay dyak vaakwahiin biya

⁶ Ghut ba faciya, kaa fuugalfuug kə həiy ghulala, adaba badi bi kə tlali biya.

⁷ Kyaləm 6alal damma takka, kaa ghubargaraa ghubarg kə takka kaa zəgətzəg kə takka tsarva kə ya zəra.

⁸ Kyaləm 6alal dat haay marawa. Kaa laghëra sagala kə iitër ar ghubaran ba marawa, kyaləmaan yaa zər kulhəkərd-kulhəkərd, kwatlərən kul əngkwah əngkwaha, kyaləm dla6a zər dərək-dərək.

⁹ Təhala kwaha amaa, “Badəm dadda kwad də hyimya cinngaana aa cinnga.”

Dəgiti tuuk vakai garava dadda riiga

¹⁰ Ma sarta kwandza cəhurgan nə Yesu ba daghwvəna, kaa ghalgaan kə mbərzahaan kəlawə tar buwa ard lii gatəgaan maa tagtər kə dəgiti tuuk vakai garavəna.

¹¹ Aiyama taa kə iitəra, “Hayakuranthaig nə uud am səra kə dəgiti shəbasha6an təghər kə tləkəssəra Daadamazhigəla. Lii maay makuram biya, aandzu kwar kə dəgita taggəvtər bad garava.

¹² Iin wa nə iina,

“Aandzu ar ba vazəgaana, ar nəghəga biya.

Aandzu ar cinngaana, ar nəghəgaaka biya.

Adaba haik kə nəghəgaakanəghəg kə iitəra,

ar pəla kə ghəra bəshivtərnana.’ ”

¹³ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Mbats nəghamakai kə garavən biya? Am da nəghəgaaka ndar kaci kə kyaləmani?

¹⁴ Dadda riigna, əlbəga Daadamazhigəl wa riig nə iina.

¹⁵ Hulfən 6alal da tə duuləna, iitər garava lii cinngaracinng kə əlbəga Daadamazhigəla. Cinngara ba nə iitəra, kaa sagau kə Shatanah hutsdan kə əlbəgən riivaya ma rəvid ma hudaatərna.

¹⁶ Band kwah dla6 hulfən 6alal dat caccahəlawəna, iin garava lii bad cinngacinngaater kə əlbəgəna, kaa dləghgadləgh kə iitər bad ərvīd ma huf palla.

¹⁷ Adaba ar maay tsau də tlali biya, zəlarmai vaivai biya. Akwama ciyitciig dlad mbakyarvad əlbəga Daadamazhigəla, bat watswatsər kaa gwiya damma haal kə iitəra

¹⁸ Hulfi 6alal damma takka, iin garava uudahi cinngaracinng kə əlbəgiina.

¹⁹ Bakəva kwaha kəmma dəga duniya, ard naa hyahha, ard kəmma kyaləma dəgitaha, dagha damma ərvīd ma huddaater tsatərvatsəg kə ghubarg ba kwal yiiga kə zəra.

²⁰ Hulfən 6alal da tə haay marawna, iin garava lii cinngaracinng kə əlbəga Daadamazhigəla, ar dləghan, kaa 6agaan

iitər kə tlər də vakaiya, kaa tləknatləg kə iitər kə yu tuuk vakaiya kyaləm kul həkərd-f-kul həkərd, kwatlərən kul əngkwah əngkwaha, kyaləm dlaḅa zər dərmək-dərməka.”

Garava kaara jahuramba

²¹ Am Yesu taa kə iitəra, “Am sagau də kaara jahuramb am humbara kə taas nii? Nii am fəg mazha ngyl kə piin hii? Abi am hərtəg tə dəga hərtəggaan nə uuram kə kaara jahuramb?”

²² Maay dəgiti shəḅashəḅan kwa da sərvaka biya. Dlaḅa maay nə dəga gəlgəli kwada maay sagal dat ḅalaḅal biya.

²³ Badəm dadḁa kwad də hyəmmya cinngaana, aa cinngacinnga.”

²⁴ Amaa taa kə iitər dlaḅa, “Cinngamcinng ba maraw dəgiya” “Darami agha kurəg nəng də vakaiya, da kurak də vakai nə uuda, da fəkarna nə uuda.

²⁵ Badəm dadḁa kwa də dəgita, fəvarnaafəga, kwa maay nə dəgaan biya, aandzu həḁikənən vakaana da kəsvarəvkəsəga.”

Garava hulfı fətsalfətsəga

²⁶ Kaa za vuukw kə Yesu taakiya, “Band kwan nə ndzəgana tləkəsəra Daadamazhigəla. Band uudi riya hulf ma guhaana.

²⁷ Təhala həngngaha, kaa fətsəgalfətsəg kə hulfən ghubarana, sərgəhai nə uuda nə iin kə dəgiti ḅagavanən biya.

²⁸ Haay sagal də dəgwaiya bad ghəraana, ba zəngwa ḅagga kə ghuvva, kaa ḅa ghəra, təhala kwah kaa dəg kə zər tə vakaiya

²⁹ Ma təhaltəhəg nə dəgwaiya, kaa kəssant kə iin kə həvva kiyava ghudgaana, adaba ḅagaaḅag sarta ghudgaana.”

Garava hulfı Mastad

³⁰ Kaa gwiya tagaan kə Yesu taakiya, “Kiyam da kurəg dau kə tləkəssəra Daadamazhigəli? Nii kiyam da gərəg də kwar kə garav kə ndzəganani?”

³¹ Da band dzakəva hulfı zəra mastad kwa iin wa mishshish ma hulfaha badəm kwa riiyav damma haaya.

³² Bakəva kwaha, akwama riyavariiga, ghwubarg juujig kə kyaləma uufahi ma dyaghaara guha, dəvahaan ḅa ba maan-dala, baz ḁiikah ar tsug ma shəḁkwaana.”

³³ Tagatər də garav nə Yesu kə əlbəga Daadamazhigəla ba dyak, kalkal də ghaala nəghəgaakanəghəgaatəra

³⁴ Maay nə dəgiti tagatəra nə iin kwal garav biya. Sarti ar əmtad də mbərzahaan ba davaatəra, tagtər ba tə ḅalaḅal kə dəgitaha.

Caggharaacag Yesu kə gyi kə kalangasa

³⁵ Ba daghuvalaa nə iina, hərzət ba faci kə ḅəla daaya, am Yesu taa kə mbəzahaana, “Jiyam da tə kwah kə ghyabba yuwa haiya”

³⁶ Kaa dɔgarsɔuug kə iitər kə dzahava uudaha, kaa dagal kə iitər ma perryaiwiin band ndzəganaani ndza ma vakai nə iina. Məng dla6 kyalma perra yuwah əmtad də iitəra.

³⁷ Kaa cigətciig kə kalangasa, fəgharaafəg baz yu ciya damma zhiḡəla, dla6a kaa tsəgaan kə iin kə perra yuwa, kaa ḡhubəda saas kə yu samma vakaiya hərz perra yuwən kə righəgga.

³⁸ Ndza hənna haar nə Yesu ma hala pəra yuwa, 6əla kə ḡhəraan tə dəga 6əla ḡhəra. Ar ciyant mbərzahaana, am nə iitəra, “Dadda tsaga dəgita, wa kiyam ruuga, kats maay lambagh biya?”

³⁹ Kaa ciig kə Yesu cagara kə gyi kə fəda, amaa taa kə yuwa haiyina, “Dew amənga! Ndzandəgga!” Kaa ḡhacigaghacig kə fəda, badəm vaka ndzaandzəg ba dewwa.

⁴⁰ Amaa taa kə mbəzahaana, “Aujlbəg kəskuram ḡədzəg ndəkwani? Gwastən am maay də fadḡhər biya?”

⁴¹ Kaa ḡədzəḡətdzəg kə iitər ba vaivaiya, am nə iitər taa kə ḡhərahaatəra, “War wan kə uudi? Baz fəda ar də yu ndakwani ar cinngarnucinngi?”

5

Mbəghanambəg Yesu kə dadda kwad shidəkw ḡhwadda

¹ Dzəvaradzəvəg Yesu ard mbəzahaan kə yuwa haiya kwa ma larda Garisinaha

² Bad tsugwa Yesu wah sagal ma perra yuwa, kaa sagau nə uuda nə iin kwad də shədkwa shatanah ma ḡətlah da vakaana.

³ Kwanən kə uuda hənna bamma ḡətlaha. Maay wa ngwadnangwadəg aandzu da tsavitsavi biya.

⁴ Adaba wura ndza dīyav nə atsaviyatsavi tə dəvahaan ard shəgahaan ba ngadləgaana. Maaydla wa də ndzədda ḡwiya ngwadddəgaan biya.

⁵ Ba kəlla həng baz faci baz avəd ḡwayav ma ḡətlaha, baz ma aḡhwa tsaha huuləgga harra vəghaan də akura.

⁶ Kəsgharu ba nə iin kə gyi kə Yesu saas vaka bitkya, kaa əmndəra dagau kə iin kəlla kə ḡhwunj təvukwaana.

⁷ Kaa huuləg kə iin bad halavuwa ndzədaana amaa, “Au lambagh də kai, Yesu Zəra Daadamazhiḡəl kwa jujig də ndangəri? Ən ḡhala kəḡh ma daaga Daadamazhiḡəl, vəlwabi kə dlad biya.”

⁸ Taggaa mbakyarvad tagghartag Yesu taakiya, “Duwarsɔuug kə uudanən, kəḡh shədkwa shatanahna!”

⁹ Kaa ndavgarundavəg Yesu taakiya, “War daagaghi?” Kaa ngwangug kə iina amaa, “Daagara badyaka, adaba kəm badyaka.”

¹⁰ Kaa ba ḡhala Yesu kə iin badyakdyak haik kə lagwtər lagw dagal ma lardiina.

11 Hærz dē kwahiin kē vakavaka mæng maandala gidđya ghavzah piig tē kungula aghwiina

12 Kaa ghala Yesu kē shēdkwa shatanahēn taakiya, “Dukēmndēsfuug magha bēlkēmndēs daadama ghavzahaana.”

13 Haiyatēranthaig nē Yesu. Kaa ba sagal kē shēdfukwa shatanahēn ar dēm ma ghavzahaan. Mæng damma alfu bu nē ghavzah ma gyiddēna, kaa ēmdēra daay kē iitēr damma yuwa haiy ar ruwana.

14 Nēgharaba lii piya ghavzahaan kē dēgiti dzēghardzēgēna, kaa ēmdēra daas kē iitēr da kutēgaan ma kēssahaatēra ard gēdzēr kēssaha. Kaa ba sagau kē uudah sa vazza dēginēn dzēghardzēgēna.

15 Saragha ba nē iitēr da vak Yesu, kaa nēghganēghēg kē iitēr kē uudanēn kwa ndza cēbēg shēdkwa shatanahēn, cēhurgan tsagwatsagwan ma sēdāv sēghaasēg samma hēnkalaan balapiya, kaa gēdzēgētēgēdzēg kē iitēra

16 Uudahi dzēghaar vakatēr wanēnna, kaa ba kutēgaan kē iitēr kē dēgiti dzēghaar dē daddakwa cēbēg shēdkwa shatanaha ar dē ghavzaahaana.

17 Kaa fēgarzhafēg kē uudah kē ghala Yesu maa dūwars kē haayatēra.

18 Tē ghērdēga daas Yesu damma pērayuwa, kaa ghalgaan kē daddakwa ndza tsēg shēdkwa shatanahēn maa hayarant maa dagal ēmtāf dē iina.

19 Haigharant bi Yesu biya. Amaa taa kē iina, “Dēg daa da hēnyah vak zaraabahagha, agha tagtēr kē dīyakēra dēgitahi bāgaka Yaazhigēla, baz dūuli zhuwakadaala nē iina.”

20 Kaa daas kē uudanēn, farzha kē kutēgaan kē dēginēn dzēghardzēg ma larda Kēsah Kēlaw tēghēr kē dēgitahaan dīyakyakahaan bāghara Yesu. Bādēm nē uudah kaa bā jappēra.

Dēghwa Yayirus ard Uusi Kēla Avēza

21 Gwiya dzēva ba Yesu da tē kwah kē ghyaba yuwa hai ma pērayiwa, kaa dzahav kē uudah bādīyak da vakaana. Bamma sartēn ndza ba tēghaiya yuwa haiy nē iina.

22 Kaa dagau kē pal ma maalah tēghēr kē guda dzugwazhigēla kwa dahav dē Yayirus. Nēggha ba nē iin kē Yesu, kaa mbēdfēgambēdfēg kē iin tēvuukwana.

23 Kaa ghalgaan kē iin ba vaivai, taakiya, “Zēr dēghwar tēgherdēga ēmtsēga. Ēn ghala kēgh magha dagau agha tapnan maa mban ndzan dē shifēga.”

24 Kaa ba dagau kē Yesu ēmtāf dē iina. Kaa gatgarsgatēg kē uudah bādīyak ar jagwaana.

25 Ndza mæng nē uus vaakwahiin viigaan kēlaw tar buwa ba kēla vēzza.

26 Həbuhəbəg kə dlad ba vaivai mazha dəva lii 6a kərgun ba dyaka baz kwaḁaan tsatsəg baḁəmma. Dlakulva 6a ngulma, gwiya mbərəg bad mbərəgga.

27 Ndza cinnghacinng kə əlbəg təghər kə Yesu, mbakyarvad kwaha, kaa daas kə iin damma uudah kyilgaana, tapnan kə sədavaana,

28 dzamgaan ma irəvidmahudaan taakiya, “Aandzu ba sədavaan wan tapna naiya ən mbəga.”

29 Ba təvakaitəvakai, kaa ghacigaghacig kə avəziin kəlgiina, dlaḁa cinnghacinng ma vəghaan taakiya mbavnambəga.

30 Ma kwahiin kə sarta kaa nəghəgaakaa-nəghəg kə Yesu taakiya məng ndzəd aa dəgal ma vəghaan, kaa gwivətɡwiig kə iin, amaa, “Warwa tapa səḁavari?”

31 Am mbərzahaan taa kə iina, “Awḁa! Agha nəghəganəghəg kə kirfkirf uudah ndəkwaantsəm, ‘Warwa tapaktapəg amənga?’”

32 Kaa 6alla gyi kə Yesu vazza daddakwa 6a kwanəna.

33 Nəghaakanəghəg nə uusən kə dəgiti 6agavaran tsauwa, kaa saas kə iin da təvuukwa Yesu ma dladlawur dlaḁa vəghaan təgga, mbəḁa kə iin təvuukwanna, tagar kə iin kə jiiraan baḁəmma.

34 Aiyama taa kə iina, “Dəghwara, fadghəragha mbakambəga. Dəg ma gabərərri, mbəghambəg tuuk kə kuzagha.”

35 Ba ndzəgaan Yesu ba taaghai, kaa am nə uudah saral ma vəgya Yayirus, am nə iitəra, “Abi, əmtsaaəmtsəg nə dəghwiina, gwiya gargyabi kə dadda tsagadəgit biya.”

36 Fabi nə Yesu kə taad tə dəgiti taggar nəiitər biya, amaa kə maal təghər kə guda dzəgwazhigəlna, “Gədz biya, fədghərətəgə.”

37 Tsatərvatsəg kə gatəgaan kə kyalma uudaha ba Bitrusa, Yakuba ar də Yuhwan zərababba Yakuba.

38 Daragha ba nə iitər da ma vəgya Yayirus, kaa nəghəganəghəg nə Yesu kə uudah uushit uushig ghəratər ar tuuga ar huuləga.

39 Dagha ba nə iin damma hənnyahiina, amaa taa kə iitəra, “Aujilbəg kə səkuram am tuug am huuləg ndəkwana? Abi, hənna haar dəghwiina au mtsamtsəga?”

40 Kaa 6agar ghwuḁasga neneg kə iitəra. Təhalakwaha laguda kə iin kə uudah da gimala, ḁahant kə iin kə dadda dəghwiina, ar də babbaana ar də mbərzahaani mtaḁ də iina, ngal daas kə iin da vakavaki də dəghwiina.

41 Viyit kə iin kə dəva dəghwna, amaa taa kə iina, “Talita kumi,” iin taakiya “Zər dəghwa, ciiga.”

42 Ba tə watsəra kaa ciig kə dəghwən kaa dagala. Viiga dəghwna kəlawar tar buwa. Kwan fatəraafəg kə 6a jappər ba vaivaiya.

⁴³ Kaa 6ältər6äləg Yesu kə maggi taakiya aa cinngabi nə uudah kə dəginən aa dzəgardzəgən biya, tagtər dla6 taakiya aa vələralvəlg kaffa.

6

Nahavanti Yesu ma Nazarat biya

¹ Dughars ba Yesu kə vakava kə iin kaa gwiya daas kə iin damma kəsaana, kaa daas kə iin əmtəd də mbərzahaana.

² Baga ba sarta ngiiga Yahudaha, kaa farzha kə iin kə tsagar dəgit kə uudah ma guda dzəgwazhigəla. Badyak lii cinngaracinnga, ar 6a jappəra taakiya, “Tlakəna mər nə uudanən kwanahaani? Hulfa kwar kə sərgasərgər wa vələvarvələg baz dəga jappər ndakwi 6aagaani?”

³ “Abi kafintən wanən? Zəra Maryam, zərabaz Yakub, ard Isuvuu, Yahuda ar də Siman biya? Abi yigahaan ngwasah wan əmtəd də kəmyamən?” Kaa za vəgha də iin kə iitəra.

⁴ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Aandzu ba war fəgaarafəg kə tlayang, maay ba nə uudaha kəsaan ard zaraabahaan ard lii vəgyaan biya.”

⁵ Bagaabi Yesu kə dəga jappər vaakwahiin biya, mbəghana ba uudah hədikən tədvdə fətəra dəva.

⁶ Kaa 6a jappər kə iin tədvdə maayrərra fadghəghəratəra.

Bəlghant6äləg Yesu Kə Mbərzahaana

Kaa gwaivagwaig kə Yesu ma kyalma gədzər kəssah tsagtər dəgita.

⁷ Kaa ba dahtərətdahəg kə iin kə kəlawə tar buna, 6ältərət kəiin bu-buwa, vəltər dla6 kə ndzəd təghər kə shidkwa shatanaha.

⁸ Bəltəra kə maggi taakiya, “Kəsam bi kə dəgit kwakyarvad dagalaru biya, aandzu dəgzəga, ma jilada, bi kwa6 ma mbələharu biya, ba zad kalti wam kəssəg nə uurama.

⁹ Famfəg ba kə kimbaka, kəsambi kə kwatlərn kə sədəv biya aandzəg ba wa tə vəgharuwa.

¹⁰ Badəm hənyahi am dəgaa nə uurama, am ndza vaakwah tangw damma sarti am da duug nəuuram kə kəssiina

¹¹ Badəm vakavaki dləghakura bi nə uud biya, mam da ciiga am pangda kə alagwat tə shigahaaru kiyava nəg kə shidaharuwa.”

¹² Kaa ciya dagal kə iitər, ar tagtər əlbəga Daadamazhigəla kə uudah taakiya aa pəlarpəlg kə ghəra.

¹³ Lagwardalagw kə shidkwa shatanah badyaka, ar mastəra kə wal kə lii yangbi badyaka, dla6a ar mbahtərana.

Əmtsəga Yuhwan Dadda Tsuufəga

¹⁴ Kaa cinngacinng kə tləkkəs Hirudus kə əlbəg təghər kə Yesu, adaba cinngalcinng nə daagaan aandzu takwara. Baz

tagaan kə kyaləma uudah taakiya, “Yuhwan dadda tsufəg wa ciyavant ma gətlaha, iin wa nə iin də ndzəda ɓaa dəgaha jappər nə iin ɛnd kwana.”

¹⁵ Aiyam kyalma uudaha, “Tlayang Iliya.” Am kyalma, “maaya, kwatlərn kə tlayang shah, ma tlayangahi ndza wura.”

¹⁶ Cinngha ba nə Hirudus kə əlbəgna, aiyama, “Abi, Yuhwan, kwa ghudanani kə ghər tə vakai wa ciyavant ma gətlaha!”

¹⁷ Adaba wura ndza Hirudus ba də ghəraan wa taga taakiya aa viivətviiɡ Yuhwan ngudvənan ma guda bərfina. Bagaabag Hirudus ndəkwan mbakyarvad Hirudiya, uusa zəraabaan Filigus, kwa kəsuu Hirudus.

¹⁸ Adaba ndza taghartag Yuhwan kə Hirudus taakiya, “Kalkalaan bi kəssa uusa zəraabaabagh biya.”

¹⁹ Mbats, Hirudiya həkyaghanahəkyag kə Yuhwan ma ərvīdmahuudaana, nahanahəg maa tsəvaan, bakəva kwaha tlakəna bi kə duuli biya,

²⁰ adaba Hirudus gədzgaan kə Yuhwaana. Sərgasərg nə iin taakiya uuda jiiɾjiir nə iina, dlaɓa ba cuwadadɗa, iin wa fəghara kə Hirudus kə həkya Yuhwan ba marawwa. Ba cukw sarti taag Yuhwan kə ghaiya də vakaiya, mbəkənmbəg ma ərvīdmahudaana, bakəva vakwaha cinngaan kə əmtakəra əlbəgaana.

²¹ Təhalakwaha kaa tləkkənatləg kə uusiin kə duula, daavala ɓa kwaanda Hirudus, kwa dzahghant nə iin kə ajanaha ar də tləksaha ghwavahaana, ar də uudahi maamaalah ma Galili kwakyarvad hwaɗaga kwandaana.

²² Dal ba nə dəghwa Hirudiya da shakaləg təvuukwa Hirudus ar də ghulabahaana, cinngaracinng kə mtakər ba vaivaiya. Aiyama, “Au wagha naagnəngi? Badəm dəgiti aa ghalga nəng ən vələkvələga”.

²³ Baz zangwadəga, am tləkəssa taa kə dəghwna, “Badəm dəgiti aa ghalga nəng ən vələkvələga, aandzu kyalma tləkəssərara.”

²⁴ Kaa dagal kə dəghwən tagar kə babbaan, “Awanda ghalg naayi?” Aiyam babbaana, “Ghəra Yuhwan dadda tsuufəgga.”

²⁵ Ba tə watsər kaa əmndəra da vak tləkəs kə iin amaa, “Ən naagan banda kwan ndakwan aa vəlwavələg nə uud kə ghəra Yuhwan dadda tsuufəg tə pəlaiya.”

²⁶ Cinngha ba nə iin kwana, kaa njikənjiig ba vaivaiya, amaa mbakyarvad ngwadəgi zuu nə iina, ar də ghwulabahaana, naabi kə pigardapiig biya.

²⁷ Kaa bəlgantbələg kə iin kə kapupuwaan taakiya aa səvardaasəg ghəra Yuhwan. Kaa dagau kə iin damma guda bərfin ghwudda kə ghəra Yuhwana.

28 Sædaa kæiin tæ pælaiya, vølar kæ dæghwiina, dæghwæn dlæba vølar kæ babbaana.

29 Cinnagaraba mbærzaha Yuhwana, kaa dagau kæ iitær ar kæsant kæ tluwaana, ar hæðnana.

Gælghantgælæg Yesu kæ Uudaha læffu Dlæba

30 Gwiyaragwiig dlakulva gyiya Yesu kwa bælætæræt næ iinæn saasa vakaana, ar tagar kæ dægitihi bægara næ iitær bæðemma, ar dæ dægiti tsagaar næ iitæra.

31 Adæba uudah bædyaka ba kwan daasa kwan sagala, bandva kaffa tlarkænai zærbælgahaan kæ ðuula zægaan biya, aiyama taa kæ iitæra, “Jiyam dagal da vakavaki maay aandzu ndøwar biya, am ðiida kuðæg hæðikæna.”

32 Kaa dægædmæg kæ iitær damma pærrayiwa ar dal da vakavaki maay aandzu ndøwarbi ba iitær davaatæra.

33 Næghara ba næ uudah bædyak kæ ciya dagalatæra, dlæba næghartæraakanæghæga. Kaa æmndæra dagal kæ iitær ba dæ shæg sagal ma kæsah bæðemma, kaa tsugwatsug kæ iitær lakuti sagau kæ iitæra.

34 Tsugwa ba næ Yesu kaa næghæganæghæg kæ uudah fæðægaan ba bædyaka, zhutærdaala kæ iina, Adæba ar band tuughah kwal dadda piiga. Kaa tsagtærttag kæ iin kæ dægitihi bædyaka.

35 Hærz faci bæladaya kaa sagau kæ mbærzahaan da vakaana, am næ iitær taa kæ iina, “Vaakwana maay ndøwar biya. Faci dlæba hærz bæladayaana.

36 Bælarsbælæg kæ uudah maraa dal damma gædzærkæssaha ar dæ kæssahaan mbævmbævæn, maraa sagwa kæ dægitihi da zæ næ iitær.”

37 Ngwatærangwug Yesu amaa, “Vølamtærvælæg næ uuram kæ dæg zægga.” Aiyam næ iitær taa kæ iina, “Kæm sugudasug kæ dægæg kalkal dæ kwaði ðivar kæ baryam dæga kyil tæhs, kæm vøltær ar zuwa?”

38 Amaa taa kæ iitæra, “Bruudi ngwen wa vakaruwi? Dam da vazægaana.”

Vazarna ba næ iitæra, aiyam næ iitæra, “Bruudi dlæba, ar dæ kilf buwa.”

39 Kaa tagtærttag Yesu kæ mbærzahaan aa tagærtærttag kæ uudah ar cahwara dakwal dakwala tæ kazhakw dæ gyiya.

40 Kaa cahwargacahwaræg kæ iitær dakwal dakwala, kyalæm dærmæk-dærmæka, kyalæm kul dlæb kul dlæba.

41 Kæsgbant ba næ iin kæ ðummba bruudi dlæba, ar dæ kilf buwna, dzægaan kæ iin kæ ghæraan damma zhigæl, tagar kæ uus kæ Daadamazhigæla, lahnana kæ iin kæ ðummbahaana vøltær kæ mbæzahaana, ar vølar kæ uudaha. Tagwtærnæn dlæb kæ kilf buuna kæ mbærzahaan ar vøltær kæ uudah ba dæmma.

42 Bæðemma zaruuzæg tlatærtlæga,

⁴³ ar dzahant kə lahgha bruudi ar də kilfiina, tlavkəna nə alghw kəlawə tar buwa righarighan.

⁴⁴ Dyakəra uudahi zaru kwanən kə dəgzəga ghwalvah alfu dləba.

Dal Yesu Təghəra Yuwa

⁴⁵ Ba tə watsəra kaa fətəraafəg nə Yesu kə mbərzahaan damma perrayiwa maraa tsugwa ma Betsaida lakwti dagau kə iina, iin dlaḅa diitərs kə uudaha.

⁴⁶ Təhalakwa diyatərəs nə iin kə uudaha, kaa dagat kə iin dat kungula aghw da dzugwazhigəla.

⁴⁷ Bəlaa ba hwaasa, perrayuna ndza ma taataka yuwahaiya. Ndza ba dlaḅ nə Yesu tə ghaiya gardz ba daghwvaana.

⁴⁸ Nəgha ba nə iin kə dlada duuləgaanaatər kwakyarvad ḅagavanaatər də fəda, band garava karfi həkərda avəda. Kaa dagal kə iin təghəra yu da vakaatəra. Zəkk amaa bandgi da ghuda dagala.

⁴⁹ Nəghara ba nə iitər dagal tə ghəra yuwa, am nə iitər ndakwani daddkwa səgal tə afka, kaa huuləg kə iitəra,

⁵⁰ adaba badəm nəgharanəghəga, kaa gədzəg kə iitəra.

Kaa tagtərtag kə iin taakiya, “Ndavam biya! Ba kaiya, gədzam biya!”

⁵¹ Kaa daas kə iin damma perrayu əmtad də iitər, kaa ghac-gaghacig kə fədiina. Kaa ḅa jappər kə iitər ba vaivaiya,

⁵² adaba ar sərgai kə dəgiti tuuk vakai nə gəlla uudah alfu dləḅən biya, kwakyarvad irrəvidmahudaatəra dəkdəka.

Mbəghanimbəg Yesu Kə lii Yang Biya

⁵³ Dzəvara ba nə iitər kə yuwa haiya, ar tsugwa ma Janisarat, ar ngudəna kə perrayuwiin tə ghaiya yuwahaiya.

⁵⁴ Ba sagalaatər wah ma perrayuwa, caaricaari kaa sərgaakasərəg kə uudah taaki, mbats Yesu.

⁵⁵ Kaa ḅala əmdərg kə iitər aandzu takwar ma haiyin, kaa ba langarlang kə iitər kə lii yang bi tə dəga hənganaatər da vakavaaki ar cinnga nə iitər taakiya vaakwah Yesu.

⁵⁶ Badəm vakavaki dəgal nə iina, bi kəs dyaka, ma zər kəssa, bi ḅalaḅalaha, ar həngna kə lii ya yangbi tə ghaiya kasukwa, ar ghaləg mbakyarvad lii yangbi maraa tappənan aandzu ba ghaiya sədavaana. Badəm lii taparnatapəgga mbaharam-bahəgga.

7

Adzahadzaha Lii Maamaala

¹ Farisiyaha ar də kyalma lii tsaga adzahadzaha Musa lii saral ma Wurshalima fədarvət vak Yesu.

² Kaa nəghəganəghəg kə iitər kə kyaləma mbərzahaan ar zaaf kwal barga dəva, tədvad adzahadzahaatəra ar maay də caccu biya.

³ Adaba Farisiyaha ard Yahudaha badəm ar maay za kaf əndkwah biya, bamma bararabarəg kə dəvahaatəra, tədvad adzahadzaha daadijahaatəra.

⁴ Ma saraghasəg saa ma kasukwa, ar maay za kaf ndan biya bamma bararabarga. Məng dlaḅ watlərən kə adzahadzaha daadijah bədyak kwa gwiyaru nə iitəra, dlaḅa ar tsuufəgaana, band bara kuwa həḅḅa yuwa, shakaha, ar də təfuwa.

⁵ Kaa ndavgarundavəg kə Farisiyaha ar də lii tsaga adzahadzaha Musa kə Yesu, “Aujilbəg kə mbərzahagh ar maay gata adzahadzaha daadijah ar za kaf də dəv bakwal caccuwi?”

⁶ Ngwatərangug taakiya, “Mbats ba kalkal nə tlayannəgəra tagga nə Ishay təghər kəskuram taakiya am muniya! Bandkwa vindava taakiya,

“Am Daadamazhigəla, ‘Ar fəkwaara bad ghai nə uudah kəskaiya, irrəvidmahudatər biky də kaiya.

⁷ Ar ḅagwa ba gyagyaan kə kwatnahəra.

Ar tsagtər adzahadzaha uudaha,
dlakulva əlbəga Daadamazhigəla.’ ”

⁸ “Duwamarsduug nə uuram kə adzahadzaha Daadamazhigəl kwa tagaa nə iin taaki aa gatavgatəga am gata dəga daadiij uudaha.”

⁹ Amaa taa kə iitəra, “Am sərgasərg kə duwa adzahadzaha Daadamazhigəla mbakyarvad am gata dəga daadijaharuwa!

¹⁰ Adaba tagaataḡ Musa taakiya, ‘Faarafəg kə daadagha ar də baabagha,’ dlaḅa, ‘Dadda kwa daava daddana bi babbaana barari tsavva.’

¹¹ Am duugarsduug nə uuram kə uudi maay tsa puuta daddaana ar də babbaan biya, farwut taakiya badəm nə dəgit mamma ndza da tləkkəna nə uuram vakara fanarafəg kə Daadamazhigəla.

¹² Tsamarva ndəkwah nə uuram kə məlgaru kə daddana ard babbaana.

¹³ Tədvad kwan wam neneg nə uuram kə əlbəga Daadamazhigəl mbakyarvad dəga daadijahi am tsagtər nə uuram kə uudaha. Am ḅag band kwah dlaḅ nə uuram kə dəgitah bədyaka.”

Dəgiti Fəgara Uud ndzəga kwal Caccu Təvuukwa Daadamazhigəla

¹⁴ Kaa gwiya dahtərətəhəg nə Yesu kə dlamakəlaaa, amaa taa kə iitəra, “Cinngamwacinng badəmma, am nəghaaka dlaḅ ba marauwa.

15 Dægiti dægaa damma vëgh kə uud bi wa fəgara ndzəga kwal caccu təvuukwa Daadamazhigəl biya, dægiti sagal ma vëgh kə uud wa fəgaraa ndzəga kwal caccu təvuukwa Daadamazhigəla.”

[

16 Daddakwad hyimiya cinngaana aa cinngacinnga.]

17 Təhala tagwavaan də uudaha, kaa daas kə iin da hənyaha, kaa ndavgarundavəg kə mbərzahaan kə dægiti tuuk vakai nə wanən kə garava.

18 Ngwatərangugga amaa, “Mbats kuram ndakwi nəghamaaka biya? Nəghamaaka bi taakiya Dægiti dægaa damma vëgh kə uud bi wa fəgaraa ndzəga kwal caccu təvuukwa Daadamazhigəl biya,

19 adaba aa dəhi damma rəvidyan biya, aa dəhi ba damma hudaana, təhalakwaha kaa sagal ma vəghaana.” (Vaakwana maradamarəg Yesu taakiya makwar kə dəgzəga bad cac-cuwa.)

20 Kaa zavuukw də taakiya, “Dægiti sagal ma vëgh kə uud iin wa fəgaraa uud ndza kwal caccuwa

21 Kwakyarvad sagal ma rəvidmahudə uud nə dzama 6a kələdəra, shiḃəlga, 6a gəla, tsa shifəgga ar də 6a gwaragwara,

22 ard dlərməga, kələadəra, valla uudaha, ar də kəmma dəga tsa zhərwa, ar də shilga, ar də badza daaga, ar də naaghəra ar də dlagəra

23 Badəm wanahaan kə dəga kələadəra sagal bamma rəvidmahudəuuda, badzəgaan kə ndzəgana uuda.”

Fadghəra uussa

24 Kaa ciya dagal kə Yesu vaakwahiin damma larda Taya ard Sidon. Kaa daas kə iin da vəgya uudana, nahabi nə iin maa səran aandzu ndəwar biya. Bakəvakwaha pəlewapələg kə shəḃga.

25 Cinngaha ba nə uusiin kwa tsaag shidkwa shatanaha kə zər dəghwaan kə əlbəg təghəra, caaricaari kaa dagau mbədan təvuukwana.

26 Uusna dəghwa Helenaha. Yavva ma larda Finikiya ma haiya Suriya. Kaa ghalla Yesu kə iin maa lagwda kə shatanahən ma vəgha dəghwaana.

27 Am Yesu taa kə iina, “Aazaruuzəg zarh ndan tlətəra, kalkalbi kəsvant kaf vələvtər kə ghəgyah biya.”

28 Ngwangug nə uusəna amaa, “Aana, bandkwah, dadda tsaga dægita, abi, zəgaan nə ghəgyah kə kafi 6algal vaka zəgaa kə zarəh.”

29 Aiyam Yesu taa kə iina, “Mbakyarvad ngwuggi aghaa ngugga nəngna, dəg daas da hənyaha, duugharduug shatanahiin kə dəghwagha.”

³⁰ Kaa gwiya daas kə iin da hənyaha, tləghara hənga tə piin kə dəghwaana, duugharsduug shatanaha.

Mbəghnambəg Yesu kə matanga kwa tagdabi kə ghaiya

³¹ Duughars ba nə Yesu kə larda Taya, kaa ghuda dagal də Sidon lakutti gwiya daas damma yiwahaiya Galili, ar də ghaiya kəs kəlawə Dikapolis.

³² Vaakwaha ar sardəv nə uudah kə matangng kwa tagəda dlah kə ghaiya. Kaa ghalgaan kə iitər maa tappəna kə uudanən maa mbanna.

³³ Dahant kə iin kə matangən damma dləmmbaava vakavaki maay ndwar biya, kaa fahardəm kə iin kə zarha dəvaan damma hyemyahaana, dlaḅa təfa kə ashavaiya, tapəna kə aryahaana da ashavayiina.

³⁴ Kaa vazza damma zhigəl kə Yesu kaa dəya shifəg kə iin bad ndzəda, amaa taa kə iina, “Iffata!” iin taakiya, “Wurga!”

³⁵ Tagaa ba nə iin kwaha, kaa wurəg kə hyimiyahaana, dəgiti həkyəghani aryahaana pləmpəlga, kaa tagaan kə iin kə ghai ba marawwa.

³⁶ Bəlatəraabələg nə Yesu kə maggi aa tagarar bi aandzu war biya, bakəvakwaha kaa kutgaan kə iitər kə dəgiti dzəghardzəgən.

³⁷ Kaa ḅa jappər kə uudah ba vaivaiya, am nə iitəra, “Bagaabag kə dəgit badəm bakalkala! Baz lii matang ndza cinngacinng kə əlbəga, lii hatstəruu hyəmiya ar tagaan kə ghaiya.”

8

Gəlghantgələg Yesu Kə Uudah Alfu Uufada

¹ Makwahiin kə sarta, kaa gwiya fadəgətfadəg kə uudah ba dyaka. Maay tsau nə dəgzəg vakatər biya, kaa dahgantdahəg nə Yesu kə mbərzahaan amaa taa kə iitəra,

² “Ən ḅa zhuwadaala uudahaana, hənga həkərd wan kwan ar ba vakar bakwal dəgzəga.

³ Akwama diiyantərəsdliiga daas da hənnyaha də waiya, ar da mbasda biya. Adaba kyaləm saral vaka bətkya.”

⁴ Am mbərzahaana, “Da tləvkəna mər nə dəga zəg makwanən kə təghal kwada tləgaara kə uudahaani?”

⁵ Kaa ndavatərundavəg kə Yesu taakiya, “Bruudi ngwen wa vakaruwi?” Aiyam nə iitəra, “Uudifa.”

⁶ Kaa tagtərtag kə iin kə uudah aa cahwararacahwarəg tə haiya. Kəsant kə iin kə bruudiin uudifna, kaa tagar uus kə Daadamazhigəla, lahnana, vəltər kə mbərzahaan kiyava tagwar kə uudaha.

⁷ Məng dlaḅ kilf mishish hədliikən vakaatəra. Faraa kə iin kə barka, amaa tagwamtərnatagw kə uudaha

⁸ Zaruuzəg nə uudaha, tlatərtləga, ar dzahant nə mbərzahaan kə təmgaan alghw uudifa.

⁹ Lii zaruuzəg ar mæng damma alfu uufada. Kaa diitərəs kə iin dagal kə uudaha.

¹⁰ Bat watsər kaa dægəmdəg kə iin damma pərrayu də mbəzahaan, ngal dagal kə iin damma larda Dalmanuta.

Gata Dəga Sərga

¹¹ Kaa sagau kə Farisiyah sa ɓalagajau də Yesu, Sarsaa fəshgaana, kaa ghalgaan kə iitər maa martərda kə dəga jappər kwada nəg kə dəga sərg saay ma ghərazhigəla.

¹² Kaa dəya shifəg kə iin bad ndzədda, amaa, “Aujiłbəg kəskuram uudaha zaman am gata dəga sərgi? Ən tagkurtag kə jiira, maay watlərən kə dəga sərgi da marvətər kə uudaha zamanən biya.”

¹³ Təhalakwaha kaa duutərəsduug kə iina, kaa daas kə iin damma pərrayuwa, kaa dzəva dagal kə iin dat ghyaba kwaha.

Yista Farisiyaha Ard Hirudus

¹⁴ Viyatəraavig kəsa bruudi kə mbərzaha Yesu, ba pal wa vakatər ma pərrayuwa.

¹⁵ Kaa ɓəlaatəraɓələg nə Yesu kə maggiya, amaa, “Famfəg kə hyəmmi dəgiya, dlaɓa am fəgaan kə taad tə yista Farisiyaha ar də dəga Hirudus.”

¹⁶ Kaa tagkəvaatag kə mbərzah ma taatakaatər taakiya, “Mbakyarvad kiyam maay də bruudi ha waa taag nə iin ndəkwahini?”

¹⁷ Nəghaakaba nə iin kə dəgiti ar taag nə iitəra, kaa ndavtrundavəg kə iina, “Aujiłbəg am taakiya am maay də bruudi? Mbats, gwastən nəghamaaka biya? Dlaɓa sərəmaaka biya? Mbats dəkdək ghəraruwa?”

¹⁸ Am də gyiyaha, am nəghəga biya? Am də hyəmmyaha, am cinnga biya? Mbats dzamamna biya?

¹⁹ Ma sartakwa lahanteru nai kə bruudi dləɓ kə uudah alfu dləɓna, alghw ngwen wa dzahamant nə uuram kə təmgaani?”

Kaa ngugangug kə iitər taakiya, “Alghw kəlawar tar buwa.”

²⁰ “Bruudi uudifən kwa lahanteru nai kə uudahna, maandalalghwah ngwen wa dzahamant nə uuram righarighan də ghwadgahaanii?”

Am nə iitər taa kə iina, “Alghw uudidfa.”

²¹ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Gwaastən nəghamaaka bi kə əlbəgar biya?”

Mbəghanambəg Yesu Kə Gulfma Betsaida

²² Daragha ba nə iitər damma Betsaida, kaa səvardasəg nə uudan gulf kə Yesu, kaa ghalgaan kə iitər maa tapna kə gulfiina.

23 Viyiit kə iin kə dəva gulfəna, tadda kə iin dagal da gyilga kəssa. Təfgharvaba nə iin kə ashavai kə uudanən magyiya, tapna kə iina. Ndavaru kə iin taakiya, “Agha nəghəganəghəg kə dəgita?”

24 Kaa dzəgantdzəg kə gulfən kə ghəran damma zhigəl, amaa, “ən nəghəganəghəg kə uudaha, ən nəghtər band uufaha, ar gwayaiva.”

25 Kaa gwiya tapgaan kə Yesu kə gyiyaana. Ngəl wurgətwurəg nə gyi təvakaiya, mbana, kaa nəghəganəghəg kə dəgit ba marauwa.

26 Kaa ʃəlgarsʃələg Yesu daas da hənyaha, amaa taa kə iina, “Gwiya təbi kə zərkəss biya.”

Haighanthaig Bitrus Taakiya Yesu iin nə Kəristi

27 Yesu ard mbərzahaan daral damma zərkəssah ma Kaisariya Filibi. Təghərdəga kaa ndavtərundavəg kə iin kə mbərzahaan taakiya, “Ən war nai ma tag nə uudahı?”

28 Kaa ngugangug kə iitər taakiya, “Kyalləm ar taaki, agha Yuhwan dadda tsuufəga, kyalləm ar taakiya, agha Iliya tlayanga, kyalləm dlaʃ ar taakiya, agha pal ma tlayangaha.”

29 Kaa ndavtərundavəg kə iina, “Kuraməm, ən warnai mam tləg nə uurami?” Ngwaangug nə Bitrus taakiya, “Kəgh nə Kəristi.”

30 Kaa ʃəltəra kə maggi kə mbərzahaan aa tagararbi aandzu ndəwar kə əlbəg təghər kə iin biya.

Tagadatag Yesu Təghər Kə əmtsəgaana

31 Makwanən kə sarta, kaa fəgarzhafəg kə Yesu tsagtər dəgit təghər kə duuli da həbəg Zəra Uud kə dlaʃ shah-shaha. Ar da naabi nə maalah təghər kə dlamaa kəlawə ard maalaha zhiila kəssa uufah, ard lii tsaga adzahadzaha Muusa, da tsəvaana, təhala həng həkərd da ciig də shiifəgga.

32 Taggada bat ʃalaʃal kə kwanən kə əlbəga.

Kaa dahanat nə Bitrus kə Yesu damma dləmmbaava, buu-raraana.

33 Kaa gwivət kə yesu vazəna kə mbərzahaana, ngəl caa gyi kə iin tə Bitrus taakiya, “Yagh vakar, shatanahna! Dzamaghəragha band uuda duniya, band dzamaghəra Daadamazhigəl biya.”

34 Təhalakwaha dahanat kə iin kə uudah ar də mbərzahaan ba hərz də iina, amaa taa kə iitəra, “Badəm daddakwa naa gata kaiya, duwant kəghəraana, kəssant kə tlaʃa hərtəgaan kaa gatəkwagətəgga.

35 Badəm daddakwa naa fa shifəggaana, da tləkəna biya. Dlaʃa badəm daddakwa ʃəlda shifəggaan mbakyarvad kaiya, ar də əlbəga marawa, aafəga ba də fəga.

³⁶ Au paydaan akwama tlakkənatlög nə uudan kə dəga duni ba dəm bəlda kə shifəggaani?

³⁷ Dla6 au wada velda nə uudan dlakulva shifəggaani?

³⁸ Badəm daddakwa cinnga zhirwara ard də əlbəgar ma kwanən kə zamana kwa maay jiir mavakai biya dla6a də haipah ba dyaka, Zara Uud ndakwi da cinngaan kə zhəruwan ma sartən da saggau nə iin ma ndangəra Daddaana əmtəd də zərɔəlgah kwar caccuwanacaccuwana.”

9

¹ Amaa dla6 taa kə iitəra, “Ən tagkurtag kə jiira, məng lii ar ghacəga vaakwan ar maay da əmtsəg biya, bamma nəgharanəghəg kə sagauwa tləksəra Daadamazhigəl bad ndzədəda.”

Gwiyavətgwiig nə ndzəgana Yesu

² Təhala həngah əngkwaha kaa kəsgankəsəg Yesu kə Bitrus, ard Yakuba, ard Yuhwana, kaa langtərdət kə iin dagat damma aghwa ba kyakkwa, ar ndzan ba davaatəra vaakwahiina. Kaa gwivətgwiig kə ndzəganaan təvuukwatəra,

³ sədvaan ndza madəkw batəl ar mbiiga, maay dadda bara kadlangi bardabarəg ndkwah ma duni biya.

⁴ Kaa tsəgwatsug tlayang Iliya ard tlayang Musa vakaatər ar taaghəi də Yesu.

⁵ Am Bitrus taa kə Yesu, “Dadda tsagadəgita, maraw ndzəganamiyam vaakwanəna, kəm tafgatafəg kə tsakwamah həkərd, pal kəskəgha, pal kə tlayang Musa, pal dla6 kə tlayang Iliya.”

⁶ Sərgəbi kə dəgiti da tag nə iin biya, adaba gədzarətgədzəga ba vaivaiya.

⁷ Kaa saay kə akumb hədtərdə, kaa ba cinngalcinng kə kungy ma akumbiina, taakiya, “Kəgh zərara, kwan waig naiya. Cinngamarnuucinnga!”

⁸ Maay ma taadatər biya, kaa bala gyi kə iitəra nəgharəbi ndəwar biya, ba Yesu kalti wa əmtəd də iitəra.

⁹ Təghərdəga saayatər maghwa, kaa bəltər maggi kə Yesu aa tagararbi aandzu ndəwar kə dəgiti aa nəghəga nə iitər biya, bamma ciyitciig Zəra Uud ma gətlah ndanna.

¹⁰ Ar dūwars kə əlbəgən bamma taatakaatəra, kaa ndava zaraabahaatər kə iitər taaki auwa tlatlög nə Yesu də “Ciig ma gətlah”.

¹¹ Təhalakwaha kaa ndavəgarundavəg kə iitər taakiya, “Au-jilbəgci kə lii tsaga adzahadzaha Musa ar taaki ba tlayang Iliya wada fəgharza saay ba zəngwa, təhalakwaha kaa Yaazhigəli?”

¹² Ngwangug Yesu taakiya, “Ba jiira tlayang Iliya wada fəgarza saaya ba zəngwa mbakyarvad ɔadla dəgita badəmma.

Bakəvakwaha vindavindan taakiya Zəra Uuda da həbgaan kə dlad shah-shaha, dlaḅa ar da naa biya. Nii ənd kwah bi hii?

¹³ Abi, sahisəg nə Iliya, ɓagarraḅag nə uudah kə iin kə dəgitah baḁəm kwa naag nə ɓhəratər baḁəmma, band kwa vindavindan da dzəgardzəga.”

Mbəghanambəg Yesu Kə Zəra Kwa Də Shatanaha

¹⁴ Gwiyaɾghəra ba nə Yesu ar də mbərzah həkərdən savak kyalma mbərzaha, kaa nəghəganəghəg kə iitər kə uudah baɗyak faḁəga təghər kə iitər. Lii tsaga adzahadzaha Musa dlaḅa ar ɓalla agajau də iitər.

¹⁵ Nəgharaba nə iitər kə Yesu kaa ɓa jappər ba vaivai kə dlamaa kəlaw baḁəmma, kaa əmdəra da tagar uus kə iitəra.

¹⁶ Kaa ndavatruundavəg nə Yesu kə mbərzahaana amaa, “Agajawaw wam ɓag nə uuram də iitəri?”

¹⁷ Kaa ngwangug kə uuda nə iin ma dlamaa kəlaw, amaa, “Dadda tsaga dəgita, wan zərar naa səkadəv naiya, kwa ciḅəg nə shatanaha dlaḅa tsəgharvatsəg kə taaghaiya.

¹⁸ Ba tuukw sarti tsəgwaraa nə iina, tlawgaarəttlavəg da tə haaya. Faraa kə kubəg ma ghaiya, baz kərda tlərda, ghularant kə vəgh ba dzəghəgha. Dahandahəg kə mbərzahagh da lagwana, pilatərvaapilga.”

¹⁹ Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Kuram uudaha zamana, am maay də fadghər biya, ən da zəlma əmkyangar nai də kurami? Dlaḅa ənda ɓəshkur hər nai kwanahaanii? Ayakam kə zəriin da vakara.”

²⁰ Kaa səgardəvsəg kə iitər kə zəriina, nəgha ba nə shatanahən kə Yesu, bat watsəra kaa tləvgaarəttləvəg kə iin kə zəriin dat tə haaya, kaa təg kə vəghaana, gudḅəlḅəlga, baz kubəg sagal ma ghaiyaana.

²¹ Kaa ndavgarundavəg Yesu kə daddaana, “Fəgharzha hər nə dəginən kə ɓagarḅagi?”

Aiyam nə daddaana, “Fəgharzha bamma zarhəra.

²² Balgaan damma kaara ar də yuwa, kiyava tsəgaana. Akwama məng nə dəgiti agha ɓaggnanənga, zhukəmdalazhug agha məlkəmndu.”

²³ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Aujilbəg agha ndava taakiya mbatak ən ɓagnaḅagi? Abi, makwar kə dəgit ɓagaḅag vak dadda fadghəra.”

²⁴ Caaricaari kaa dzəgantdzəg kə dadda zərən kə kungy amaa, “Fandghərətfəga, məlwadmələg ən farna kə fadghəra!”

²⁵ Nəghaba Yesu kə uudah ar ba sagau də əmdərga, kaa cagaaacag kə iin kə gyi kə shatanahən amaa, “Kəgh shatanahən tsəgharəva kə zərən matang makwai kə taaghaiya ard cinngacinnga, assagal ma vəghaana, gwiya dəbi dlaḅ damma vəghaan biya.”

²⁶ Kaa huulög kə shatanahna, kaa gajagaan kə iin kə zərən ba vaivaiya dlaḅa kaa dagalaana. Kaa həngahəng kə zərən band daddakwa əmtsəəmtsana, baz tagaan kə kyalṁ taaki, “Abi, əmtsəəmtsəga.”

²⁷ Kaa həkynan nə Yesu kə dəvaan ciyanta, ghacana.

²⁸ Dagha ba nə Yesu da hənyaha, kaa ndavgaruundavög kə mbərzahaan ma dləmmaaava, taakiya, “Aujilbög kəskəmənd pilekəməndvaa lagwa shatanahiini?”

²⁹ Kaa ngwanguga kə Yesu, amaa, “Hulfa kwan kə shatanaha laguvda biya bamma də dzəgwazhigəla.”

Gwiya Tagadatag nə Yesu Kə Əlbəg Təghər Kəmtsəgaana

³⁰ Kaa ciya dagal kə Yesu ar də mbərzahaan vaakwaha, Kaa ghudadagal kə iitər ma huḁa Galili. Nahaabi Yesu sərvaaka vakavaki də iitər biya,

³¹ adaba ndza tsaggtər dəgit kə mbərzahaan taakiya, “Zəra Uuda da vəlvtər damma dəv kə uudaha, da tsəvana. Təhala həngah həkərḁa da ciiga.”

³² Nəgharaakai kə dəgiti tag nə iin biya, dlaḅa ar gədzəg kə ndavgaana.

Warwa juujig də Dyakəra

³³ Daragha ba nə iitər damma Kafarnahuma. Kaa daas kə Yesu da hənyaha kaa ndavtrundavög kə iin kə mbərzahaan amaa, “Agajawaw wamaa ḅag nə uuram tə ghərdəgi?”

³⁴ Mbədar bi kə ghaiyatər biya, adaba ḅalarḅaləg kə agajaw təghərdəg taaki war maal mataatakaatəra.

³⁵ Kaa cuhwurgacuhurg kə Yesu, ḁahant kə kəlawə tar bu na, amaa taa kə iitəra, “Baḁəm wanaa nəg kə dəga zungwa, barari nal kə dəga haal baḁəmma, naal dlaḁ kə kwatnaha uudah baḁəmma.”

³⁶ Səddan kə zərzəra, ghacna ma taatakaatəra. Həkyna həḅək təvəgh kə vəghaana, amaa taa kə iitəra,

³⁷ “Baḁəm daddakwa dləghəga zərzər əndkwan mbakyarvad ḁaagara, dləghakwidləghəg kəskaiya. Dadda kwaa dləghkwi kai dlaḅa, kai bi wa dləghkwi nə iin biya, aa dləghəga daddakwa ḅələkwaḁi kaiya.”

Kwa Maay Tləghuma miyam Biya, əmtad də kəmyama

³⁸ Am Yuhwan taa kə iina, “Dadda tsaga dəgita, məng nə uud kəmənda nəghəgga nəmənd lagwa shatanah ma ḁaagaha, kəmə tsarvana, adaba maay ma kəmyam biya.”

³⁹ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Tsamarəv biya, maay wa ḅa dəga jappər ma ḁaagar təhalakwaha kaa taa əlbəg ghwaḁ tə kai biya.

⁴⁰ Baḁəm wa maay ḅa tləghum də kəmyam biya, əmtad də miyama.

41 Ən tagkurtag kə jiira, badəm waa vəlkur yuwa həbbəg, aandzu ba kwu palla adaba am dəga Kəristi, ən tagkurtag kə jiira, da pilwabi nə dəgshigaan biya.”

Dəgitahi Fəgara Uud Kə Ba Haipa

42 “Badəm daddakwa fəgaraa pal ma zərzarhahaan fadghəraatər tə kaiyən kə 6a haipa, da nəg kə dəga zhuwadaala. Da nguləm ngudvardəm nə akura vaar ma kungy, bəldəm damma dəlva.

43 Akwama fəkaa 6a haip nə dəvaghə, agha ghuddana. Nguləm agha tləkkəna kə shifəgga damma zərazər də dəv palla, təghər kə damma kaar fai də dəvaghə bəkudə, vakavakən da tsəvabi nə kaarən biya. [

44 Kwadyahanən kwar zətərzəg vaakwahiina, ar maay əmtsəg biya, dla6a tsəva bi nə kaariin biya.]

45 Akwama shəgahaghə wa fəkaa kə 6a haipa, agha ghuddana. Nguləm agha tləkəna shifəga tangw damma zərazər də shəg pal, təghər kə damma kaara fai də shəgahagh bəkudə. [

46 Kwadyahanən kwa zətərzəg vaakwahiina, ar maay əmtsəg biya, kaarən dla6 tsəva biya.]

47 Akwama fəkaa 6a haip gyiyaghə, nguləm agha təddana. Nguləm agha tləkəna kə tləkəsəra Daadamazhigəl də gyi pal təghər kə damma kaara fai də gyiyaghə ba bəkudə

48 vaakwahiina, ‘Kwadyahaan zətərzəgna, ar maay əmtsəg biya,

Kaariin dla6a tsəva biya.’

49 Da fəshav aandzu kwar kə uuda də kaara, bandkwa fəshav nə kyulləg də iizhamalaha.

50 “Iizhamalaha dəgit marraw nə iina, akwma tagwazhatagw nə iizh də yamyamana, am da gwida ndari? Aandz mənəg nə iizh ma kuram, am ndzan ma gabərər də zaraabahaaruwa.”

10

Tsag Təghər Kə Lagwa Uusa

1 Kaa duwa vakavak kə iin kə Yesu, kaa ciya dagal damma larda Yahudiya, kaa dzəva kə iitər dat ghyaba zaagha Jodan. Uudah badyaka dla6 gwiya dzaharvətdzahəg vakaana, kaa gwiya tsagtərtsag bandkwa nət nə iina.

2 Kyalma Farisah sarəvsəg sa fəshgaana, kaa ndavgarundavəg kə iitər taakiya, “Ma adzahadzaha Muusa, kalkalaan kə uudan lagwars kə uusaana?”

3 Kaa ngutərangug Yesu amaa, “Auwa tagakur na adzahadzaha Muus dəa?”

⁴ Ngwarangugga aiyam nə iitəra, “Haighanthaig nə Muus taakiya agha vinndara kə kakkada tagwavəgh də uusagha, dlaḡa agha lagwarsa.”

⁵ Am Yesu taa kə iitəra “Vindakura mbakyarvad dəkdəka ghəraru nə Muus kwanən kə adzahadzaha.

⁶ Bamma da zəngwa, ndəraandərg ‘Daadamazhigəl kə uu-daha ghwalva ar da uusa.’

⁷ Mbakyarvad kwaha, ḡuugaan uud kə daddaan ar də babbaan əmtsəvət tə uusaana.

⁸ Ba bərkud ar nal kə vəgh palla. Tangw da təvuukwa ard ndzəga band uud palla, maadlai uud bu biya.

⁹ Adabad kwaha, dəgiti aa matləgant Daadamazhigəla, aa tagw bi nə uudan biya.”

¹⁰ Gwiya ba nə iitə da hənyaha, kaa ndavgarundavəg nə mbərzahaan kə Yesu təghər kwanən kə əlbəga.

¹¹ Aiyamaa taa kə iitəra, “Badəm nə uudi lagwda uusaana, gak kwatlərən kə uusa, ḡagagharaḡag kə haipa gwaragwar kə uusa zəngwa.

¹² Akwama uus dlaḡ wa ḡuugars zhiilan kəsuu kwatlərən kə zhiila, ḡagaaḡag kə haipa gwaragwara.”

Fatəraafəg Yesu kə Bark kə Zər zarha

¹³ Kaa ba langarlang kə uudah kə zər zarh kə Yesu kiyava fətəra barka, kaa burəgaraaburəg nə mbərzahaan kə uudaha.

¹⁴ Nəgha ba Yesu, kaa badzəg nə rəvidməhuuda, amaa taa kə iitəra, “Aduwamtərḡuug kə zarəh da vakara, tsamtərəv biya. Adaba tləkəsəra Daadamazhigəla dəga jəbba iitəra.

¹⁵ Ən tagkurtag kə jiira, badəm daddakwa dləghabi kə tləkəsəra Daadamazhigəl band kwa dləghəg zərzər biya, dəgaabi damma vakai biya.”

¹⁶ Sətərdaa kə zarhiin da vakaan həkytərna ba həbəkka, fahtəraa kə dəva, dlaḡa fətəraa kə barka.

Daalazər Dadda Hyahha

¹⁷ Təghərdəga ciyadagal Yesu vaakwahiina, kaa sagau kə uuda nə iin də əmndərga, kəlla kə iin kə ghwunj təvuukwana, kaa ndavarundavəg kə iin taakiya, “Dadda tsagaa dəgita ji-ijiira, awan da ḡag nai ən tləkkəna kə shifəga tangw damma zərazəri?”

¹⁸ Aiyam Yesu taa kə iina, “Aujilbəg kəskəgh ḡa kai dadda jiiri? Au məng dadda jiira, ba Daadamazhigəl palla.

¹⁹ Abi agha sərgasəreḡ kə dəgiti taag na adzahadzaha, ‘Tsəbi kə shiffəg biya. Bagbi kə gwaragwar biya. Bagbi kə ḡəl biya. Bagbi kə shiida fiid biya. Bagbi kə mbadiira biya. Agha faara kə daadagha ar də baabagha.’ ”

²⁰ Am daala zərna, “Dadda tsaga dəgita, abi tsufananttsuufəg kwanahaan ciigət bamma zarhəra.”

²¹ Kaa vazəgaan kə Yesu də vazəga wayakəvəra, amaa taa kə iina, “Ba dəgit pal wa təmkaana. Dəg valətvələg kə dəgiti agha də vakai nəng badəm, agha vəltər kə talagaha, agha tləkkəna kə hyah ba dyak ma ghərazhigəla. Təhalakwha agha sagau da gatkwaqtəga.”

²² Bad cinngacinngaan wah kə əlbəgna kaa badza hudvəg kə iina, kaa gwiya daas kə iin ma badzəga ərvīdmahudā, adaba dadda hyah nə iin ba vaivaiya.

²³ Kaa vazītvazəg Yesu kə mbərzahaan, amaa taa kə iitəra, “Da dəga ba dlah yaa daddaha hyah damma tləksərra Dad-damazhigəla!”

²⁴ Kaa 6a jappəra kwanən kə əlbəg kə mbərzahaana. Kaa gwiya tagətərtag kə Yesu, “Kuram zarhara, da dəgaa ba dlah, nə uud damma tləksəra Daadamazhigəla!

²⁵ Da tsafsaftəf ba kə adləgwam dagal tə duula liipər, təghər kə dadda hyah daadamma tləksərra Daadamazhigəla.”

²⁶ Cinngara ba nə mbərzahaan əndkwaha, kaa gwiya fəgarna 6a jappər kə iitər ar ndava ghərahaatər taakiya, “Mabba ndəkwaha, warwa da tləkəna katəgi?”

²⁷ Kaa vazītəravazəg kə Yesu amaa, “Vak kə uudaha, mbələmbələna. Vak Daadamazhigəla mbəle biya. Adaba mak-war kə dəgit 6aga6ag vak Daadamazhigəla.”

²⁸ Aiyam nə Bitrus taa kə iina, “Duwamndarsduug nəmnd kə dəgahaamnd badəm kiyava gata kəgha.”

²⁹ Aiyam nə Yesu, “Ən tagkurtag kə jiira, daddakwa duugars vəgyaana, bi zərha babbaana, bi dəghwaha babbaana, bi babbaana, bi daddaana, bi zarhaana, bi guhahaana mbakyarvad kaiya ard əlbəg marawa,

³⁰ dəgiti da tləkəna nə iin ma kwanən kə zamana, da jəguujig shəg dərməkka, təghər kə tləkna hənyaha, ard zarha baabaha, ard dughwaha baabaha, ard yahha, ard zarha, ard guhaha, bakəva kwaha da tləkəna bamma dlada. Təhalakwaha ma zamanən da sagauna, da tləkna kə shifəgga damma zərazəra.

³¹ Badyak nə uudahi ar dəga zəngwa, ar da nəg kə dəga halla. Dəga halla ar da nəg kə dəga zəngwa.”

Gwiya Tagadatag Yesu kə Əlbəg Təghər kə Əmtsəgaana

³² Ar təghərdəga dagat damma Urshalima, Yesu təvuukwa mbərzahaan ar gatəg tə halla ar 6aa jappəra. Uudahi gattər tə hal dla6a ar gədzəga. Kaa dāhtərətəfahəg nə Yesu kə kəlawə tar buna damma dləmmaava, kaa gwiya tagətərtag kə iin kə dəgiti da dzəgaar də iina. Amaa,

³³ “Kiyam dagat damma Urshalima. Da vəlvətərvələg nə Zəra Uuda damma dəv kə maalah ma zhiilakəsūufah ar də lii tsaga adzahadzaha Musa. Ard ghwudarda kə shariya əmtsəga, ard vəltər kə lii ar Yahudah biya.

34 Ar da nenegaana, ard tafarva kə ashavaiya, ar da kalaakan də kiiḅa, ar da tsana. Təhala hənga həkərda da ciyit də shifəgga.”

Ghalga Yakuba ard Yuhwana

35 Təhala kwaha, kaa sagau kə zarha Zabadi, Yakubu ard Yuhwana, davak kə Yesu, am nə iitər taa kə iina, “Dadda tsaga dəgita, kəm naa ghala dəgit vakagha.”

36 Aiyama taa kə iitəra, “Au wam naag nə uuram ən ɓagkurani?”

37 Aiyam nə iitəra, “Kəm ghala kəgha mada dəghaghan damma ndangəra kwargagha, pallamnd maa ndzan tə dəvaa kaffagha, pal tə dəvaa ghyabagha.”

38 Am Yesu taa kə iitəra, “Am sərgai kə dəgiti am ghaləg nə uuram biya. Am həbbəgahəbəg kə dladən ən da həbəg naina? Nii am dzugwantdzug ɓagkura nə uud kə hulfa tsuufəgi da ɓagəwa nə uuda?”

39 Ngwaraangug taakiya, “Aana, kəm dzugwantdzugwa.”

Am nə Yesu taa kə iitəra, “Aana, am da həbbəgahəbəg kə dladɪ ən da həbəg naiya, da ɓagkura dlaḅ nə uud kə tsuufəg də hulfa tsuufəgi da ɓaggwa nə uuda.

40 Ndzəgga tə dəvaa kaffara, bi tə dəvaa ghyabara, tlərar bi nə wah biya. Dəgaha lii ɓadlavətərna mbakyarvad iitər nə wah kə vakavaka.”

41 Cinngaraba nə kyalma mbərzah kəlawən kwana, kaa badza ərvidmahud kə iitər də Yakub ard Yuhwana.

42 Kaa dahtərətdahəg kə Yesu da vak palla amaa taa kə iitər, “Am sərgasərg ma lii Yahudah biya, lii sərəvtərsərg də kwarga, ar martər ndzəd kə uudahaatəra, uudah maa-maalatər ndakwani ar martər ndzəd kə uudahaatəra.

43 Da maay əndkwah ma taatakaru biya. Mbakyarvad kwaha, ɓadəm daddakwa naa nəg kə maal ma kurama, barari ɓagarnəs kə kwatnahər kə kyaləma.

44 Dlaḅa ɓadəm daddakwa naanəg kə maal ma kurama, barari naal əɛva uudah ɓadəmma.

45 Adaba Zəra Uuda sahi mbakyarvad ɓagvarnəs kwatnahər biya, sahi da ɓa kwatnah nə iina, dlaḅa vəlda kə shiffəgaan kiyava varra uudah ɓadyaka.”

Mbəghanambəg Yesu Kə gulf Bartimawus

46 Daragha ba nə iitər damma Yariko. Ba iin ndakwani saggal ma Yariko də mbərzahaana, əmtad də uudah ɓadyaka, ndza məng nə uuda nə iin gulf cəhurgan ma ghyaba duul ghalga. Daagaan Bartmawus, zəra Timawus.

47 Cinngaha ba nə iin taakiya Yesu zhiil Nazaret wa ghuda dagala, dzəgant kə iin kə kungy taakiya, “Yesu, zəra Dauda, zhukwadaalazhuga!”

48 Kaa burəgaraaburəg kə uudah badyak, ar taakiya “Ndzandzəga,” bakəva kwaha gwiya dzəgant kə iin kə ghai badyadyaka amaa, “Zəra Dauda, zhukwadaalazhuga!”

49 Kaa ghacgaghacəg kə Yesu amaa, “Dahamwantdāhəga.”

Ar dāhant kə iitər kə gulfna, am nə iitər taa kə iina, “Ciiga, dlaiga wa dāa kəgh nə Yesu.”

50 Bəlda kə nuurana, bərhwaat kaa ciig kə iin davak kə Yesu.

51 Kaa ndavəgarundavəg kə Yesu taakiya, “Au wagha naag nəng ən ɓagkani?” Am gulfən taa kə iina, “Dadda tsaga dəgita, manaa naa nəghəganəghəgga.”

52 Aiyam Yesu taa kə iina, “Dəga, fadghəragha mbakambəga.”

Caaricaari kaa nəghəganəghəg kə iina, kaa gata Yesu kə iin dagal tə dūula.

11

Dagha nə Yesu Damma Wurshalima

1 Həzarət ba nə iitər daadamma Wursalima, kaa ghacəgagacəg kə iitər ma Betafaji ard Betani, vaka Gaval kwa də Uufaha Zaituna, kaa ɓəlgantɓələg nə Yesu kə mbərzahaan buwa,

2 Amaa taa kə iitəra, “Damdəg damma gədzərkəsən təvuukwaruna. Bə ddaasaruwa am da nəghəganəghəg kə gəlaaɓa aghyungngw ngudəngudəna, kwa tapavənai dalgaa biya. Pəlamdaapəlga

3 Akwama ndavakurundavəg nə uud taakiya, ‘Aujilbəg kəskuram pəlgaani?’ ‘Am tagar taakiya, Yaazhigəl wa naa-gaana, da gwiigaan saas bandakwan ndakwana.’ ”

4 Kaa dagal kə iitəra, ar nəgha kə gəlaaɓa aghyungngw ngudəga tə ghaiya hənnyaha tə dūula. Ar təghərdəga pəlgaana,

5 am lii ghacəga vaakwahiin taa kə iitəra, “Am pəlləg damər kə aghyungwini?”

6 Kaa ngwangug kə mbərzahaan buna bakalkal band-kwa tagatər Yesu, kaa dūutərəsduug kə uudahiin dagal də aghyungngwiina.

7 Sarardəv ba nə iitər kə aghyungngwən kə Yesu, ar ɓalət kə sədavahaatər tə vakaiya, kaa dalgaa kə Yesu cəhura tə vakaiya.

8 Kaa ɓalgaɓaləg kə uudah kə sədavahaatər badyak tə dūula, kyaləmah dlaɓa ɓalara dəva uufahi ghwadarda nə iitər saama guhaha.

9 Lii təvuukwana ard lii tə halaana ar dīyaru kə cau taakiya, “Galyamgaləg kə Daadamazhigəla!

Bark kə daddakwa saay

ma dāaga Yaazhigəla!

10 Bark kə tləkəsərən da saayən kwa dəga

daadamnd Dauda.

Galyamgalæg kə Daadamazhigəla.”

¹¹ Dagha ba nə Yesu damma Wurshalima, kaa daas kə iin damma gaagazaiya vəgya Daadamazhigəl vazəna kə dəgitaḥ badəmma, ǝlaabəlēg tsau ba hwaasa, kaa gwiyaḡhəra daas əmtaḍ də mbərzahaam damma Betani.

Tlafaatlafəg nə Yesu Kə Uuffa Ghəgyivva

¹² Ciyarət ba nə iitər ma Betani dlakaduraana, kaa njəkənjiig nə wai kə Yesu.

¹³ Nəgha ba nə iin kə uufa ghəgyiv kwad hyimiya, kaa da vazgaan mbatak tləkənatlēg kə zər tə vakaiya. Dagha ba nə iin da təvəgha, tləkənabi aandzu ndau tə vakai biya, ba hyimiya, adaba sarta yaa zəra ghəgyiv biya.

¹⁴ Amaa taa kə uuffa ghəgyivəna, “Ba dəmma aa gwiya zəbbi nə uud kə zər tə kəgh biya!” Cinngaracinng mbərzahaan kə dəgiti tagada nə iina.

Yesu Ma Vəgya Daadamazhigəla

¹⁵ Dagha ba nə Yesu damma wurshalima, kaa daas kə iin damma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəla farzha kə lagwa lii sagwa dəgitaḥ ard lii vəlgaana. Kaa tlagars dlaḍ baz tebəraha lii mbəda kwaḍa baz avədaha lii valla takalamasara.

¹⁶ Tsarva kə uudah kə ghwadadagal də dəgitaḥ ma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəla.

¹⁷ Kaa ba tsagtərtsag kə iin kə uudah amaa, “Vindavavindəg taakiya,

“ ‘Da dāhav nə vəgyar də

Vəgya dzəgwazhigəla dlamakəlaaw badəmma.’

Namdalnəg nə uuram kwan kə ‘vakka shəḅḅa gəlaha.’ ”

¹⁸ Cinngaraba nə maalah ma zhiilakəsufah ar də lii tsaga adzahadzaha Muus kə kwanən kə əlbəga, kaa fəgarzhafəg kə iitər kə gata duula tsəgaana, adaba ar gədzəgaana, kwakyarvad badəm dzahava dlamakəlaawən ar ǝa jappəra tsagaanana.

¹⁹ Bəlaa ba hwaasa, kaa məlla dagal kə Yesu ard Mbəzahaan ma kəssiina.

Ghulalghuləg Nə Ghəgyivvən Tlaffa nə Yesuna

²⁰ Dlakadur bawur ar ghudadagala, kaa nəghəganəghəg kə iitər kə ghəgyivvən ghulalghuləg tangw dat tlaliyaana.

²¹ Dzamghanidzaməg Bitrusa, amaa taa kə Yesu, “Dadda tsaga dəgita, zharga! Ghəgyivvən tlaḡgha nəngən ghulalghuləgga!”

²² Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Famdəghərətfəg tə Daadamazhigəla!

²³ Bak jiir wan tagkurtaga, akwama fədghərətfəg nə uud tə Daadamazhigəla, tagardatag kə aghwən taakiya ciig ǝəldəmbəlg kə ghəragh ma yiwahaiya. Akwama ǝagaabi

kə ndaundawur ma ərvɪdmahudaan təghər kə dəgiti aa tag nə iin biya, da ɓagvarɓaga.

²⁴ Mbakyarvad kwaha wan tagkurtaga, baɗəm nə dəgiti am ghaləg nə uuram ma dzəgwazhigəla, famdəghərətɓəga taakiya tlamkənatləga, da nəg kə dəgaruwa.

²⁵ Dlaɓa makwar kə sarti am ciigət nə uuram da dzug-wazhigəla, akwama mɛng dadda kwamma həkyna nə uuram ma ərvɪɗya, am ɓəsharnana, aɗaba ghərava Daadaruwi maghərazhigəl ndakwani da ɓəshkurna kə haipaharuwa.”

²⁶ Aiciya, akwamam maay ɓəstərnaɓəshəg kə haipahaatər kə uudah biya, daadaruwi ma ghərazhigəl ndakwani da maay ɓəshkuranaɓishəg biya.

Ar Ba Ndaundawur Təghər Kə Ndzəɗɗa Yesu

²⁷ Kaa gwiya daas kə iitər damma Wurshalima. Kaa gwaiyav kə Yesu ma gaagazaiya vɛgya Daadamazhigəla, kaa sagau kə lii maalah ma zhiilakəsuuɗfaha, ard lii tsaga adza-hadzaha Muusa, ard maalah təghər kə vɛgya Daadamazhigəla sa yakaana.

²⁸ Am nə iitər taa kə iina, “Agha ɓag də kwar kə ndzəd nɛng kwanahaan kə dəgitahi? Warwa vɛlakak ndzəda ɓaagaani?”

²⁹ Am Yesu taa kə iitəra, “Mɛng nə ndavəgi ən na ndavkuru naiya. Am nguwi ghəraruwa, kai ndakwi ənda tagkurtag ma hulfa kwar kə ndzəd wan ɓag nai kə tlər də vakaiya.

³⁰ Tagamwataga, ndzədən ɓagga Yuhwan kə tsufəg də vakaiyəntsa, vɛlghar Daadamazhigəl nii uudhi?”

³¹ Kaa fəgarzhafəg kə iitər kə agajaw ma taatakaatər, taakiya, “Akwama tagəyamataɓ taaki, ‘Vak Daadamazhigəla,’ da tagkiyamtag taakiya, ‘Aujilləg famdəghərət bi tɔ iin biyi?’

³² Kiyam tagatag taaki, ‘Vak kə uud kwana?’” (Ar gəɗza dəgiti da ɓagtər nə uudaha, aɗaba baɗəm nə uudah kəsarantkəsəg taakiya tlayanga Daadamazhigəl nə Yuhwana.)

³³ Kaa ngugarangug kə iitər kə Yesu taakiya, “Kəm sərɓa biya.”

Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Kai ndakwi ən maay tagkurtag kə ndzədɪ ən ɓag nai kə tlər də vakai biya.”

12

Garava Lii Cauwara Mbuuca Guhha Inabi

¹ Kaa zavuukw kə Yesu də tagtər garava. Amaa, “Ndza mɛng nə uuda nə iin kwa ndza ɓagaa guuha inabiya, ngal tsarvaara kə iin də hərgħa takka, kwadɗa kə vakka pərtsa zəraana, ndəra kə iin kə gud kiyava dadda uufəgaana. Vɛltər kə mbuucan kə yaa daddaha uusəgga, kaa dagal kə iin damma kwatlərən kə larda.

² Bagga ba sarta caa zëra inabi, kaa bëlgantbëlg kë dadda guhën kë kwatnahaan davak lii cauwara mbuca guhna, kiyava sëgarda kyallëma zarha inabi ma guha.

³ Kaa viigëttiig kë lii cauwara mbuucëna, ar kalaakan, ar lagwars dagal bad dëvaan dlëba.

⁴ Kaa gwiya bëltërant kë kwatlërn kë kwatanaha. Kaa tsëgaan kë iitër kë uudanën ma ghëra, ar vëlar kë dläda.

⁵ Gwiya bëlant kwatlërëna, ar tsan lii cauwara mbuuca guhna. Bëltërant dläb kë kyalëm bädyaaka, kaa kalgakalëg në lii cauwara mbuuca guhën kë kyallëma, ar ciëba kë kyallëmahaatëra.

⁶ Gwastën badläb në uud pall kwada bëlëg në iina, iin në zëraana, kwa waig në iina. Tëhalakwaha kaa bëlgaan kë iin da vakaatëra, kaa tagaan kë iin taakiya, 'Mbatak, ar da fëgaaraafëg kë zërara.'

⁷ Ar takkëva lii cauwara mbuuca guhhën matatakatëra, 'Wanci në dadda gwiya guhna, na tsiyamatsëgga, kiyava nëg guhiin kë dëga miyama.'

⁸ Kaa viigëttiig kë iitëra, ar tsana, ar düuldan kë tluwa vëghaan da gyëlga ghërgha.

⁹ "Kaa ndavtërundavëg kë Yesu, amaa, 'Awa da bëg në dadda guhinii? Da sagau da cëba kë lii cauwara mbuuca guhëna, da vëltër kë guhiin kë uudahitlërna.

¹⁰ Mbats tapamnabi kë karanta kwanën kë vindëga ëlbëga Daadamazhigëlën biya? Adaba vindavindan taakiya,

" 'Akuri düwarars yaa daddaha ndërga,

Iin wa naal kë akura ndërëg kwa juujig kë marawa.

¹¹ Kwanna tlëra Yaazhigëla,

dläba dëga jappër vakamiyama.' "

¹² Kaa gata düula viigaan kë maalaha Yahudaha, mbakyarvad nëgharaakanëghëg taakiya tag tëghër kë iitër kë garavëna. Adaba gëdzar uudaha. Mbakyarvad kwaha ar düwars, kaa dagal kë iitëra.

Ndavëg tëghër kë düigar hadam kë Kaisara

¹³ Tëhala zëlam hëdükëna, ar bëlant kë kyalëma Farisiyah ard uudaha Hirudusa, kiyava ngarant dlëgëd kë Yesu ma ëlbëgahi da tag në iina.

¹⁴ Tsugwara ba në-iitëra, am në iitër taa kë iina, "Dadda tsaga dëgita, këm sërgasërëg agha dadda jiira. Ba dëgit pal në uudah vakagha, adaba agha maay fa dagar ma uudah biya. Dläba agha tsagaan kë düula Daadamazhigël bak jiira. Magha tlëg nëng kalkalaan këskëmnd düigar hadam kë Kaiser tlëkëssa Ruma dyaka nii kalkalaan bihi?

15 Kəm diigaan nii, kəm maay hii?” Nəghaakanəghəg Yesu kə muniyaatəra, amaa taa kə iitəra, “Aujiibəg kəskuram fəsha kaiyi? Anakam kwabiin diyav hadamiin də vakaiyən ndana.”

16 Kaa səgardaasəg kə iitəra, amaa taa kə iitər, “Garava war ard daaga war wa tə vakaini?”

Aiyam nə iitəra, “Dəga Kaisara.”

17 Am Yesu taa kə iitəra, “Dəga Kaisar am vələr kə Kaisara. Dəga Daadamazhigəl dlaḅa am vələr kə Daadamazhigəla.” Kaa ḅaa jappəraan kə iitər ba vaivaiya.

Ndavəg Təghər Kə Ciig Ma Gətlaha

18 Sarəvsəg nə kyaləma Sadukiyah sa vak kə Yesu. Iitər wa taakiya maay ciig ma gətlah biya. Kaa ndavgarundavəg kə iitər taakiya,

19 “Dadda tsaga dəgita, vindakəməndavindəg nə Muusa taakiya akwama əmtsaaəmtsəg nə uudan kwal yigga kə zər də uusaana, barari kəsgaan nə zəraabaan kə uusiina, yahara kə zarah kə zəraabaana.

20 Ndza məng zarhabaabah uudiffa, kəsukəsəg yag kə uus mtsan bakwal yigga kə zəra.

21 Kaa kəsukəsəg kə zəra bu kə uusiina, ghəravaan ndakwi əmtsaa bakwal zəra. Dəga həkərd ndakwani band kwaha.

22 Bandkwah dlaḅa uudif əmtadaatəra, əmtsahara bakwal zəra. Təhalakwaha kaa əmtsəg kə uusiina.

23 Aitsa, da nəg kə uusa warci pal ma iitər davalala ciig magətlahi? Adaba uudifamtadatər kəssarukəsəga.”

24 Ngwatərangug nə Yesu, amaa, “Dzamaghəraru kalkal biya mbakyarvad am sərgabi kə Əlbəga Daadamazhigəl vindavindan biya, am sərgabi dlaḅ kə ndzəda Daadamazhigəl biya.

25 Masartən da ciig lii əmtsaharaəmtsahəg tə faaya, ar da maay ghwalvah kəssa uus biya, ənghwasah ndakwani ar maay da kəssa zhiil biya, ar da nəg band zərḅəlgah kwa ma ghərazhigəla.

26 Təghər kə ciig ma gətlaha, tapamnabi kə karantəgaan ma kakada Muus təghər kə kaar zəg tə uuf ma suuy, taakiya, ‘Kai Daadamazhigəla Ibrahimia, ard dəga Ishaku, ard dəga Yakubu biya?’

27 Iina, Daadamazhigəla lii ruwaraaruug biya, dəga lii də shiffəga. Təkamaatəkəg ba linglinga.”

Adzahadzah Kwa Də Ndzədda

28 Pall ma lii tsaga adzahadzaha Muus tlatəraatləg ar ḅalagajawa ma taatakəatəra. Nəghaaka ba nə iin taakiya ngwatərangug Yesu ba kalkala, kaa ndavəgarundavəg kə iin taakiya, “Kwar kə adzahadzah wa juujig ba vaivayi?”

29 Ngugharangug nə Yesu amaa, “Kwa juujig badəmma iin taakiya, ‘Cinngamcinng, uudaha Isra’la, Yaazhigəl Daadamazhigələmiyama, Yaazhigəl ba palla.

30 Waig kə Yaazhigəl Daadamazhigələgh də ərvıdmahudagh badəmma, ard shifəggagh badəmma, ard dzamaghəragh badəmma, ard ndzədagh badəmma.’

31 Dəga bu iin taakiya, ‘Waig kə tləghaarawakyaghagh band kwagha naag nəng kə ghəragh.’ Maay nə watlən kə dza-hadzahi juujig kə kwanahaan biya.”

32 Aiyam dadda tsaga adzahadzahən taa kə Yesu, “Tag-ghədatag bakalkal dadda tsagadəgita, Daadamazhigəl ba palla, maay watlən biya ba iina.

33 Aa waiyavwaig bad rəvidmahuud palla, ard dzamaghəragh baddəmma, ard ndzədagh baddəmma, agha waiyant kə tləghaarawakyaghagh band ghəragha, juujig badəm kə kyuləgga əmcagga ard kyuləgga hərga.”

34 Nəgha ba nə Yesu kə duuli ngwaa nə iin də dabariya, aiyama taa kə iina, “Aghaba həef də tləksa Daadamazhigəla.” Tahalakwaha maadlai wa gwiya shughaana gyiya ndavgaru dēgiti tlən biya.

Ndavəg Təghər Kə Kəristi

35 Ma sarta kwandza tsaga dēgit nə Yesu ma vəgya Daadamazhigəla, kaa ndavtəruundavəg kə iin taakiya, “Ar tag ndar nə lii tsaga adzahadzah taakiya Kəristi zəra Daudi?

36 “Dauda kataghəran ndakwi, tədvd Shəddəkw Daadamazhigəl tagaatag taakiya,

“‘Am Yaazhigəl taa kə Yaazhigəlara,

Ndzandzəg tə dəvaa kaffara,

Bamma fantəraafəg kə tləghumahagh

da mazhangyil kə shəgahagha.’ ”

37 “Ba Dauda kataghəran ndakwi dāhadahəg kə iin də ‘Yaazhigəla’. Da nəg ndar kaci kə zər vak Daudi?” Cinngaraba nə uudah kə əlbəgən taggada nə Yesuna, kaa dlaig kə iitəra.

Yesu ard Lii tsagga adzahdzaha Muusa

38 Ma tsagaanaana, am Yesu, “Famfəg kə hənkal də lii tsaga adzahadzaha Musa, ar naa ba gwaiyav ma sədav dyakdyaka. Dlaa ar naa ba tagvətər nə uuss ma kasukwa.

39 Ar naa ba vələvtər nə dəga ndzəganah ndang ma guda dzəgwazhigəla, ard dəga ndzəgaan maraw vakka hwaḍaga.

40 Iitər nə lii za kadlanga ənghwasahi əmtsahara zalahaatəra. Dlaa ar dzəgwazhigəl tladda kiyava nəghəvtərnəghəgga. Da vələvtərvələg dləd ba vaivaiya.”

Ndzayau wagyigga

⁴¹ Cəhurga ma guda dzəgwazhigəla nə Yesu vaka cauwa ndzayau, vazza duuli ar diig nə uudah kə kwaḁatər ma dəga dəya ndzayau. Kyaləma yaa dadda hyahha bədyaka ar diigaan kə kwaḁ bədyaka.

⁴² Kaa sagau kə wagiggiin talaga, dəya kə kalami buwa, kwa dət bi nə palləraan dat kwaḁ biya.

⁴³ Kaa dāhgantdahəg nə Yesu kə mbərzahaana, amaa kə iitəra, “Ba jirjiira, wan tagkurtaga, kwabən aa diiga nə wagigən ma dəga dəya ndzayauna, juujig kə dəga kyalma uudah bədəma.

⁴⁴ Bədəmmaatər vələda bamma dyakəra dəgiti ar dəvakai nə iitəra, wagyigna, ma ndzəgana talagəraana vələdavələg kə dəgiti dəvakai nə iin bədəmma, baz dəgiti tsaghər nə iin tə vakaiya.”

13

Tagadatag nə Yesu kə əlbəg təghər kə dləga vəgya Daadamazhigəla

¹ Təduula Sagal nə Yesu ma vəgya Daadamazhigəla, am pal ma mbərzahaan taa kə iina, “Dadda tsagga dəgita, vazəg kə maandala akurahaan ard ndərgahaana, dəgaha jappəral!”

² Am Yesu taa kə iina, “Agha nəghəganəghəg kə maandala hənyahahaana? Da dlagav bədəmma. Da maay duwav nə akur aandzu pal təghər kə zəraabaan biya.”

Dlada Zəngngwa

³ Cihurgan nə Yesu tə Aghwa Zaitun kwar vazakav magyimagyi də Vəgya Daadamazhigəla, kaa ndavgarundavəg kə Bitrusa, Yakuba, Yuhwana, ard Andrawus ba daghuvaatər taakiya,

⁴ “Tagkəmnndtaga, da dzəgaar hər wanahaan kə dəgitahi? Au nə dəga sərgi da nəghəvaaka nə iin tə vakai akwama hərz sarta dzəgardzəgaani?”

⁵ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Famfəg kə hyəmiya, aa valkur dai nə uudah biya.

⁶ Uudah bədyak ar da sagau ma daagara, ar da taakiya, ‘Kai nə iina,’ ar da valtərda kə uudah bədyaka.

⁷ Akwama cinngamacinnga kə əlbəga ghwaava ard dlaghalgaana, gədzam biya. Barari da dzəgardzəg wanahaana, bəkvəkwaha ghaalaan ndakwani səghəv bi ndan biya.

⁸ Udaha kəssi tlərna, ar da dəgaradəg kə udaha kəssi tlərən də ghwaava, kwarga ar da 6a ghwaav də kwarga. Da gajagav nə haay vakavak shahshaha, da məng baz waiya. Bədəm wanahaana iin bi gyigyiya dladiin biya. Ba fəgarzhaana.

⁹ Famfəg kə hyimmi tə ghəraharuwa, adaba da langkurlang nə uuda damma guda shariya, da kalkuraaka nə uud ma guda dzahava Yahudaha. Da langkurlang nə uud da təvuukwa

tləvuukwaha ard tləkəsaha mbakyarvad də ɗaagara, am da tagəda kə shiid maraw təghər kəkai təvuukwatəra.

¹⁰ Lakuti sagau nə halavuwaana, barari tagəvtəra nə əlbəg maraw kə uudaha duni baɗəma.

¹¹ Ba kəlaa sarti viikurət nə uuda, akwama dakurdaadəg da vaka ta shariya, ndavambi kə dəgiti am da tag nə uuram biya. Ndzaa ba tagamtag kə dəgi da vəkur nə Daadamazhigəl ma kwahiin kə sarta, adaba kurambi wa taaghay biya, Shəɗəkwa Daadamazhigəla.

¹² Zəraaba da vəlda kə zəraabaan da tsəvana, daad dlaɓa da vəlda kə zəraana. Zarh dlaɓ ar da ciyarant kə yaatəra kwa da fəgara cəbəvtəra nə yaatəra.

¹³ Baɗəm nə uudaha ar da naakur bi mbakyarvad ɗaagar biya, Baɗəm nə daddakwa ghacaghacəg dat ghalaana, da katavva.”

Dlaɗa Ba Vaivaiya

¹⁴ “Akwama nəghamanaghəg kə dəgit dzah ma vəgya Daadamazhigəla, kwada fəgara uudah kə ɗuwa vakavakina, (Aa nəghaakanəghəg dadda karantəgaan taakiya) lii ma larda Yahudiya aa əmdərarəmdəreg dagat damma aghwaha.

¹⁵ Kwa tə ghəragud dlaɓa, aa səbbi saay samma hənyah da kəssa dəgit biya.”

¹⁶ Dadda kwama guh dlaɓa, aa səbi saasa hənyah da kəssa sədavan biya.

¹⁷ Dəga zhuwadaal kə ənghwasahi ənhuda ard lii də zər ma dlaaga ma kwanən kə sarta!

¹⁸ Dzəgwamdzəg kə zhigəl aa dzaarbi wanahaan kə dəgitah ma sarta viyakəsa biya.

¹⁹ Ma kwahiin kə sarta, da həɓav dlad ba vaivai kwa tapavənabi kə həɓgaan ciigət ma sarta kwa vəɗfya nə Daadamazhigəl kə duni biya, tangw damma kwanən kə sarta. Da maadlai gwiya dzəgardzəg hulfa kwan kə dlad ba dəm biya.

²⁰ Maa maay kwakyarvad gulghaniguləg nə Yaazhigəl kə həngahin biya, maa maay nə uuda dəgshigi da ngədləg biya. Mbakyarvad uudahaan dzərghaaka nə iina, kaa gulənaguləg kə iin kə həngaha.

²¹ “Ma kwahin kə sarta baɗəm daddakwa tagkur taakiya, ‘Vazəga, wai nə Kəristi vaakwana!’ bi, ‘Vazəg, wai nə iin vaakwaha!’ Haiyamant biya.

²² Adaba kəristiya fiidfiida ard tlayangaha fiidfiida ar da sagala, ar da ɓa dəga sərəga ard dəgaha jappərha, kiyava vala uudaha, akwama ɓagaɓaga, baz lii dzəravtəraakadzərga.

²³ Mbakyarvad kwaha famfəg kə hyəmiya! Tagankuratag kə dəgitah baɗəm bamma sarta.”

Saaya Zəra Uuda.

24 “Aiciya, ma kwahiin kə sarta, tēhala dladēn da sagauna,
 “‘Faci da ba niknikka.

Kyil dlaḅa da maay 6a parakrak biya.

25 Kwadladlah ar da bala saay ma ghərazhigəla.

Da gajagav nə dəgitahi dʸakdʸak tē zhigəla.’

26 “Tēhala kwaha da nəghəvanəghəg Zəra Uud saay ma
 akumba də ndzəda ard ndanggəra.

27 Tēhala kwaha da bəldi kə zərbələgahaan ar da dzahant kə
 lii dzərgahaaka nə iin sagatsəga, ard dagatdəga, ard dagaldəga
 ard saadəsəga, cigət tē ngyilla duniya dat ghaala zhigəla.

Tsag Təghər Kə Uufa Ghəgiva

28 “Tsagamtsag kə ndzəgana uufa ghəgiva. Akwama
 fəgharzhafəg nə dəvahaan kə 6a ndada, dlaḅa farzha kə da
 daala hyəmiya, səramasəreg taakiya hərz nə madara.

29 Bandkwah dlaḅ akwama nəghamanəghəg kwanahaan kə
 dəgitah dzəgaardzəga, səramasəreg taakiya hərz sarta, ba həf də
 ghaiya wakyagha.

30 Bak jiijiira wan tagkurtaga, uudaha kwanən kə zamana
 ar da maay əmtsəg biya, bamma dzəghardzəg wanahaan kə
 dəgitah badəmma.

31 Ghərazhigəla ard haaya ar da ghyənga, əlbəgara badəmma
 da maay ghyəng biya.

Maay Wa Sərgasəreg kə faci bi sarta biya

32 “Kwan kə faciya ard sarta Maay wa sərgasəreg biya,
 aandzu, zərbəlgahi ma ghərazhigəla, aandzu Zəriina, bamma
 Daad palla.

33 Famfəg kə hyəmiya, am bədləvəghana, adaba am sərga bi
 kə faciya ard sarti da dzəgaar wanən biya.

34 Band uudi kwa təghərdəga dagala, akwama duugharsdug
 kə hənyaha fətərdəm ma dəv kə əvahaana, ma kwaratər bad
 tləri da 6ag nə iina. Təhalakwaha tagar kə dadda uuffa hənyaha
 taakiya aa bədləvəbədłəga.

35 Mbakyarvad kwaha, ndzamandzəg ba bədləbədlana,
 adaba am sərgabi kə sarti da saas daddahənyah biya, ma da
 saa dəghwaasa, ma mahudə vədḁa, bi sarta wiiga ghwatəkala,
 bi dlakadur ba wurra.

36 Aa da tləkuraabi gahragw am hənahaar biya.

37 Dəginən ən tagkur naina, ən tagtər kə uudah bəḁma,
 ‘Ndzamandzəg ba bədləbədlana!’ ”

14

Diyaradīg nə tləvuukwah kə Sawariya Tsa Yesu

1 Təmmaa ba həng bu kə Hwadaga Haarakəssa Dzava
 Hənyaha ard Hwadaga Haarakəssa Bruudi Kwəl Yista, kaa gata

đuula viiya Yesu kə maalah ma zhiilakəsuufah ard lii tsaga adzahadzaha Musa də gəlgəla, kiyava tsəgaan kə iitəra.

² Ar taakiya, “Aa ɓagavbi daghuvala hwaɗagga haarakəs biya, adaba aa da ciyarantbi nə uudah kə uushav biya.”

Diyavarəmdüig nə walla tərshin kə Yesu ma Bitani

³ Ma sartən ndza ma Bitani nə Yesu, za kaf ma wəgya Siman kwa njikən vəcca, kaa saas kə uussiin də mərta wala tərshan reghareghaan kwa ba pir ganaan ɓagava də nardi, cəɓnan dīyarəm kə iin ma ghəra.

⁴ Kaa Badza ərvif kə uudahi ndzar vaakwahiina, am nə iitər ma taatakaatəra, “Aa badzəvda kiyavau wallən tərshin əndkwani?”

⁵ Akwmaa vələvət nə iina, maa tlavkənatləg nə kwaɓa bariyam kwa juujig kə dəga viig palla, maa velvtər kwaɓiin kə talagaha!” Kaa caagyi kə iitər təghər kə uusiin ba vaivaiya.

⁶ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Duwamarsɗuugga. Am gargya kiyavauwi? Abi, dəgit maraw waa ɓagwi nə iina.

⁷ Ba kəlaahənga am ba əmtad də talagaha. Mam naagaan am ɓagtəraaɓag kə hərər aandzu ba hərə, adaba kaiya ən maay kəlaahəng əmtad də kuram biya.

⁸ ɓagaɓag kə kəlaa ndzədaana. Daighwaadaig nə iin kə walla tərshən tə vəghaar lakuti kə da həɗakai kə uuda.

⁹ Bak jiiirjiira wan tagkurtagga, badəm vakavaki da tagav nə əlbəg marawən ma duniya, da dzamav nə uussən kwakyarvad dəgiti aɓaga nə iina.”

Haighanthaig nə Yahud kə vəlla Yesu

¹⁰ Təhalakwaha, kaa dagau kə Yahuda Iskariyoti pal ma mbərzah kəlawə tar buna davak maalah ma zhiilakəsuufah kiyava vəltəru Yesu.

¹¹ Cinngaraba nə iitər əndkwana, kaa dlaig kə iitər ba vaivaiya, dlaɓa ar tara kə langiya vəlgar kwaɓa. Kaa fəgarzhafəg kə Yahud kə gata ɗuula vəlgaana.

Kaffa Hwaɗaga Haarakəssa Dzavgaara Hənyaha

¹² Daavala faciya zəngwa hwaɗagga haarakəssa bruudi kwal yista, kaa harra mbaklaka kə iitər bandkwa narət nə daadi-jahaatər kə ɓagaan kiyava hwaɗaga haarakəssa dzavgaara hənyaha, kaa ndavgarundavəg nə mbərzahaan kə Yesu taakiya, “Vaakwar wa magha naagnəng ma kəmnda ɓadləkana kə vaki agha da zəg nəng kə haarakəssa dzavgaara hənyahi?”

¹³ Kaa ɓəlgantɓəlg kə iin kə mbərzahaan buwa, amaa taa kə iitəra, “Damdəg damma huɗakəssa. Am da nəghəganəghəg kə uudan də təfuwa yuwa. Gatamarsgatəga.

¹⁴ Aandzu kwar kə hənyah wa dəgaa nə iina, am tagar kə dadda hənyahiin taakiya, ‘Dadda tsaga dəgit wa ndava taaki

mər nə gudi ən da zəg nai ard mbərzahar kə kaffa Hwadaga Haarakəssa Dzavgaara Hənyahi?”

15 Da markurdamarəg nə iin kə maandala gud təghər kə guda sharaw kwa ɓadlavəna mbakyarvad haarakəssiina. Am da ɓadlkiyamna vaakwah kə dəgzəga.”

16 Kaa dagal kə mbərzahaan damma hudakəssa, tlararatlɛg kə dɛgitah bandkwa tagatər Yesu. Kaa ɓadlənə kə iitər kə dəgzəga Hwadagga Haarakəssa Dzavgaara Hənyaha.

17 Bagaa ba hwaasa, kaa saas kə Yesu ard mbərzahaan kəlawə tar buwa da hənyahiina.

18 Ar təghərdəgga za kaffa, kaa am Yesuwa, “Bak jiiirjiira wan tagkurtaga, pal makuram da vɛlkwavɛlga, kwa bandakwan za kaf əmtad də kaiya.”

19 Cinngarubi nə mbərzahaan kə əmtakəra əlbəgən biya, kaa ba ndavəg kə iitər ba da pallapalla, “Kai nii?”

20 Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Pal ma kuram kəlawə tar buwna, kwa kəm zəg nəmnd kaf ma kuu palla.

21 Da əmtsəg nə Zəra Uuda, bandkwa vindava təghər kə iina. Da dəga zhuwadaal kə daddkwa da vɛlla Zəra Uuda! Nguləm maa yaavabi vaani.”

Jibiya Yaazhigəla

22 Ar təghərdəgga za kaffa, kaa kəsəgankəsəg nə Yesu kə bruudiya, tagar kə uus kə Daadamazhigəla, lahənan vɛltər kə mbərzahaana, amaa, “Cauwamcauga, kwana iin nə vəghara.”

23 Təhala kwan dlaɓa, kəsant kə iin kə kuwa yuwa inabi, tagar kə uus kə Daadamazhigəla, vɛltəra. Kaa həɓguhəɓəg kə iitər ɓadəmmaatəra.

24 Aiyama taa kə iitəra, “Kwana iin nə avəzara. Avəza rəgha langiya. Kwa da dəyav dagal mbakyarvad uudah ɓadyaka.

25 Bak jiiir wan tagkurtaga, ən maadlai da həɓɓa yuwa inabi biya, bamma daghuvali ən da həɓɓəg nai kwatlərən kə daalaan ma tləkəssa Daadamazhigəla.”

26 Bəlaraa ba nə iitər kə əngsa, təhala kwaha kaa dagal kə iitər dat Gaval kwa də Uufaha Zaituna.

Da Balla Gajawa Sərgai Kə Yesu Nə Bitrusa

27 Am Yesu taa kə mbərzahaana, “Bəɗəmmaruw am da əmndərga am da ɗuukwaɗuuga, bandkwa vindava taakiya,

‘Ən da tsəggaan kə dadda piigga, dlaɓa ar da tadagal nə tuughwaha.’

28 “Təhala ciigar ma gətlaha, ən da dəgaa nai zəngw təghər kəskuram damma Galili.”

29 Aiyam Bitrus taa kə iina, “Aandzu ar əmndəra ɓadəm ar ɗuukəssa, ən da ɗuukəs bi nai biya.”

30 Am nə Yesu taa kə Bitrus, “Bak jiiirjiir wan tagaktaga, haniina, lakuti wiig kə ghwatəkal shəg bu ma huuda vəddə, aghada ɓaggaan kə agajawa sərkwabi shəg həkərda.”

31 Kaa ba gwaigarsgwaig kə Bitrus ba vaivai taakiya, “Aandzu da tsəkwatsəg nə uud əmtad də kəgha, ən maay da ɓala gajawa sərak bi ba dəm biya.” Badəmaatər tagar band kwaha.

Dzəgwadzəgw nə Yesu kə zhiḡəl ma Getsemani

32 Kaa dagal kə iitər da vakavakin kwa dāhav də Getsemani, aiyam nə Yesu taa kə mbərzahaana, “Ndzamandzəg vaakwana. Ən dagal da dzəgwazhiḡəla.”

33 Kaa dagal kə iin əmtad də Bitrusa, ard Yakuba, ard Yuhwana. Təhalakwaha kaa mbəkənmbəg nə dladən da həbḡəg nə iin ba vaivaiya, dlaḡa tsəgharatsəg kə vəgha.

34 Aiyama taa kə iitəra, “Shifəgara həḡḡa dladə ba vaivaiya bandgi na tsəkwatsəgga. Ndzamadzəg vaakwana, famfəg kə hyəmiya, uufamuufəgga.”

35 Gavət ba nə iin da təvuukw hədīikənan, kəlla kə ghunji tə haiya, Kaa dzəgwazhiḡəl taaki akwama ɓagaḡaga, maa kəsvaaran nə dladna.

36 Amaa, “Abba, Daada, aandzu kwar kə dəgita ɓagaḡag vakagha. Kəswaarakəssəg kə kuwa dladna. Bakəvakwaha, ɓag kə dəgiti agha naag nənga, dəgiti ən naag nai biya.”

37 Sagha ba nə iina, kaa tlətəraatləg kə iin kə mbərzahaan hənahaara, amaa taa kə Bitrusa, “Bitrus, agha hənahaara? Mbats agha dzəgwanti kə fahyəmi aandzu dəga aw pall biya?

38 Famfəg kə hyəmiya, am dzəgwan kə zhiḡəla haik kə mbədəg kəsoram təduula fəshəga. Bak jiijiira, naagħantnaag nə shədəkwa, vəgh wa maay ndzəd biya.”

39 Kaa gwiya dagal kə iin da dzəgwazhiḡəla, gwayaars bak kwahiin kə dzəgwazhiḡəla.

40 Gwiyaḡhəra ba nə iin saassa, tlətəraa ba hənahaara mbak-yarvad haar ma gyiyaatər ba vaivaiya. Pəletərvapeləg nə dəgiti ar da tagar nə iitəra.

41 Gwiya ba nə iin da vakaatər kə dəga həkərda, amaa taa kə iitəra, “Gwaastən am ba ndzəggaan hənahaar am dəya kudəgga? Atlanama! Wa ɓagaḡag sarta kwada vələv Zəra Uud damma dən kə yaa dadda haipaha.

42 Ciyamciiga, jiiyam dagala! Wa səghəvsəg daddakwa da vələ kaiya!”

Viyavətviiḡ nə Yesu

43 Ba ndzəggaan Yesu ba taa ḡhaiya, kaa sagau kə Yahud pal ma mbərzahaan kəlawar tar buwna, sarəv əmtad də uudah ba dyaaka də katsakarah ard zadah vakaatəra, ɓəlatərət nə

maalah ma zhiilakəsüufaha, ard lii tsaga adzahadzaha Muusa, ard tləvuukwaha.

⁴⁴ Tagatəratag nə Yahud kə duuli da vələg nə iin kə Yesu, amaa, “Daddakwa ən da bərhuug naiya, iin nə uud nə iina. Viyamətviiga, langamlanga, həkyamnahəkyig ba marawa.”

⁴⁵ Bad dagauwa Yahud wah da vak Yesu, amaa taa kə iina, “Dadda tsagadəgit!” Kaa bərhugaan kə iina.

⁴⁶ Kaa viigətviig kə uudahiin kə Yesu, ar həkinan ba marawa.

⁴⁷ Kaa təddatədəg nə pal ma mbərzaha Yesu kwandza ghacəga təvəgh kə iina, kə katsakaraana, ghudarda kə hyəmi kə kwatənah maala zhillakəsüufa.

⁴⁸ Am Yesu taa kə iitəra, “Amaa sagal də katsakarah ard zadah sa viiya kai bandgi ən dadda zaa duula?”

⁴⁹ Ba kələhənga ən ba əmtaaf də kuram ma gaagazaiya vəgya Daadamazhigəl ən tsagadigita, viiyamkwa biya. Barari righəvant nə dəgiti vindava ma kakada Daadamazhigəla.”

⁵⁰ Təhalakwaha badəm mbərzahaan duwarəsduga, əmndraraəmdrəga.

⁵¹ Ndza məng nə daala zəriin gata Yesu təhala, maay nə sədav tə vəghaan biya, ba nuura kalti. Naha viiyarviig nə uudaha,

⁵² Kaa dugarəsdug kə sədavan ma dəvaatəra, kaa əmdəradagal bad suuha.

Yesu Təvuukwa Gyidya Maalaha

⁵³ Kaa lanngaan kə iitər kə Yesu da vəgya maal batingting ma zhiilakəsüufa, kaa dzahvətdzahəg kə maaləh ma zhiilakəsüufaha, ard tləvuukwaha, ard lii tsaga adzahadzaha Musa da vaakwahiina.

⁵⁴ Kaa gatəgaan kə Bitrus kə Yesu təhal təhala, ba bətky tagwavaatəra. Gatəgharsgatəg ba tangw damma huda gaagazaiya vəgya zhillakəsüuf ba tingtinga. Cəhura kə iin əmtaaf də lii uuffa hənyaha, diira kaara.

⁵⁵ Gatargatəg nə maalaha ma zhillakəsüufaha ard gyida maaləh badəm kə dəgiti maraa da tləkəna nə iitər kə shiid təghər kə Yesu taakiya, ɓagaɓag kə haipa kiyava tsəgaan kə iitəra, bakəvakwaha, viiyarəti də haip biya.

⁵⁶ Ghwadararsghwadəg nə uudah ba dyak kə fiid kə Yesu, bakəvakwaha ndzaabi ghaiyatər tə dəgit pal biya.

⁵⁷ Təhalakwaha kaa gwiya ciig kə kyələm uudaha, ar ghwudars kə fiid kə Yesu taakiya,

⁵⁸ “Cinngamndacinng tagadatag taakiya, ‘Ən dlagnadlag kə vəgya Daadamazhigələn kwa ndərarən nə uudaha, ən ndərant kwatlərən bamma həng həkərda, kwa ndərg uud biya.’ ”

⁵⁹ Bakəvakwah əlbəghaatər ndzaabi tə dəgit pal biya.

⁶⁰ Kaa ciig kə maal batinting ma zhillakəsüufah ghacan mataatakatəra, kaa ndavəgarundavəg kə iin kə Yesu, amaa,

“Agha maay də əlbəg biya? Əlbəgahaan aa tagav təghər kəskəgh nəm?”

⁶¹ Bakəvakwaha mbədabi nə Yesu kə ghaiyan biya, ndza kə iin ba dəwa. Kaa gwiya ndavgarundavəg kə maal batingting ma zhillakəsüuf taakiya, “Kəgh haa nə Kəristi, Zəra Daddakwa də barkna?”

⁶² Ngwangw nə Yesu taakiya, “Aana ba kaiya. Am da nəghanəghəg kə Zəra Uuda ndzəgan tə dəvaa kaffa Daadamazhigəl əmkyadaka, dlaḅa da saay ma akumba zhiḡəla.”

⁶³ Kaa tahnatahəg kə maal batingting ma zhillakəsüuf kə sədavahaana, amaa, “Kwar kə shiid dlaḅ wa kiyam naag nə miyami?”

⁶⁴ Cinngamacing dlaḅa ghərararu kə badza ḁaaga Daadamazhigəl aa tag nə iina! Auwam nə urami?” Kaa ghudgardaghud nə uudahi ndzar vaakwahiin bəḁəm kə shariya taakiya aa tsəvatsəgga.

⁶⁵ Kaa fəgarzhafəg nə kyaləmah kə tafgarəv ashavaiya, ar mbuusaaraka kə gyiia, dlaḅa ar dlagharaa kə tsəgga, am nə iitər taa kə iina, “Tagga kə daddakwa tsakəgha!” Lii uuffa wakyagh dlaḅa ndakwani kaa kalgaan kə iitəra.

Balaabaləg nə Bitrus kə agajawa sərgabi kə Yesu biya

⁶⁶ Ndza mangyila gaagazaiya hənyaha nə Bitrusa, kaa sagau kə dəghwiin pal ma kwatnaha maal batingting ma zhiilakəsüuf da vaakwahiina.

⁶⁷ Nəgha ba nə iin kə Bitrus ḁiira kaara, kaa vazəgaan kə iin ba marawa, amaa taa kə iina, “Kəgh ndakwi agha əmtad də Yesu zhill Nazareta!”

⁶⁸ Kaa ḡalla gajau kə Bitrusa, amaa, “Ən sərgabi var kə dəgiti agha tag nəng biya. Nəghanaakabi ba lingiling biya!” Tagada ba nə iin kə kwaha, Kaa ciya dagal kə iin damma bərcama hənyahiina, kaa wiig kə ghwatkala təhala kwaha.

⁶⁹ Gwiiya nəgha ba nə dəghwən kə Bitrus vaakwaha, kaa tagatərtag kə iin kə lii ghacəga vaakwahiina, “Kwan ndakwani pal ghəravaan ma iitəra.”

⁷⁰ Kaa gwiiya ḡalla gajau kə Bitrus dlaḅa. Təhala zəlam həḁiikənana, aiyam lii ghacəga təvəgh kə Bitrus taa kə iina, “Bak jiijiira agha pal nəng yan miitəra. Adaba agha zhiil Galili nə ghəravagha.”

⁷¹ Kaa fəgarzhafəg kə Bitrus ḁaava ghəraana, dlaḅa kaa tlafa ghəran baz ndaha wadəg təvukwatər taakiya. “Ən sərgai var kə uudanən am tag nə uuram kə əlbəg təghərən biya.”

⁷² Batwatswatsəra kaa wiig kə ghwatəkala kə dəga buwa. Kaa dzamnadzaməg nə Bitrus kə əlbəgi taghar nə Yesu taakiya, “Lakwti wiig nə ghwatəkala shig buwa, agha da

balløgaan kə agajauwa sərkwabi shig həkərd biya.” Dzamghana ba nə iin kwan kə əlbəga. Kaa bəlaru kə iin kə tuuga.

15

Yesu təvuukwa Bilatus

¹ Dlakadur bawura, kaa dīya sawari kə maalaha zhiil kəsauufaha, ard tləvuukwah ard lii tsaga adzahadzaha Musa, ard dzahava lii ma gyid bədəmma. Kaa ngwadənangwadəg kə iitər kə Yesu, ar langda da təvuukwa Bilatusa, ar fardəm ma dəva.

² Kaa ndavgaruundavəg nə Bilatus kə Yesu taakiya, “Kəgh tləkəssa Yahudaha?”

Ngwugharangug Yesu amaa, “Aana, bandkwa tagəda nənga.”

³ Kaa ghwadgarəva əlbəgah ba dyak nə maalaha zhiila kəsauufaha.

⁴ Kaa gwiya ndavgaruundavəg nə Bilatus taakiya, “Agha maay mbəda ghai biya? Cinng kə dəgitahi ar tag nə iitər təghər kəskəgh ba dyaka.”

⁵ Gwastəna, mbədabi Yesu kə ghaiyan biya, kwana vəlgharvələg kə Bilatus kə dəga jappər.

Ghudavardaghudəg nə shariya əmtsəg kə Yesu

⁶ Dəgiti nət tləkəs kə bəgaan sarta hwadəga iin taakiya, bəlarə kə uud palla kwa ghalga nə uudah sagal ma guda bərfina.

⁷ Məng nə uuda nə iin daagaan Barabbas kwa bəlaavdəm ma guda bərfina, əmtəd də lii dzagwara dlagwam kwa tsara uuda ma sartən ciyit nə dlagwaməna.

⁸ Kaa sagau kə dzahava dlamakəlaaw da ghala Bilatus maa bagtəra kə dəgiti nət nə iina kə bəgaana.

⁹ Ngwatərangug nə Bilatus amaa, “Am naagaan ən bəlkuənəs kə tləkəssa Yahudaha?”

¹⁰ Adaba nəghaakanəghəg nə Bilatus taakiya, ba shiləg wa fatəra maalah zhiilakəsauufah kə vəlla Yesu damma dəvaana

¹¹ Maalaha zhiilakəsauufah wa shaharant uudah kə taakiya aa bəlkuəndarsbələg nə uud kə Barabaas təghər kə Yesu.

¹² Kaa ndavtərundavəg nə Bilatus taakiya, “Au kaci wanda bag nai də kwam daag nə uuram də tləkəssa Yahudahni?”

¹³ Ar dəyaru kə iitər kə cau ar taakiya, “Aa hərtəvəthərtəgga!”

¹⁴ Aiyam nə Bilatus taa kə iitəra, “Mbakyauwi? Au nə haipaani?”

Ar gwiya dzəgant kə kungy ar taakiya, “Aa hərtəvəthərtəgga!”

¹⁵ Naagaan tsau nə Bilatus həngtərna kə ərvidmahudaatəra, bəltərnəs kə Barabaas. Təhalakwa fəgharaa nə iin kə uudah kə dlaghgaru kii6 kə Yesu, kaa vəltər kə iin kiyava hərtəgga.

Nenerneneg Tlaujah Kə Yesu

¹⁶ Kaa dadəg nə tlaujah kə Yesu damma gaagazaiya vəgya gumna. Ar dzahant kə tlaujah badəmma.

¹⁷ Ar tsəgwardəm kə sədav kyang hulfa dəga tləkəssaha, dlaḅa ar ḅagara kə dzakwa takka, ar fardəm ma ghəra.

¹⁸ Ar farzha kə tagar uus taakiya, “Kəm ma barkagh tləkəssa Yahudaha!”

¹⁹ Kaa kalgaan kə iitər də zad ma ghəra, ar tafarəva kə ashavaiya. Təhalakwaha ar kəlla kə ghunj təvuukwana am nə iitəra ar fəgaaradfəga.

²⁰ Ghyəngara ba nə iitər kə nenegaana, ar sədarda kə sədava tləksəna, ar tsagwdəm ma sədavahaana. Təhalakwaha ar langda dagal da gyəmal kiyava hərtəgaana.

Hərtavəthətəg nə Yesu

²¹ Ar təghərdəga dagala, kaa nəghəganəghəg kə iitər kə uuda nə iin ghwudadagal, kwa dəhav də Siman, zhiila Sayirina, daddaatər kə Alekzanda ard Rufus, saas ma gədzər kəssa, ar faraa bad ndzəd kə kəssa tlaḅa hərtə Yesu.

²² Ar langda kə Yesu da vakavakiin kwa dəhav də Golgata, (dəgiti tuuk vakai nə iina “Vakka kuwa ghəra”).

²³ Vəlarar vaakwahiin nə iitər kə yuwa innabi laḅalaḅan də mur*, luwa kə həḅgaana.

²⁴ Ar hərtəta. Ar tagwna dlaḅ kə sədavahaan ma taatakaatəra, kaa tsa tsats kə iitər təghər kiyava vaza dəgiti aa tləkəna aandzu waratəra.

²⁵ Hərtarət ma sarta vaslambada dlakadura.

²⁶ Ar vinda tə tlaḅa hərtəg kə əlbəgi ghwudararva nə iitər taakiya, “TLƏKƏSSA YAHUDAHA.”

²⁷ Ar hərtət kə gəlah buwa əmtəd də iina, pal tə dəvaa kafaana, pal dlaḅ tə dəvaa ghyəḅḅaana. [

²⁸ Kwan iin nə righəgga tlayangər kwa tagaa taakiya, “Kədlavəna ma lii haipaha.”†]

²⁹ Uudahi ghudadagal ar tagar əlbəga nenega, ar gajaga ghər ar taakiya, “Caa! Kəghi agha dlagənadlag kə vəgya Daadamazhigəla, dlaḅa agha da gwiya ndərant bamma həng həkərda,

³⁰ katəg ci kə ghəragha, agha sii bi dlaḅ tə tlaḅa hərtəg biya!”

³¹ Bandkwah dlaḅ nə maalah ma zhiiləkəsauufah ard lii tsaga adzahadzaha Musa, kaa nenegaan kə iitər ma taatakaatər ar taakiya, “Katəghankatəg kə kyaləma, pilgharvaapiləg kata ghəraana!

³² Aa sasio ci ndan Kəristi tləkəssa Isra'ilən ndakwan tə tlaḅa hərtəgəna, kiyava nəghəganəghəg kəkəkəmd kəm fədghərətal!”

* **15:23** Mur laḅalaḅan də yuwa inabi, vəlvar kə daddakwa hərtəvət də hərtəg kiyava kəhyəgarna dladə. † **15:28** Kyaləma vindəgahi ndza wura, ar maay də kwanən kə aay biya.

Baz gəlahən hərtavət əmtəd də iinən ndakwani kaa taa əlbəgahi ghwadghwad kə iitər tə iina.

Əmtsəga Yesu

³³ Bad vacci təghəra, kaa hədgarduhədəg nə gurtl kə lard badəma, tangw damma həkərda hwaasa.

³⁴ Təhalakwaha, sarta həkərda hwaasa, kaa dzagantdzəg nə Yesu kə kuungy bad halavuwa ndzədaan, amaa, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” Iin taakiya, “Daadamazhigəl Daadamazhigəla, agha fiikwada daəawi?”

³⁵ Cinngara ba nə lii ghaciga vaakwahiin kwaha, aiyam nə iitəra, “Wai nə iin dəa tlaiyang Iliya.”

³⁶ Kaa əmdərəg kə palləraatəra, rəmda kə abarabar də yuwa inabi kwarekreka tə zadda, vəlar kə Yesu kiyava həbəəga, aiyama, “Vazyamvazəg ndana! Mbatak da sagau nə tlayang Iliya da sii də vakaiya.”

³⁷ Kaa dzəgantdzəg Yesu kə kungy bad halavuuwa ndzədaana, təhalakwaha, kaa dīya shifəgga halavuuwana, əmtsana.

³⁸ Kaa təhgəmtəhəg kə bəlyabəlyə Vəgya Daadamaazhigəl hutsəg buwa ciigət ma ghəraan tangw damma suhwaana.

³⁹ Nəgha ban nə tlaujin ndza ghaciga təvuukwa Yesu kə duuli əmtsə nə iina, aiyama, “Ba pakat uudanən Zəra Daadamazhigəla!”

⁴⁰ Kyalma ənghwasaha, ghaccara ba ndzadəda ar vazəggaana. Ma iitəra məng Maryam Magadala, ard Maryam babba Yakub kudərkudəra ard Isuvuwa, ard Salomi.

⁴¹ Gatarars ciigət sagat ma Galili nə ənghwasahaan ar ba məlgaruməlga. Dləba bədyak nə kyaləma ənghwasah kwa darət əmtəd də iin ma Wurshalim ndakwi ndzar ba vaakwaha.

Hədə Yesu

⁴² Dəm ba faciya hwaasa, kaa bədlav kə uudaha, adaba dlakaduraan Faciya Ngiiga.

⁴³ Kaa sagal kə uuda nə iin ma Arimatiya daagaan Isuvuwa. Pall ma gyidya lii maalmala nə iina, dləba fəvaarafəga, kwa pakka saaya tləkkəssəra Daadamazhigəla. Shughanashug kə gyi da vak Bilatus, da ghala ma vəlar nə tləwa vəgha Yesu.

⁴⁴ Cinngəha ba nə Bilatus taakiya əmtsəəmtsəg nə Yesu, vəlgharvələg kə dəga ajappəra. Dahant kə iin kə maala tlaujiin ndavaru taakiya bak jirjiira ha əmtsəəmtsəg nə Yesu.

⁴⁵ Cinngəha ba nə iin vak maala tlaujin taakiya band kwaha, kaa vəlar kə iin kə Isuvu kə tləwa vəgha Yesu.

⁴⁶ Kaa səgwdaasəgw nə Isuvu kə kəlpakana, səddi kə iin kə tləwa Yesu tə tləba hərtəgga, fədant ma kəlpakana, fədəm kə iin ma gətł kwa kwadava ma kura. Təhala kwaha, hutambardi kə akura hədardu kə iin kə ghaiyan də vakaiya.

⁴⁷ Nəghəranəghəg nə Maryamu Magadala ard Maryamu babba Isuvu kə vakavaki fava də tləwa vəgha Yesu.

16

Ciiga Yesu Ma Gətlaha

¹ Dal ba faciya ngiigga, kaa səgwasəgw kə Maryam Magadala, ard Maryam babba Yakub, ard Salomi kə tərshan kiyava dzuupəg tə tləwa Yesu.

² Davala faciya zəngw ma maaka, kaa dagal kə iitər damma gətlah ba dlakaduur wur kəssa.

³ Təghərdəgga dagala, am nə iitər mataatakaatəra, “War wada tləkkiamarwatləg kə akuriin tuuk kə ghaiya gətli?”

⁴ Daragha ba nə iitər da vaakwahiina, dzəgarant ba nə iitər kə ghəraatəra, kaa nəghəganəgh kə iitər mbats tləgavarwatləg nə akuriin dagala. Akuriin ndza maanda.

⁵ Daragha ba nə iitər damma gətliina, kaa nəghəgaanəghəg kə iitər kə daala zər tsagwatsagwan ma sədav madəkwa cəhurga tə ghyaba dəvaakaffa, kaa gədzəgətgədzəg kə iitəra.

⁶ Am daala zərən taa kə iitəra, “Bagambi kə ajappər biya. Am gata Yesu uuda nazare kwa hərtavətəna? Abi, ciyitciiga. Maay vaakwan biya. Wan vakavaki həngavna nə iina.

⁷ Damdəga, am tagar kə mbərzahaana, ard Bitrus, taakiya da dəga nə iin təghər kə iitər damma Galili, ar da nəghəga vaakwah nə iitər bandkwa tagatər nə iina.”

⁸ Kaa əmndəra saggal kə ənghwasahahaana, ar 6a jappər dla6a təg nə vəghatəra. Tagararbi aandzu ndəwar kə əlbəg biya, adaba gədzarətgədzəgga.

Maradamarəg Yesu Kə Ghəraan Vak Maryama

[
⁹ Ciyit ba nə Yesu ma gətlah dlakadur ba wur davala faciya zəngw ma maaka, marda kə ghəraan ba zəngw vak Maryamu Magadala, kwa lagwgharda nə iin kə shatanah uudiif ma vəghaana.

¹⁰ Kaa daas kə iin tagtər kə uudahi ndzar əmtad ba bawur də iina, lii taa dzəgwagha ar tuuga.

¹¹ Cinngaraba nə iitər taakiya də shifəg nə Yesu, dla6a nəghəghanəghəg nə Maryama kə iina, fardghərət biya.

Maradamarəg nə Yesu Kə Ghəran Vak Mbərzah Buwa

¹² Təhalakwaha, kaa mbədvəghambədəg nə ndzəgana vəgha Yesu, kaa mardamarəg kə ghəraan vak mbərzah buwa masarta kwa ndzar tə duula dagal damma gədzərkəsa.

¹³ Kaa gwiyaadaas kə lii buna ar tagar kə kyalmaaha, bakəvakwaha larwaləg kə fadəghər tə əlbəgiina.

Tləri Vəlatər nə Yesu Kə Mbərzahaana

¹⁴ Təhalakwaha, kaa mardamarəg nə Yesu kə ghəran vak kəlawə təmkikən ma sarta kwa ndzar za kaffa. Kaa cagtəraacag kə iin kə gyi təghər kə maira fadghəraatəra ard dəkdəka ghəraatəra, adaba fadghərətbi də lii nəgharanəghəg təhala ci-igaa biya.

¹⁵ Amaa taa kə iitər dlaḅa, “Damdəg damma duni badəmma, tagamtərtag kə əlbəg maraw kə uudah dəshiga.

¹⁶ Badəm daddakwa fadghərətḟəga, dlaḅa ḅagvara nə tsu-ufəgga, da tləkkənətləg kə katəgga. Badəm daddakwa fadghərət biya da vələvtər dlaḅa.

¹⁷ Wan nə dəgiti da ḅag lii gata kaiya kiyava marra fadəghərətəra. Ar da lagwan kə shatanah ma ḁaagara, ar da tagaan dlaḅa kə əlbəg də ḁaala ghaiyaha.

¹⁸ Ar da kəssəggaan kə ghavalah də dəvahaatəra. Ma həḅaruhəḅəg kə gurra, maay nə dəgiti da ḅagtər nə iin biya. Ar da ḟəgaan dlaḅa kə dəvahaatər tə lii yangbiya, ar da mbəgga.”

Kəssavankəsəg nə Yesu dagat damma Ghərazhigəla

¹⁹ Təhala kwa tagatəra nə Yaazhigəl Yesu kə kwanən kə əlbəga, kaa kəsvantkəsəg dəvdət damma ghərazhigəla, ndza kə iin tə dəvaa kaffa Daadamazhigəla.

²⁰ Kaa dagal kə mbərzahaana, kaa taa əlbəg maraw kə iitər aandzu takwara. Bagaḅag nə Yaazhigəl kə tlər əmtad də iitəra, dlaḅa mara jiira əlbəgahatər tədvaḁ dəgaha sərgah kwa vəlla jappər fatəraa nə iin kə ḅaggaan əmtad də əlbəghiina.]

1CO

Taa uussa

¹ Bulus wa dahavant kiyava nɛg kɛ zɛr bɛlga Yesu Kɛristi dɛ naaga Daadamazhigɛl, ard zɛraabamiyam sastanis.

² Da vak uudaha Daadamazhigɛl kwar ma kurinti, ard da vak lii dahavtɛrant kɛ gata Kɛristi Yesu, ɛmtad dɛ lii aandzu ta kwara kwar dzugazhɛgɛla ma daaga yesu tlɛkatɛga yaazhigɛlamiyama, baz yaazhɛgilatɛra ard kɛmyam badɛmma.

³ Hɛrɛrra ard gabɛr vak Daadamazhigɛl Daadamiyam ard Yaazhigɛl Yesu Kɛristi da vakaruwa.

Tagghartag nɛ Bulus kɛ uus kɛ Daadamazhigɛla

⁴ Ɛn tagar uus kɛ Daadamazhigɛl ba kɛla hɛng kwakyarvad kuurama, adabad hɛrɛr vɛlakur nɛ iin tɛdvad Yesu Kɛristi.

⁵ Adaba tɛdvad iina, vɛlakurvɛlɛg nɛ uud kɛ hyahhɛr aandzu takwar kɛ gyaba, tɛdɛvad taa ghaiya ard sɛgasɛrgɛr badɛmma.

⁶ Bandkwa haiyavant nɛ shiidamnd tɛghɛr Kɛristi mataatakaruwa.

⁷ Mbakyarvad kwaha maay nɛ dɛgiti vɛlakurbi nɛ Daadamazhigɛl tɛdvad shɛkwan biya, bandkwam fa gyi nɛ uuram am paka saaya Yaazhigɛlamiyam Yesu Kɛristi.

⁸ Da fɛkurnaafɛg nɛ Yaazhigɛl kɛ ndzɛda tangw dat ghaala shifɛgaruwa, adaba am da nal kɛ lii maay dɛ haip ma sartɛn da saay nɛ Yaazhigɛl Kɛristi.

⁹ Daadamazhigɛl kwa daahakurɛt da ba hudir ɛmtad dɛ Zɛran Yesu Kɛristi Yaazhigɛlamiyama, uuda jiiirjiiir nɛ iina.

Tagwazhatagwazha ma lii gatɛga

¹⁰ Ɛn ghaalakuram zaarabahara, mbakyarvad daaga Yaazhigɛl Yesu Kɛristi, haiyamanthaig dɛ zaraabaharuwa, aandz maay nɛ tagwazhatagwazh ma taatakaru biya, am dzant kɛ ghɛraru vak palla, dzamaghɛraru ndakwi vak palla.

¹¹ Zaraabahara, adaba taghwatag nɛ lii ma hɛnyaha kuluwi taakiya, mɛng nɛ mbadaghai ma taatakaruwa.

¹² Dɛgiti ɛn tlɛtlɛg nai, iin taakiya, ma kwararuwa taa dɛgaan shahha, kwan taakiya, “Ɛn dɛga Bulus naiya,” kwan taakiya, “Ɛn dɛga Afulus naiya,” kwan taakiya “Ɛn dɛga Kɛristi naiya

¹³ Mbats tagwavɛmtagw nɛ tlɛkatɛg shahshaha? Ɛmtsɛmtsɛg Bulus tɛ tlɛba hɛrtɛg kwakyarvad kuurama? Nii bɛga kuura dɛ daaga Bulus ha nɛ-uud kɛ tsufɛgi?

¹⁴ Ɛn tagar uus kɛ Daadamazhigɛl baganarai aandzu war makuuram kɛ tsufɛg biya, ba kiribus ard gayus.

15 Mbakyarvad kwaha maiy watag da tag takiya bagakuura da daagar na uud ka tsuufeg biya.

16 Dzamanadзамәga baganara bag dlab ka yaha istafanus ka tsuufega, ma juujeg ba ka yaha Istafanusa maay na uudahii tlar bagantera naiy biya.

17 Belakutbi na yesu mbakyarvad tsuufeg biya, belakut mbakyarvad taa albeg marawa, dlab da dabariya uuda deg shig biya. Adaba aada pelwai na neghagga ndangngera emtsaga yesu ta tlaa harteg biya.

Tlakataga ndzoda Daadamazhigela ard dabariyana

18 Albaga hartega, albeg ghwad na iin vak lii gata duula emtsaga, adaba vaka miyamən katakiyamətkatag na uudna, albeg kataga ndzoda Daadamazhigela.

19 Adaba viinda viindan taakiya, “Enda badzegaan ka dabariya lii taaki ar meng da dabariya.”

20 Aitsa mar na lii da dabariyani? Ar mar na lii taakiya ar tsaga adzahadzahi? Ar mar na lii taakiya ar sargaserg ka degitah badəmni? Mbats maradai na Daadamazhigel taakiya, dyemdyema lii da dabariya kwan ka duniya ba dlagar na iina.

21 Adaba ma tag na dabariya Daadamazhigela, uudaha duniya ar sargai ka Daadamazhigel tedvad dabariya biya. Dlakulvakwaha, dzeghakakadzerg na Daadamazhigel ka lii da katag na iin kwa fardeghartfeg ta iin tedvad taa albeg marawa kwa ma zharg na uud maay na tlerani.

22 Yahudaha ar na ma marvetardan na dega sarga, helenaha dlaa ar gata sarga dabariya.

23 Kam taa albeg marawa tlakataga kwa emtsan ta tlaa hartega kwa nal ka duula mbadeg ka yahudaha, dlab dega dlagar vak lii ar yahudah biya.

24 Ndzoda ard dabariya Daadamazhigel na tlakatag da vak lii ar yahudaha ard kwa yahudah biya,

25 Adaa degiti ma zharga na uud mandki dlagar wa бага na Daadamazhigela, juujig ka dabariya uuda, degiti ma tlatleg na uud hatsalhatsag na Daadamazhigela juujig na iin ka ndzod uud bademma,

26 Dzamamnadзамәg ka ndzeganaru ma sartan dahakurt na Daadamazhigela, ba kyekwah ma kuuram na lii da dyemdyema ma zharag na uudaha, bakyekwah dlab makuuram na lii hekya kwarag dyaka, bakyekwah na zarha lii dyadyaka.

27 Keshgaakakesag na Daadamazhigel ka degiti tlatleg na uud taakiya dlagara, adaba tsotera ka zhirw ka lii da dabariya duniya, keshhaka kesag na Daadamazhigel ka degiti zharg na uudah mandki hatsalhatsag na iina, adaba tsotera ku zhiruw ka lii da ndzoda.

²⁸ Dægiti kəsghant nə uud mandki maay də ndangbiya, aandzu maay tləraniya, aandzu kwa maay nə dægiti tukvakaibiya, iin wa ɓag nə Daadamazhigəl kə tlər dəvakai kiyava dlagan kə dægiti zharg nə uud mandki mæng tlərana.

²⁹ Bagaɓag nə Daadamazhigəl kwanahaan baɗəmma haik naaghər kə uudaha dəghiga təvuukwa Daadamazhigəla.

³⁰ Daadamazhigəl wa fafəg kwa namal nə uuram kə dəga tləkatəg yesu, Daadamazhigəl dlab wa haighant haig kə tləkatəga nal kə dabariyamiyama. Tləyamkəna tədvad iin nə miyam kə jira Daadamazhigəla ard katəgana.

³¹ Mbakyarvad kwaha, band kwa viindviidan ma kakada Daadamazhigəl taaki, “Baɗəm dadɗa kwa tsa kusgha aa ɓag bat yaazhigəla.”

2

Əlbəg təghər kə tləkatəga kwa hərtavəthərtəga

¹ Ma sarta kwa danəvnai da vakaru da tagakur əlbəga Daadamazhigələn zaraabahaara, tagankur bi nai də sərgasərgəra ard markura dabari biya.

² Adaba ngudanant ngudəg ma ərvədmahuddar taakiya, ma sartən ən da ndzəga nai əmtad də kuuramna, ən da maay tsagkur aandzu ndau biya, ba əlbəg təghər kə yesu tləkatəga, kwa hərtavət hərtəga.

³ Sagawar ba zəngw da vakaruuwa ən maay ndzəd biya, təg nə vəghara mbakyavad dladlawura.

⁴ Əlbəgara ard əlbəg marawa dzavəmbi nə iin də pattakurama ma markuura dyəmdyəmər biya, bamma aa ndzəvəm də ndzəda shidkwa caccuwanacaccuwana,

⁵ Adaba haik fadghər kəskuuram tə dabariya uudaha, bamma tə ndzəda Daadamazhigəla.

Dabariya Daadamazhigəla

⁶ Bakəvakwaha kəm taa əlbəg də dabari kə lii ghubarara ghəbarg ma fadghəratəra, iin wa dabariya hulfakwan kə zaman biya, dlaɓa də dəga hulfə lii kwara kwan kə zaman kwa da mæng ghaala kwargatər biya.

⁷ Kəm taa əlbəga dabariya Daadamazhigəl shəɓashəɓan, dabaritan kwa ndza shəɓashəɓan ba wura, iin dabariya Daadamazhigəl kwa fa nə iin ba wurwura lakwti kə fazha duniya adaba fəkiyamara nə uuda.

⁸ Ma lii kwara zaman ndakwana maay wa da nəghəgaka nəghəg kə dabariyan biya, akwama nəgharaaka nə iitəra, maa hərtarət bi kə yaazhəgəl əmkyadyək biya.

⁹ Band kwa viindaviindan taakiya, “Baɗəm nə dægiti fatəra nə Daadamazhigəl kə lii waig nə iina maay nəghanəghəg biya,

maay nē daadakwa tapghani tapēg kē cēngacēng biya , dlaḡa maay nē daadakwa tapghana kē dzamaghēr tēghēr biya.

¹⁰ Marakiyamnda marēg nē Daadamazhigēl kē kwanahaan kē dēgitaḡ tēdvad shidkwan cacuwana cacuwana, adaba shidkwa cacuwana cacuwana wa gata shiga dēgita, baz dēgaha Daadamazhigēl kwa dēmdēm kē nēghēgaka nēghēga.

¹¹ War wa sērgasērg kē dēgiti ma ērvidmahudā uudan ma maay ba iin dē ghēranbiyi? Bandkwah dlaḡa, maay wa nēghēgakanēghēg kē dzamaghēra Daadamazhigēl biya bama iin dē ghēraana.

¹² Cauwamnda shidkwa duunibi nēmnd biya, cauwamnda shikwa cacuwana cacuwana vak Daadamazhigēla, kiyava nēghēgakanēghēg kēskēmnd kē dēgitaḡi vėlakēmnd ba gyagyaana.

¹³ Kēm tagkur kwanaahaan kē dēgitaḡa, dē ēlbēgahi tsagav dē dabariya uudbiya, kēm tag dē shidkwa caccuwanacacuwana, tēdvad taa dēgahaa shidkwa caccuwanacacuwana kē lii dēgaha shidkwa caccuwanacacuwana.

¹⁴ Daddakwa shidkwa Daadamazhigēlbi wa ḡa tlēr dēvakai biya, maay cauwa dēgaha shidkwa caccuwanacacuwana Daadamazhigēli, adaba dlagēr wahiin vakana, da nēghēgaaka biya, adaba nēghvaka tēdvad shidkwa Daadamazhigēl nē dēgitaḡa,

¹⁵ Daddakwa shidkwa Daadamazhigēl wa ḡa tlēr dē iina, tlatlōna tlatlēg kē dēgitaḡa badēmma, maay wa tsagarnestsag biya.

¹⁶ “Warwa sērga sērgasērg kē dzamaghēra yaazhigēl kwa da tsagarutsagi?” Dzamaghēramiiyam kēskēmyama dēga tlēkatēga.

3

Tsaghwaha ḡa tlēra Daadamazhigēla

¹ Zараabahara, ēn tagkur da bi nai kē ēlbēg band kwa ēn tagtēr nai kē lii dē shidkwa Daadamazhigēl biya, bamma band uudaha duniya, band zarhah vuunj ma gata tlēkatēga,

² Ḡēlankur ḡēlēg nai dē ghwaya watla, dē kaffi kwa dēk dēk biya adaba tlamalbi kē zaa kaffi dēk dēk biya, bakēvakwaha tlamalbiya.

³ Adaba ḡwastēna am ba dlab ḡa dēgiti naag nē vēghēgha, akwama am ba dlab ḡa shēlgakava, am uushava dē zaraabaharuwa, mbats am ba dlab ḡa dēgiti naag nē vēghēgha biya, adaba am ḡa tērahi naag nē vēghēgha.

⁴ Mbakyarvad kwaha akwama tagatag nē uudan taaki, “ēn dēga Bulus naiy amaa,” kwatlērn dlab taaki, “ēn dēga Afullus amaa,” mbats tlēra vēghēg wam marg nē uuram biya?

⁵ War nə Afullusini? War nə Bulusi? Mbats ba lii 6a tlər kalti biya, kwa famdəghərt nə uuram tədvdad iitərya, ma kwaraatəra bad hulfa tləri aa vəlgar nə yaazhigəlan biya?

⁶ Riianariig naiya, pədghar yu nə Afullusa, ba Daadamazhigəl wa da fəgara ghubarg kə dəgiti aa riiva riiga.

⁷ Mbakyarvad kwaha daddakwa riiga də riiga, ard dad-dakwa pədghar yuwa maay nə dəgiti tuuk vakai nə iitər biya, bamma Daadamazhigəl pall kwa fəghara ghubarəg kə dəgiti aariivana.

⁸ Dadda riiga, ard dadda kwa pədghar yuwa ba tləraatər palla, adaba ma kwaratəra da tləkənatləg kə dəgshiga tləraana.

⁹ Adaba kəm tsahwahaha 6a tləra Daadamazhigəl nəmnda, kuurama am guuha Daadamazhigəla dla6a ndərgaana.

¹⁰ Tədvdad herərra Daadamazhigəl kwa vəlghwa nə iina, fanarzhafəg kə ndərg band daddakwa dyaghə kə ndərga, kwatlərn dla6a ndərg təghəraana. Barari kə dadda ndərg fa hyəmiya tə hulfa ndəgi kwa da fəgara nə iin təghəra.

¹¹ Adaba maay nə dadda kwa da fəgaraa kwatlər kə ndər shah kwa juujig kwa fəvanən biya, kwa iin nə Yesu Tləkatəga.

¹² Akwama ndərandərg nə uudan da təghər kwa favarzhən də adawanna, aandzu ma agwallela ma də akurahi kwa ndanga, ma də dakara ma də kazhakwa aandzu də ghuuva,

¹³ Da nəghəva nəghəga nə tləra aandzu kwar kə dadda ndərga, da marazha sagal daghuvalana, adaba da marava də kara aandzu tləra wara, dla6a kaar wa da səra tləri 6aga nə uudana.

¹⁴ Akwama ngərdətbi nə ndərgən favara dat ghər kwa favarzhənən biya, daddakwa 6aga kwan kə ndərga da tləkənatləg kə dəgshigaana.

¹⁵ Akwama ngərdət ngərdəg nə tləriina, daddakwa ndərgiina da hu6əgan kə dla6a aandzu ba da tləkənatləg kə katəga, band daddakwa dəgal matataka kaara.

¹⁶ Mbats amm sərgai taaki am guda Daadamazhigəl nə uuram biya, dlaba shidkwa Daadamazhigəl wa ndzəga maku-uram biya?

¹⁷ Badəm nə daddakwa badzəda guda Daadamazhigəla, da badzəgaan dlab nə Daadamazhigəl kə iina adaba guda Daadamazhigəla cacuwana cacuwanan nə iina, dlaba kuuram nə gudiina.

¹⁸ Aa valdabi nə uudan kə ghərani, akwama tlətləgaan nə uudan ma ghəran taaki dadda dabari nə iin hulkwa dəvakai nə duniya, aa nədal nəg kə ghəran band dlaga mbakyarvad nal kə dadda dyəmdyəma.

¹⁹ Adaba dyəmdyəma kwan kə duniya dlagər vak Daadamazhigəla, mbakyarvad viinda viindan taakiya, “viigan kə lii də dabariya baz dyəmdyəmatəra.”

²⁰ Viindaviindan dlab ma kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Sərgasərga nə yaazhəgəl kə dzamaghəra yaa daddaha kwad dabariya taaki maay nə tləraani.”

²¹ Mbakyarvad kwaha aa tsibi nə uudan kə kushəgh də uud biya, adaba badəm nə ba dəgaruwa.

²² Aandzu Bulusa ma Afullusa ma Kəfasa ma duniya ma shifəga ma əmtsəga ma dəgitahi ndakwana aandzu kwa da təvuukwa badəm ba dəgaruu nə iina.

²³ Adaba am dəga tləkatəg nə uurama, dlaḅa tləkatəga dəga Daadamazhigəla,

4

Lii 6a tləra tləkatəga

¹ Da sərkəmnda ka ənkwan nə uud kəm lii 6atləra yaazhəgəla, kwavəlatər nə Daadamazhigəl kə langyi sərga jiirahan kwa shiḅashiḅanna,

² Adabad kwaha baraari kə lii həkya langyi ar nal kə uudaha jirjiira

³ Dəgit dyək bi vakar ma ba kuuram wam da fəshakaiya, aandzu mada fəshakai nə uud mat zharga ndzəgana uud, kai bi wada fəshaghərar biya.

⁴ Ən sərgabi nai mbatak ən məng də haip biya, bakəvakwaha nal bi taaki ən maay də haip ba ləngngi ləng biya, yaazhəgəl wada fəshakaiya.

⁵ Mbakyarvad kwaha ghudamarbi kə shari kə uud ma 6agabi nə sart biya, pakamant pakəga bamma səghawisəg nə yaazhəgəla. Iin wada marda dəgitahi shəḅashəḅan kwa ma gurtla, da tagdan dlaḅ kə dəgiti tlatləg nə ərvədmahuduudaha, təhalakwah wada caug aandzu ma ba war kə kalkala dəgshəgaan vak Daadamazhigəla.

⁶ Aici zaraabahara, əlbəg təghər kwanahaana nandal kə garav tə ghərra ard Afullusa mbakyarvad kə uurama, kiyava tsagan kəskuuram kə əlbəg taaga taakiya, “Dzəvamabi kə dəgiti viindaviivdan biya,” haik tsa kusgha kə palla ruwa də kwa tsagu n iin təghər k uudana.

⁷ War wa tagaktag taaki juughujig kə kyalmahi?

⁸ Auwa agha dəvakai nəng kwa Daadamazhigəl bi wa vələkəvələg biyi? Akwama bandkwah citsa, aujilbəg agha naa ghər mandki aa vələk gyagyanbi nə uudti?

⁹ Adaba manzharg naiya, maradamarg nə Daadamazhigəl bat 6alaḅal taakiya kəm lii 6a tləra kəm dəga halla aandzu ma kə dəgita, band lii ghudavtərdan sharia əmtsəga, adaba namdalnəg nəg nəmnd kə dəgiti da fəg nə duni kə gyi təvakai badəm, baz zarha 6əlgə Daadamazhigəla ard uudaha.

¹⁰ Namdalnæg kə dlag mbakyavad tləkatəga, bakəvakwaha am də dabari nə uuram ma tləkatəga! kəm maay də ndzəd nəmnd biya kuurama am də ndzəda! fa zhiruw nə uud tə kuurama, vəkəmənd dlad nə uuda!

¹¹ Ndakwana njikəmənd nə waiya ard andəla, əm maay fahaa sədav marawau biya, kalkəmənd kaləg nə uuda, dlaba kəm maay də hənyah biya.

¹² Kəm 6a ba tlər də ghəraməmənda, akwama dahakəməvadahəg nə uuda, kəm fətəra kə bark dlakulvana, akwama vələkəmənd vələg nə uud kə dlada, kəm ba 6əsgaana.

¹³ Akwama tagaratag nə uudah kə dəga bandza daag tə kəmənda, kəm tagtərda kə əlbəg bad əmtakəra. Namndal nəg nəmnd band agagava, kwa naabi nə uudaha duni biya.

¹⁴ Viindankuura viindəg nai kwana mbakyarvad ənfəkuurdəm dama zhiruw biya, viindan kuura mbakyavad ən 6əlkura kə magiya adaba am zarharr kwan waitər naiya.

¹⁵ Aandzu am bad lii tsaga dəgit ma tləkatəga kwa kədləvtərnabiya, am maay də daadah dyak biya. Ba jijia nanalnæg nai kə daad kəskuuram ma tləkatəga yesu tədvad lang kurda əlbəg marawa.

¹⁶ Mbakyarvadkwaha, ən ghalaakuurama tsagamtsag də kaiya.

¹⁷ Adabadkwaha 6əlanant 6ələg kə Timuti zərar da vakaruwa kwan waig naiya, haiyananthaig nai də iin ma yaazhəgəla, da dzamkurnəs dzaməg kə ɖuuli ən gatəg naiy kə Tləkatəg Yesu, ard ɖuuli ən tsagtər nai kə dlamakəlaaa lii gatəga.

¹⁸ Kəsarantkəsəg nə kyalmaharu mandki ən da maay dagau davakaru biya, baz naa ghəratər kə iitəra.

¹⁹ Akwama haighant haig nə Yaazhəgəla ən da zəlmabi kə dagau davakaru biya, ən da səran kə hulfa ndzədi də vakai nə lii naa ghəraatərna, kwakyə əlbəgahaatər biya.

²⁰ Adaba tləkəsa Daadamazhigəla təvaghai biya, bamma tə ndzədaana.

²¹ Aitsa, auwama kəsgaka nə uurami, ən dagau davakaru də kii6ni, nii ən markurda kə wayakəvərhi?

5

Sharia kə lii 6a gwaragwara

¹ Ciinganaciing taakiya məng nə lii 6a gwaragwar makuurama, hulfa kwa maay 6agav aandzu ma lii sərgai kə Daadamazhigəl biya, məng nə daddakwa nadal uusa dad-daən band uusaana.

² Baz təda fədaavəgh kəskuurama! mbats, kalkalanbi kəskuuram un gda ərvədmahudə, am sədan kə daddakwa 6a kwa nə iin ma kuuram biya?

³ Aandzu ba ən maay əmtaɖ də kuuram ma ndzəgana vəghbiya, ən ba əmtaɖ də kuuram ma shidkwa cacuwana cacuwana. Ghudanarda ghudəg nai kə sharia kə dadda 6a kwan kə dəgita ma daaga Tləkatəg Yesu aandzu ban maay əmtaɖ də kuuram biya.

⁴ Akwama də dzahamvət dzahəga ən ba əmtaɖ də kuurama, ard ndzəda Tləkatəg Yes,

⁵ Am vəlar kə shatanah kə uuda nə iina, aandzu ba badzada badzəg nə shatanah kə vəgha uuda nə iina, da katav nə shifəgaan davalə fachiya Tləkatəg.

⁶ Tsa kushəghən am 6ag nə uuramna dəgit maraw biya, mbats am sərga biya, abi zər yist ba ənkyakwah wa fəgara kuburəg kə bruudiya?

⁷ Samdasəg kəmgħura yista aa haipa kiyava nəg kə daala bruudi, ba jirjira band kwaha. Adaba 6agava 6ag nə kyuləga Zəra Mbakəllaka kiyava hwaɖaga haara kəssa ndzava hənyaha, iin nə Tləkatəg.

⁸ Mbakyarvad kwaha 6agiyam6ag kə hwaɖaga haara kəssamiyama, də bruudi kwa də ənghura yist ma vakai biya, kwa dəga naiy kə uuda ard dəga 6a kəladər biya, bamma də bruudi kwal yista kwa iin 6a jirjira ard haigant haiga.

⁹ Viindankura viindəg ma wakitar taakiya haɖambi ghər də lii 6a gwaragwar biya,

¹⁰ Ən taa kə hulfa gwaragwara kwan kə duni biya, ma lii 6a dlərməga, ma lii 6a gəlla, ma lii 6agarnəs kwatənəhər ghəllaha. Akwama bandkwaha barari am sagal ma tləra duniya.

¹¹ Ən viindkur kwan nai taakiya haɖambi kə ghər aandzu kwar kə zəraabi kwa gata Yesu ma ba 6a gwaragwariya, aandzu dadda dlərməg biya, ma dadda 6agar kwatənəhər ghəlla, ma daddakwa ɖavaɖava, ma dadda hu6a kya, ma dadda 6a gəlla, zambi kə kaf də hulf kwan kə uudah biya.

¹² Au lambar də tətər shari kə lii ar dəgamiiyambiyi? Am da tətər bak zaraabahamiyam lii gatəg nə uuram kə shari biya?

¹³ Daadamazhigəl wada tətər shari kə lii dəgamiiyam biya, lagwamdalagw kə kəlaadin makuurama.

6

Aa ɖiiyar bi nə yaa dadda gatəg kə ghuunja zaraabahatə biya

¹ Akwama məng ma kuuram kwa na da ɖiia ghuunja zəraabana, mbats, dəga zhiruw bi kə iin langan da vaka taa shari kwar yaa dadda gatəgən biya, ma marau lang ɖavak yaa dadda gatəg nə iin biya?

² Mbats, am sərgabi taakiya yaa daddaha gatəg nə lii da tətər shari kə duni biya? Akwama ba kuuram wada təgar

shari kə duni tsautsa , am təgai kə shari təghər kə dəgitahan ənkyəkawahahaan biya?

³ Amm sərgabi taakiya kəmyam wada tətər shari kə zərɓəlgaha Daadamazhigəl biya? Kyakadava dəgitahi ma kwan kə duuniyi kaciya?

⁴ Akwama dzəghadzəg nə hulfa kwanahaan də kuurama, aujibəg am lang davak kwa yaa daddaha gatən biyi?

⁵ Tagandatag nai kwana mbakyavad am dəm dama zhiruwa, aitsa, maay aandzu pal makuuram nə daddakwa də dabari kwada ɓadlənə ɓadləg ndzəgana zəraaba ard zəraab biya?

⁶ Aujibəg kaci kə dadda gatəg dīiya ghuunja zəraaban da dama guda taa shari, kwa təvuukwa yaa daddaha gatəg biyi!

⁷ Dīiya ghuunja zaraabaha ruwən am ɓag nə uuram na, abi hətsamal hətsəg nə uuram əndkwahiina, nguləm am fak kə huda zəkuruu nə uud biya, dlaɓa am fa kə huudfa aandzu ma hutsakurvahutsəg nə uud kə dəgahaaru biya?

⁸ Iin wan kwana, bakura kuurama am za dəga zaraabaharuwa, am həkya dəga uudaha, baz dəga zaraabaharuwa!

⁹ mbats, am sərgai taakiya lii maay ɓa dəga jirjir biya ar da dəgaabi dama tləkəsə Daadamazhigəl biya? Aa valkurdabi nə uud biya adaba maay nə lii ɓa gəlla, ard lii ɓagarnəs kwatənəhər kə ghələha, ard lii ɓa gwaragwara, aadzu ghulvahi hənna də zəraabatər ghulva,

¹⁰ Ma gəllaha, ma lii dlərməga, ma lii tsətər nə kya, ma lii dāvadaava, ma lii pərɗa dəguuda, maay aandzu pallatər kwa da daadama tsəkəsə Daadamazhigəla.

¹¹ Ndza bandkwaha nə kyalmaharu wurra, ndakwana barakuraka barəg nə uuda, fakurafəg nə uud ba cadlɗlə təvuukwa Daadamazhigəla, dləɓa ngədlakura ngədləg nu uud sagal ma haipahahu təvuukwa Daadamazhigəla ma ɗaaga Yaazhəgəla Yesu Tləkatəga, ard shidkwa Daadamazhigəla mi-yama.

Galamgaləg kə Daadamazhigəl də vəgharuuwa

¹² “Haighwanthaig nə uud kə dəgitsh ɓadəmma” dlaɓa ɓadəm bi nə dəgitah kwa mənəg nə tləran biya, “Haighwanthaig nə uud, kə dəgitah ɓadəmma”, ən nəgalbi kə Eva aandzu ma bau biya.

¹³ “Tavatəg nə kaffa mbakyarvad huudfa, huud dlaɓa mbakyarvad kaffa,” ɓa Daadamazhigəl wa da ghyəhtərghyəhga ɓa bərkuda, ɓagava mbakyarvad gwaragwar nə vəghə biya, mbagava mbakyə tləkətəga, tləkətəg dlaɓa mbakyarvad vəghəgha.

¹⁴ Ciighant ciig nɛ Daadamazhigɛl kɛ Yaazhɛgɛl ma gɛtlaha, bandkwah dlaɓ nɛ miyyama da ciikiyamciig nɛ uud tɛdvad ndzɛdaana.

¹⁵ Mbats, am sɛrgabi taakiya vɛghɛghaharuwa uuɓiyaha tlɛkatɛg biya? Ɛn haigant biya, ɛn kɛsant kɛ uuɓiyaha tlɛkatɛga ɛn nɛdal kuuɓiya karuu biya.

¹⁶ Am sɛrgai taakiya baɗɛm daddakwa matlɛgant vɛghɛghan dɛ karuuwa naral nɛg kɛ vɛghɛ pall biya? Adaba viindavi-indan ma kakkadɛ Daadamazhigɛl taaki, “Ba bɛrkudatɛra naralnɛg kɛ vɛghɛ palla.”

¹⁷ Baɗɛm nɛ daddakwa matlɛghant matlɛg kɛ ghɛran dɛ tlɛkatɛga naralnɛg kɛ ma shidkwa cacuwana cacuwananna.

¹⁸ Duwamars duug kɛ ɓa gwaragwara! baɗɛm nɛ haipi ɓag nɛ uuda dzavɛmbi dɛ vɛghanbiya, adaba dada gwaragwara ɓagar haip kɛ ghɛraana.

¹⁹ Am sɛrga bi taakiya vɛghɛgharuwa guda shidkwa cacuwana cacuwananna kwa makurama , dlaɓa vak Daadamazhigɛl biya? Kuuram bi wam dɛ ndzɛɗ tɛ ghɛraruu biya.

²⁰ Sɛgwara dɛ sɛgw nɛ uuda pɛlavapɛlɛga. Mbakyarvad kwaha galamgalɛg kɛ Daadamazhigɛl dɛ vɛgharuwa.

7

Dlad tɛghɛr kɛ kɛssa uusa

¹ Aiciya, tɛghɛr kɛ dɛgiti viindama nɛ uurama, ɓagaɓag kɛ maraw ndzan nɛ uud kwal kɛssuusa.

² Adaba haik ɓa gwaragwar kɛskuurama, ma kwar kɛ ghulva aa kɛssɛg kɛ uusaana, bandkwah dlaɓ nɛ uusa aa ndzandzɛg dɛ zhiilaana

³ Aa vɛlarvɛlɛg nɛ zhiil kɛ vɛghaan kɛ uussaana, bandkwah dlaɓ nɛ uusa aa vɛlarvɛlɛg kɛ vɛghaan kɛ zhiilaana.

⁴ Adaba maay nɛ uus dɛ ndzɛɗ tɛghɛr kɛ vɛghaan biya, bamma zhiilaana, bandkwah dlaɓ nɛ zhiila maay dɛ ndzɛɗ tɛghɛr kɛ vɛghaan biya bamma uussaana.

⁵ Aa piyardabi nɛ palaru kɛ uud pal biya, bamma am haigant nɛ uuram kɛ tsaha hɛng kiyava fa ndzɛɗ kɛskuuram ma ndzɛgwazhɛgɛla. Tɛhalakwaha am gwiya matlavva, aa valkurabi nɛ shatanah akwama am maay fa huud biya.

⁶ Shawari wan vɛlkurnaiya, barari biya.

⁷ Akwama baɗɛm nɛ uud band kaiya, ma bawara bad vɛlga sɛrgasɛrgi aa vɛlgar nɛ Daadamazhɛgɛlaana kwana vɛlava shah dɛ kwaha.

⁸ Ma ɓagaɓ kɛ marau maraa ndzan band kai nɛ lii kɛssarubi kɛ uusa ma zhiil biya, ard lii ɛtsahatɛraa nɛ zhiila.

⁹ Akwama ar fɛgabi kɛ huud biya, aa kɛssar kɛssɛga.

¹⁰ Lii kəssaru kəssəga, ən tagkurtaga, kai bi wa tagan biya, Yaazhəgəl wa tagatag taakiya, aa tagwzha bi nə uus də zhiilan biya.

¹¹ Akwama tagwazha tagw də vakaiya, aa gwiya kəsbi kə zhiil biya, aa gwiya dæg daa da vəgya zhiilaana, aa gwiya lagw bi nə zhiil biya.

¹² Təghər kə kyalmaḥ dlaḥa, kai wa tagana, Yaazhəgəl biya, akwama məng nə zəraab dadda gatəg kwa də uusi maay gata yaazhəgəl biya, haighanthaiga ndzərandzəg əmtadə, aa lagwda biya.

¹³ Akwama məng dlaḥ nə uusa kwad zhiila maay gata Yesu biya, haighanthaig ndzəra ndzəg əmtadə, aa tagwzhabi də vakai biya.

¹⁴ Tagandatag naiy əndkwaha, adaba zhiila kwa maay də fadghər biya, ba cuwadad nə iin tədvd ndzəgan əmtad də uusaana, bandkwah dlaḥ nə uusi kwa maay də fadghər biya ba cuwadad nə iin tədvd ndzəgan əmtad də zhiilaana, akwama maay əndkwah biya zarharuwa ar da maay cuwadad biya, ndakwana ar da cacuwana cacuwana.

¹⁵ Akwamana tagwzh nə daddakwa maay gata Yesu də kwa gata Yesu, aa tagwarkəva tagwa, maay barariya ndzgan əmtad kə daddakwa gata Yesu ma ghulva ma uusa də kwa maay gata Yesu biya, adaba dāhakiyamiṭ kiyava ndzəgana lapiyər nə Daadamazhigəla.

¹⁶ Kəgh uusa, agha sərgasərg mbatak kəgh wagha da kata zhiilaagha? Kəgh zhiila, agha sərgasərg mbatak kəgh wagha da kata uusaagha?

Hulfa ndzəgani naag nə Yaazhəgəla kə bəgaana

¹⁷ Ma bawara aa ḡag kə ndzəgaanan band kwa naag nə Yaazhəgəla aandzu takwar kə dūula, kwa dāaghant nə Daadamazhigəl kə bəgaana. Adzahadzahi ən vəltər naiy kə lii gata Yesu bədəmma.

¹⁸ Bədəm nə daddakwa dāagant nə Daadamazhigəl, kwa ndza ḡagavara ḡag nə aghuvaca, agwiya gat bi nal band dadda kwa ḡagavara biya. Kwa dāaghant nə Daadamazhigəla, kwa ndza ḡagavarabi nə ghuvac biya, aiciya, aa tag bi taaki bamma ḡagavara ḡag nə aghuvac biya,

¹⁹ Bəgaḡagan nə aghuvaca, ḡagabi nə aghuvacbiya, maay nə dəgiti tuukvakai nə iini, tsufa adzahadzaha Daadamazhigəl wa marawa.

²⁰ Ma bawara aa ndzandzəg ba tə dəgiti dāhavant nə iina,

²¹ Akwama ndzagha Eva nəg ma sartaḡwa dāhakət nə uuda, ndavbiya. Magha ba tləkəna tləg kə dūula kwara ghəragha agha ḡagan kə də vakaiya.

²² Baďēm nē daddakwa ndza Eva nē iin,ma sarta kwa ɗahghant nē Tlēkatēga, madlabi nē iin Eva biya, ɗēga tlēkatēg nu iina. Bandkwah dlaɓ nē daddakwa ndza ɗahavant ma sarta kwa tlēkēnatlēg nē iin kē kwara ghēra, nalnēg nē iin ku Eva Tlēkatēga.

²³ Sugwakuraa suug nē uud ba pērra, namal bi kē Eva uudah biya.

²⁴ Aici zaraabahhara, ma hulfa kwar kē ndzgan wa ndzamvakai nē uudan ma sarta kwa ɗahavant nē iina, aa ndzandzēg bandkwh ēmtaɗ ɗē Daadamazhigēla.

Lii kəsaruubi kē zhillā ard kwa rēruuwa zaalahatēra

²⁵ Əlbēg tēghēr kēmghwasahi kəsaruubi kē zhiil biya, tag ghwabi nī Yaazhēgəl kēləb tēghēr kē iitē biya, ən taa ɗēgiti ma ghērar nai taakiya haiyakuthaig nu uud kēsakaiya, tēɗvad zhēwadaala Yaazhēgēla.

²⁶ Manzharg naiya ɓagaɓag kē marawa kē uudan ndzan bandkwaha kwal kēsguu uusa, mbakyavad sarta dlad wa ndakwana.

²⁷ Akwama kēsghuu kēsēg kē uusa, lagwbi dagal biya, akwama kēsghuubi kē uus biya, kēsbīya.

²⁸ Adaba dadda kwama kēssuukēsēg ku uusa, haip biya, dlaɓa akwama kēssuu kēsēg nē dughwa kē zhiila, haip biya. Bakēvakwaha, baďēm nē lii ɓagaraɓag kē auraiya ar ɗa huɓa dlada ma ndzēganatēra, mana naag nai ən ngēkura sagal ma dlada.

²⁹ ɗēgiti ən tlatlēg nai əndkwahiin zaraabahara, adaba hērz nē sart kē ghyēnga. Ciigət ndakwana,lii ɓagaraɓag kē auraiya aa nardalnēg kē ghērātēr band lii ɓagarai kē aurai biya.

³⁰ Lii ɗē badzēga ərvədmahufa aa naralnēg band lii ar maay ɗē badzēga ərvədmahufbiya, lii ar hwaɗag aa naralnēg band lii ar maay hwaɗag biya, dlaɓa lii sēgwa ɗēgita ar naralnēg band lii maay aandzu ndaubiya,

³¹ Lii ɓatlēr ɗē kadlānga duniya, aa farbi kē ghēr ɗē iitēr biya,adaba duuniina, ɗa ghyēnga.

³² Mana naag nai mamma ngēɗlan sagal ma ndzama ɗēgitaha. Daddakwa kēssuubi kē uusa nndzama ba əlbēga Yaazhēgəl ba vaivaiya, kwa ɗa ciinguciing nē Yaazhēgəl kēmtakēraana.

³³ Adaba daddakwa kēssuukssēg kē uusa ndzamgan kē ɗēgaha duniya, kwa ɗa fēgara uusaan kē ciinga əmtakēraana.

³⁴ Tagwazhhtagw nē ghēran hutsēg buwa, Uusi kwa kēssuubi kē zhiil biya, ma dughwa nē iina, ndzama əlbēga Yaazhēgēla ba vaivaiya kwa ɗa nēgalnēg nē iin kē cacuwana cacuwanan tēɗvad vēgha ard gatēga. Uusi kwad zhiila ndzama ɗēgaha duunita, kwa ɗa fēgara zhiilan kē ciinga əmtakēraana.

³⁵ Naa tagkur kwana mbakyavad da mælkuru mælæga, kwakyavad æn mbukurars biya, adaba ma nal næ ndzëganaru kə marauwa, kiyava ßagarnəs kwatnahər kəsskuram kə Yaazhægəl kwa tagwzhatagw næ ghəaaruuwa.

³⁶ Akwama taatæg næ uudan kə langyi də dughwa kwa tlaltlæg kəssa zhiila, dlaða ma zharg næ iina ßagharai kə dëgit kalkal biya, təhalakwa kəmgan næ iin ba vaivaiya, aa kəssëga. Ma nalnæg ndkwaha, haip biya.

³⁷ Ma ndzaghana ndzëmæg ma ərvədmahudan taakiya, barari bi kə iin kəssëgan biya, dlaða fadəm fæg ma ərvədmahudan maay kəssgaan biya, ba kalkalla.

³⁸ Mbakyavad kwaha daddakwa kəssguu dughwi kwa taa næ iin kə langyi kəssgaana, ßagaaßag kalkalla. Daddakwa kəssuubi ma juujig kə iina.

³⁹ Aa tagwzabi næ uus də zhiilan ma ba də shifæg biya, akwama əmtsəəmtsëga næ zhiilaana, kəssgan kə zhiili naagant næ iin, bama dadda gata Yaazhægəla.

⁴⁰ Akwama tə naagara ,ma da ciinguu ənkwaha næ iin kəmtakəra ma ndzaandzëg bandkwaha, adaba man zharg naiya æn də shidkwa Daadamazhigəla naiya.

8

Dæg zhəga kwa vəlvar kə ghəllah

¹ Aiciya, təghər kə dæg zhëgi kwa vəlvar kə ghəlla, kəyim sərgasərg badəma miyyama kəyam ba dəmdəmma, dəmdəmər wa fəgara naa ghər kə uuda, wayaakəvəra fəgara sərgasərgəra.

² Badəm næ daddakwa zhara taakiya mandki sərgasərg kə dëgitah badəmma, bakəvakwana sərgai kə dëgiti marauwi biya.

³ Badəm næ daddakwa waigan kə Daadamazhigəla, sərgasərg næ Daadamazhigəl kə iina.

⁴ Aiciya, təghər kə zaa dæg zëgi kwa vəlvar kə ghəlla, kiyam sərgasərg taakiya, badəm ma duuniya , maay næ dëgita tuukvakai næ ghəllah biya, dlaða kiyam taakiya Daddamazhigəl ba palla, maay næ watlørn biya.

⁵ Aandzu ba mæng næ dëgitahi dāhvətər də “daadamazhigəlah”ma maghəzhigəla ard ma duuniya, adaba mæng næ daadamazhigəlahə ard yaazhigəlah ba dyaka.

⁶ Bakəvakwaha, ba pal næ Daadamazhigəl kəskəmnda. Kwa iin Daadamazhigəla Daada kwa badəm næ dëgitah dzëghar ba vakaana, Kwa kiyam ndzëgan næ miyam kwakyarvad iina, Yaazhægəl ba palla, iin yesu tləkətəga, kwa badəm næ dëgitaha dzëghar tədvd iina, dlaða kiyam ndzëgan tədvd iina.

⁷ Bakəvakwaha badəm bi næ lii sərgasərg kə kwan biya, adaba gwastan ba dlab næ lii narətnæg kə ßagarnəs kwatənhər kə ghəllaha ar tlatla taakiya dëgzëgi ar zëg næ iitərna dëga ghəlla.

Adaba ɓagara bi kɛ ndzɛd ndan biya, mar zharg nɛ iitɛra mbadarambɛg tɛdvad zaa dɛgzhɛga.

⁸ Sɛkiyamnda bi nɛ dɛg zɛg hɛrz da tɛvɛgh kɛ Daadamazhɛgɛl biya, aandzu ziyamuu biya, gulkiyama biya, aandzu ma ziyamuuziga fakiyamarna biya.

⁹ Famfɛg kɛ hyɛmiya aa nalbi nɛ kwara ghɛraru kɛ duula ɓa haip kɛ lii hɛtsahɛtsa nɛ fadghɛraatɛr biya.

¹⁰ Adaba ma nɛghɛkak nɛghɛg nɛ kyalma uudah kɛskɛghɛn agha sɛrgasɛrɛg kɛ dɛgitɛn agha zaa kaffa ma guda ghɛllaha, mbats da fɛtrabi kɛ ghɛravatɛr nɛ wan kɛ zaa dɛgzɛg kwa fɛvara kɛ ghɛllah, adaba hɛtsahɛtsan nɛ fadghɛraatɛra biya?

¹¹ Tɛdvad kwaha, sɛrgasɛrgɛraghna da nɛg kɛ duula mbɛdɛg kɛ zaraaba kwa ɛmɛsan nɛ tlɛkatɛg mbakyarvad iina.

¹² Akwama ɓagamtɛraɓag kɛ haip kɛ zaraabaharu tɛdvad fɛtɛra ɓa dɛgiti ghwada, amaa ɓagar haip kɛ Tlɛkatɛga nɛ uurama.

¹³ Mbakyarvad kwaha akwama zaa dɛgzɛg wa da fɛgara zɛraabagh kɛ mbɛdɛg tɛ duula, ɛn dɛgan kɛ zaa tlɛu haik kɛ mbɛdɛg kɛ zɛraabar tɛ duula.

9

Dɛgshiga lii batlɛra

¹ Ɛn maay naiy dɛ kwara ghɛr biya? Nii ɛn dlakulva gyiya yesu bihi? Nɛghɛghanabi nai kɛ Yesu Yaazhɛl biya? Nii dɛg shigar ma Yaazhɛgɛl bihi?

² Akwama ɛn dlakulva gyiya Yesu bi nai vak uudah biya, ɛn dlakulva gyiya Yesu nai vakaruwa adaɓa kuuram nɛ dɛga sɛrga taakiya ɲ dlakulva gyiya Yesu naiya.

³ Ɛn ngɛdlɛg ndkwah nai kɛ ghɛrar vak lii arna sɛrra ndzɛganara.

⁴ Mbats kɛm maay dɛ ndzɛd vɛlkɛmnd nɛ uud kɛ dɛg zhɛga ard yuwa hubɛg biya?

⁵ Kɛm maay dɛ ndzɛda gwiya dɛ ɛmghwassahamɛnd band kwa ɓag nɛ kyalmaha lii ɓa tlɛri, ard zaraabah ma gata Yaazhɛgɛla, ard kefas biya?

⁶ Nii ba kaiya ard barnabas ha wa nalnɛg kɛ barari kɛskɛmnd ɓa tlɛr gɛlla ghayamɛndi?

⁷ War wa batlɛra tlauija tɛhalakwaha iin wa gɛlla ghɛraani? War wa uusa ghuha inabi, kwal huɓgwibi kɛ yuwan biyi? War wa piiya almana, da pɛlarvan huɓa watli? ?

⁸ Ɛn taa kwana kwakyarvad dɛgiti naag nɛ uuda? Taagabi na adzahadzah muus ndkwahiin biya?

⁹ Adabb viindaviindan ma adzahadzaha muusa taakiya, “mbusarbi kɛ ghai kɛ tɛlusɛg ma sarta buga hiya biya,” ba tɛlah pall wa fɛg nɛ Daadamazhigɛl kɛ hyɛmi tɛ iitɛra?

10 Tagav da mbakyarvad kəmyam nə əlbəgiin biya? Ba jirji-ira, viindava mbakyarvad kəmyamma. Abi kalkalan kə daada uusəga ard dadda bugahiya fadghər kə tləkəna dəgshigaan matlra guuha.

11 Akwama riitamənd riig kəlbəga Daadamazhigəl ma ərvədamahudaruwa, aiciya, dəgit dyak vakamənd akwama ghudamənda ghudəg tləraru kwa hulfa dəga duniya biya?

12 Akwama tləkənatləg nə kyalma kə ndzəda 6a kwaha, mbats, jamtərubi nəmnd də 6a kwahiin biya? Bakəvakwaha, 6agamnd bi kə tlər də ndzədəmənd biya, famənda fəg kə huɖda 6agaməndbi kə dəgiti da tsəgarva taa əlbəg marawa tləkatəga.

13 Mbats, am sərgai taakiya lii 6atlər ma guda Daadamazhigəla ar tləkəna ba vakwahiin kə dəgzəgaatər biya? Lii 6atləra tə 6agadiya, ar tləkəna ba dəga kyuuləg nə iitər kə dəgshigatər biya?

14 Bandkwah dla6a, tagadatag nə adzahadzaha Yaazhəgəl taakiya lii taa əlbəg marawa ar da tləkəna bavakwahiin kə dəga pəla puutatəra

15 Baganbi nai kə tlər aandzu də pal ma kwanahaan kə kwara ghər biya, adaba ən viinda kwanən naiya mbakyavad 6agwi nə band kwah biya, ngguləm ən əmtsən nai təghər kwa da tsəkwava nə uud kə tsa kuusghəg də kwanna.

16 Aandzu bən 6a tləra taa əlbəg marawa, nalbi adabanə wən kədəga tsa kushəg kəskaiy biya, adaba barari kəskai 6atləra, dəga zhuwadaal kəskai akwam ən maay 6atlər taa əlbəg maraw biya.

17 Akwamana 6ag kwakyarvad naaga ghərarra naiya, ma pəlgwapələg nəuud kə dəgshigara, adaba ən 6ag kwakyarvad nəgha gyiia biya, vəlghwa langyi nə Daadamazhigəla.

18 Auci nədəgshigari? Dəgshigara, iin taa əlbəg marawa, ən tagaan ba gyagyaana. Ən maay 6a tlər də kwara ghərən tlankəna naiyin ma tləra taa əlbəg maraw biya.

19 Bakəkwana ən Eva aandzu war naiy biya, nandalnəg kə ghərar kə Eva aandzu ba wara, adaba ən tləkəna kə uudah ba dyəka.

20 Vak yahudaha, nanalnəg band zhiil yahudah nai kiyava dzahdaan kə yahudaha. Kwar ma kwarəg adzahadzaha musa, iin nədal kə ghərar band daddakwa kwarəg na adzahadzaha, aandzu ba adzahadzahbi wa kwara kaiy biya, mbakyarvad ən dzahdaan kə lii kwarəg nadzahadzaha.

21 Vak lii ar maay ma kwarəga adzahadzaha muus biya, nanalnəg nai band daddakwa maay ma kwarəga adzahadzaha muus biya, kwakyarvad ən taaki maay na adzahadzaha Daadamazhigəl 6atlər də kaibiya, əndkwah biya, ən mazhangəl kə adzahadzaha tləkatəg naiya, kiyava

saa dē lii ar maay mazhangēl kē adzahadzaha muus biya.

²² Lii hētsahētsan nē fadghēraatēra, nandalnēg nai kē ghērar band daddakwa hētsahētsan ma fadghēra kiyava saa dē iitēra, dlaḅa nanalnēg nai aandzu hulfa kwar kē dēgita vak aandzu hulfa kwar kē uudaha adaba ma ḅagaba ndandara ēn kattērt kē kyalmaha.

²³ Baganaḅag nai baḅēm bandkwana mbakyarvad ēlbēg marawa, kiyava tlēkēnatlēg kēskai kē dēgshigar ma barkaana.

²⁴ Mbats am sērgabiya, vaka ḅa dērra ḅalla ēmndērga, baḅēm nē lii ḅalla ēmndērga arḅa kēlla ndzēdaatēra ar jaara kē pal-latēra, ba pal miitēra wada zaa firbiya?

²⁵ Ar ndaigan nē lii ḅa dēr kē ghēraatēr ma kwar kē dērra, ar ḅa kwana kwakyarvad ar tlēkēna kē dēgshigaatēr kwa da badzēga, adaba dēg shigamnda da maay badzēg biya.

²⁶ Mbakyarvad kwaha ḅalla ēmndērgara da nēgalbi gyan biya, tsa dēmbara ēn tsēg ma fēdbiya.

²⁷ Adaba ēn ndaiya vēghara, nandalnēg Evaara, mbakyarvad aa nalbi dlaḅ tēhala taa ēlbēg maraw kēkai kē kyalmaha, kai kata ghērarra da tsuwava nē uud kē tlēkēna zaa fiira.

10

Ndaig tēghēr kē ḅagarnēs kwatēnah kē ghēlla

¹ Aiciya, ēn naagan am sran zaraabah taakiya, daadijahamiiyamma baḅēma ndza hēḅavtērdū da akumba tē ḅuula dagalla, baḅēmmatēra daral bama taataka yuwa haiya.

² Bagavtēra bama akumba ard yuwa haiy nē tsuufēg kē iitēr baḅēm ma gata adzahadzaha musa.

³ Baḅēmmatēra zaruuzēg kē dēgzēg aa shidkwa cacuwana cacuwana,

⁴ Baḅēmmatēra huḅaruu huḅēg kē yuwa shidkwa cacuwanaacacuwana. Adaba huḅaruu yuwa ma akura shidkwa cacuwana, kwa da dagal ēmtaḅ dē iitēra, kwahiin kē akura iin tlēkatēga.

⁵ Bakēvakwaha cēngubi nē Daadamazhigēl kēmtakēra kyamahatēr biya, cēḅavtēra cēḅēga ma tēghaala.

⁶ Ndakwana, nalnēg nē wannahaan kē dēgitah kē garava kēskimyam haik ḅa dēgiyah ghwaḅa bandkwa ḅag nē iitēa.

⁷ Namalbi kē lii ar ḅargarnēs kwatēnahēr kē ghēllah band kwa naral nē kyalmah biya. Adaba viindaviinda makakkada Daadamazhigēl taakiya, “caahwarara caahwarēg nē uudaha ar zēgaana ar huḅgaana, baz shakalga ard gwaragwar biya.

⁸ Bagiiyambi kē gwaragwar bandkwa ḅag nē kyalmah biya, adaba ba daval palla ēmtsahara ēmtsahēg nē uudah alfu kul-buwa.

⁹ Fishambi kə Yaazhəgəl band kwa ɓagar nə kyalmaha biya, baz ghwatəraghwag nə għavalaha əmtsahara əmtsahəga.

¹⁰ Zavambi kə għai band kwa ɓag nə kyalmah biya, adaba ciɓatəraciɓəg nə zarha ɓəlgə Daadamazhigəla.

¹¹ Dəgitahan dzəghardzəgna də iitər na garava, viindavaviindəgga mbakyavad ɓəlkiyama nə ndaiga, kəkəmyamən tlakiyama nə zamanna.

¹² Mbakyavad kwaha, akwama agha tlatla taaikya baghabaag ku shiga, aiciya, fafəg kə hənkalə mbadabiya.

¹³ Maay nə fəshigi tlakuratləg kwal dzəgharbi də uudah biya. Adaba Daadamazhigəla uuda jirjir nə iina da dugharbi am dəm damma fəshig kwa juujig kə ndzadaru biya, akwama daməmdəg dat duula fəshiga, da wurkurant wurg nə Daadamazhəgəl ngədləgə kwam da ɓəshəg nə uurama.

¹⁴ Mbakyarvad kwaha, kuraməm ən waikur naiyna, aduumarsdug kə ɓagar kwatənəhər kə ghəllaha.

¹⁵ Ən tagkur kwana adaba am də hənkal nə uurama, zharamzharg ba nə uuram kə dəgiti ən tagkur naiya.

¹⁶ Kuwa langyi dəga barka nə iina, kwa kiyam taa uus dəvakiya, mbats ba iin wa fəkiyama ndzəgan pal ma avəza tləkatəg biya? Bruudiin kwa kiyam kalna nə miyyamən wa fəkiyama ndzəgan pal ma vəgha tləkatəg biya?

¹⁷ Adaba bruudiin ba palla, mbats kəmyamən kiyam ba dyək na kiyam ba vəgh palla, adaba badəmma miyama kiyam zaa ba bruudi palla.

¹⁸ Zharamzharg kə uudaha israila. Mbats lii zaa dəga kyuuləgə, ar ba pal nə iitər ma zaa dəga kyuuləgə wa vələva kə Daadamazhigəl tə bagadiya kyuuləgə biya?

¹⁹ Awa ən tlatləgə nai vakwani? Dəgiti hərəvara kə ghəli ci nə dəgit marawa? Nii ghəllaha ci nə dəgit marawi?

²⁰ Əndkwah biya, ən tlatla yaakiya, dəga kyuuləgi kwa vələgə nə lii ɓagar kwatənəh kə ghəlla, ar vəlga kə sgatanaha, kə Daadamazhigəl biya. Ən naiy am nal band shatanah biya.

²¹ Ba gabi am huɓu ma kuwa langyi tləkatəg biya, dlaɓa am zuu kə dəga shatanah biya.

²² Kiyam pəkya ghaya Yaazəgəl nii? Jiyamujig kə iin də ndzəd hi?

Bag kə dəgita kwakyarvad fəvaran Daadamazhigəla

²³ “Badəm nə dəgita haiyakiyamanthaig nə uuda,” dlaɓa ba dəmbi nə dəgitah mənəg nə tləran biya, “badəm nə dəgitaha haighwanthaig nə uuda,” badəmbi nə dəgitahi kwa da mənəg tləran biya.

²⁴ ɓagarbi ba kə ghəragh kə dəgit maraw biya, ɓagarɓag baz zəraabagha.

²⁵ Zamzæg badëm kə hulfa dægiti valav vaka valla tluwa, bamam ndavna də ndavæg biya, mbakyarvad haik ndzaməgan kəskuuram ma ərvəmahudaru kə vakavaki aa səgal də tluwəna.

²⁶ Adaba tagatag nə əlbəga Daadamazhigəla taakiya, “Duni badəmma baz dægiti ma vakaita ba dəga Daadamazhigəla,”

²⁷ Akwama dahakurətdəhəg nə daddakwa maay gata Yesu da za kaffa, ma haiyamanthaig kə dagauwa, zamzæg badëm ku hulfa dægiti vəkur nə iina, bamam ndavna də ndavæg biya, adaba haik dzaməgan kəskuuram ma ərvədmahudaru kə vakavaki aa səgal də dægzəgiina.

²⁸ Akwama tagakuuratag nə uud taakiya, “Aa hərva mbakyarvad ghəlla,” zambiya, mbakyarvad zhara ndzəgana uuderaru də dadda kwa tagkurataga, adaba haik kə haip tə ghəraruwa.

²⁹ Ən tlatla dægiti da dzaməg nə iin ma ərvədmahudaana, dəgaruu biya. Aiciya, da tagan nə uudaru pal taakiya “Aujibəg kə dzamaghəra uudan da tsəkwava kə kwara ghərari?”

³⁰ Akwama taganaratag kə uus kə Daadamazhigəla lakwti ən da zaa dægzəga, aujibəg da ghudgus əlbəg nə uud təghər kə dægiti naa zəg naiy tambar taganaratag kə uus kə Daadamazhigəli?

³¹ Aiciya, badëm nə dægiti am ɓag nə uurama, aandzu am zəg də zəga, aandzu am huɓəg də huɓəga, ɓagamɓag mbakyarvad galla Daadamazhigəla.

³² Namalbi kə duula ɓa haip kə yahudah biya, aandzu ma lii ar yahudah biya, ma dlamakəlaaa lii ar gata Daadamazhigəl biya.

³³ ɓagamɓag band kwa ən ɓag naiya. Ən ɓa kəla ndzəɓar ma ciinguu aandzu ma ba war kəmtakər dəgitahi ən ɓag naiy badəmma, kwakyarvad ghərar pal wan ɓag naiy biya, ən ɓag kwakyarvad uudah ba dyəkka, adaba maraa tləkəna kə katəgga.

11

¹ Gatamgatəg kə garav də kaiya, bandkwa ən gatəg naiy kə garava tləkətəga.

Tsag təghər kə mbussa ghəra

² Ən galakuuram naiy mbakyarvad am dzamkwadzaməg aandzu ba mauwa, dlaɓa həkyamnahəkyəg kə dægiti tsagankuru naiy ba vaiyvaiya, ba kalkal də kwa vəlankur naiya.

³ Adaba ən naagan am səran taakiya, Tləkətəg nə maal təghər kukwar kə uuda, Zhiila dlaɓa maal təghər kə uusaana, Daadamazhigəl nə təghər Tləkətəga.

⁴ Badəm nə ghwalvi dzəgwazhəgəl ma 6a dəga jappəra mbu-usambuusan ghəraana fəgharabi kə maalan biya.

⁵ Dla6a badəm nə uusi dzəgwazhəgəla ma 6a dəga jappər kwal ugwədəga dankwaliya, nenghana nennəg kə zhiila, ba kalkal mandki aa uusəvardan ghəra.

⁶ Akwama lawaləg nə uus kə ugwədə dankwaliya, aa uus-dauusəg kə ghəraana, adaba dəga zhəruu kə uus uusaghəra, aa ugwədəg kə dankwaliya.

⁷ Kalkalanbi kə ghwaləv mbuusa kə ghəran biya, adaba garava Daadamazhigəla ard ndanghəraana, dla6a uusa mara ndanghəra zhiilaana.

⁸ Savda ma vəgha uusbi nə ghwaləv biya, bamma uus wa savda ma vəgha ghwaləva.

⁹ Bagavabi nə ghwaləv mbakyarvad uus biya, bamma uus wa 6agava mbakyarvad ghwaləva.

¹⁰ Mbakyarvad kwaha barari kə uus ugwədə dankwaliya, mardan taakiya də ndzəd nə ghwaləva, mbakyarvad zər6əlgaha Daadamazhigəla.

¹¹ Bakəvakwaha, tagwabi nə uus də ghwaləv ma tləkatəg biya, ghwaləv dla6a tagwabi də uus ma tləkatəg biya.

¹² Bandkwa səghal nə uus ma vəgha ghwaləva, uus dla6 wa yaa ghwaləva, adaba badəm nə dəgita 6aga ba Daadamazhigəla.

¹³ Zharamzharg ba nə uuram də ghəraruwa, 6aga6ag kə maraw nə uus dzəgwazhəgəl kə Daadamazhigəl kwal hədəna kə ghəraana?

¹⁴ Tsagakurutsag nə dzəganaru taakiya akwama dughardug nə ghwaləv kə guuja ghəraan ba fiikəmma, dəga zhəruw nə iina.

¹⁵ Kiyava uusi də guuja ghəran dladda, dəga ndanghər vakaana, adaba vəlavərvələg nə guuja kiyava həddə ghəraana.

¹⁶ Akwama məng nə daddakwa haighantbi kə kwa nə iin ya, kəm sərgabi nəmnd kwatlərn kadzahadzah biya, bandkwah dlab nə kyalma zaraabaha lii gatəga.

Dlad vaka zaa jibiya Yaazhəgəla

¹⁷ Təghər kə dəgiti tagankur naiya, dləbankurət biya adaba dzahavaruwəna ghwadđa dəga jirjir biya.

¹⁸ Bamma dzahavaru ba zuunga kwa dzahamvət nə uurama, cənganacəng taakiya məng tagwazha tagwaz ma taatakaruwa, haiyananthaig nə də əlbəgiina.

¹⁹ Ba jirjiira tləvkənatləg nə tagwazha tagwazh ma taatakaruwa, adaba nəghəvakan nə uudaha jirjir ma taatakaruwa.

²⁰ Mbats am dzahav kwakyarvad zaa jibiya Yaazhəgəl biya.

²¹ Adaba vaka zaa dægɔɔga, ma bawara tsædi kə ghər vaka zaa dɛgaana, maay wa ləhuud biya Duuvars nə watlɔrn mbəsha waiya, kwatlurna huɔuuhuɔɔga kə kya tsaatsəga.

²² Am maay də hənyahaaruwa kwam ndzəga nuurama am zəgaana am huɔɔgaan biya? Nii amaa nenna dlamakəlaaa lii gata Daadamazhəgəlhi, am vɔltər dlad kə lii ar maay də dɛgith biya? Auci wan da tagkur naiyi, ən da dləba kuuram mbakyarvad kwan ciya? Bagabiya ən maay dləba kuurami.

Zaa jibiya Yaazhəgəla

²³ Dɛgitən caawana naiy vak Yaazhəgəl kwa tagankur naiy taakiya, ma huɔavəda kwa vɔlavvət nə Yaazhəgəl Yesu, kəssant kə bruudiya,

²⁴ Təhala kwa taghar nə iin kə uus kə Daadamazhigəla, kalna kə iina, aiyama, “Kwanna iin nə vɛghaara, kwa vɔlavda mbakyarvad kuurama. Ndza ba ɔagamɔag band kwana kiyava dzamkwadзамəga.”

²⁵ Bandkwah dlaɔa təhala zaa jibiya, kəssant kə iin kə zər ku-uwa amaa, “Kwannə kə zər kuuwa iin daala langiya avzara, ɔagamɔag bandkwana ba tuuk sarti am huɔɔg nə uurama, kiyava dzamkwadзамəg kəskuurama.”

²⁶ Ba tuuk sarti am zəg nə uuram kə bruuiya, dlaɔa am huɔɔgan ma zərkuwa, am ɔəla tləghəga əmtsəga Yaazhəgəl, tangw dama sarti da saay nə iina.

Zaa jibiya Yaazhəgəl bad ərvədmahud palla

²⁷ Mbakyarvad kwaha badəm nə daddakwa zəguu bruudi-ina, ma huɔɔguu ma zərkuwa Yaazhəgəl də ərvədmahud pall biya, ɔagharaɔag kə haip kə vɛgha Yesu ard avzaana,

²⁸ Ma ba wara aa sərəsərg kə ghəraana, təhalakwaha ka zəgan kə bruudiya ard huɔɔgaan ma zərkuwa.

²⁹ Badəm daddakwa zəguu bruudiya, ma huɔɔguu ma zərkuwa kwal fəgarafəg kə vɛgha Yaazhəgəla, səghardasəg kə dlad kə ghəraan tədvad zəgaana ard huɔɔgani ɔaga nə iina.

³⁰ Iin wa dzəghardzəg ma kuuram ba dyək nə lii də maira ndzəd ard yangbiyaha, kyalmah ndakwani əmtsahara əmtsahəga.

³¹ Adaba akwama səryamasərg kə ghəramiiyama ba marawa, da maay nə uud vəlkiyam dlad bia.

³² Akwama Yaazhəgəl wa da təkiiyam sharia, kiiyam ndaiya ghəramiiyama haik vəlkiyam dlad kə uud əmtad də uudaha duniya.

³³ Mbakyarvad kwaha zaraabahara, akwama dza-hamvətdzahəg da zaa dɛgita, am pakant kə zaraabaharuwa.

³⁴ Akwama mæng nə daddakwa njəkən waiy ma kuurama, aa zuuzæg kə dəgit sagal hənyaha, aa nalbi taakiya dza-havaruwənna da səkurda dlad biya. Təghər kə kyalma dəgitaha, akwama guyanagwig sagauwa ən da tagkurtaga.

12

Vəlgah shah shah vak shədkwa cacuwana

¹ Ndakwan ciya, zaraabahaara, təghər kə vəlga shah shaha vak shədkwa cacuwana cacuwana, ən naiya am ndzan kwal sərgasərg biya.

² Ma sarta kwa ndzam lii gata Daadamazhəgəlbi nuuram biya, sərəmsərg taakiya, valakurda də vəløg nə uuda, ndzam bağarnəs kwatənəhər ghəllaha kwar maay də shiflug biya.

³ Adabad kwaha ən naagan am nəghakan taakiya, maay nə daddakwa shədkwa Daadamazhigəl wa 6atlər də iin da taakiya, “Tlafatlafan nə Yesu biya,!” dla6a maay nə wada tagdatag taakiya, “Yesu Yaazhəgəl nə iin biya,” bamma dad-dakwa shədkwa cacuwana cacuwanan wa 6a tlər də iina.

⁴ Mæng nə vəlga shah shaha, ba shədkwa cacuwana cacuwanan pal wa vəlga bədəmma.

⁵ Mæng nə duulah shah shah kə dəga 6a tləra, ba Yaazhəgəl pal wa 6agvara.

⁶ Mæng tlərah shah shaha, ba Daadamazhigəl pal wa vəlga aandzu ma bawar kə ndzədə 6agan bədəmma.

⁷ Vəlghar vəlğ nə Daadamazhigəl aandzu ma bawar kə shədkwa cacuwana cacuwanan kiyava margar dəgit marawa.

⁸ Kwatlərna vəlavar nə dəga tsaga dabariya tədvdad shədkwa cacuwana cacuwannana, kwaklörn dla6a vəlavar nə dəga tsaga sərgasərga tədvdad shədkwa.

⁹ Kwatlörn dla6a vəlavar nə dəga fadghəra tədvdad shədkwiina, kwatlərna vəlavar nə dəga mbahuuda tədvdad shədkwa,

¹⁰ Kwatlərna vəlavar nə dəga 6a tləraha jappərra, kwatlərna dəga tlayangngəra, kwatlərna dla6a dəga tagwaaka ndzəgana shədkwaha, kwatlərna dəga sərga taa ghaiyah shahshaha, kwatlörn dla6a dəga gwiiya ghaiyah shahshaha.

¹¹ Bədəm nə wanahaana ba shədkw pal wa 6agaana, dla6a biin wa tagwan aandzu war band kwa naagant nə iina.

Bədəmmamiiyama kiyam ba uubiiya vəgh palla

¹² Bandkwa ba pal nə vəgha, dla6a uubiiyah təvakai ba dyəkka, aandzu ba mæng nə uubiiyah ba dyəkka, ar ba vəghəg palla. Bandkwah ci kə Tləkatəga.

¹³ Adaba 6aggakiyama 6ag nə uud kə tsuufəg bədəmmamiiyam tədvdad shədkwa palla damma vəghəgha palla, aandzu yahuudaha aandzu kwar yahuudah biya, ma Evva

nə iina ma daddakwa kwara ghəraana, badəmmamiyama hu66iiyamuhu6əg bamma shədkw palla.

14 Vəghəgha uu6ii pal bi nə iin biya, uu6iiyah ba dyək tə vakaiya,

15 Akwama tagatag nə shəg taaki, “ Adaba ən dən bi naiyama, ən, maay naiy ma uu6iiya vəghəg biyama,” atar ba tagda kwana tsəgarvabi kə nəg kə uu6iiya vəghəg biya.

16 Bandkwah dla6 nə hyəmiya akwam tagatag taakiya, “ən gyi bi naiy biya, adabad kwaha ən uu6iiya vəgh bi naiyama,” atar ba tagəda əndkwaha tsəgarvabi kə nəg uu6iiya vəgh biya.

17 Akwama badəm nə vəgh ba gyi, ma da ciingav ndandar nə əlbəgi? Akwama badəm nə vəgh ba hyəmiya, ma da shiyav ndandar nə dəgiti?

18 Fahafahəg nə Daadamazhigəl kukwar kə uu6iiya vəgh band kwa naag nə iina.

19 Akwama badəm nə vəgh ba uu6ii palla, ma mər ha kə kyalma vəghi?

20 Ii wan kwana məng nə uu6iiyah ba dyakka, ba pal nə vəgha.

21 Tagardabi nə gyi kə dən taakiya, “maay nə lam6ar də kəgh biyama,” aandzu ma ghər wa tagar kə shigah taakiya, “maay nə lam6ar də kuuram biya.”

22 Əndkwah biya, uu6iiyahi kwama zharav ar maay də ndzəd biya, iitər wa məng nə tləraatəra.

23 Uu6iiya vəghhahi kwa kiyam zharag mandki darətbi dat kyalmah də ndanghər biya, iin wa kiyam fətəraa nə mi-iyamma.

24 Dla6a uu6iiyaha vəghahamiiyamən kwa maaraw kə zhargənna, badləghani badləg nə Daadamazhigəl kə vəgha fahət kə uu6iiyah kwa maay ndang kiyava məng nə tləraana,

25 Adaba haik tləvkəna tləg tagwazh tagwazh tə vəgha, bamma uu6iiyah war fa kyəmiy tə ghəraatəra, kwa ba dəgit palla.

26 Mbakyarvad kwaha akwama tlakənatləg nə uu6ii pal kə vəvvəra, badəmmatra ar cəngan kə njiigana, akwama dləbavənt dlə6əg nə uu6ii palla, badəmmatəra ar ba hwaɗaga əmtadə.

27 Badəmmaruwa am vəgha tləkətəga, ma kwararuwa am uu6iiyana.

28 Ma huɗa dlamakəlaaa lii gatəg Yesu, faafəg nə Daadamazhigəl kə lii 6agar tlər kə Yesu kə dəga zuungwa, dəga buwa tlayanngaha, dəga həkərɗa lii tsaga dəgita, ka lii 6a dəgaha jappəra, ka lii vələvtər vəlga mbahuudaha, ard lii məlgaru kə uudaha, ard lii fakyəmi tə tləra lii gatəga, ard lii sərga taa ghaiyah shah shaha.

²⁹ Badəm nə uudah ba dlakulva gyia Yesuni? Ar badəm ba tlayangahhi? Badəmma ar ba lii tsaga dëgit hi? Nii ar badəma ar ba lii 6a dëgaha jappər hi?

³⁰ Badəmmatəra ar ba də vëlga mba hə uudahhi? Ar badəmma ar sergusərg kə taa ghaiyah shahshaha? Nii badəmmatər ha sergusərg kə gwiya ghaiyahhi?

³¹ Gatamgatəg kə vëlgahi kwa juujig də ndanghəra, ənda markurmarg kə duuli kwa juujig badəm də marawa.

13

Wayakəva

¹ Aandzu ba mana sergusərg kə taa ghaiya uudaha shah shaha ard dëga zərbəlgaha Daadamazhigəla, akwama ən maay də wayakəvər biya, nanalnəg band talenlenga kwa tlaav ba gyaagyanna, aandzu gangga kwa tlaav ba dyək dyəkka,

² Aandzu ba mana sergusərg kə taa tlayangəra, ən nəghaakan kə dëgitah shiḃashiḃan badəmma, dlaḃa ən mæng də dyəmdyəma badəmma, ard fadəghər ba vaivaiya, kwan da gantgəg kə aghwa, akwama ən maay də wayaikəvər biya, maay nə dëgiti ən tuuk vakai naiy biya.

³ Aandzu ma vëlandavëləg kə dëgiti ən dəvakai nai badəmma, ən vëldan dlaḃ kə vëghara həvara kaara, akwama ban maay də wayakəvər biya, ən maay də dəkshiga aandzu ndaw biya.

⁴ Waiyakəvəra fəgara fa ərvədmahudə ard taa jir kə uuda, waiyakəvəra maay də səlɡ biya, maay fəgara tədə fədavgha, ard daaga ghər biya.

⁵ Waiyakəvəra Maay də naa ghər biya, maay dlaḃa fa dagar ma uudah biya, maay pəkya ghay biya maay həkya dëgit ghwaḃ mahud biya.

⁶ Naay nə waiyakəvər kə 6a dëga kəladər biya, bamma naa 6a dëga jirjira,

⁷ Waiyakəvəra fəgara fa ərvədmahud kə uud, ard fadghəra aandzu tauwa, ard pakka dëgita, ard bəshgaana aandzu ba ndara.

⁸ Maay ghyənng nə waiyakəvəra ba tangw dama zərazər biya, taa tlayanngəra da dagal zamanana, taa ghayah dlaḃa zəgga, dyəmdyəməra da ghyənnga.

⁹ Bak jirjira, dyəmdyəməra miyyama rəghghət biya, taa tlayanngəra miyyama rəghghət biya.

¹⁰ Akwama da saahii səg nə daddakwa rəghgha rəghghana, təhalakwaha daddakwa rəgha biya da nəga.

¹¹ Ma sartən zarhərara, ndzan taa ba əlbəga zarhərara, ndzan dzamaghər band dëga zarha, ndzan vëla farwut band dëga zarha. Ghubaranət ba naiya kal dugarsdug kəskai kə hənkala zarhərara.

¹² Adaba ndakwana kəm zhara garava ma akwatərama band avədvaavəda, daghuvaliina kəm da zharg ba ghwəm də gyiia, adaba ndakwana sərgasərgara rəghghət biya, daghuvalaana sərgasərgərra da rəghghəg ba dyəkdyək band kwa fakwi nə Daadamazhigəla.

¹³ Ndakwan ciya, dəgitahaan həkərdəna mənəgə bak jiiira, fadghəra, pakka dəgita, ard waiyakəvəra, badəm miitəra ba waiyakəvər wa dyəkka.

14

Vəlga sərga ghaiy shahshaha ard taa tlayanngəra

¹ Gatamgatəg kə duula waiyakəva, dlaḅa am gatəgaan kə vəlga sərgasərg vak shədkwa caccuwanacaccuwana, ndə dəga taa tlayanngəra.

² Adaba daddakwa taa ghaiy shahshaha tag də uudah biya, tag də Daadamazhigəla, adaba maay wa nəghəgaka nəghəg kə dəgitahi tag nə iini, mbakyarvad taa dəgitahi shiḅashiḅana tədvad ndzəda shədkwa cacuwana cacuwana.

³ Daddakwa taa tlayanngəra tagtər kə uudah kə əlbəga kiyava məltəruməlga fətərna kə ndzəda, dlaḅa tagtəra kə dzəgwaggha.

⁴ Daddakwa taa ghai shahshaha məlgaru bak kə ghəraana, adaba daddakwa taa tlayanngəra məltəru kə dlamakəlaaa lii gatəga.

⁵ Mana naag nai badəmmaruwa mamma taa ghiy shahshaha, bakəvakwana mat naagara mamma taa tlayanngəra. Daddakwa taa tlayanngəra juujig ku daddakwa taa ghai shahshaha, bama mənəg nə daddakwa sərgasərga kə gwiya ghaiyiina kiyava məlgaru kə dlamakəlwa lii gatəga.

⁶ Aici zaraabaharra, akwama danəvdəg da vakaruwa ən tagkura kə əlbəg də ghaiy shahshaha, auci wana məkuru nai dəvakai, akwama danəvbi da vakaru də əlbəgaha ard dyəmdyəmər, ard tsaga əlbəga Daadamazhigəl biyi?

⁷ Bandkwah nə dəgitahan kwa maay də shifəgi band faakəlla ard kakanghya. Akwama cəngalbi nə tlatatər ba vaivai biya, da sərga ndandar nə uudan kə dəgiti tsava ard kwa fərtavvi?

⁸ Akwama fərtavantbi nə dərau ba vaivai kwa da cəngəlcəng biya, war wa da ḅadlava da ghwaavi?

⁹ Bandkwah dlaḅ kəskuurama, akwama tagamatag kə əlbəg də ghaiya kwa nəghvaaka biya, da sər vaaka ndandar nə dəgiti am tag nə uurami? Ttagamatag kə əlbəg ba gyagyaana.

¹⁰ Mənəg nə ghaiyah shahshah ma duniya, ma kwaratəra ba tuuk kə əlbəga.

¹¹ Akwama ən cəngabi kə ghaiyin biya, nanalnəg kə ghulab kə daddakwa ta əlbəgiina.

12 Bandkwah dla6 kəskuurama, ma bam hwadaaga tləkəna vəlɡ shahshah dəɡa shədkwa caccuwanacaccuwana, 6agambag kəla ndzədaruwa am 6a tlər də lii da fəgara zaa vuuka kə dlamakəwa lii gatəga.

13 Mbakyarvad kwaha badəm nə daddakwa taa əlbəɡ də kwatlər kə ghaiya, aa dzug kə zhəgəla vəlvar nə sərgasərga gwiiya ghaiyiina.

14 Akwama dzəɡwanadzug kə zhəgəl ma ghaiyi tlərna, ba kai də ghərar wa dzəɡwazhəgəla, hənkalara maay əmtad də kaiyi.

15 Auci, wan da 6ag naiyi? Ən da dzugazhəgəl bad ərvīdmahudara, ən dəɡwadzug kə zhəgəl dla6 də nəghəgakanəghəgara. Ən 6əlgabəlg kə ngəssa gala Daadamazhigəl bad ghərarra, dla6a ən 6əlgabəlg baz ma hənkalarra.

16 Akwama maay əndkwah biya, akwama taghartag kə uus kə Daadamazhigəl ba maghəragh kaltiya, da tag ndandar nə daddakwa cəngabi kə dəgiti agha tag nəng taaki, “Amin” təghər kə taa uusi agha tag nəng, akwama sərgabi kə dəgiti agha tag nəng biyi?

17 Aadzu ba tagharatag kə uus kə Daadamazhigəl ba vaivaiya, məlgharuubi kə uuda nə iin biya.

18 Ən tagar uus kə Daadamazhigəl ən tagatag kə əlbəɡ də ghai shahshah təghər kəskuuram badəmma.

19 Bakəvakwaha ma dzahava dlamakələaa lii gatəga, mana naag nai ən tagda kə əlbəɡ ba dlə6 də dzamaghərar kiyava tsagturu kə kyalmaaha, təghər kə tagda əlbəɡah dəbu kəlawə də kwatlər kə ghaiya.

20 Zaraabahara, dzamambi kə dəgit band zarhah biya, bamma tədvad 6a dəɡa kələdəra namalnəɡ band zarhaha, kuu-rama aa nalnəɡ nə dzamaghəraru ba kə dəɡa uudah maamala.

21 Viindaviindan ma kakadā Daadamazhigəl taakiya, “Ən da tagan kə əlbəɡ də uudahah tədvad uudahi kwar taa ghaiy shahshaha, ard ghaiya ghulabaha, bakəvakwaha ar maay cəngwanacəng biya, am nə Yaazhəgəla.”

22 Mbats, sərga taa ghaiy shahshaha mbakyarvad dəɡa sərg kə yaa dadda gatəɡ biya, bamma kə lii ar maay gata yesu biya. Taa tlayanngəra mbakyarvad kə lii də fadghəra, kiyava lii maay də fadghər biya.

23 Mbakyarvad kwaha, akwama dzaharvətdzahəɡ nə dlamakələwa lii gatəɡ badəmma, ma kwarayəra ar taa əlbəɡ də ghaiy shahshaha, ka sagau kə kyalma uudahi ar sərgabi kə dəgiti ar tag nə iitər biya, ma lii ar maay gata Yesu biya, mbats, ar maay tagan taaki am valagah biya?

24 Akwama taaki badəmmaruwa am taa tlayanngəra, ma tlakuratləɡ nə daddakwa maay gata Yesu ard kwa sərgai kə

dэгити tagav biya, kaa cənngan kə dэгити tagava, ngal ba pəlla ghəra.

²⁵ Da kwada sagal nə dэгити ma ərvədmahudaana, tədvadkwaha da mbuda dama haaya bagarnəs kwatənahər kə Daadamazhigəla, ngal taakiya, “Bak jirjira məng nə Daadamazhigəl ma kuurama.”

Aa bagav bag nə kwatənahər band kwa nahavva

²⁶ Wan nə dэгити ən tagkur naiy zaraabahaara, akwama da dzahamvətdzahəga, kwana bəla ngsa gala Daadamazhigəla, kwana tsaga dэгити, taa dэгити, kwana taa əlbəg də kwatlər ghaiy shaha, kwana gwiya ghaiya. Bagaməbag badumma mbakyarvad məlgaru kə dlamakəlwə lii gatəga.

²⁷ Akwama məng nə lii taa əlbəg də kwatlər ghaiya, aa juubi ba kə uud buwa ma həkərd biya, aa bagarəbag ba tədəv tədəva, kwatlərna gwiya dэгити tagava.

²⁸ Akwama maay nə dadda gwiigan biya, aa ndzarandzəg ba dəw ma dzahava dlamakəlaaa. Aa tagartag kə əlbəg kə ghəra ard Daadamazhigəla.

²⁹ Lii taa tlayanngəra, aa tagartag ba nə uud buwa ma həkərd kə əlbəga. Kyalmaha ar tsəgwa hyəmiya dэгити tagava.

³⁰ Akwama taghartag nə Daadmazhəgəl kə əlbəg kə uudani cəghurga vakwahiina, daddakwa taa ghaiy ba zuungwna gha-caan kə taa ghaiya.

³¹ Badəmmaruwa am tagatag kə əlbuga Daadamazhigəla, ba da palla palla, kiyava tsagan kə uudaha, dlaəa ar tləkəna kə ndzəda.

³² Lii vəlavrər nə sərgasərga taa tlayanngura, ba iitər də ghəraatər wa tagaana.

³³ Adaba Daadamazhigəla miyyama Daadamazhigəla ciya hənkal biya, Daadamazhəgəlaaa gabərta. Band kwaha vak dlamakəlaaa lii gatəga.

³⁴ Bagaəbag kə marau ar ndza nəmghwasah ba dəw ma dzahava dlamakəlaaa lii gatəga, adaba vəlavrərbi nə duula taa ghaiy biya, bama ar daba dэгити tagaa nadzahadzaha muus taaki.

³⁵ Akwama məng nə dэгити ar naa sərga nə iitəra, aa ndavarn-davəg vak zhiilahatər ma hənyaha. Adaba dəga zhərw kə ənghwasah taa ghaiy ma dlamakəlaaa lii gatəga.

³⁶ Fəgharzha bat kuuram nə əlbəga Daadamazhigəla, nii ba kuurama pal ha wa dal nə əlbugiin da vakaruwi?

³⁷ Akwama məng nə daddakwa tlatla taaki tlayanng nə iina, aandzu ma vəlavar nə sərgasərgəra, aa nəghakanəghəg taakiya, dэгитиhaan ən viindkurnaiyna əlbuga Yaazhəgəla.

³⁸ Akwama lawalæg nē uudan kē fa hyēmiya tē kwanna, ghēraṽan ndakwani da lēṽwalæg nē uud kē fa hyēmiy tē vakaiya.

³⁹ Mbakyarvad kwaha zaraabahaara, nahamnahæg kē taa əlbəga Daadamazhigəla, tsamarəṽbi dlaḡ kē uud kē taa ghaiy dē kwatlər kē ghaiyah biya.

⁴⁰ Aa ḡagavḡag nē dēgit bat duulan ba kalkalla, dlaḡa ḡadlēṽnanna.

15

Ciiga tləkatəg ma gətlaha

¹ Ndakwana, ən da dzamkurnəsdzamæg kē əlbug marawən kwa tagankur naiyiin zaarabahaara, kwa caawama nē uuramna, dlaḡa kwa famdēghərət nē uurama.

² Tədṽad əlbug marawa wa tləkəna nē uuram kē katəga, akwama həkyamnahəkyæg kē əlbugən tagankur naiyiin ba matrawa, ma maay ndkwah biya, fadghəraruwa ba gyagyaana.

³ Dēgitiin marauwən tagankur naiya, iin wa caawana naiy, taakiya, əmtsəmtsæg nē Tləkatəg mbakyarvad haipahaamiiyama, band kwa viindaviindan ma kakkada Daadamazhigəla,

⁴ Taaki həḡavahədēgga, dlaḡa ciyavantciig tē hēng həkərḡa, band kwa viindaviindan ma kakkada Daadamazhigəla,

⁵ maradamarg kē ghəran vak kefasa, ard kəlawar tar buwa.

⁶ Təhalakwaha mardan kē ghəraan vak kē uudah kwa juujig kē dərṽmək dləḡa ba daval palla, kyalmahaatəra ar ba dlaḡa bad shifəga, kyalmaḡ dlaḡa əmtsaharaəmtsahəga.

⁷ Təhalakwaha maradamarg kē ghəran vak yakuba, ard dlakulṽa gyi Yesu badəmma.

⁸ Təhalatər badəma, maradamarg kē ghəran dlaḡ vakara, bakəṽakwaha aandzu ba ən uudi yaava tē duula jirjir biya.

⁹ Adaba kai wa həḡiikən ma dlakulṽa gyiyaha Yesu, tlanalbi naiy kē ḡaakwa nē uud dē dlakulṽa gyiya Yesu biya, mbakyarvad kai wa ṽəlantər dlad kē dlamakəlaaa lii gata Daadamazhigəla.

¹⁰ Mbakyarvad herərri Daadamazhigəl wa nanal naiy əndkwana, dlaḡa herərrən ḡagghwi nē iina ba gyagyaan biya, adaba januujiḡ aandzu kwar kē dlakulṽaha gyiya Yesu dē tlərri, bakəṽakwaha mbakyarvad sərgasərgar biya, mbakyarvad herərri Daadamazhigəli kwa əṽṽad dē kaiya.

¹¹ Aiciya, ma kaiya, ma iitəraha, badəmmamənda kəm taa ba əlbəḡ marawa, famdēghərt təṽṽad kwan nē uurama.

Ciig ma gətlaha

12 Akwama ba tagav nē əlbəg marawa ciiga Tləkatəg ma gətlaha, aujibəg ka cii kə kyalmaharu ar taakiya maay nē ciig ma gətlah biyi?

13 Akwama maay nē ciig ma gətlah biya, mbats, ciyyiit bi nē Tləkatəg ma gətlah bi ciya.

14 Akwama ciyyiit bi nē Tləkatəg ma gətlah biya, mbats, taa əlbəg marawamənda ba gyagyaana, fadghəraru dlaḡa nalnəg ba gyagyaana.

15 Nalnəgtaaki, tagamənda fiid təghər kə Daadamazhigəl ciya, adaba tagamənda tag kə əlbəg təghər kə Daadamazhigəl taakiya ciighantciig kə Tləkatəga, akwama ba ciighantbi tsa, bakjirjira maay nē ciig ma gətlah biya.

16 Akwama maay nē ciig ma gətlah biya, mbats, ciyavatbi ci nē tləkatəg biya.

17 Akwama ba ciyavantbi nē tləkatəg biya, mbats, fadghəraruwa ba gyaagyaana, ba kəvakwana am ba ndzəganən ba ma haipaharuwa

18 Mbats, lii əmtsaharaəmtsahəg tē duula gata Tləkatəga, zaraazəg ciya.

19 Akwama faaghəra miyam tē Tləkatəga kwakyarvad ba kiyava ndzəgan kaltiya, mbats jiiyamujiig aandzu ba war kə dəga zhuwadaala.

20 Bakjirjira, ciyavantciig nē Tləkatəg ma gətlaha. Inn wa təghal ba zuungw ma lii ma gətlaha. Bakjirjira maradamarg taakiya da ciyav nē kyalmaha lii əmtsaharaana.

21 Aandzu ba səghəv tədvad uud nē əmtsəg, bandkwah dlaḡ nē ciig ma gətlaha səghəv tədvad uuda.

22 Bandkwa əmtsəg nē uud badəm mbakyarvad Adamu, da ciyav nē uud badəm mbakyarvad Tləkatəga.

23 Da ciyav aandzu ma ba wara ba tədəv tədəvaana, Tləkatəg nē təghəga zuungwa, təhalakwaha lii ar da dəgan daghuvali da saay nē iina.

24 Kaa da sagau nē ghyənnga duniya, ma sarta kwa da gwiigarda nē Tləkatəg kə tləksəran kə Daadamazhigəl Daada, təhalakwama da kəsətərva kəsəg kə ndzəd kə lii kwarəga baz tləksəraatər badəmma.

25 Adaba barari kə Tləkatəg da kwarəga, bamma fatərdəmfəg kə tləghumahaan badəm da miizhangyəl kə shigahaana.

26 Dadda tləghummi kwa dəga halli da ghyəhava, iin nē əmtsəga.

27 Adaba tagaatag nē əlbəga Daadamazhigəl taaki, “fadəmfəg nē Daadamazhigəl kə dəgitah badəm miizhagyəl kə kwar-gana.”

28 Akwama da nadalnəg nē Daadamazhigəl kə dəgitah badəm da miizhagyəl kwarga tləkatəga, da nal dlaḡ nē zəran

da miizhagyel kə kwarga Daadamazhigəl kwa nadal dəgital badəm da miizha gyel kə iina, adaba Daadamazhigəl dəgit badəm badəmma.

²⁹ Akwama maay əndkwah biya, auwa da ɓag nə uudahaan, kwa ɓagavtəra nə tsufəg mbakyarvad lii ma gətlahi? Ma ba maay nə ciig ma gətlah biya, aujibəg ka cii ɓagavtəra nə tsufəg kə uudah mbakyarvad lii ma gətlahi?

³⁰ Aujəlbəg dlaɓ kiyam fa ghəramiiyam ba kəlahəng tə duula əmtsəgi?

³¹ Ən nəghəganəghəg kə əmtsəg ba kəlahəng zaraabahaara, bak jiijiira ən tsa kushəgh də kuuram ma Tləkatəg Yesu Yaazhəgəlamiiyama.

³² Akawama tə naaga uuda, ma ɓaganaɓag kə ghwav də dəktəghal ma Afisa, auci nə dəkghigari? Akwama ba da maay nə uud ciig ma gətlah biya. “Ba kiyam zəgaana kiiyam huɓəgana, adaba kiyam da əmtsəg dlakadur biya?”

³³ Aa valkurdaɪ nə uud biya, “Adaba ndzəgan də kəladaha badzəgan kə uuda jirjira.”

³⁴ Asamasaas da tə duula jirjira, am duuwant kə ɓa haipa. Adaba kyalmaharuwa ar sərgabi kə Daadamazhigəl biya. Na taakwan naiya mbakyarvad am dəm dama zhərwa.

Ciig ma vəgha

³⁵ Ar da ndavəgan nə kyalmah yaakiya, “Da ciig ndandar nə lii əmtsahara əmtsahəg ma gətlahi? Ar da sagal də huulfa kwar kə vəghəghi?”

³⁶ Kəgh dlagəna! dəgiti aghaa riiga nənga da maay sagal biya bamma əmtsəəmtsəga.

³⁷ Dəgiti agha riiga nənga, da sagal bandkwahiin biya, ba zəraana, ma zəra hiiya ma zəra dəgiti tlərna shaha.

³⁸ Ba Daadamazhigəl wa vəlga dzakəva vəgh kə zəra dəgita band kwa naag nə iina, ma kwar kə zəra dəgita bad dzakəva vəghaana.

³⁹ Badəm nə tluwa ba dəgit pall biya. Uudaha bad hulfa dəgahaatəra, almanaha bad hulfa dəgahaatəra, diikaha bad hulfa dəgahaatəra. Kəlfah dlaɓa bad hulfa dəgahaatra.

⁴⁰ Məng hulfa ndərga ghərazhigəla, məng nə hulfa dəga haaya. Ndəngəra dəga ghərazhigəla shaha, ndəngəra hulfa dəga haaya shaha.

⁴¹ Ndəngəra faciya shahha, dəga kyəlla shahha, dəga kwadladlah dlaɓa shahha, məng dlaɓ nə kwatlər kə kwadladla shah də kwatlər kə kwadlad vaka ndəngəra.

⁴² Bandkwah dlaɓ təghər kə ciig ma gətlaha, dəgiti aa riivariiga da ərtsəga, dəgiti aa ciivanta da maay ərtsəg biya.

⁴³ Riivariig nə iin bamma dladə, ciivantciig ma ndəngəra, riivariig ma maira ndzədə ciivantciig dlaɓ ma ndzədəra.

44 Riivariig ma vëgha uudëra, ciivantciig dla6 dë ndzëgana vëgha shëdkwa caccuwanacaccuwana. Adaba mëng në vëgha uudëra, ba jirjira mëng në vëgha shëdkwa caccuwanacaccuwana.

45 Viindaviindan bandkwah taakiya, “Adamu në uuda zënnngwa, kwa nal kë uuda dë shifëga.” Adamudëga halla iin shëdkwa kwa vëlla shifëga.

46 Dëga zënnngw bi në shidkw biya, dëga tluwa ard avz në dëga zënnngw lakwti kë shidkw.

47 Uuda zënnngwa ndërava dë haaya, sal ma haaya. Dëga buwa sahi ma ghërazhigëla.

48 Bandkwa dëga haaya në uuda, ar bandkwah dla6 në lii dëga haaya. Lii ar dëga ghërazhigëla, ar da bandkwa sahii ma ghërazëgëla.

49 Bandkwa kiyam garava daddakwa ndërava dë haaya në miiyama, kiyam da nëg dla6 kë garava daddakwa sahi ma ghërazhigëla.

50 Dëgiti ën tagkur naiya wah zaraabaharra, adaba ëagabi kiyam tlëkëna kë gwiig ma tlëkësa ghërazhigël dë vëgha miiyam kwa dëga tluwa ard avz biya, bandkwah dla6 në daddakwa da ërtsëga da maay gwiiya daddakwa maay ërtsëg biya.

51 Ciinngamciinga, ën tagkurtag kë dëgiti shiëashiëana! kiyam da badëm ëmtsëg biya, aiciya da gwiiyav në garava miiyam badëmma,

52 Ba daval palla, band këbëkyëga gyiia, ma ciingavaciing në vërta dërava, da ciyav në lii ma gëtlaha dë vëgh hulfa kwa da maay ërtsëg biya, da gwiiyav në ndzëgana garava miiyama.

53 Adaba barari në vëghën kwa ërtsëgëna da gwiiyav nal kwa maay ërtsëg biya, vëghëghi kwa da ëmtsëga da gwiiyav nal kwa maay ëmtsëg biya.

54 Tëhalakwama gwiiyavant gwiig në vëghën kwa ërtsëgën dat kwa maay ërtsëgën biya, dla6a vëghën kwa dëga ëmtsëgën nal kwa maay ëmtsëgën biya, da righëg ma sartakwa në, ëlbëgën viindava ma kakkadä Daadamazhigël taakiya, “Ghyëhavna ghyëhëg në ëmtsëga, zavuzëg në fiir tëghëra.

55 Këgh ëmtsëga, mër në za fiiraghi? Këgh ëmtsëga mër në guraghi?”

56 Abi haip në gura ëmtsëga, tlakëna tëdvad shari në ëmtsëg kë ndzëdä.

57 Tagiiyamartag kë uus kë Daadamazhigël kwa vël kiyam zaa fiir tëdvad Yaazhëgël Yesu Tlëkatëga!

58 Mbakyarvad kwah zaraabahara kwan waikur naiya, ghacaamaghaciig ba marawa, ba këlähënga am ëagar tlër kë Tlëkatëga, adaba am sërän taakiya dladën am hüëg në uuram mbakyarvad Yaazhëgëla ba gyagyaan biya.

16

¹ Aiciya, əlbəga məltəru kə yaa daddaha gatəga, ɓagamɓag bandkwa taganter nai kə dlamakəla lii gatəga kwa ma Galatiya taaki aa ɓagarɓaga.

² Ma kwar kə laada, am fəgaan kə kwaɓa kalkala dəgiti tləkəna nə uudana, bamma ən səgəv naiy lakwti am da dzaha dəgiti kwa da məlvaru kə uud biya.

³ Akwama da danəv dəga, ən da ɓəltərant kə lii haiya-mant_haig nə uuram də iitəra, əmtad də wakiita mara ghəraatəra.

⁴ Akwama ɓagaɓag kə maraw ən dəv naiy ndakwani, bar da pughkwazhana.

Badlava dagalla

⁵ Ən da dagau da vakaruwa da tagkur uusaa, təhalakwama gwayavagwaiga ma haaya makiduniya, adaba ən naagan kə dagal damma makiduniya.

⁶ Mbatak ən da zəlmazələməg vakaruwa, ən da ghyənnəgəna kə viiyaksa vaksruwa, adaba am da məlwad ba kəla vakavaki ən da dagal naiya.

⁷ Də naagarbi akwama nəghankurnəghəg ən tsəkura də fət biya, mana naag nai ən ɓaga kə hənəgah vakaruwa, akwama haighant nə Yaazhəgəla.

⁸ Ən da ghacig ma Afisa ən da pakant kə sarta fentikus.

⁹ Adaba wurghwantwurg nə uud kə duul ba banngang kiyava ɓa tlər marauwa, aandzu ba mənəg nə tləghumah ba dyəka.

¹⁰ Akwama səghəvsəg nə timuti da vakaruwa, aa ɓalaɓaləg nə ghəraana aa gədzə biya, adaba iin ndakwani ɓa tləra Yaazhəgəl band kaiya.

¹¹ Mbakyarvad kwaha aa nenne bi aandzu ma war biya, am məlaruwa də dəgita kiyava sagau da vakara, adaba gyiiyar ba tə duula kə paka ba iina əmtad da zarabaha.

¹² Əlbəga zərabamiiyam Afullusa, ghalanghaləg ma səv da vakaru əmtad də kyalma zarabaha, haighant bi kə dagau ndakwan biya, bamma da tləkənətləg kə sarta lakwti da dagauwa.

Əlbəga mbasumbasa

¹³ Badlamvaɓadləg ba marawa, am ghacan tə fadghəraruwa ba vaivaiya, am ɓəlɡan kə magiya am fəgab kə ndzəda.

¹⁴ Badəm nə dəgiti am ɓag nə uurama, ɓagamɓag ba də waiyakəvəra.

¹⁵ Aici, zarabahara, am səran taaki uudaha hənyaha Istafanus wa fararzhz ba zəngw kə pəlaghər ma haaya Akaya, vələrdavələg kə ghəraatər kiyava ɓa tlər kə ya dadda gatəga.

¹⁶ Ən ghalakurama am faara kə hulfa kwanahaan kə uu-daha, ba tsaghwaha 6a tləramnd badəmma kwa kəm hu6a dlad də iitəra.

¹⁷ Cinganucing kəmtakera sagauwa Istafanusa, Fartunatus, ard Akaikus, kwa nəgal vakar mandki kuuram wa səgəvsəga.

¹⁸ Adaba 6agarwii6ag kə dəgit maraw tərvidara, baz dəgaruwa. Hulfa kwan kə uudaha kalkalan ma fəfteraarana.

¹⁹ Araa tagkur uus nə dlamakəlaaa lii gatəg kwama haaya Asiya. Akila ard Biriskila, əmtad də dlamakəlaaa lii gatəg kwa dzaharvət ma hənyahaatəra, ar tagkur uss ba vaivai ma daaga Yaazhəgəla.

²⁰ Badəm nə zaraabaha ar tagkur uusa. Tagamartag kə uus kə kyalmaharuwa əmtad də bərhuga.

²¹ Ba kai Bulus də ghərar wan viinda tagkur uusa.

²² Badəm nə daddakwa maay waiya Yaazhəgəl biya tlafat-lafana. Aseg, Yaazhəgəla!

²³ Herərra Yaazhəgəla Yesu aa ndzandzəg əmtad də kuurama.

²⁴ Aa ndzandzəg nə wayakəvar təghər kəskuuram ma daag Tləkatəg Yesu. Amin.

2CO

¹ Bulus kwa nal kə dlakulva gyiia Tləkatəg Yesu də naaga Daadamazhigəla, ard zəraabamiiyam Timoti, da vak dlamakəlaaa lii gata Daadmazhəgəl ma Korinti, əmtəd də yaa daddaha gatəg bədəm ma larda Akaya.

² Herərra ard gabərər vak Daadamazhigəl Daadamiiyama ard Yaazhəgəl Yesu Tləkatəga aa ndzarandzəg əmtəd də kuurama.

Daadamazhigəla dadda taa dzəgwagha

³ Tagiyamartag kə uus kə Daadamazhigəl Daadamiiyama, kwa iin Daada Yaazhəgəl Yesu Tləkatəga, Daada kwa dadda zhəwadal ba dyək dyəka, Daadamazhigəl kwa tagkiyam aandzu hulfa kwar kə dzəgwagha!

⁴ Takkiyamtag nə Daadamazhigəl kə dzəgwagh ma dlada miiyam bədəmma, adaba kəmyam ndakwani kiyam tagtər kə dzəgwagh kə kyalmaaha ma dladī kwar huḅəg nə iitəra, də kwanən kə taa dzəgwagha kwa tləyamkəna nə miiyam vak Daadamazhigəla.

⁵ Bandkwa kiyam huḅəg nə miiyam kə dlada huḅu bandkwah nə Tləkatəg də ghəraana kə dlada, kiyam da tləkəna tədvad Tləkatəg kə taa dzəgwagha Daadamazhigəla

⁶ Aandzu ma kiyam huḅa dlada, kiyam huḅəg mbakyarvad nal kə dəga taa dzəgwagh kəskuurama dladə da fəkurna kə ndzəd ma ndzəgana gatəgaruwa. Akwama tagkiyam dzəgwagh nə uuda, ba kuuram ndakwani tlamkənatləg kə taa dzəgwaghiina kwam da tləkəna nə uuram kə ndzədə fa ərvədmahud də dlada kwa kiyam huḅəg nə miiyamna.

⁷ Kəm maay 6a ndaundau də kuuram aandzu ba hədiikən biya, adaba kəm sərgasəreğ taakiya am huḅa dlada band kwa kəm huḅəg nəmnda, kuram ndakwani am da tləkənatləg kə hulfa taa dzəgweaghən ɓagakəmnda nə uuda.

⁸ Kəm naay taaki am dzan kwal sərgasəreğ təghər kə hulfa dladən huḅaməndu nəmnd ma haay Asiya, zaraabahar biya, kwan kə dlada dyəkadyək ba vaivaiya mandki kəm da əmtsaağa.

⁹ Baz tlatləgan kəskəmnd taaki manki shariya əmtsəg wa təkəmnda nə uuda. Dzəghardzəg nə wana haik fadghər kəskəmnd tə ghramənda, bamma kəm fadghər tə Daadamazhigəla, kwa iin wa ciya lii əmtsahara əmtsahəga

¹⁰ Sakəmndasəg nə Daadamazhigəl sagal ma əmtsəga dlada, famdəghərtfəg taakiya da katkəmndkatəga, famdəghərət ba tə iina mbakyarvad gwiiya katkəmndəta.

11 Məlamkəməndu mələg də dzəgwazhigəla. Tədvdə kwah war da tagar nə uudah ba dyəka kə uus kə Daadamazhigəl mbakyarvad kəmənda, mbakyarvad bark badyak kwa kəmənda tləkəna nəmənda tədvad dzəgwazhigəla.

Gwiighant gwiig nə Bulus kə duula taa uusa

12 Dəgiti fəkiiyama kə tsa kusghəgha, adaba dzamaghəramiyyam wa tagkiyamtag taakiya bagiyamdag kə ndzəgan ba cuwadad ma duniya bad ərvədmahud palla, kyambar ndzəgani kwa ndzamda nəmənd də kuurama. Ən tagan taakiya ndzəmənda bad jiira hulfa dəga Daadamazhigəla, tədvad herərra Daadamazhigəla, kwakyarvad dyəmdyəmər kwan kə duni biya.

13 Kəm viindkur dəgiti am da karantəga karantəg nuurama am nəghaakana, Bakəvakwaha nəghamaka nəghəg ənkyəkwhan ndakwana, mandləg naiya am da nəghəgakanəghəg kə dəgitağ badəmma,

14 Adaba sartən da saay nə Yaazhəgəlamiiyam Yesu, am da tsa kushəg də kəmənd, band kwa kəmənda tsa nəmənd kə kushəg də kuurama.

15 Mbakyarvad haiyananthaig naiy kwana, iin wa nahan naiy kə sagau da vakaru ba zəngwa, adaba am tləkəna kə bark shig buwa.

16 Badlanvaḅadləg kə da vakaruwa akwaman da dagal dama Makidoniya, ən da ghacan dlab vakaruwa akwaman da gwi-iyə saasa, adaba ən tlaran kə dəgiti am da məlgwad nə uurama kiyava langan kəskai dama Yahudiya.

17 Mam zharəg nə uuram tsa na ḅadlawa ba kwal də sərgasərgar ha kəskuurama? Nii mam zharg nə uuram ḅadlawa də ndzəgana hənkalə uudərha, adaba ən taga taaki, “aana” ən gwiyya tagan dlab taaki “əndkwah bihi”?

18 Bandkwa maay nə ndaudau biya Daadamazhigəl iin jiira, bandkwah dlab nə əlbugən kəm tagkur nəməndna dəga taaki “Aana” ard “A'a biya.”

19 Mbakyarvad Zəra Daadamazhigəla Yesu Tləkatəga, wa tagan naiya ard Sila ard Timoti kə əlbəg maraw təghəra, dəga taaki “Aana” ard “Aa” biya, ba kəlahənga ba “Aana”.

20 Adaba righant tədvad Yesu nə Daadamazhigəl kə langyi taa nə iin badəmma. Iin wa kiyam tag nə miiyam tədvad Yesu Tləkatəg taaki “Aandz bandkwaha” kiyava fəgaara kə Daadamazhigəla.

21 Ba Daadamazhigəl pal, wa da vəlkiyam tləkəna shifəg ma Tləkatəga, baz kəmənda baz kuurama, ba iin dlaḅ fakiyamafəga.

22 Fakiyamətfəg kə dəga sərgan tə kəmyam kwa da mara taaki kiyam dəgaana, vəlakiyamvələg dlab kə gyagyaan shəkwan ma

ərvīdmahudāmīiyama mbakyarvad markiyamdadan kə dəgiti da ɓag nə iin tɔvuuka.

²³ Ba Daadamazhigəl nə shidara, akwama fiid wan tag nai taakiya kwa gwīiya na bi nai dagal dama korinti biya, mbakyarvad aa gwīiya fankuraabi kə dlad biya.

²⁴ Kwakyarvad kəm naa markuura ndzəd təghər kə fadghəraru biya, maaya, kiyam ɓaa ba tlər əmtadā, kiyava hwadag kəskuurama, mbakyarvad am ghacan bad ndzəd ma fadghəraruwa.

2

¹ Mbakyarvad kwaha fandəmfəg ma ghərar taaki ən madlai da vakaru ən badzədkurda kə ərvədmahud biya,

² Aitsa, akwama fankuraafəg kə badzəga ərvədmahudā, war wada fəgwa ciinga əmtakər kəskai, akwama maay ban dad-dakwa ən fəgara naiy kə badzəga ərvədmahud biyi?

³ Kwa viindankura nai kə kwah kə wakiita, adaba iin naiya taakiya akwama danəvdəga ən tlara kə uudahi kwa dlayatər kə fəgwa hwadaga, ar da badzəwadan kə ərvədmahud biya. Adaba fandəghərtfəg naiy taakiya, akwama ən da hwadaga naiya, badəmmaru ndakwani am da hwadaga.

⁴ Viindankura mbakyarvad ən ma dlada ard badzəga ərvədmahud ba dyəkdyəka, baz kəla yuwa tuug kəskai ba vaivaiya, kwakyarvad ən fəkura kə badzəga ərvədmahud biya, adaba am səran taaki ən waikurwaig ba vaivaiya.

Bəshgarna haip kə daddakwa ɓagaa haipa

⁵ Akwama ɓagaɓag nə uudan kə dəga saa də badzəga ərvədmahudā, aa ɓaggwi kəskai pal bi nə iini, aa ɓagkura baz kuuram badəmma. Adaba ən taa kwana naiya kwakyarvad ən mbəkurs biya.

⁶ Kiiɓa ndaigən aa tləkəna nə uudanən vak dlamakəlaaa, tlatlan bandkwaha.

⁷ Ndakwan ciya, bəshamarna_bəshəga, am farna kə ndzədə, haik duugars duug kəskuuram ma badzəga ərvədmahudā kwa da juugujəg kə ndzədəana.

⁸ Mbakyarvad kwaha ən ghalakuurama, am marardan taakiya am waigan ba vaivaiya.

⁹ Na viindkura kwan kə wakiita mbakyarvad ən fəsha kuurama, adaba ən səran mbatak am da gatəgaan kə əlbəgi tagankur ba kəlahənga.

¹⁰ Badəmm daddakwama bəshgarna nə uurama, ba kai ndakwani bəshanarna_bəshəga. Dəgiti na bəshna naiya, akwama ba məng nə dəgiti ənda bəshgarna naiya, bəshəna bəshəg mbakyarvad kuurama, ma barka Tləkatəga,

¹¹ Haik tləkənatløg nə shatanah kə duula valla kəmyama, mbakyarvad kiiyam sərgasərg kə dəga kələdərahan bat ɓalaɓala.

Dəgiti njikən kə Bulus ma Toruwasa

¹² Danal ba nai damma toruwasa da taa əlbəga marawa təghər kə Tləkatəga, wurghuntwurəg dlaɓ nə Yaazhəgəl kə duula ɓa tlər vaakwana,

¹³ ɓakəvakwaha ɓallabi nə ghərar biya, aɗaba nəghəghanabi kə zəraabar Titus vaakwa nə iin biya. Təhalakwaha kaa du-utərasduug kəskai kə uudaha, kaa dagal kəskai damma Maki-doniya.

Zaa fiir ma gata Tləkatəga

¹⁴ Aa tagvartag nə uus kə Daadamazhigəla, kwa iin wa ba kələhəng vəlkiyam zaa fiir tədvad Tləkatəga. ʔa tlər də kimyam kiyava langa əlbəg marawa Tləkatəga Aandzu takwara band tərshən bətbəta kwa pəsvapəshəga.

¹⁵ Aɗaba kiyam band tərshən bətbət nə miyam kwa vəlgar nə Tləkatəg kə Daadamazhigəla, kwa kwazakwazəg dama lii katavtərətkatəga ard lii tə duula əmtsəga.

¹⁶ Kiyava lii tə duula əmtsəga, bətbətna vaka əmtsəga, kwa saa də əmtsəga, kiyava lii tlarkənatløg kə katəga, bətbətna iin shifəga kwa saa də shifəga. Maay daddakwa dzəgwantdzuug kə ɓa kwan kə tlər biya.

¹⁷ Aɗaba kəmnɗa kəm band kyalma uudah biya, kwar taa əlbəg marawa Daadamazhigəl kiyava tləkəna riibatəra. Aɗaba aa ɓəlkəmdət nə Daadamazhigəl kəskəmnɗa, kəm taa ba jirjir təvuukwana, kwakyarvad kəm lii ɓa tləra Tləkatəga.

3

Lii ɓatləra daala langiya

¹ Aitsa, kəmnɗa fəgarzha gwiya dləba ghəramnd ha nəmnɗa? Nii kəm gata wakita shid da vakaruw ha, aandzu ma vakaruwa, band kwa ɓag nə kyalmah hi?

² Abi ba kuuram də ghəraru nə wakiti kwa kəm dəvakai nəmnɗa, kwa viindava ma ərvidmahudamənda aɗaba nəghan andzu ba wara dlaɓa karantana.

³ Maramdamarg nə uuram taaki am wakita Tləkatəg nə uurama, kwa iin nə dəgshəga tləramnd. Kwan kə wakita viindava də dəga viindəg biya, viindava də shədkw cacuwana cacuwana dəga Daadamazhigəl kwa də shifəga. Viindava tə fafakələma akur biya, viindava ma ərvidmahud uudaha.

⁴ Kəm taa kwana mbakyarvad kəm də jiir təvuukwa Daadamazhigəl tədvad Tləkatəga.

⁵ Maay nē dēgiti kwa kēm da mardamarg taakiya ḡagamnd dē sērgasērgamnd kē tlēriin biya, Sērgasērgamēda saal vak Daadamazhigēla.

⁶ Iin wa namndal nēmnd kē lii ḡa tlēra daala langiya kwa viindava tēdvad adzahadzah biya, viindava tēdvad shēdkwa. Adzahadzahēn kwa viindavana iin wa saa dē əmtsēga, shēdkwa cacuwana iin wa vēla shifēga.

⁷ Viindava viindēg na adzahadzaha muus tē fafakēlama akura, dlaḡa ndanghēra Daadamazhigēla mararmarg ma sarta kwa vēlavdan nē iina. Aaandzu ba dēgitēn ndza mbiig tē hufvēga Muus da zēlma biya, kaaa mbiig ba caacan hufvēgaan ba vaivaiya pelatērvapelēg kē zarha Isra'ila kē vazgaana. Akwama adzahadzahi kwa saa dē əmtsēga sēghəvsēg dē ndanghēr əndkwana,

⁸ Aitsa, da ḡaga ndar ka cii nē dyakēra ndanghēra kwa dēga ḡaa tlēra shēdkwa cacuwana- cacuwan kē ndzēgani?

⁹ Akwama ba dēgiti saa dē əmtsēga tlakēnatlēg kē ndanghēra, ba jirjira dēgiti saa dē tlkēkēna jira Daadamazhigēla juujig kē iin ba dyakdyaka.

¹⁰ Ba jirjira, ndanghēra umghura langiya madlabi dē ndanghēr ndakwan biya, akwama ḡəraVANagərēg dē ndanghēra daala langiya.

¹¹ Akwama dēgiti da ghyēnng nē zamanana sēghəvsēg dē ndanghēra, da nēg ndandar ka cii nē dēgiti kwa da ndzēg ba tangw dama zərəzəri!

¹² Mbakyarvad kiiyam mēng dē hulfa kwan kē fantaara, iin wa kiyam mēng dē ndzēd ba vaivaiya.

¹³ Kiiyam maay nē miiyam band Muus biya, kwa hēdgharduu hufvēgan dē sēḡav biya, haik nēghēganēghēg nē uudaha Israilaha kē ghyēnnga ndanghēr kwa da dagal nē zamanana.

¹⁴ Adaba ḡhērātēra ba dēkdēka, tangw dat hiinanna, mēng nē dēgiti tsētērva nēghēga jiira akwamar karanta umghura langiya. Tēhavdabi nē sēḡavēn ba kēvakwan biya, adaba tēhēvdabiya, bamma tēdvad Tlēkatēg kalti lakwti tēhēvdatēhēga.

¹⁵ Tangw dat hiinanna, akwamaar karanta kakadā muusa, kaa hēḡtērduhēḡ nē sēḡavēn kē ərvēdmahudātēra.

¹⁶ Tēhvēdatēhēga nē sēḡaviina akwama gwiiyagwiiig nē uudan da vak Tlēkatēga.

¹⁷ Aiciiya, Yaazhēgēla iin nē sēdkwa cacuwana-cacuwanna. Vakavaki dē sēdkwa Yaazhēgēla mēng nē kwaraghēr vakwahiina.

¹⁸ Kēmyamēn hēḡavarduubi nē hufvēgamiiyamēn biya, kiiyam mara paraka ndanghēra Yaazhēgēl band akwatērama, dlaḡa gwiikiiyamant gwiig nē uud kiyam nal band Yaazhēgēla. Kwan kē gwiiya vēghēn ḡaga kiiyama nē uudēna fēgara bad

fəga ma ndanghəra kwa sal vak Yaazhəgəla, kwa iin sədkwa caccuwanacaccuwana.

4

Hyahər ma dəfuwa luuwa

¹ Mbakyarvad kwaha, kiiyam mæng tsuu də kwan kə tləra kwakyarvad zhəwadaala Daadamazhigəla, aa ngadlavbi nə ərvədmahudamiiyam biya.

² Maay lambamnd də shəba hulfa dəga muuniya kwa saa də dəga tsa zhəru biya. Maay lambamnd də valuuda ma taa fiid də əlbəga Daadamazhigəl biya. Kəm taa ba jiir nəmnda bat ɓalaɓala. Da ɓag əndkwah nə uudah kə shiida jiirjiir kwa ɓagamnda nəmnd tə vuuka Daadamazhigəl ma ərvədmaudaana.

³ Akwama əlbəg marawən kwa kəm tag nəmnd kə əlbəg təghərən shəbashaɓanna, shəbashaɓan bak lii tə duula əmtsəga.

⁴ Ar lii maay də fadghər nə iitər biya, adaba shatanaha duniya gulfatərətɡulfəg kə ərvədmahudaatəra. Tsatərvatsəg kə nəghəga paraka kwa ba caacan təghər kə iitəra, parakən kwa səghal ma əlbəg marawa aa ndanghəra Tləkatəga, kwa iin nə garava Daadamazhigəla.

⁵ Mbakyarvad kəm taa əlbəg marawa ghəramnd biya, bamma dəga Yesu Tləkatəga, taakiya iin Yaazhəgəla, kəm band kwatənaharu nəmnd mbakyarvad Yesu.

⁶ Daadamazhəgələn kwa tagaa taaki, “Aa ndzadzəg nə parak ba parakrak ma gurtla,” iin wa fafəg kə parakan kwa ba parakrak ma ərvədmahudamiiyam, kiyava ba parakrak kə uudaha mara sərən kə ndanghəra Daadamazhigəl təvuukwa Tləkatəga.

⁷ Bakəvakwaha, kəmyamən kiiyam də kwan kə hyahəra ma gatəga, kiiyam band təfuwa luuwa. Niiyamalməg band əndkwaha, adaba marvədan taakiya ndzədi kwa juujig baɗəmma sal vak Daadamazhigəla, sal vakamnd biya.

⁸ Vəlkəmnnd vələg nə uud kə dlad nə uud aandzu ta kwar kə duula, bakəvakwaha fakəmnda bi nə uud kə kudəg də tləriin biya. Davalitlərna kəm ɓagan kə ndaundauwa, adaba gəndzamdət biya.

⁹ Vəlkəmnnd vələg nə uud kə mbahəlla, bakəvakwaha duuwa kəmnndarsbi nə Daadamazhigəl biya. Daghuvaliitlər dlaɓa tsəkəməndtsəg nə uud də zaada, bakəvakaha ciibakəməndabi nə uudya.

¹⁰ Ba kəlahənga kəm ba tə duula əmtsəga band kwa ɓagavara kə Yesu, mbakyarvad marvədan nə ndzəgana Yesu tə vəgha miiyam kwa dəga əmtsəga.

¹¹ Ma ba kiiyam ndzɛga bad shifɛg ma duniya, kiiyam ba tɛ duula ɔmtsɛg mbakyarvad Yesu, adaba nɛghɛvan nɛ ndzɛgana Yesu tɛ vɛghamiiyam kwa dɛga ɔmtsɛga.

¹² Iin wa ba kɛlahɛnga kɛm ba tɛ duula ɔmtsɛga, mbakyarvad am tlɛkɛna nɛ uuram kɛ shifɛga.

¹³ Viindaviindan ma kakadɛ Daadamazhigɛl taakiya, “Fandɛghɛrɛtfɛga, mbakyarvad kwaha taganataga.” Aandzu ba kiiyam dɛ fadghɛr hulfa dɛgit palla, ba kɛmnd ndakwani famdɛghɛrtfɛga, kɛm tag mbakyarvad kwan nɛmnd kɛ ghaiya.

¹⁴ Kɛm sɛrgasɛrg taakiya Daadamazhigɛl kwa ciighant Yaazhɛgɛl Yesu ma gɛtlaha, da ciikiyamciig ɔmtad dɛ Yesu, da sɛkiiyamnda da tɛvuukwana baz kɛ uurama.

¹⁵ Badɛm nɛ wana mbakyarvad da mɛlkuuru kɛskuurama, adaba herrɛra Daadamazhigɛla da fɛgarabadfɛg da tɛghɛr kɛ uudaha ba dyɛkka, da nɛg kɛ dɛgshɛga gwiiya fɛgara taa uus kɛ uudah kɛ Daadamazhigɛla, kiyava vɛlva nɛ ndangɛra.

Ndzɛgan tɛdvad fadghɛra

¹⁶ Mbakyarvad kwaha gɛdzamdɛt biya, aandzu ba vɛghamnda dɛga uuda duniya da badzɛga, bakɛvawkaha kɛm nɛg bak daal ma gatɛg ba kɛlahɛnga.

¹⁷ Adaba kwan kɛ zɛr dladɛn kɛm huɔɛg nɛmnda da zɛlmabiya, kɛm da tlɛkɛnatlɛg kɛ ndanghɛr ba dyɛkka, kwa juujig kɛ taga, da ndzɛg ba tangw damma zɛrazɛrra.

¹⁸ Kwakyarvad dɛgitahi zharɛg nɛ gyiia wa kɛm fɛg nɛmnd kɛ taad tɛ vakai biya, bamma dɛgitahi kwa nɛghvabiya. Adaba dɛgitahi kwa nɛghɛvanɛghɛga da zɛlmabi nɛ zamanan kɛ dagal biya, dɛgitahi kwa nɛghɛvabiya dɛga tangw damma zɛrazɛrra.

5

¹ Sɛryamasɛrg taakiya akwama dlagavnadlag nɛ tsakwamɛn kwa kiiyam ndzɛga nɛ miiyama mavakaina, kwa iin nɛ vɛghɛghamiiyama dɛga kwan kɛ duniya, ɛagakiyamaɛag nɛ Daadamazhigɛl bad ghɛran kɛ hɛnyah ma ghɛrazhigɛla. Kwan kɛ hɛnyaha ndɛra nɛ uud biya, da ndzɛg nɛ iin ba tangw dama zɛrazɛrra.

² Ndakwana, kiiyam fɛgaan kɛ ɛrvɛdmahudɛ, kiiyam hwadag ba vaivaiya kiiyam da tlɛkɛna kɛ sɛdɛv da tɛ vɛgha ma ghɛrazhigɛla.

³ Akwama da vɛlyakiiyam vɛlɛg nɛ uud kɛ sɛdɛva, da tlɛkiiyamabi nɛ uud dɛ suuh biya.

⁴ Ma sarta kwa kiiyam ndzɛgan nɛ miiyam dɛ vɛgha kwan kɛ duniya, kiiyam ngiiga mbakyarvad dlada kwa kiiyam huɔɛg nɛ miiyama. Kwakyarvad kiiyam na tagguva dɛ vɛgha kwan kɛ duni biya, ma naaga miiyama ma kiiyama tlɛkɛna kɛ sɛdɛv

kwa dēga ghərazhigəla, adaba dēgit də shifəga tangw dama zərzzerra gwiighantgwiig kə dēga əmtsəga badəmma.

⁵ Ba Daadamazhigəl də ghəraan wa ɓadləghani kwan kə gwiya vəgha, vəlakiyamvələg dlaɓ kə shədkwan kiyava marki-iyamndan kə dēgiti da ɓagkiiyam nə iin təvuukwa.

⁶ Mbakyarvad kwaha iin wa ɓakələhəng kiiyam tsa ərvədmahudə miyyama, kiiyam sərgasərg dlaɓ taakiya akwama ba kiiyam də vəgha kwan kə duniya, kiiyam ba ɓəkyə də hənɣaha miyyam kwa əmtad də Yaazhəgəla.

⁷ Adaba kiiyam ndzəgan ma fadghəra , dēga nəgha gyi biya.

⁸ Bak jiiira ghacamnda ghacig tsau ba tankara, maa tə naagamnda makəma tagguva də kwan kə vəgha, kəm ndzan əmtad də Yaazhəgəl ma ghərazhigəla.

⁹ Mbakyarvad kwaha, aandzu kəm ma kwan kə duniya aandzu kəm maghərazhəgəla ma tə naagamnd ma ciingu kə əmtakəramnda .

¹⁰ Adaba ɓarari kəskəmyam kiyam ghachaan təvuukwa Tləkatəga badəmma, kiyava təkitam kə shariya. Ma ɓawara da caawa dəgshəga tləraani ɓagaa nə iin də vəgha kwan kə duniya, aandzu marawa aandzu marau biya

Badla ndzəgan uudah də Daadamazhigəla

¹¹ Kiiyam sərgasərg tsau kə dēgiti tagav də gəɗza Daadamazhigəla, iin wa kəm ɓa kələa ndzədamnda ma kəma sədaa kə kyalmaha. Sərgasərg nə Daadamazhigəl kə ndzəgana miyyan badəmma, mandləg naiya am sərgasərg kə kwan ma ərvədmahudəruwa.

¹² Kwakyarvad kəm dləba ghəramnd təvuukwaru biya, kəm ɓa kələa ndzədamnda kəm tagkur kə duuli am da ciinggu nə uuram kəmtakəramnd ba vaivaiya, kiyava ngutərangug kəskuuram kə lii naa ghəraatər mbakyarvad ar uudah dyəkdyəka, dlakulva hənkalatəra.

¹³ Kəm valaagah nəmnd band nkwa taag nə kyalmaha? Aandzun kəm ba valaaga, kəm valaag mbakyarvad ndangəra Daadamazhigəla. Akwama kəm valaag bi nəmnd biya, ba kwa vakaru ci waha.

¹⁴ ɓadəm nə dēgiti ɓagamnda nəmnda, ɓagamnd kiyava tləkəna dəgshəg kə ghəramnd biya, ɓagamnd mbakyarvad waiyakəva Tləkatəga kwa ɓa tlər də kəmnda. Fəyamdəghərətəg tsau taakiya əmtsəəmtsəg nə Tləkatəg mbakyarvad uudah badəmma, mbakyarvad kwaha ɓadəm əmtsahara əmtsahəg əmtad də iina.

¹⁵ Əmtsəəmtsəg nə iina mbakyarvad uudah badəmma, adaba haik ɓa dēgiti naag nə ghəratər kə lii də shifəga, ɓamma ar ɓa ndzəgan mbakyarvad daddakwa əmtsə kwakyarvad iitəra, ciyavantciig dlaɓ mbakyarvad iitəra.

16 Mbakyarvad kwaha kəm madlabi zhara ndzəgana uud də hənkala duni biya, aandzu ba tapamndəna tapəg kə dza-maghər təghər kə ndzəgana Tləkatəg band ndzəgana uudəra, ndakwana kəm madlabi ndzamgan əndkwah biya.

17 Mbakyarvad kwaha akwama nzdəgan ma Tləkatəg nə uudana, nalnəg kə daala vərdəga, badəm nə ənghura dəgitaha daal zamanana, aandzu ba auwa, nalnəg kə daala.

18 Badəm nə wana ba vak Daadamazhigəla, kwa badləghani ndzəgana taataka miyam əmtəd də iin tədvd Tləatəga, vələkəməndvələg dla6 kə tləra badla ndzəgana taataka uudah də Daadamazhigəla.

19 Əlbəgamnda iin taakiya badləghani6adləg nə Daadamazhigəl kə ndzəgana taataka uuda dəgshiga ard iin tədvd Tləkatəga, maay dla6 kədla haipahatər təghər kə iitər biya. Vələkəməndvələg nə Daadamazhigəl kə dəgshiga 6a tləra badla ndzəgana uudaha ard iina.

20 Mbakyarvadkwaha kəm dlakulva gyiya tləkatəg nəmnda, mandki ba Daadamazhigəl də ghəraan wa taaghəi tədvd kəmnda. Ma daaga Tləkatəga, kəm ghaala kuurama badlamva6adləg də Daadamazhigəla am nal kə tsaghwahaana, lii 6a tləghum də iin biya.

21 Tapghanabi nə Tləkatəg kə 6a haip biya, mbakyarvad kəmyamma nadalnəg nə Daadamazhigəl kə Tləkatəg band dadda haipa. Tədvd kwan kə duul, wa kiiyam da tləkəna kə jiira ma daaga Tləkatəg vak Daadamazhigəla.

6

1 Ma huda tləri 6agamnd nəmnd əmtəd də Daadamazhigəla, kəm ghalakuuramən tlamkənatləg kə herərra Daadamazhəgəlna, duuwamarsbi nal ba gyagyan biya.

2 Cinngamcing kə dəgiti aa taag nə, Daadamazhigəla, amaa, “Səghəv ban sarta kwa 6agankur nai kə herərra, cinngankurana cinnga. Səghəv ba sarta katəga, mələnkurumələga.” Cinngamcinnga! kwan sarta kwam da caaug nə uuram kə herərra Daadamazhigəla, hiinan nə faciya katəgal!

3 Nəyamalbi kə duula mbədəg aandzu kə war biya, adaba haika tləkəna duula ghudəkiiyamas əlbəg təghər kə tlami-iyama.

4 Dlakulvakwaha, badəm nə dəgiti kiiym 6ag nə miyama, 6agyam6aga mbakyarvad kiiyam mardan takiya kiiym lii 6a tləra Daadamazhigəla. Kiiyam 6agan də fa ərvədmahuda, ard hu6a dla6a, mbahəlla, ard dla6a ndzəgana.

⁵ Kalakəməndakakaləg nə uuda, ar bəlkəməndəm dama guda bərfina, dlaḅa ar fakəməndət nə uud kə vavərra ma sarta ciiga hənkala, ḅagamndaḅag kə tlər kwa juujig kə ndzədamnda, hənəmndu bi kə haar biya dlaḅa famndu bi kə kaff biya.

⁶ Tədvaḅ hənkaləmənd kwa cacuwana, ard sərgasərgamnda, ard fa ərvədmahudamnda ard taa jiira, maramnda marəg taakiya kəm lii ḅa tləra Daadamazhigəl tədvad shədkwa cacuwana cacuwana, ard waiyakəvamnda ba jiijiira,

⁷ Ard əlbəgamnda kwa ba jiijiira, ard ndzəḁa Daadamazhigəla. Kəm məng də jiira kwa iin wa band dəgdəva kwa kiiyam həkyəg nə miyyam ma dəva kaffa ard dəva ghyəḅa.

⁸ Fakəməndarəfəg nə uuda, dlaḅa vələkəmənd vələg nə uud kə dlaḁa, dləbakəməndət dləbəg nə uuda, dlaḅa bəzḁakəmənda badzəg nə uud kə ḁaaga. Nakəmdadalnəg nə uud kə lii taa fiida, bakəvakwaha kəm taa ba jiir nəmənda.

⁹ Mandki sərkəmənd bi nə uud biya, tambar sərkəməndsərag nə uuda ba vaivaiya, Mandki kəm ba tə duula əmtsəga, iin wan kwana kəm bad shifəga. Ar vələkəmənd dlaḁa, bakəvakwaha ciibakəməndabi nə uudi,

¹⁰ Ma huda dlaḁən vələkəmənd nə uudna, fakəmənda ba hwadaaga. Aandzu ba kəm maay də dəgit biya, bakəvakwaha tlakənətləg nə uudah bədyək kə hyahər tədvad kəmənda. Mandki kəm maay aandzu ndau biya, mbats bəḁəm nə dəgita ba dəgamnda.

¹¹ Kuuram uudaha Korintiyaha, shəbamndkurvabi aandzu ndauw biya, dlaḅa maramndadamarəg nəmənd taakiya kəm waikurwaiga ba vaivaiya.

¹² Au kəmənd wa duuwamndkurars duuga, abi kuuram wa haiyamantbi də kəmənd ma ərvədmahudaru biya.

¹³ Ən taagkur kwan naiya band kwa taagtər nə Daad kə əlbəg kə zarhaana, kuuram ndakwani am markəməndadan kə waiyakəvaruwa.

Hadambi kə ghər də lii maay gatəg biya

¹⁴ Hadambi kə ghər də uudahi kwar maay gata Yaazhəgəl biya. Əndzəgəndzəg nə uuda jiirjir ba lapi də dadda ḅa kəlandərri? Nii auwa dzətərəm paraka ard gurtli?

¹⁵ Tsaghwa shatanah nə Tləkatəga? Nii auwa dzətərəm lii gata Yesu ard lii maay gata Yesu biyi?

¹⁶ Auwa dzətərəm vəgya Daadamazhigəla ard hənyaha ḅa ghəlli? Kəm vəgya Daadamazhigəl nəmənd kwa də shifəga. Band kwa tagaa nə Daadamazhigəl taaki, “Ən da ndzəgan əmtəḁ də iitəra, ən gwaiva miitəra. Ən nal dlaḅa kə Daadamazhəgəlatərri, ar nal dlaḁ nə iitər kə uudahara.

¹⁷ Mbakyarvad kwaha asamasagal ma lii ar maay gata Yesu biya, wahamzhawahəg kə ghəraru də iitəra, am nə

Yaazhægəla. Haɗambi kə ghəraru dɛgiti kwa maay cacuwana cacuwan biya, ən da haikurət tɛɗvad kwan naiya am nə Daadamazhigəla.

¹⁸ Ən da nəg kə Daadaruwa, kuuram dlaɓ am nal kə zarha-har ghwalvaha ard ənghwasaha. Am nə Yaazhægəl kwad ndzəd badəmma.”

7

¹ Takiiyamatəg tsau nə uud kə langyiya dɛgitahan badəm zaraabahara, mbakyarvad kwaha aandz ba cuwadad nə vəghamiiyama ard ərvɛdmahudamiiyam haik ɓa haip kəskəmyama. Kiiyam nal dlaɓ ba caccuwanacaccuwana ma gɛɗza Daadamazhigəla.

Hwadag nə Bulus mbakyarvad pəlarapələg nə Korintiyah kə ghəra

² Haiyamanthaig də kəmnd ma ərvɛdmahudaruwa. Bagamndarabi kə haip aandzu kə war biya, badzamdardabi dlaɓ kə ərvɛdmahud aandzu kə war biya, dlaɓa zamndubi aandzu dɛga war biya.

³ Na fəkura haip naiya kwakyarvad na tagda kwah biya, band kwa taggankurda naiy taakiya, maay nə dɛgiti da tagkuratagw də waiyakəvəmnd biya, aandzu kəm əmtsəəmtsana aandzu kəm də shifəga.

⁴ Haiyankurəthaig ba vaivaiya, ən tsa kushəgh dlaɓ də kuurama. Ərvɛdmahudara ba panahnah ba vaivaiya. Aandzu ba kəm huɓa dlada, ərvɛdmahudara ba dzaiya.

⁵ Aandzu ba sarti damdaghan nəmnd damma haaya Maki-doniya, diyamndubi kə kudəgg biya. Aandzu kəm takwara ba dlada, tɛ ɓalaɓala ndakwani pəkya ghaiyamnd nə uuda, ma huda kəssa gəgzətɡɛɗzəg nə ərvɛdmahudamnda.

⁶ Daadamazhægəli kwa fəgara ndzəd kə daddakwa gɛɗzəga, fakəmndafəg kə nzdəd də sagauwa Titusa.

⁷ Kwakyarvad sagauwa Titus kalti bi wa fakəmnda hwadag biya, əlbəgahi tagakəmnd nə iin kə duula kwa famarna nə uuram kə ndzəɗa. Tagakəmndtag dlaɓ kə duuli am na nəghəkwa nə uurama ba vaivaiya, ard duuli badzamdadda nə uuram təghər kə dɛgiti dzəghardzəga, ard kwa ɓagam nə uuram kə kəla ndzəɗaru kə tlahəgus əlga. Kwan wa fəghwa kə cinnga əmtakər ba vaivaiya.

⁸ Aandzu ba badzakurdabadzəg nə wakiitar kə ərvɛdmahuda, njikwa biya. Ndza badzanda badzəg kə ərvɛdmahuda ma sartakwa ndza wura adaba səranasəɾəg taaki ndza tapghant tapəg nə wakiitar kə ərvɛdmahudaruwa, aandzu ba dɛga sart ənkyəkwa.

⁹ Ndakwana ən hwadaaga, aandzu ba cənnaganubi kəmtakəra kwa badzankurdanai kə ərvədmahud biya, adaba badzəga ərvədmahudaru wa fakura pəlla ghəra am badləna kə hənkalaruwa. Badzəga ərvədmahudaruwa hulfa kwa naag nə Daadamazhigəla, mbakyarvad kwaha bagamndkurabi kə haip təghər kə dəgiti bagamndkura nəmnd biya.

¹⁰ Adaba badzəga ərvədmahudi kwa hulfa dəga Daadamazhigəla wa fəgaraa pəlaghər kə uuda, gwiiyan davak Daadamazhigəla, da tləkəna əndkwah kə katəga. Dləba maay nə taaki “ma səranasərg” mavakai biya. Adaba badzəga ərvədmahudi səgarda nə uudan kə ghəraana, saa də əmtsəga.

¹¹ Zharamzharəg kə dəgiti aa səkurda nə badzəga ərvədmahud hulfa kwa naag Daadamazhigəl dama kuurama. Faku-raafəg kə panahnaha bagana, ard mara taaki bagama bi kə dəgit kalkal biya. Fakuurafəg kə nguda ərvədmahuda, dləba gədzamətəgdəzəga. Fakurafəg kə ba fantara, dləba bagamaəbag kə tləra. Fakurafəg am badləvan da caauwa kiiəba ndaiga kwa kalkalana. Əlbəg təghər kə kwan kə dəgita, bak jiijiira aandzu tə kwar kə duula maramdamərg nə uuram taakiya am maay də haip biya.

¹² Ma sarta kwa viindananai kə kwah kə wakita, ndza maay lambar də uudi kwa əga haip biya, aandzu ma dad-dakwa bagəvara nə haipa. Dlakulvan wana viindkuranai kiyava markurdan ba da palla pal taaakiya sərgasərg nə Daadamazhigəl haiyamanthaig də kəmnda ba vaivaiya.

¹³ Kwakyarvad kwan wa tləmkəna nəmnd kə ndzəd ma ərvədmahudamnda. Maay ba nə tləkəna ndzəd ma ərvədmahudamnd biya, bakəvakwaha kəm fəgara ba hwadag ba vaivaiya adaba hulfa hwadagən mavakai nə Titus na, mbakyarvad badəmmaruwa mələmarumələg də tləkəna ndzəd ma əlbəgaha.

¹⁴ Aandzu ba taganartag nai taakiya ən tsa kushəg də ku-urama, da nəmbi damma zhəru biya. Band kwa tagamnd-kurnəmnd kə dəgitah badəm bak jiijiira, bandkwah dləb tsa kushəghamnd də kuurama nalnəg bak jiiirjiir təvuukwa Titusa.

¹⁵ Waiyakəvən kwa bagkur nə Titus na, fəgara bad fəg ba vaivaiya akwama dzamghanadzaməg kwa famaara nə uuram nə uuram badəmma, ard hulf hənkali maramarda nə uuram ma sarta kwa caawama nə uurama.

¹⁶ Ən hwadag ndakwana mbakyarvad haiyananthaig də kuurama bak jiiirjiira.

8

Dəgiti vəlarda nə yaa daddaha gatəga

¹ Ndakwan ci Zaraabaharra, kəm naagan am səran kə dɛgiti ɓagaa nə hererra Daadamazhigəl ma dlamakəlaaa lii gatəga kwar ma makidoniya.

² Adaba huɓaruuhuɓɓɓ kə dlad ba vaivai mbakyarvad dladən darəm nə iitər da mavakaina, bakəvakwaha dyəkəra hwadaagatəra fatərafɓɓ kə ɓa tləra hererra kə məltəru kə kyalmaha, aandzu ar bamma talagəraatəra.

³ Fandəghərtfɓɓ nai taakiya araa vɔlda ba kalkala ndzədaatəra juujig kwa nahava. Vɔlardavɔlɔg bad haiga ghəratəra, favtəra dɛ ndzəɗ biya.

⁴ Ghalarkəmnd ghaləga ma kəma vɔltər kə duula ɓa tləra məltəru kə uudaha, adaba iitər ndakwani mara dəm damma lii məltəru kə lii gatəga kwar ghyəba Yahuda.

⁵ Vɔlardavɔlɔg juujig ba kə dɛgiti tlatlamnd nəmnda. Adaba vɔlardavɔlɔg kə ghəratər ba ma zungwər kə Yaazhəgəla, ar vɔldan dlad kə ghəraatər kəskəmnda, band kwa naag nə Daadamazhigəla.

⁶ Nəghamnda ba nəmnd əndkwaha, kaa ghala Titus kəskəmnd ma zaavuuk dɛ tləra dzaha dɛgitahi ndzahavanta, adaba iin wa fəghazhafəga.

⁷ Aandzu bamma kwar kə dɛgita, ba kuuram wa təvuukwa, aandzu tɛ fadghər ma Tləkatəga, aandzu ba tɛ taa əlbəga, ma sɛrga dɛga jiirjiira, ma tɛ na ɓa tlrə, ard waiyakəvəri am ɓagkəmnd nə uurama. Mbakyarvad kwaha zamzəg kə vuuk dɛ ɓa tlrə vɔlɔg naaga ghəra.

⁸ Na fəkuraa barari bi naiya, ən markur dɔuli ɓagar nə kyalmaha kə tləra mɔlagaru kə uudaha. Kwan wa da marda waiyakəvi am dɛ vakai nə uurama.

⁹ Adaba am sɛrgasəɓɓ kə hererra Yaazhəgəl Yesu Tləkatəga. Aandzu ba dadda hyahər nə iina, bakəvakwaha nadalnɛg kə ghəraan kə talaga mbakyarvad kə uurama, adaba tɛɗvad talagərana, am da tləkənətlɛg nə uuram kə dɛgit badəm təvuukwa Daadamazhigəla.

¹⁰ Sawariyi ən vɔlkurnaiya, ən taaakiya, ɓagaɓag kə maraw am ghyənnɓa kə dɛgiti famarzha nə uuram ma viigən kwa daal na, kwakyarvad vɔlamndavɔlɔg kalti biya, əndkwah biya, adaba am naagan kə ɓagana.

¹¹ Ghyənnamna ghyənnɓ ci kə tlərən famarzha nə uuram bad ərvədmahud pallna, ɓagamɓag ba kəla ndzədaaruwa.

¹² Akwamam dɛ ərvədmahudə vɔlgaana, da ciingan nə Daadamazhigəl kəmtakəra valgaanaruwa, akwama vɔlamndavɔlɔg kalkala ndzədaaruwa. Naa bi nə Daadamazhigəl kə ɓa dɛgiti kwa dətbi nə ndzədaaru dat vakaiyi biya.

¹³ Kwakyarvad ən vɔltər kə dɛgit tsaftsaf kə kyalmaha,

təhalakwaha ən fəkura kə dəgit dəmdəm biya.

¹⁴ Kwakyarvad taguvnan nə tləriin ba kalkal band kwa nahava, məlamtərumələg ba ndkwana adaba am də duula məltərumələga. Kuuram dlaḡa ar da məlkurumələg ma sarta kwa da maay nə dəgit vakaru biya, iitər dlaḡa ar da məlkuru, sarti ma da mæng nə dəgit vakatəra. Tədvaḡ kwah wa da ba kalkal nə ndzəgana.

¹⁵ Bandkwa viindaviindan ma kakadā Daadamazhigəl taaki, “ Daadakwa dzagant ba dyəka, da jəguubi kə ndzəḡa biya, Daadakwa dzagant ba ənkyəkwhaha, hətsal bi kə iin biya.”

Titusa ard tsaghwahaana

¹⁶ Kəm tagar uus kə Daadamazhigəl kwa fəghara kə Titus kə ḡa tləra məlgaru kə uudah, bandkwa naag naiya.

¹⁷ Kwakyarvad ghalgamnd bi wa fəghara kə dagau da vakaru biya, adaba naha ba wur nə iin kə da vakaruwa.

¹⁸ Wa ḡəlamndantḡələg baz zəraabamiiyam əmtad də iina, kwa daal nə daagan vaka taa əlbəg maraw kə dlamakəlaaa lii gatəg baḡəmma.

¹⁹ Maay waha ndakwani, kəsghakəkəsəg nə dlamakəlaaa lii gata kə iina ma dahadagal əmtad də kəmnda da vaka ḡatləra herərra kwa kəm ḡag nəmnd mbakyarvad galla Yaazhəgəla, dlaḡa kiyava mardamarəg taakiya kəm mæng də ərvədmahudā məltəru kə uudaha.

²⁰ Kəm ḡədza ḡəgiti da tagav tə kəmnd təghər kə ḡuuli kəmnda tagw nəmnd də ḡəgitihi dzahavant də haiga ḡhəra.

²¹ Naagamnda kəm ḡaga kə ḡəgit marawa, kwakyarvad təvuukwa Yaazhəgəl pall biya, baz təvuukwa uudaha.

²² ḡəlamndantḡələg kə zərabamiiyam əmtad də iitəra, kwa shəg ba dyək kəm ba fishəgaana dlaḡa famndəghərtfəg də iin təghər kə ḡəgitaḡ shah-shaha. Ndawana ḡwiiya fəgharafəg kə məlkurumələg mbakyarvad haiyakurərhaig də kuurama.

²³ Dzamamnadzaməg taakiya Titusa tsagwa ḡa tlərarra, baz iina baz kaiya kəm ḡa tlər mbakyarvad kuurama. Kyalma zaraabahamiiyami kwar əmtad də iina, ḡəlatərət nə dlamakəlaaa lii gata Yesu, tləraatəra fəgara ba galaa Tləkatəga.

²⁴ Maramtərdamarəg kə uudaha kə hulfa waiyakəvən ḡagamtəra nə uuramana. Ar da cinngacinng nə dlamakəlaaa lii gata Yesu kwa ḡəlatərərḡələg kə ḡəgiti ḡagamtəra nə uurama, kwan wa da martərdamarəg taakiya tsa kushəghamnd də kuurama mbats bak jiiiriira.

9

Məltəru kə lii gata Yesu

¹ Maay nə tləra viindkur wakit kəkai təghər kə məltəru kə yaa dadda gatəg biya.

² Adaba ən sərgasəræg nai am naagan kə məlgaru kə uuda, baz tsa kushəgh kəskai vak kə uudaha makidoniya tēghər kwana. Ən tagtərtag taakiya kə uuram uudaha Akaya ɓadləwaɓadləg bamma viigən kwa dalna. Hulfa fa ndzədən maramnda nə uurama iin wa fatərəfəg kə ghəravatlər kə fa ndzəda.

³ Ndakwan ciya, wan ɓəlgan kə uudahaan zaraabaharra, adaba haik kə nəg nə tsa kushəghamənd də kuuram kə dēga bandza. Ən naagan an ndzan ba ɓadlaɓadlana, band kwa tagankur nai wurra taaki am ndzana.

⁴ Mbakyarvad kwaha akwama da sarəvsəg əmtad də kyalma lii gatəga kwar ma Makidoniya, ən naay ar tləkuuran ba kwal dzahgant dəgit biya. Akwama dzəghardzəg əndkwana, əm da ciinga zhəruwa mbakyarvad dyakəra tsa kushəghən ən tsəg nai də kuurama, ba kai pal bi wam da tsəgwi nə uuram kə zhəru biya, baz kə uurama.

⁵ Mbakyarvad kwaha, maa ɓagaɓag kə maraw ən ghalu kə Zaraabahən mara səv saa vakaru lakwti ən da dagau naiya, mbakyarvad mara dzahant kə dəgitahaan tama nə uuram kə langyi vəlgaana, adaba ma tləvaran dzahadzahana. Kwan wa da mardamarəg taakiya vələmnda bad naaga ghəraruwa, faakuura də ndzəd nə uud biya.

⁶ Dzamam-nadzaməga, daddakwa riiga hulf ənkyəkwaha, da tləkəna ba ənkykwah kə dəgita ma guuha, kiyava daddakwa riiga hulf ba dyəkka, da tləkənatləg kə dəgit ma guuh ba dyəkka.

⁷ Ma bawara aa vəldavələg band kwa haigant nə iina, də badzəga ərvədmahud biya də barari biya, adaba naa daddakwa vəlda bad hud pal nə Daadamazhigəla.

⁸ Da vəlkurvələg nə Daadamazhigəl kə bark ba kwa juujig kə dəgiti am naag nə uurama, adaba aandzu ba həra am tləkəna kə dəgiti am naad nə uuram badəmma, baz kwa juujig kwaha, kiyava ɓa dēga herərr kəskuurama.

⁹ Bandkwa viindaviindan ma kakaɗa Daadamazhigəl taakiya, “Vəltərvələg kə dəgit kə talagaha. Jirjiira aandz ba tangw damma Zərazəra.”

¹⁰ Ba Daadamazhigəl wa vəlga hulfa riig kə dadda riiga, vələr dlab kə dēg zəga. Mbakyarvad kwaha da vəlkurvələg nə Daadamazhigəl kə hulfa riiga, iin dlaɓ wa da fəgara hulf kə ghubarga. Tədvad kwah wa da fəgara nə iin kə bark tēghər kə dəgiti amaa vəlda nə uurama də haiga ghəra kiyav ɓa dēga herərra.

¹¹ Aandzu ba hərra da fəkuraɓəg kə bark ma dəgiti am da ɓag nə uuram kiyava vəlgaan kəskuurama də haiga ghəra ba kələhənga. Ar da tagar əndkwah nə uudah ba dyək kə uus kə Daadamazhigəl mbakyarvad gyagyaan kwam da vəltər nə uuram tədvad kəmnda.

¹² Adaba tlëra herërrën am ßag në uuram kiyava pëlla puuta yaa dadda gatëg kalti biya, gwiiya ba fëgaraa tagar uus badyak dyak kë Daadamazhigëla.

¹³ Mbakyarvad tlërahi kwam ßag në uurama, ar da galgan në uudah ba dyëka kë Daadamazhigël mbakyarvad fëgarafëgaruwa kwa gwiiya tëhala kwa caawamanuuram kë ëlbëg marawa Tlëkatëga, dlaëa mbakyarvad kwa mëlamtëru në uuram kë iitëra ard kyalma uudaha badëmma.

¹⁴ Ar da dzëkurdzug në iitër kë zhëgëla, dlaëa ar da dzamkur-dzamëmëg ma ërvëdmahudaatër mbakyarvad herërr kwa juujig kë taga kwa ßagakura në Daadamazhigëla.

¹⁵ Tagiiyamartag kë uus kë Daadamazhigël mbakyarvad gyagyanën vëla kiiyam në iin, gyagyan kwa juujig kë taga.

10

Ngädla ghëran në Bulus tëghër kë tlërana

¹ Ba kai Bulus dë ghëra , ën ghalakurama, kwa daakwa në uud, “Daddakwa dë hënkala” akwaman ëmtad dë kuurama, akwama ën maay ëmtad dë kuuram biya “Ën daddakwa mbëgar kë uuda” ma barka kalaliya ard hënkala Tlëkatëga,

² Ën ghalakuurama, famwabi ën mbukurës akwama da danëvdëg da vakaru biya, adaba ën sërgasërëg ën da mbëtërasmbëg kë lii taaki dëgiti këm ßag nëmnda, ba dëga duniya.

³ Aandzu ba këm ëa ndzëgan ma duniya, ghwavi këm ßag nëmnda dëga duni biya.

⁴ Adaba kadlanga ghwavamnda dëga duniya biya, dëga ndzëda Daadamazhigëla. Këm dlag tëdvad iitër nëmnd kë vakavakahi dë ndzëda kwa ndzamëg në tlëghumaha kë dëga fiidfiida.

⁵ Këm zaafir tëghër kë lii ëala gajauwa, këm dlagan aandzu kwar kë dëgiti da tsëgarva sërga Daadamazhigëla, këm gwiidan dlaë aandzu hulfa kwar kë dzamaghër da të ëa kwatënahëra ard fëgara kë Tlëkatëga.

⁶ Badlamvaëadlëg nëmnd këm vëla kë kiiëa ndaig kë dad-dakwa lawalëg kë fëgaara kë Tlëkatëga, akwama ba am fëgarafëga.

⁷ Zharamzharëg kë dëgit bat ëalaëala! akwama tagaatag në uudan taaki dëga tlëkatëg në iina, aa gwiiya dzamëg në uudanën kë ghëra, da nëghëgakanëghëg në iin taakiya ba këmnd ndakwani këm dëga tlëkatëga.

⁸ Aandzu ba mana tsa kushëgh dë ndzëdën kwa vëlakëmnd në Yaazhëgël kiyava fëkura ndzëda, kwakyarvad gulkura në uud biya, ën da dëgëmbi dama zhëru mbakyarvad tlërar biya.

⁹ Tlatlambi taaki ən na vèlkur tlatlau nai ma wakiitahar biya.

¹⁰ Adaba tagav taakiya, “Wakiitaha Bulusa ba dladladana ard ndzèda, akwama ba iin dè ghèran wa vakamiiyama, maay nè iin taaghahi dè ndzèd biya, dlaḅa èlbègahaana tlalbi kè dègiti biya.”

¹¹ Barari hulfa kwan kè uudaha ar sèran taakiya maay nè gèrgèr ma taataka dègiti viindamnda nèmnd ma wakiitamnda akwama kè m maay vakwani, ar dè dègiti kè m da ḅag nèmnd akwama kè m èmtad dè kuurama.

¹² Kè m war nèmndi! tlamdalbi nèmnd kè gèra ghèramnd dè uudahi kwa ma zharg nè iitèra jarujig aandzu ma bawara. Kwan kè uudaha ar kura ghèraatèr dè zaraabahatèra, ar na sèraakan kè gèrgèr mataatakatèra, ar dlagaha nùitèra!

¹³ Kè m maay tsa kushègh kwa juujig kè ndzèd biya, bamma kè m ghachan bat ghala dègiti aa ghutèkè mnda nè Daadamazhigèla, kwa ndzakiiyamèt baz kuurama.

¹⁴ Abi baz kuuram ndakwani am ba ma ghaali kwa ghudgwi nè Daadamazhigèla, mbakyarvad kwaha dzèvanai kè ghala guh kwakyarvad na dègal da vakaru da taa èlbèg marawa Tlèkatèg biya.

¹⁵ Tsa kushèghamnda juubi kwa nahav biya, tapghantbi dlaḅ kè tlèra kyalmaḅ biya. Adaba kè m dè fantar taakiya fadghèraruwa da fègara bad fèga, tèdvad kwah nè vaka ḅa tlèramnd ma kè uurama fègara bad fèg ba vaivaia,

¹⁶ Kè m da taagan kè èlbèg maraw ma kwatlèrn kè kèsah kwa tèvukwaruwa, ba kwal gata daag vaka ḅa tlèri ḅaga nè uudan tè vakavaki favan nè iin biya.

¹⁷ Bandkwa viindaviindan ma kakadà Daadamazhigèl taakiya, “Badèm nè daddakwa tsa kushègha, aa tsatsèg kè kushègh dè Yaazhègèla.”

¹⁸ Daddakwa dlèba ghèran bi wa haivanthaig dè iin biya, bamma daddakwa dlèbgant nè Yaazhègèla.

11

Bulusa ard lii taa èlbèg fiidfiida

¹ Am da fa ba èrvèdmahud dè kaiya, aandzu ba mæng zèr dlaghèr vakara. Famafèg kè èrvidmahud dè kaiya!

² Èn sèlga mbakyarvad kuurama, dè hulfa sèlga waiyakèva kwa ḅag nè Daadamzhègèl tèghèr kèskuurama. Am band ghuul cacuwanacacuwani kwa tavara langyi kèsgan kè zhiila ba pal ba nè iina, iin Tlèkatèga.

³ Èn gèdzèg naiya aa nalbi band kwa dzèghaar dè Hauwa, da dzaar dè kuuram biya. Valadavalèg nè ghavala bad

dyəmdyəməraana ɓagaɓag kə haipa. Am band kwah nə uu-rama, nəgalnəg nə dzamaghəraru kə dɛga jiirər biya, tɛdvad kwaha, am vɛldabi kə ghəraru bak jiirjiir kə Tləkatəg biya.

⁴ Adaba am haigant ba wats də lii sɛgəv da vakaruwa. Haiyamanthaig də əlbəgahi ar tagkur nə iitər tɛghər kə Yesu, aandzu ba shah də kwa tsagamndkuuru nəmnda kə əlbəg marawana. Haiyamanthaig dlaɓ də hulfa shədkwi tagarkur nə iitəra, bakəvakwaha kwan kə shədkwa shidkwa cacuwanacacuwan bi wa caawama nə uur biya. Haiyamanthaig dlaɓ də hulfa əlbəg marawatəra, aandzu ba shah də kwa caawama nə uuram vakamnda.

⁵ Manzharg naiya jarkwarabi nə lii am tagtər nə uuram taaki “Ar dlakulva gyiyah Yesu” də dɛgit biya.

⁶ Aandzu ba tsaghwad bi nə uud kə taaghahi biya, bakəvakwah ən sɛrgasəɾəg kə dɛgita. Maramndkurdamarg nəmd kwan aandzu tɛ kwar kə ɗuula.

⁷ Tagankuratag nai kə əlbəg marawa Daadamazhigəl ba gyagyana. Nanenanənəg nai kə ghərarra, kiyava fəkuraaran nə uuda. Baganaɓag kə haip ciya?

⁸ Nalnəg mandki na pərɗigu kwaɓ vak kyalma dlamakəlaaa lii gatəga kwakyarvad ən ɓakura kə tləra.

⁹ Ma sartən ndzan ba əmtad də kuurama, nahanahəg nai kə kwaɓa, bakəvakwaha ndavankur biya, adaba sarwadəvsəg nə zaraabahamiyam kwa sarəv ma Makidunkiya kə dɛgiti ən naag nai badəmma. Fankuraabi nai ma sartaqwahiin biya, dlaɓa ən da zaa ba vuukw bandkwana.

¹⁰ Kwakarvad jiira Tləkatəga kwa ma kaiya, maay wa tsəkwavatsəg badəm ma haaya Akaya kə taaki duuwardug kə tsa kushəgh biya.

¹¹ Aujiɓəg kəskai ən taa kwani? Mbakyarvad ən maay waiyakurami ciya? Sərgasəɾəg nə Daadamazhigəl taaaki ən waikurwaiga.

¹² Ən zaa ba vuuk nai də duuwa kwaɓi kwam da mɛlgwad nə uurama, mbakyarvad ən tsətərva kə “Dlakulvaha gyiyi Yesu kwa dyəkdyəkən” kə ɗuula tsa kushəgh taakiya, ar ɓa tlər ba kalkal də kəmnda.

¹³ Hulfa kwan kə uudaha ar dlakulva gyiya Yesu aa jiirjiir biya, lii ɓa tləra fiida. Ar na ghəraatər band dlakulva gyiya Tləkatəga.

¹⁴ Dɛga jappər biya, adaba shatanah də ghəraan ndakwani naa ghəraan band zərɓəlɛg paraka.

¹⁵ Mbakyarvad kwaha, dɛga jappər bi akwama nardalnəg nə lii ɓagar tlər kə Shtanah kə ghəraatər band lii ɓa tləra jiirjiira. Təhala ghyənnga duniya ar da cauwa dɛgshəgatər ba kalkal də tləraatəra.

Dladī huɓuu nə Bulus ma ɓa Tləraana

¹⁶ Ən gwiiya ba tagan naiya, aa tlatl bi nə uudan taakiya ən dlag biya. Akwmam tlatləgan band kwaha, aciya, haiyaman-thaig də kai band dadda dlag, adaba kai ndakwani ən tləkəna kəda tsa kusəgha.

¹⁷ Hulfa tsakushəghən ən tsəg naiyna, kwakyarvad tagaa nə Yaazhigəl əndkwah biya. A'a, ma kwanən kə əlbəga ən tsakushəgh band dlaaga.

¹⁸ Adaba məng nə lii tsakushəgh band kwa ɓag nə uudaha duniya, ba kai ndakwani ən ɓagan band kwaha.

¹⁹ Am ba dyəmdyəm nə uuram ba vaivaiya, baz hwaɗag kəskuurama am ɓəsha dəgiti ɓagkur nə dlaagaha!

²⁰ Adaba ma fakuraafəg nə uud kə ɓa kwatənəhəra, am ba ɓəshəgana, aandzu pərkurva dəga ruuwa, ma markura ndzəɗa, ma ɓalkura mahəpəngw ma hudvəga.

²¹ Ən cinnga zhəruw nai kə taaki mbakyarvad maira ndzədamnd wa ɓagamnda bi kə kwanahaan kə dəgita biya! Akwama məng nə daddakwa fa ndzəɗa tsa kushəgh də dəgiti tlərna, ba kai ndakwana ən fəgaan kə ndzəɗ bandkwaha. Ən tag band dlag naiy kə ghaiya vakwana!

²² Akwamaa Ibraniyah nə iitəra, kai ndakwani bandkwaha. Akwamar kudəga Ibrahim nə iitəra, ba kai ndalwani bandkwaha. Akwamar Isra ilah nə iitəra, ba kai ndakwani bandkwaha.

²³ Akwama ar lii ɓatləra Tləkatəg nə iitəra, jantərarajig naiya! ən taa ghaiya mandki nanalnəg kə valaaga! abi jantərarajig naiy də tlər ba vaivaiya, danaghadəg damma guda bərfina, huɓanuhuɓəg kə tsəgga ba dyəkdyəka, shəg badyək kəskai kə ngədləga tə duula əmtsəga.

²⁴ Shəg dləɓa kə Yahudah kalkwakaləg də kiiɓ kulhəkərd taar vaslambada.

²⁵ Shəg həkərd kalkwakaləg nə Rumaha də kiiɓa. Tapavnatapəg dlaɓ ɗawalkwadawaləg nə uud da akura shəg palla. Shəg həkərd kə pərayuwa caaɓəg ən bama vakaiya. Tapannatapəg dlaɓ kə hənnga baz vanng bama dəlva, lakwti səkwadasəg nə uuda.

²⁶ Ma dahadagali ɓagan naiya fərtanafərtəg kəmtsəg ma zaagha, dlaɓa fərtanatərtəg kəmtsəg ma dəva gwardaaha. Fərtanafərtəg kəmtsəg ma dəva zaraabahar Yahudaha, dlaɓa fərtanafərtəg ma dəva lii kwar yahudah biya. Fərtanafərtəg kəmtsəg ma kəssah dyəka, fərtanafərtəg kəmtsəg ma təghala, fərtanafərtəg kəmtsəg ma dəlva, fərtanafərtəg dlaɓ kəmtsəg ma dəva zaraabah fiidfiida.

²⁷ ɓaganaɓag kə tləra, tlakwatləg dlaɗa, hənnanubi kə haar maraw biya ,ɓəshanuɓəshəg kə waiya ard andəla. Shəg ba dyəkka ən tləkənabi kə kaff biya, tlakwatləg nə akwəhya, pəlgwəvapələg nə sədav ən da fəg nai biya.

²⁸ Maay ba nə kyalma dəgitahi shah shah biya, ba kəlahənnga ən kəsa dladə faahyəmi tə yaa daddaha gatəg badəmma.

²⁹ Akwama mæng nə daddakwa hətsalhətsəga, mandki kai wa hətsəgalhətsəga, akwama mæng nə daddakwa dægəmdamma haipa, fəgwafəg kə badza ərvədmahud ba vaivaiya.

³⁰ Akwama nalnəg ba jirjir kəskai tsakushəgha, ən tsakushəgh də dəgitahi kwa mara hətsəgalhətsəgara.

³¹ Sərgasərg nə Daadamazhigəl taaki fiidbi wan tag naiya, kwa iin Daadamazhigəla, dlabə Daada Yaazhəgəl Yesu Tləkatəga. Aa ndzandzəg bark təghər kə iina ba tangw damma zərazəra!

³² Ma sarta kwa ndzan ma Dimashku naiya, faafəg nə gwammna kwa miizhangil kə tləkəsa Aretas kə uuda tuuk kə ghaiya guda kəs dyəkka Dimashku kiyava viiya kaiya.

³³ Sarkwada nə tsaghwahar ma alghwa tə ghəra dəlga kəssiina, ngədlanarva əndkwaha.

12

Dəgitahi margharda Yesu kə Bulus ma sənga

¹ Aandzu ba da maay nə tləran biya, barari kəskai tsakushəgha. Bandkwannən, ən zaavuuk də taa taa əlbəgah təghər kə dəgitahi marghwada nə Yaazhəgəl Yesu Tləkatəg ma sənnga ard ba ghwəm də gyiya.

² Ən sərgasərg kə uuda nə iina kwa viigan kəlawatar uufad hiinanna, kəsavantkəsəg dagat damma ghərazhigəla dəga həkərdə tədvad ndzəda Tləkatəga, mbatak ma ndzəgana vəgha, mbatak ma ndzəgana vəgh biya, ən sərga biya, sərga ba nə Daadamazhigəl palla.

³ Ən ba sərgasərg dlab kə uuda nə iina, kwa kəsavantkəsəg dagat damma ghərazhigəla dəga həkərdəna, mbatak ba maa ndzəgana vəgh nə iina, mbatak ma ndzəgana vəgh biya, ən sərga biya, sərga ba nə Daadamazhigəl palla.

⁴ Cinngħacinnəg kə kyalma dəgitahi vakwah kwa da tagəvda biya, hulfa kwa tagdabi nə uuda dəgshəg kə əlbəg təghər biya.

⁵ Ən tsəgan nai kə kushəgh də uudana, ən tsəgabi kə kushəgh də ghərar biya, bamma təghər kə dəgitahi kwa mara hətsəgalhətsəgara.

⁶ Akwaman naagan kə tsakushəgha, ən nəgalbi kə dlaagi, adaba ən da taa ba jiira. Ən maay da tsakushəgh biya, mbak-yarvad aa dzambi nə uudan mandki ən shah də kwa sərkwə nə iin biya, ard kwa cinngħa nə iin vakara.

⁷ Adaba haik tsakushəgh kəskai də kwanahaan də sənnga kwa juujig kə dəga jappəra, ngal ba bəlgusbələg nə uud kə kuzza kwa nal kə tak ma vəghara. Nalnəg wan kə zərbəlgə shatanah kiyava vəlğwa dlad tsəkwavan dlab kə təda fədavgha.

⁸ Shəg həkərd kəskai ən ba ghaala Yaazhəgəl mana tagwzha də kwan kə dəgita,

⁹ Aiyama kəskaiya, “Tlakaratləg nə herərra, adaba təd vad hətsəgalhətsəgah wa da nəghəvanəghəg nə ndzədaara.” Mbakyarvad kwaha ən da fəgara bad hwaɖag nai kə tsakushəgha hətsəgalhətsəgar kiyava ndzəg nə ndzəda Tləkatəg əmtad də kaiya.

¹⁰ Mbakyarvad kwaha nəghəghanakanəghəg də hətsəgalhətsəgara, ard zaa hətər ma vəga kwa ɖaghwi nə uuda, ard huɖa dladə, ard mbahəlla, ard dəgitahi dzaghardzag mbakyarvad Tləkatəga. Adaba akwma hətsanalhətsəga, ən da tləkəna ma sartakwah nai kə ndzəda.

Dəgiti njəkən kə Bulus təghər kə yaa daddaha gatəg ma kurinti

¹¹ Baganabag kə dlagəra, famwaba nə uurama. Ma kuuram wa kalkalan kə dləba kaiya. Aandzu ba tlanal ndau biya, nal bi taaki “mallaha dlakulva gyi ya Yesu ruwa” jarkwaraa biya.

¹² Baganabag nə Daadamazhigəl kə dəga sərga ard tləraha jappər təd vad kai makuurama, kwa ɖagana nai kə tlərar də fa ərvədmahudə. Kwanahan kə dəgaha jappəra maradamarəg taakiya ən dlakulva gyi ya Yesu ba jii jira.

¹³ Ta kwar kə duul wa marandanai taakiya namalbi kalkal də kyalma dlamakəlaaa lii gatəg biyi? Nii mbakyarvad tsankərvatsəg kə məlgwad də kwaɖhi? Bəshamwana bəshəg ci kwan kə haipa!

¹⁴ Badlamvaɖadləg kə dəga həkərd da nəghakuuram ndakwana. Ən fəkuraabi kə ɖa dəgit biya, adaba kuuram wan naag naiya, kwaɖaruu biya. Adaba kalkalnabi kə zarh kə dladə ɖa dəgit kə Daddaatərtə ard Babbaatər biya, bamma Daddaatəra ard Babbaatər wa kəsa dladə zarhahatəra.

¹⁵ Ən cənngan əmtakər akwama tsanatsəg kə dəgit vakar badəmma, baz ghərra kwakyarvad ən məkuruwa. Akwamma ən zaa ba vuukw də waiya kə uurama, mbats am da gulgan kə waiyakəvaru mbakyarvad kaiya?

¹⁶ Am da haiganthaig də kai taakiya nanaibi naiy kə dəgit kəskuuram biya. Adaba məng wa da tagan taaki na markura dyəmdyəmərə, na patkuru bad fiida.

¹⁷ Zankuruzəg nai təd vad kwatlər kə uud ma lii ɖəlantər nai da vaakuruwa?

¹⁸ Ghalanghaləg kə Titus ma dəvakuruwa, ɖəlantanɖələg kə zəraab kwa dadda gatəg əmtad də iina. Am tagan taakiya zakuruzəg nə Titusa? Mbats kaiya ard iina ba dəgit pall nəmnd biya? Dladə kəm taa ba duul pal biya?

¹⁹ Mbats tlatlam ba wur nə uuranm taakiya kəm ɖa kəla ndzədamnd kə ngədla ghəramnd vakuruwa. Ba Daadamazhigəl nə shiidamnda, kəm taa ba jii jir ma Tləkatəga.

Aandzu kəm 6a bau nəmnda, kuuramən ən waikur naiya, 6agamnd kwakyarvad am tləkəna kə ndzədə.

²⁰ Ən gədzəga, mbatak sarti ən da sagau naiya, ən tləkuuran band kwan naag nai biya, dla6a am tləkwa nə uuram band kwam naag nə uuram biya. Ən gədza aa tlanarai kə ushava, ard səlga, ghwədə hənkalə, ard naa ghəra ard badza daaga, ard amaaha, ard dəkdəka ghəra, ard ciya hənkalə.

²¹ Ən gədza taakiya akwama da gwiiyanagwiig da vakaruwa, da fəgwafəg nə Daadamazhəgəlar kə cinnga zhəruwa tə vuukwaruwa. Ən gədza haik badza ərvədmahud kəskai mbakyarvad uudah ba dyəkka kwa ndzar 6a ba haip wura, lii pəlarabi kə ghər vaka 6a gwaragwar biya, ard 6a fədəra ard gata duula cənga əmtakəra dəga tsa zhəruwa.

13

Bəla magiya Bulus dəga mbasuumbasa

¹ Dəga həkərd nə wan kəskai ən ba sagau da nəghkuranəghəga. “Ba jiiira da sərvaka tə shidah buwa ma həkərd nə jiiira əlbəga” band kwa viindava ma kakadə Daadamazhigəla.

² Dagawar da vakaru kə dəga buwa, 6əlanəbələg kə magiya kə lii 6agara haipa ard kyalma uudah bədəmma mara du-uvars kə 6a haipa. Aandzu ban maay əmtəd də kuuram biya, ən gwiiya gwaigarsgwaig kə hulfa kii6a ndaigən tagankur nai na, adəba akwama gwiiyanagwiig da vakaruwa maay nə daddakwa da ngədləgarwangədləg kə kii6a ndaig biya.

³ Akwama ba am na sərən kə jiiira taakiya taaghəi nə Tləkatəg tədvdə kaiya, wayam ci nə jiiirana, hətsalbi nə tləkatəg ma kuuram biya, dlakulvakwaha mara ndzədən ma kuurama.

⁴ Aandzu ba hərtavəthərtəg nə Yesu tədvdə mara ndzədə, bəkvəkwaha də shifəg nə iin tədvdə ndzədə Daadamazhigəla. Aandzu ba kiyam maira ndzəd nə miyam ma Yesu, bəkvəkwaha kiyam də shifəg ma Yesu tədvdə ndzədə Daadamazhigəla mbakyarvad tlərən 6agamnd nəmnd ma kuurama.

⁵ Səramakasəreg ndən kə ghəruwa mbakyarvad am sərəkən taakiya am gatəgaan kə Yesu bək jiiira. Səramakasəreg kə kə ndzəgana ruuwa. Mbats am sərgai taakiya Tləkatəg ba ma kuuram biya? Akwama am sərgabiya, nalnəg mbədəməmbədəg tə duula fəshiga.

⁶ Mantləg naiya am da sərgaakasəreg taakiya hətsamndalbi nəmnd biya.

⁷ Kəm dzəgwəzhəgəl kə Daadamazhigəl taakiya 6agam bi kə dəgiti kwa kalkal biya. Kwayarvad kəm 6a dabariya nədal ghəramnd mandki kəmnd wa zamndu fiir biya, mbakyarvad

am ɓagan nə uuram kə dɛgiti kalkala, aandzu ar ba da tlatlɛgan nə uudah taaki mandki hɛtsamndalhɛtsɛga.

⁸ Adaba kəm naiy kə dɛgiti maay nə jiir mavakai biya, kəm naa ba dɛga jiira.

⁹ Kəm hwadag nɛmnda akwama hɛtsamndalhɛtsɛga, adaba am tlɛkɛna nə uuram kə ndzɛda. Dlaɓa kəm dzɛgwazhɛgɛl am nal ba kə uudah jiirjiira.

¹⁰ Iin wa viindankura nai kə kwana aandzu ban maay ɛmtad dɛ kə uuram biya, adaba akwama sanɛvsɛga, aa da nal bi kə barari kɛskai ɛn da vɛlkur kə dlad dɛ mara ndzɛdɛn kwa vɛlghwa nə Yaazhɛgɛla, ndzɛda fɛgaraadɛfɛga, dɛga badzɛg dɛ badzɛg biya.

ɔlbaga mbasuumbasa

¹¹ Dɛga mbasuumbas ci zaraabahara, da ba daghuval-itlɛrn. Bagamɓag kə kɛla ndzɛdaaru am nal kə uudah jiirjiira, cɛngamcɛng kə ghalgara, haiyamanthaig dɛ zaraabaharuwa am ndzan ba lapiya. Tɛdvad kwah wa da ndzɛg nə Daadamazhigɛl kwa waiyuuda ard gabɛrra ɛmtad dɛ kə uurama.

¹² Tagamartag kə uus kə zaraabaharuwa dɛ taa uus bɛrhuga kwa caccuwanacaccuwana.

¹³ Ar tagkur uus nə yaa daddaha gatɛg badɛmma.

¹⁴ Aa ndzandzɛg nə herɛrra Yaazhɛgɛlamiiyam Yesu Tlɛkatɛga, ard waiyakɛva Daadamazhigɛla, ard ndzɛgan shɛdkwa caccuwanacaccuwana ɛmtad dɛ kuuram badɛmma. Amin.

GAL

Taa uusa

¹ Bulus zərbələg Yesu. Dahakwant nə uudah ma səv vak kə uud biya. Dahakwant nə Yesu Kristi ard Daadamazhigəl Daada kwa ciighant Yesu ma gətlaha.

² Badəm nə zaraabah kwar əmtaɖ də kai vakwana, ghəravatər ndakwani ar taa uus kə dlamakələaa lii gatəg badəm kwar ma Galatiya.

³ Aa dzadzəg nə herərra ard gabəra Daadamazhigəl Daadamiyama ard Yaazhigəl Yesu Kristi da təghər kəskuurama.

⁴ Vələdavələg nə Yesu Kristi kə shifəgan mbakyarvad haipahamiyama, kiyava katkiyamkatəg makwan kə zamana kələdəra. Kwana kwakyarvad naaga Daadamazhigəl Daadamiyama.

⁵ Ndanghər kə Daadamazhigəl ba tangw damma zərəzəra .Amin.

Maay nə watlər kə əlbəg maraw shah biya

⁶ Vəlghwavələg nə dəgiti am ɓag nə uuram kə dəga jappər ba vaivaiya. Bamma sart hədiikən am naa duwa daddakwa dahakurət tədvad herərra Kristi, am gwiya damma kwatlərn kə daala əlbəg shah də əlbəg maraw kwa samndkurdəv nəmnda.

⁷ Maay nə watlərn kə əlbəg maraw shah biya. Adaba mæng kyalma uudaha ar na ciikurant hənkalaruwa, dlaɓa ar ɓa dabariya gwiya jiira əlbəg marawa Kristi.

⁸ Ən tagkurtag ciya, akwama sakurdəvsəg nə uudan kə əlbəg shah də əlbəg maraw kwa samndkurdəv nəmnda, aandzu zərbələg sii ma ghərazhigəla, aandzu ma kəmnda, tlafatlafan vak Daadamazhigəla!

⁹ Bandkwa tagamndkur nəmnd ba wurwura, ən gwiya tagkurtag bakəvakwana taakiya, badəm nə daddakwa tagkura əlbəg maraw shah də əlbəg maraw kwa cawama nə uuram vakamnda, tlafatlafana!

¹⁰ Magha tag nəng ən ɓa dabariya fətəra uudah mara haiyant də kaiya? əndkwah biya. dəgiti ən naag naiya, aa haiyanthaig nə Daadamazhigəl də dəgiti ən ɓag naiya. Mam tləg nə uuram ən ɓa dabariya ɓa dəgiti naag nə uudah naiya? əndkwah biya. Akwama manaa ɓa dəgiti naag nə uudah naiya, ma nanal bi kə kwatənah Kristi biya.

Duuli nal nə Bulus kə zərbələg Yesu

¹¹ Ən naagan am səran zaraabahar taakiya, əlbəg marawən ən tag nai kə əlbəg təghərna, sal vak uud nə iin biya.

¹² Caawana vak uud bi naiy biya. dla6a maay wa tsagh-wad tsag biya. Caawana vak Yesu Kristi tɔɔɔɔɔɔ mara ghɔɔɔɔɔɔ vakara.

¹³ Cinngamacinng kɔ hulfa ndzɔgani ɔagan nai wur ma gatɔga Yahudaha, ard ɔuuli vɔlantɔr nai kɔ dlad kɔ dla-makɔlaaa lii gata Daadamazhigɔl ba vaivaiya, ɔaganaɔag kɔ kɔla ndzɔɔɔɔɔɔ mana ghɔɔɔɔɔɔ na.

¹⁴ Am sɔrgasɔrɔg dla6 taakiya januuɔg kɔ kyalɔm uudah ma gatɔga Yahudah kwa ghubaramnd nɔmnd ɔmtaɔ dɔ iitɔra. Jantɔruuɔg dɔ naa dɔga daadijahamnd ba vaivaiya.

¹⁵ Daadamazhigɔl kwa fakwi mahudɔ baabara, kɔsakutkɔsɔga dla6a ɔahakutɔahɔg tɔɔɔɔɔɔ herɔrraana, cinngucinng kɔ ɔmtakɔrarra

¹⁶ Marghwadamarɔg kɔ Zɔran Yesu, kiyava taa ɔlbɔg maraw kɔ lii ar Yahudah biya. ɔagaa ba nɔ iin ɔndkwana gatan bi kɔ sawari vak kɔ uud biya,

¹⁷ danal bi dla6 damma wurshalim da vak lii jarkwarajɔg kɔ nɔg kɔ zɔrɔbɔlɔgah biya. Dɔgiti ɔagan naiya, batwatswatsɔra ka dagal kɔskai damma haaya Arabiya, tɔhalakwaha ka gwiya saas kɔskai damma Dimasku.

¹⁸ Danal tɔhala viig hɔkɔrɔɔɔ damma wurshalima da nɔgha Kefas kwa ɔahav dɔ Siman Bitrusa. ɔn ɔaga kɔ hɔngah kɔlawar tar dlad ɔmtaɔ dɔ iina.

¹⁹ Nɔghana bi nai aandzu ba pall ma zɔrɔbɔlɔgah biya, ba Yakub zɔra babba Yaazhigɔla.

²⁰ Dɔgiti ɔn viindkurnai na bak jiijiira tɔ vuukwa Daadamazhigɔla, fiid bi wan tagkur nai biya.

²¹ Tɔhalakwaha, kaa dagal kɔskai damma haaya Suriya ard Kilikiya.

²² Ma sarta kwahiina, dlamakɔlaaa lii gata Kristi kwar ma Yahudiya, sɔrarkwaka biya.

²³ Cinngara bad cinng taakiya, "Daddakwa ndza vɔlakiyam dlad ba wurwur na, ɔn wan ndakwan taa ɔlbɔga fadghɔrɔn kwa ndza badza da nɔ iin wur na!"

²⁴ Kaa gala Daadamazhigɔl kɔ iitɔr mbakyarvad dɔgiti ɔaga nɔ iin tɔɔɔɔɔɔ kaiya.

2

Haiyaranthaig nɔ kyalɔma zɔrɔbɔlɔgah dɔ Bulusa

¹ Tɔhala viig kɔlawar tar uufada kaa gwiya dagal kɔskai damma wurshalima. ma sarta kwahiina, danal ɔmtaɔ dɔ Barnabasa ard Titusa.

² Marghwada ma sɔng nɔ Daadamazhigɔl taakiya dɔgama. danal ba nai da vaakwahiina, kaa fɔgaafɔg kɔskai kɔ dzaghɔr dɔ kyalɔma maalaha dlamakɔlaaa lii gatɔga, kaa tagtɔrtag kɔskai kɔ ɔuuli ɔn tagtɔr nai kɔ ɔlbɔg marawa kɔ uudahi kwar

Yahudah biya. ba iitər pall wa tagantər nai kə ələbəga, adaba aa nal bi nə fa ndzədar ma tlər kə gyaagyan biya.

³ Titus tsahgwa dagalara, wa ba zhiila Hellas nə iina, maay wa fəghara barari kə ɓagara aguvac biya.

⁴ Ələbəga kwa ciyət təghər kə ɓa aguvaca, ciyər mbakyarvad zaraabaha fiidfiida kwa saraghan siɓasiɓana, saraghan kwakyarvad ar badzədan kə kwara ghərən kwa kiyam də vakai nə miyam tədvad Kristi Yesu. ar naa nəkiyamdadal kə evaha.

⁵ Kəm haitərant bi aandzu ba hədiikən biya, kəm na tsufant kə jiira əlbəg maraw kiyavaruwa.

⁶ Uudahan kwa tagav taaiya ar mamaalahna, fararaa bi nə iitər aandzu ndau təghər kə dəgiti kwan tsag nai biya, man zharəg naiya aandzu ar hulfa kwar kə uudah nə iitəra ba dəgit pall vakara, adaba maay nə Daadamazhigəl fa dagar ma uudah biya.

⁷ Dlakulvakwaha, nəgharanəghəg kə duuli fəghwadəm nə Dadamazhigəl kə tləra taa əlbəg maraw kə lii ɓagavtəra bi na aguvac biya, bandkwa favdəm ma dəv kə Bitrus nə taa əlbəg maraw kə Yahudah kwa ɓagavtəraɓag nə aguvaca.

⁸ Ba Daadamazhigəl kwa ɓagaa tlər ma ərvidmahuda Bitrus kiyava nəg kə zərbələga Yesu da vak Yahudaha, ba iin dlaɓ wa ɓagaa tlər ma ərvidmahudar kiyava nəg kəskai kə zərbələg Yesu da vak lii ar Yahudah biya

⁹ Marghwada ba nə Daadamazhigəl kə herəraana, az Yakuba, Bitrusa, ard Yuhwana, lii favtəra nə ɓa tləra maalər təghər kə dlamakəlaaa lii gatəga, kaa caukəmdacaug kə iitər baz kaiya baz Barnaba bad ərvidmahud palla. Haiyamndan-thaig də ghəramnd taakiya kəm dagal da vak lii ar Yahudah biya, iitər dlaɓa ar da vak Yahudaha.

¹⁰ Ar dzamkəmdant taakiya aa viya bi məlgaru kə talagah biya, adaba kaiya ba dəgiti ndzan kəməg nai ba wurwur wana.

Taghartag nə Bulus kə əlbəg kə Bitrus bamma gyi ma gyiya

¹¹ Ma sarta kwa sahi nə Bitrus damma Antakiya, kaa tagartag kəskai kə əlbəg bamma gyi ma gyiya kwakyarvad haipan bat ɓalaɓala.

¹² Ma zəngwəra, ndza zəgan kə kaf əmtad də yaa dad-daha gatəga kwar Yahudah biya. təhalakwa ɓəlatərət ba nə Yakub kə kyaləmah damma Antakiya, kaa həzhahəg kə Bitrus daghuvana. ɓagaɓag nə iin kwana mbakyarvad gədza lii na ɓagəvtəra nə aguvac kə lii ar Yahudahən biya.

¹³ ɓagara bandkwah dlaɓ nə kyaləma lii gata Yesu ma Yahudah kə muuniya band Bitrusa, viyardəmvig baz ghəra Barnaba damma muuniyəra.

¹⁴ Nəghanaka ba nai ar maay 6a dəgatər tə dūula jiira əlbəg maraw biya, aiyamai kə Bitrus təvuukwa uudah badəma, “Kəgha agha zhila Yahudaha, agha 6a ndzəgan bandkwa 6ag nə lii ar Yahudah biya, maay əndkwa 6a nə yaa Yahudahi. Aujilbəg agha fətəra barari kə lii ar Yahudah bi kə gata də Daadiija Yahudahi?”

Katavtəratkatəg nə Yahudah ard lii Yahudah ba tə dūul palla

¹⁵ Bak jiijiira kiyam Yahudah nə miyam tədvad yiiga, kiyam lii ar Yahudah biya ma yaa dadda haipah biya,

¹⁶ kiyam sərgasəreg taakiya tləkəna bi nə uud kə ndzəgan kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl tədvad gata tsaga adzahadzaha Muus biya, bamma fədghərətfəg nə uudan tə Yesu Kristiya. mbakyarvad kwaha fəmdəghərətfəg ghəravamnd tə Kristi Yesu. 6agamnda6ag kwana kwakyarvad kəm tləkəna kə ndzəgan kwal haip tə vuukwa Daadamazhigəl tədvad fədəghər tə Kristiya tədvad tləraha tsaga adzahadzah Muus biya. Adaba maay wa tləkəna ndzəgana kwal haip tə vuukwa Daadamazhigə tədvad tsaga adzahadzaha Muus biya.

¹⁷ Akwama nalnəg taakiya kiyam na tləkəna kə ndzəgana kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl tədvad fədəghər tə Kristiya, kaa tləkiyamatləg nə uud kə ghəravamiyama də haipa, aitsa, maradamarəg wan taakiya tləra Kristi haighanthaig də haipa? əndkwah biya!

¹⁸ Akwama gwiya ndəranantndəreg kə dəgiti dlagana nai wura nanalnəg kə dadda kəla adzahadzaha.

¹⁹ Tədvad tsaga adzahadzaha Muusa əmtsanaəmtsəg kwakyaevad adzahadzaha, kiyava ndzəgan kəkai kə Daadamazhigəja.

²⁰ Hərtakuthərtəg nə uud əmtad də Kristiya. ndakwana kai bi wa ndzəgan də ghərar biya, Kristi wa 6a ndzəgan ma kaiya. Kwan kə ndzəganən 6a naiyna, ndzəgan tədvad fədəghər tə Zəra Daadamazhigəla, kwa waiyakutwaiga vələdavələg kə shifəgan mbakyarvad kaiya.

²¹ Ən vinabi kə herərra Daadamazhigəl biya. Akwama tləkənatləg nə uud kə ndzəgana kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl tədvad gata nadzahadzaha Muusa, maradamarəg wan taakiya əmtsəga Kristiya mbats nalnəg bak gyagyaana.

3

Gata Adzahadzaha Musa ma fadghər tə Kəristiya

¹ Kuram Galantiyaha, am dlagaha? Aa da nau kə hənkalaruwi? Tangankur bat 6ala6al naiy kə əlbəg təghər kə Yesu Kəristi kwa əmtsaa tə tla6a hərtəga.

² Ən naa ndavkuru ndavəg palla. Cauwama mbak-yarvad am gataa adzahadzaha Muus nə uuram kə Shidkwa Daadamazhigəl nii, cauwama mbakyarvad famdghərətfəg tə əlbəgi cinngama nə uuram hi?

³ Hulfa kwar kə dlagər wam də vakai nə uuramni? Famarzha də Shidkwa Daadamazhigəla, iin wan kwan ndak-wana am naa ghyəng də dəgiti naag nə ghəraru kə ɓagaana!

⁴ Mbats dladahan huɓamuu nə uuram shahshahən nalnəg ba gyagyaana?

⁵ Ən gwiiya ndavkurundavəga, mam tlatləg nə uuram vəkərvələg nə Daadamazhigəl kə Shidkwan ma kuuram kiyava ɓa dəgaha jappər kwakyarvad am gata tləri tsag na adzahadzaha Muus nii, mbakyarvad cinngamacinng kə əlbəg Kəristi am fədghərət tə iin hii?

⁶ Bandkwah nə Ibrahim “fədghərətfəg tə Daadamazhigəla, kədləgharnakədləg nə Daadamazhigəl kə iin kə kwan uuda jiirjiira.”

⁷ Nəghamakanəghəg kwan, taakiya, lii də fadghəra iitər nə zarha Ibrahima.

⁸ Vinndavinndan ma kakada Daadamazhigəl ba wur taakiya, lii ar Yahudah biya ar datləkənatləg kə nəg kə uudah jiirjiir tə vuukwa Daadamazhigəl tədvad fadghəra. Adaba tagavar ba wur nə əlbəg maraw kə Ibrahim taakiya, “Ar da tləkəna tədvad kəgh nə lii ar Yahudah bi kə barka.”

⁹ Mbakyarvad kwaha, lii də fadghəra da vəlvətərvələg nə bark əmtəd də Ibrahim dadda fadghəra.

¹⁰ Adaba badəm nə lii tlatla taaki da cautərcaug nə Daadamazhigəl kwakyarvad ar gata adzahadzaha Muusa. Ar tlafatlatana. Adaba vinndavinndan ma kakada Daadamazhigəl taakiya, “Badəm daddakwa ɓagaa bi kə dəgitahi vinndavinndan ma kakada adzahadzaha Muus biya, tlafatlafan nə iina.

¹¹ Salsəg ba dat ɓalaɓal, taakiya, maay wa nəgalnəg kə uuda jiirjiir tə vuukwa Daadamazhigəl tədvad gata tsaga adza-hadzaha Muus biya, adaba vinndavinndan taakiya, “Uuda jiirjiira, da tləkənatləg kə shifəg tədvad fadghəra.”

¹² Adzahadzaha Muusa shah nə iin də fadghəra, band-kwa vinndavinndan taakiya, “Daddakwa ɓagaɓag badəm kə dəgitahi tagava ma adzahadzaha Muusa, da tləkənatləg kə shifəg tədvad iina.

¹³ ngədlakiyamangədləg nə nə Kəristi sagal ma tlafəga adza-hadzaha Muusa, navdalnəg tsau kə dəga tlafəg kəskəmyama. Adaba vinndavinndan ma kakad taakiya, “Badəm nə dad-dakwa hərtəvət tə gugyəmba dakara, tlafatlafan nə iina.”

¹⁴ Varakiyamndavarəg nə Kəristi mbakyarvad barkən vələvar kə Ibrahim, iin wa tləkəna kə lii ar Yahudahən bi tədvad

Keristi Yesu. Bandkwah gherava miyama, kiyam da tlakena tedvad fadgher ke Shidkwa Daadamazhigel kwa takiyama ne iin ke langyiyaana.

Shahshaha ndzagana adzahadzaha Muusa ard Langyiya

¹⁵ Zaraabaha ard enghwasaha, en velkurvelag ke garava degiti nametneg ne uuram ke bagaana. Akwama ngudarantngudag ne uudah bu ke langyiya dlaa ar fedem ke dawa kiyava fedgheretfeg te vakaiya, maay ne daddakwa masdamasag biya dlaa maay daddakwa fegarnafeg ke degit tagher biya.

¹⁶ Tagheratag ne Daadamazhigel ke langyi ke Ibrahim ard hulfaana. Vinndabi taakiya, "de hulfah biya" kwa maradamarag mandki ar ba dyak biya, endkwah biya, "hulfagha" am ne uud taa ke iina, ba uud palla, kwa iin ne Keristiya.

¹⁷ Degiti en tlatlag naiya iin wana, tagheratag ne Daadamazhigel ke langyi ke Ibrahim dlaa maradamaraga. Adzahadzaha Muus savda tihala viig dermek uufad de kulhekarda, nedalbi ke langyi kwa taa ne Daadamazhigel ba wur ke maay ne tleran biya.

¹⁸ Akwama tlakena tedvad gata adzahadzaha Muus ne uud ke gwiiga barka vak Daadamazhigela, mbats ma tlavkena bi tedvad langyi biya. Adaba tlakena tedvad langyi ne Ibrahim ke bark vak Daadamazhigela.

¹⁹ Akwama bandkwah ci tsaa, savdagha kwakyarva dau ne adzahadzaha Muusi? Favarna kiyava ba tler ke uud de adzahadzaha Muus tangw damma sarta kwa da sii ne hulfa Ibrahim kwa tavara ne langyi mbakyarvad iina. Velavda tedvad Zerbelgah ne adzahadzaha Muus kiyava daddakwa ghaciga mataataka Daadamazhigela ard uuda.

²⁰ Maay ne tlera ghacig mataataka akwama ba uud pal biya, adaba Daadamazhigel ba palla.

Degiti tuuk vakai ne Adzahadzaha Muusa

²¹ Mbats Adzahadzaha Muus ba tleghum de langyiya Dadamazhigeli ciya? Maay endkwah biya! Akwama meng ne kwatlern ke Adzahadzah kwa da velkiyam daala shifega, ma tlavkenatlag ne jiira Daadamazhigel tedvad gata Adzahadzaha Muusa.

²² Adaba vinndavinndan ma kakada Daadamazhigel taakiya, badem ne duniya mazhangyil ke kwarga haipa. Kwakyarva cauyamacaug ke langyiya Dadamazhigel tedvad fadgher te Yesu Keristi, da velvtervelag ke lii fardegheretfega.

²³ Lakwti sagau ne fadghera, ndza kiyam ngangan band ev mazhagil ke kwarag adzahadzaha, da baga ba sarta marazha fadghera.

²⁴ Mbats ndza adzahadzaha Muus wa ndza markiyam ðuula, da sahi ba nē Kēristi wa tlēyamkēna nē miyam kē ndzēga kwal haip tēvuukwa Daadamazhigēl tēdvad fadghēra.

²⁵ Sēv ba nē fadghēr ndakwana, kiyam madlabi mizhadēva adzahadzaha Muus biya.

²⁶ Adaba badēmaru am zarha Daadamazhigēl tēdvad fadghēr ma Kēristi Yesu.

²⁷ Bagakuraḅag nē uud kē tsuufēg badēmaru ma Kēristi, dlabā fēkurēm nē uud kē sēḁava Kēristi

²⁸ Mbakyarvad kwaha, madlabi taakiya Yahud waha Kērdi wah biya, ma zēra hēnyaha ma ēēv biya, ma uus waha ma ghwalēv biya, badēm am ba dēgit pall ma Kēristiya.

²⁹ Akwama am dēga Kēristi nē uurama, namalnēg kē kudēga Ibrahim, lii da caawa dēga gwiiga tēdvad langyiya.

4

Fadēghēr tē Kristi ma adzahadzaha Muusa

¹ Ma sarta kwa ba zarh nē dadda gwiiga, ba kalkal nē iin da ēva, aanzdu ba dēgan nē dēgit hēnyah badēma.

² Dadda gwiigēn ba miizhadēva lii hēkyēgana tangw damma sarti fa nē daddaana.

³ Bandkwah nē miyama lakwti sagau nē ðuula Kristiya. ndza kiyam band ēvah vak ndzēḁa tlēksēra duniya.

⁴ Bagaa ba nē righēga sarta kwa fa nē Daadamazhigēla, kaa bēldibēlōg nē Daadamazhigēl kē Zēraana, sahi tēdvad uusa. Favdēm mazhagyl kē adzahadzaha Muus bamma sarta yi-igaana,

⁵ mbakyarvad vartērdan kē lii miizhagyl kē adzahadzaha Muusa, natērdalnēg kē zarha Daadamazhigēla.

⁶ Adaba am zarhaana, bēladibēlōg nē Daadamazhigēl kē shēdkwa zēran damma ērvidmahudaruwa, Daadamazhigēl taakiya, “Abba! Daada!”

⁷ Agha madla bi nēng ēv biya, agha zēra Daadamazhigēla. Nēghalnēg tsau kē zēra , nakadalnēg nē Daadamazhigēl kē dadda gwiiga.

Ta ngyahwa Bulus tē Galatiyaha

⁸ Ndzam sērgai kē Daadamazhigēl wurwur biya, ndzam ḅagar kwatēnahēr kē ghēllaha kwa ḅagaa nē uuda.

⁹ Adaba ndakwana am sērgasērēg kē Daadamazhigēla, dlabā sērkwursērēg nē Daadamazhigēla, am gwiya da mēr dlab miizhagyl kē kwarēg ndzēḁa duni kwa maay nē tlēran biyi? Aujilbēg dlab am gwiya na nēg kē ēvaha tēri?

¹⁰ Am vēldavēlōg kē ghēraru kē tsuufa kyalma hēngaha ard kyilaha, ard sartaha, ard viigaha.

¹¹ Ən gədzəkurgədzəga, adaba mandki badəm nə dladı ən huβəg nai təghər kəskuuramna nalnaəg ba gyaagyaana!

¹² Ən ghalakuuram zaraabahara, namalnəg band kaiya. Adaba kai ndakwani mana nal band kuurama. Bagamwi bi nə uuram kə haip biya.

¹³ Am sərgəsərəg taakiya yang biyin ɓagana naina, iin wa wurghwant duua lankur əlbəg maraw ba zəngwa.

¹⁴ Aandzu ba sakurdaasəg kə damuuw nə yangbiyin ɓaga na naina, bakəvakwaha nenəmkwi biya dlaɓa lamwabi kə fa hyəmi tə kai biya. Caawamkwicaug band zərbəlgah ma ghərazhigəla, band kwa caawama nə uuram kə Kristi Yesu də ghəraana.

¹⁵ Ndzam dlaiga ba vaivaiy ma sartiina! Ən hwaɗag nai ndkwana mbakyarvad cinngamwanacinga? Ən sərgəsərəg nai ma sartakwahiina aandzu ba zəra gyiyaharu ndkwani ma tadamdatadəg am vəlwana!

¹⁶ Mbats nanalnəg nai kə tləghumaru ndakwan kwakyarvad tagankurtəg kə jiira?

¹⁷ Kwanahan kə uudaha ar kəma ndzəgan də kuurama, dəgiti ar tlatləg nə iitəra ba ghawɗa. Ar naa tagkwiyamtagwa əmtada, mbakyarvad ar viyət kə hənkalaru baɓəm da vakatəra.

¹⁸ Maraw nə kəma hulfa ndzəgan əndkwana. Aa ɓagarɓag ba kəlahəng bandkwana, ba mar nəgha kai vakaru nə iitər biya.

¹⁹ Kuuram zaraabahara, ən gwiya huɓa dlaɗa ya kuurama. dlaɓa ən za ba vuuk də kwanən kə dlaɗa bamma ndzandzəg nə hənkala Kristi ma ərvidmahudaruwa.

²⁰ Akwamana ba əmtad də kuurama ndakwana, ma mbədanambədəg kə kunghyara. Adaba ən dzama ghər ba vaivai mbakyarvad kuurama.

Garav təghər kə Hagar ard Saratu

²¹ Tagamwataga, kuuramən am gata ba adzahadzaha Muusa, nəghamakanəghəg də dəgiti tsag na adzahadzaha?

²² Adaba vinndavinndan taakiya Ibrahim ndza də zarh buwa ghwalvaha, palla yava tədvd uusa kwa eva, pall dlaɓa tədvd uusa kwa kwara ghəraana.

²³ Zəran kwa yava də uusa eva, tləkəna band kwa tləfkəna nə zarha. Kiyava zəran kwa yava də uusa kwa kwara ghəraana yava tədvd langyi kwa təghara nə Daadamazhigəla.

²⁴ Kwan kə garava əmghwasahaana, iin nə langyi buwa. Hagar iin wa yaa eva.

²⁵ Hagar wa nalnəg kə garava Aghwa Sinai kwa ma haaya Arabiya. Iin nə garava kəsə Wurshalima ndakwana, adaba iina ard zarhaana ar ba evah badəma.

²⁶ Adaba Wurshalima kwa ma ghəazhigəla də kwara ghəra, dlaɓa iin baabamiyama.

²⁷ Vinndavidan taakiya, “Bag kə hwaɗaga kəgh uusa kwa yigha bi kə zər biya, Agha tləhga hwaɗaga mbakyarvad tapghanabi kə dlada yaa zər biya, aɗaba zarha uusa kwa ɗuughars nə zhiilana ɓagaraɓag ba dyeka. Jaruujiig kə zarha uusii də zhiilaana.”

²⁸ Aiciya, zaraabahara, niyamalnəg ghəravamiam kə zarha Daadamazhigəl tədvaɗ langyiya band Ishaku.

²⁹ Ma sartakwahiina zərən yava band kwa yahav nə zarha vəlgharvələg kə dlaf kə zərən kwa yava tədvaɗ ndzəɗa Shidkwa Daadamazhigəla. Bandkwah dlaɓ tangw dat hiinana.

³⁰ Vinndavinndan ma kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Lagwdalagw kə uusən ɛvana ard zəraana, aɗaba zərən yava də ɛvana da maay tagwa dəga gwiig əmtaf də zəra uusən kwa kwara ghərən biya.”

³¹ Mbakyarvad kwaha zaraabahara, kiyam zarha uusiin kwa ɛva biya, kiyam zarha uusən kwa də kwarəga ghəra.

5

Kwara ghar ma Kristi

¹ Kwakyarvad ndzəgana kwara ghəra iin wa ngədlakiyam nə Kristi. mbakyarvad kwaha ghacamaghacəg bad ndzəɗa, gwiya vələmbi dlaɓ kə ghəraru da mazhagyiil kə zuukiya ɛva biya.

² Aiciya, cinngamcinnga, kai Bulus wa tagkur kwana, akwama haiyamanthaig ɓagkuraa nə uud kə aguvaca, mbats maay nə tləra Kristi vakaru biya.

³ Ən gwiya ba tagkurtag taakiya, baɗəm daddakwa haiganthaig gata adzahadzaha ɓa aguvaca, nalnəg barari gatəgaan kə adzahadzaha muus baɗəma.

⁴ Kuuramən am ɓa kələndzəɗaru kə tləkəna nəg kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl tədvaɗ gata adzahadzaha Muusa, samdalsəg kə ghəraru ma gata Kistiya. Tərdamatərdəg tə herəra Daadamazhigəla.

⁵ Aɗaba tədvaɗ Shidkwa Daadamazhigəla ard fadghəra, nə wa kiyam pakkəg nə miyam də fantaar kə tləkəna jiijjira.

⁶ Aɗaba ma kiiyam də Kristi Yesu nə miiyama, aandzu ɓagakaɓag nə uud kə aguvaca, aandzu ɓagakaabi nə uud biya, maay tləran vakamnd biya. Dəgiti maraw vakamnda, iinfadghəra kwa mara ghəran tədvaɗ waiyakəvəra.

⁷ Ba zəngw am za vuuk ba vaivaiya. War wa tsakurva kə gata dəga jiiiii?

⁸ Hulfa kwan kə valla uuda sahi vak Daadamazhigəl kwa ɗahakurəɗahəg biya.

⁹ Bandkwa tagavdan taakiya, “Zər yisti ba həɗiikən wa fəgara ciig kə bəruudiya.”

¹⁰ Mbakyarvad hweda miyam ma Kristiya, fandghærfæg naiy taakiya am maay gata kwatlørn kə əlbæg shah də dægar biya. Daddakwa na ciya hənkalaruwa da vəlvarvələg nə dladā, aandzu ba war nə iina.

¹¹ Zaraabahara, akwama gwastaan ən taa ba əlbæg marawa təghər kə 6a aguvac naiya, aujilbæg kaci kə uudaha gwastaan ar vəlɡwa ba dladī? Akwama bandkwaha, əlbəgar təghər kə əmtsəga Kristi tə tla6a hærtəga nalbi kə dæga m6əda uud tə duul biya!

¹² Lii ar ciya hənkalaruwa, nguləm mara datlant kə ghəratəral

¹³ Zaraabaha, dahakurantdahəg nə uud kiyava kwaraghəra. Famfæg kə kyəmiya analbi nə kwaraghəraru kə dæga 6a dægiti naag nə vəgh biya. Dlakulvakwaha 6agam6ag kə tlər də kwaraghəraru am waigan kə zaraabaharuwa.

¹⁴ Adaba badəm tsagaana adzahadzaha Muusa ghaca bad dægiti palla kwa taakiya, “Waiga kə zəraabagha band ghəragha.”

¹⁵ Akwama am zavəghad zaraabaharuwa dla6a am hadzaka, famfæg kə hənkala, badzamdabi kə ghəraru biya.

Sahsaha Shidkwa Daadamazhigəla ard ndzəgana vəgha

¹⁶ Naagara, 6agam6ag kə ndzəgani naag nə Shidkwa Daadamazhigəla. Akwama 6agama6ag əndkwana, am maay gata ndzəgana vəgh biya.

¹⁷ Adaba ndzəna vəgha haigant bi də Shidkwa Daadamazhigəl biya, shidkwa Daadamazhigəl dla6a haigant bi də ndzəgana vəgha biya. Kwanaham kə hənkal buwaəna ar 6a tləghum də ghərahətəra. Iin wam 6agənabi nə uuram kə dægiti am naag nə uuram kə 6agan biya.

¹⁸ Akwama Shidkwa Daadamazhigəl wa 6a tlər də kə uurama, am mazhagil kə tsaga adzahadzaha Muus biya.

¹⁹ Tlərahi kwa 6ag nə ndzəgana vəgha maradamarəg ba tə bala6ala. Iitər nə 6a kuuya, 6a gwaragwara, ard gata cinnga əmtakəra kwa dæga tsa zhiruwa,

²⁰ ard 6a kwatənəhər kə ghəlla, ard uukya, ard naabi kə zəraaba, uushava, səlga kə zəraaba, nguda ərvīdmahuda, naa ghəra, ard tlakwatsiga,

²¹ ard səlga ard tsəg nə kya, ard hulfa tər badəma. Ən bəlkur kə kii6a ndaiga, band kwa tangankur nai ba wurwur taakiya lii 6a hulfa kwanahan kə dægiti ar da tləkənabi kə dæga gwiig ma tləksəra Daadamazhigəl biya.

²² Dægiti vələg nə Shidkwa Daadamazhigəla iin nə waiyakəva, ard panahnaha ərvīdmahuda, ard gabərəra, ard fa ərvīdmahuda, ard jiira,

²³ ard kalaliya ard agha duuwant kə dægiti naag nə vəgha. Lii 6a hulfa kwan kə dəgitaha da maay təvtər nə shari biya.

²⁴ Badəm nə lii dəga Kristi Yesu hərtarəthərtəg kə tləra vəgha ard dəgitaḥ shahshah kwa naag nə vəgha.

²⁵ Vəlakiyamvəlg tsau ba nə Shidkwa Daadamazhigəl kə shifəga, aa 6a nə Shidkwa kə tlər də kəmyam ma ndzəgana miyam badəmma.

²⁶ Niyamalbi kə lii də dəkdəka ghər biya, bi lii ciya hənkala zaraabah biya, bi lii naabi kə zaraabah biya.

6

Ba dəgit marawa kə uudaha

¹ Zaraabahara, akwama nəghamanəghəg kə uuda ma haipa, kuuramən am ndzəga ma Shidkwa Daadamazhigəlna, am gwidan kə uuda nə iin dat duula. Famfəg kə hənkala, anabi dla6 dlakulva saa də zarab dat duula agha dəm damma fishəg biya.

² Məlarumələg kə zaraabaharu tədvaḍ kəsa dlaḍa kyalmaḥa. Am da righəg əndkwan kə adzahadzaha Kristi.

³ Akwama tlatləgan nə uudan taakiya məng nə dəgit tuuk vakai nə iina, mbats maay nə dəgiti tuuk vakai nə iin biya, valaba ghəraana.

⁴ Aa zharnazharəg nə uudan kə tlərani 6ag nə iin ndana. Akwama ba marawa, lakwti da tida fidavəgh də dəgiti 6agaa nə iin də ghərana, bamma gəra ghəran də uudi tlərn biya.

⁵ Adaba 6aga6ag kə maraw aandzu bawara akəsəg kə kadlaga ghəraana.

⁶ Badəm nə daddakwa tsagəvaru nə əlbəga Kristiya aa tagwnatagw kə dəgaha harər badəm də daddakwa tsagarutsaga.

⁷ Valamndabi kə ghəraru biya, 6agabi marvara nə dyəmdyəmər kə Daadamazhigəl biya. Badəm nə dəgiti aa riiga nə uuda, iin wa da ghudəg nə iina.

⁸ Adaba ma riyarig nə uudan də naaga ərvīdmahudaana, da ghudəgan kə əmtsəga. Akwama aa riiga də naaga shidkwa Daadamazhigəla, da ghudəgan kə shifəga tangwa damma zərazəra.

⁹ Mbakyarvad kwaha kudəyamalbi də 6a dəgit maraw biya. Adaba akwama kudəyamalbi, kə 6agan biya, da sagau nə sarta kwa kiyam da ghudəg nə miyam kwa də barka.

¹⁰ Mbakyarvad kwaha, ba kəla sarti kiyam tləkəna nə miyam kə duula 6agaana, məlarumələg kə uudah badəma, kiyambar zaraabahamiyami kwama Krəstiya.

Əlbəga mbasuumbasa

¹¹ Zharamzharəg kə hulfa vindəgahan dyakdyakən vindankura nai də dəvara.

¹² Aiciya uudahanən ar na ba ma cingaba dəgatər nə uudna, iitər wana fəkura barari 6akura nu uud kə aguvaca. Ar 6akur

kwana adaba ar gædza dladæn ar da huðæg næ iitær mbakyarvad hærtæga Kæristiya.

¹³ Aandzu ba lii ðagavtæraðag næ aguvac ndakwani ar maay tsuufa adzahadzaha Muus biya. Ar naa ba ma ðakura næ uud kæ aguvaca kiyava taakiya iitær wa fakura ðakura næ uud kæ aguvaca.

¹⁴ Kiyava kaiya æn maay tæða fæðavægh biya, bamma tæghær kæ hærtæga Yaazhigæl Yesu Kæristiya, Adaba tædvad æmtsægan tæ tlaða hærtæga næ wa ðuuwanars nai kæ ndzægana duniya, dlaða æmtsanaætsæg kwakyarvad dæga duniya.

¹⁵ Bagaðagan næ aguvaca ðagabi na aguvac biya maay næ dægiti tuuk vakai næ iini, dægit marawa kæ uuda, aa nalnæg kæ daala værdægga.

¹⁶ Gagæra ard zhuwaðaala aa dzadzæg tæghær kæ lii gata kwan kæ ðuul baðemma, kwa yaa izraila ba jiijiira.

¹⁷ Cigæt ndakwana da tævuuk zaraabahara, aa gwiyaabi næ uudan kæ gagyakai dæ dægiti tlær biya, adaba vaværahan tæ vægharna maradamaræg taakiya æn eva Yesu naiya.

¹⁸ Aa ndzandzæg næ harærra Yaazhigæl Yesu Kæristi æmtað dæ Shidkwaru zaraabahara. Amin.

COL

¹ Wakita Bulus, kwa nal kə zər ɓɔlga kərɪsti Yesu tɔɖvad naaga Daadamazhigɛl, ɔmtaɖ dɛ Timuti, zɛraabamiyama,

² Da vak lii gata Daadamazhigɛl kwar ndzɛga ma Kolosiya. Aa ndzandzɛg nɛ Herɛra ard gabɛrɛr Daadamazhigɛl Daadamiyam tɛghɛr kɛskurama.

³ Ba kɛlahɛnga, kɛm tagar uus kɛ Daadamazhigɛla, Daad Yaazhigɛlamiyam Yesu Kɛristiya, ma sartɛn kɛm dzug nɛmnd kɛ zhiɛl kwakyarvad kuurama

⁴ Adaba cinngamndacinng kɛ fadghɛraru tɛ Kɛristi Yesu, ard waiyakɛvi am martɛr nɛ uuram kɛ lii gata Daadamazhigɛl baɖɛmma.

⁵ Kwam ɓagtɛr nɛ uuram ɛndkwaha, adaba am dɛ fantaar tɛghɛr kɛ dɛgitahi marau kwa fakura nɛ uud ma ghɛrazhigɛla. Kwan nɛ ɛlbɛga jiijiiri cinngama nɛ uuram ba zɛngw ma ɛlbɛg marawa.

⁶ ɛlbɛg marawɛn sa dɛ barka, dlaɓa cinngalciing ma duni baɖɛmma, bandkwa ɓagaa nɛ iin makuuram bamma sarta kwa famarzha cinnga ɛlbɛg tɛghɛr herɛra Daadamazhigɛla, ard ɖuuli nɛghamaaka nɛ uurama.

⁷ Fɛgharzhɛ nɛ Abafaras tsaghwa tlɛramnda kwa kɛm waig nɛmnd kɛ lankur ɛlbɛga hɛrɛrra Daadamazhigɛla. Uuda jiijiir nɛ iin ma ɓa tlɛra Kɛristiya, dlaɓa iin wa ɓa tlɛr vakaru dlakulvamnda.

⁸ Iin dlaɓ wa tagkɛmnd ɛlbɛg tɛghɛr kɛ waiyakɛvi am ɓag nɛ uuram ma Shidkwa.

⁹ Cinngamnda ba nɛmnd kɛ ɛlbɛgna, ghacamnda bi kɛ dzɛgwazhigɛl mbakyarvad kɛ uuram biya, kɛm ba ghala Daadamazhigɛl ma righkurɛt dɛ sɛrgasɛrg ma dabariya ard nɛghgakanɛghɛga.

¹⁰ Tɔɖvad kwah wam da ɓag nɛ uuram kɛ ndzɛgan maraw tɔvuukwa Yaazhigɛla, am hɛnarna kɛ ɛrvidmahuda, am ɓagan kɛ ndzɛgan maraw aanji ma hulfa kwar kɛ tlɛra, dlaɓa am gwiya fɛgara bad fɛg ma sɛrga Daadamazhigɛla

¹¹ Aa fɛkuraafɛg nɛ Daadamazhigɛl kɛ ndzɛɖ dɛ ndzɛɖan baɖɛmma, kiyava ɓishgan kɛskuuram aanji bau wa dzɛgardzɛga, am fɛgan kɛ ɛrvidmahud dɛ dlaiga.

¹² Am tagar uus kɛ Daad ba kɛla hɛnga, adaba iin wa fakiyama tlɛkɛna dɛgshiga gwiigɛn kwa faa nɛ iin kiyava uudahan kwar ma tlɛksɛra paraka.

¹³ Adaba iin wa ngɛdlakiyama sagal ma tlɛksɛra gurtla, sɛkiyamdaan damma tlɛksɛra Zɛraan kwa waig nɛ iina.

¹⁴ Kwa varakiyamnda tɔɖvad iin nɛ uuda, kwa iin nɛ ɓisha haipaha miyama.

Juujig nà Yesu kà dāgit bademma

15 Kēristi nà dzakēva Daadamazhigēl kwa nēghva biya, iin Zera zēnngw tēvuukwa dēgitahi vērđyava bademma.

16 Adaba ɓagava tēdvad iin nà dēgitah bademma, dēgitahi ma ghērazhigēla ard ma duuniya, ard dēgitahi nēghvanēghēga ard dēgitahi kwa nēghva biya, aanji avda kwarga, aaji kwarga, aanji lii ndzēda. Badēm nà dēgitahi vērđyavana, vērđyavtēra tēdvad iina, dlabā mbakyarvad iina.

17 Kēristi wa tēvuukwa dēgitah bademma, dlabā badēm nà dēgitahi vērđyavana matlavant tēdvad iina.

18 Iin nà ghēr tē vēgha, kwa iin dlamakēlawā lii gatēga. Iin nà dēga zēnngwa, iin dlab nà dēga zēnngw ma lii ciig ma gētlaha, dlabā aanji ma kwar kē dēgita nalnēg nà iin kē dēga zēnngwa.

19 Adaba cinngucinng nà Daadamazhigēl kēmtakēra righēga dēgitah badēm ma iina,

20 tēdvad Kēristi dlab wa nadal nà iin kē dēgitahi vērđya nà iin badēm da vakaana. Aanji dēgitahi ma duuniya ma dēgitahi ma ghērazhigēla, sadaasēg kē gabar saa mataataka kwanahaan badēm tēdvad diida avzaan tē tlabā hērtēga

21 Ndzam ba bēkya dē Daadamazhigēl wurwura, ndzam ɓa tlēghum dē iin ma ērvēdmahudaru am ɓa dēgitah ghwadghwada.

22 Adaba ndakwana, faafēg nà Daadamazhigēl kē gabēr mataatakaru dē iin ma avza Kēristi kwa dēga tluwa ard avza tēdvad ēmtsēgaana. Nakurdalnēg nà Kēristi ndakwan ba cuwadaɗ lii maay dē haip tēvuukwa Daadamazhigēl biya,

23 Akwama am zaa ba vuuk dē fadghēraruwa, am ghaca ba tē vakaiya, duuwamar bi kē fantara kwam dēvakai nà uuram kwa cinngam ma ēlbēg marawēn biya. Kwan kē ēlbēga maraw kwa tagavtēr aanji kwar kē dēgitahi vērđyava ma miizhangēl kē ghērazhigēla, kai Bulus wa nanal kē dadda ɓa tlēra.

24 Ən dlab nāi ndakwan mbakyarvad dladēn ən huɓēg nāi kwakyarvad kuramna, adaba ən da righgant tēdvad dladēn kē dēgiti tēmaa kē dlabā Kēristi huɓuu nà iin kwakyarvad vēghaana, kwa iin nà dlamakēlawā lii gatēgaana.

25 Nanalnēg kē dadda taa ēlbēg marawa tēdvad hēkya langyiya kwa vēlghwa nà Daadamazhigēl mbakyarvad kē uurama, kiyava tagkur ēlbēg Gaadamazhigēl ba marawa.

26 Kwan kē ēlbēgən ən tagkur naiy na, dēgit shiɓashiɓan ba sagalan ma zērazēra, adaba ndakwana maravtērdamarēg kē yaa dadda gata yaazhigēla.

27 Naaga Daadamazhigēl mara sēran nà uudahan kē dyaka hyahērən ma dēgan shiɓashiɓan kwa ndanga, kwa fa nà iin kiyava lii ar Yahudahən biya, dēgitən shiɓashiɓanna, iin

Kəristi kwa də shifəg ma kə uurama, am də fantar ndzəga əmtəd də iin ma ndangəraana.

²⁸ Iin wa kəm tagar nəmnd aanji war kə dəgit təghər kə Yesu Kəristiya, kəm tədkur hyəmya dlaḅa kəm tsakur kə dəgitah badəm də dabariya kiyava nal aanji ba war kə dadda gata Kəristiya.

²⁹ Mbakyarvad kwah wan ghulvanai kə 6a tlər bad halavuwə ndzədar kwa vəlghwa nə Kərisri ma kaiya.

2

¹ Ən naagan am səran kə hulfa dladan ən həḅəg nai kwak-yarvad kə uurama ard uudah i ar ma lawudikiya, ard uudah badəm kwa taparnabi kə nəghkwanəghəg biya.

² Maa tə naagara maraa ndzan ma waiyakəva, dlaḅa ar tləkəna kə ndzəd ma ərvīdmahudaatəra, kiyava tləkənatləg kə iitər kə sərgasərgəg ba maraw, ar səran kə dəga Daadamazhigəl shiḅashiḅana, kwa iin Kəristi bad ghəraana.

³ Shiḅavna ma iin nə ndangəra dabariya ard sərgasərgər badəmma.

⁴ Ən tagkur kwa nai haik valkurdavaləg nə uudanna də əlbəga, ḅala gajawa.

⁵ Aanji ban maay əmtəd də kuuram ma ndzəgana vəgh biya, adaba ma shidkwa ən ba əmtəd də kuurama. Ən dlaig nai ba vaivai mbakyarvad ndzəga ba kalkala, dlaḅa am də fadghər ma Kəristiya.

Sadaasəg nə gata Kəristi kə daala shifəga

⁶ Haiyamanthaig tsau taakiya Yesu Kəristi nə Yaazhigəlaruwa, zamzəg kə vuuk də gatəgaana.

⁷ Am ndzan ba maraw ma iina, am faraa kə ndzəd kə ghəraruwa, dlaḅa am ghacan ma fadghəraru bandkwa tsagamndkuru nəmnda, am tagar uus kə Daadamazhigəl ba kələhənga.

⁸ Famfəg kə hyəmiya, aa viiyət bi nə uudan kə ghəraru tədvd dyamdyama duuni kwa dəga valuud biya, kwa tag nə dəga daadija uudah tədvd ndzəda shidkwa duuniya, kwa dəga Kərist biya.

⁹ Adaba righant ma Kəristi nə Daadamazhigəl kə dəgahan badəm ma vəghaana.

¹⁰ Bandkwah dlaḅ nə uurama, am righarighan ma Kəristiya, kwa iin maal təghər ndzəda ard kwarga

¹¹ Bagakura ma iin dlaḅ nə uud kə aguvaca, hulfa aguvacən ḅag nə uud də dəv biya. Sakurdasəg nə uud sagal ma haipaharu kwa naag nə vəgh badəmm, ma sarta kwa ḅagakura nə Kəristi kə aguvaca.

¹² Adaba hədəkurahədəg nə uud əmtəd də Kəristi ma sarta kwa bağakura nə uud kə tsuufəga. Ciyakurətciig dlaḅ nə uud əmtəd də Kəristi ma tsuufəg tədvad fadghəraru ma ndzəda Daadamazhigəla, kwa ciighant nə iin ma gətlaha.

¹³ Ndzam əmtsaməmtsən wur mbakyarvad haipaharuwa ard maara ḅa aguvaca kwa dəga duwa hənkali naag nə vəgha, ciyakurətciig nə Daadamazhigəl də shifəg əmtəd də Kəristiya, ḅishakiyamnaḅishəg kə haipahamiyam bədəmma.

¹⁴ Ghudadaghudəg kə shariya kwa ngudə kiyama nə adzahadzahəna, kəsakiyamara kəsəga nə Daadamazhigəla, tsahəttəsaḅəg kə kus tə tlaḅa hərtəga Kəristiya.

¹⁵ Kəsətərvəkəsəg kadlanga ghwava lii kwarəga ard ndzədaatəra, tsatəratsəg kə zhirwa bat ḅalaḅala tədvad zaa fiir tt iitər tə tlaḅa hərtəga.

Tləkəna kwara ghər vak Adzahagdzaha

¹⁶ Mbakyarvad kwaha, aa fəkuraabi nə uud kə haipa təghər kə dəgiti am zəg nə uurama, bi təghər kə dəgiti am huḅəg nə uurama, bi am maay tsuufa hwaḅaga haarakəsa, bi Hwaḅaga Daala Kyila, bi ngiia faciya səvd biya.

¹⁷ Kwanahaan kə dəgitaha band shidkwa dəgiti da sagauwa, Kəristi nə gyigyia dəginiina.

¹⁸ Mbakyarvad kwaha, haiyamant bi aanji ba war kə dadda naa ghər nenna kə uuram taakiya, tlaltləg nə iin kə ghwalvəra ḅagan kə sənga. Hulfa kwan kə uuda naa ghəran ba ghyana , baz taaki ḅagar kwatənəh kə zərha ḅəlgə Daadamazhigəla, mbats ndakwani vala ba ghəraana, ərvidməhudana dəga hənkala uuda digshiga.

¹⁹ Hulfa kwan kə uuda, əmtsavət bi tə Kəristi kwa iin nə ghər tə vəgh biya. Adaba iin wa həkya vəgh bədəma kwa matlamatlan də pərdəha, ghubarəg dlab bandkwa faa nə Daadamazhigəla kiyava ghubarəga.

²⁰ Əmtsamaəmtsəg tsau əmtəd də Kəristiya, dlaḅa sakurdasəg sagal mazhagyil kə ndzəda kwan kə duuniya. Aujilbəg am ḅa ndzəgan band lii gwastan ar ba dəga duuniyi? aujilbəg am haiganthaig də adzahadzah kwa tsag nə uud duuni,

²¹ adzahadzah kwa taakiya, “Baḅ bi kə tlər də kwan biya, tap biya, vii biya”?

²² Hulfa kwan kə adzahadzaha tag təghər kə dəgitahi da zəlma biya, adaba adzahadzahiina kwa tsag nə uudaha.

²³ Hulfa kwan kə adzahadzaha məng nə ndzəgana dabariya vaka faa ndzəd ma gatəga kwa naag nə uudaha, ar tsəgarva ghəratər kə cinnga əmtakər mbakyarvad gata digshiga, ar vəlga dlad kə ghəratəra. Bak jiiirjiira, hulfa kwan kə adzahadzaha maay də ndzəd vaka tsəgarva dəgiti naag nə vəgh biya

3

Ndzəgana Daala Shiifəga

1 Ciyakurətciig tsau nə Daadamazhigəl də shiifəg əmtəd də Kərisiya, gatamgatəg kə dəgitahi kwa maghərzhiyəla, vakavaki də Kəristiya, kwa cihurgan tē dəva kafa Daadamazhiyəla.

2 Dزامamdzaməg ba kə dəgitahi kwa ma ghərazhiyəla, ndavambi kə dəgitahi kwa ma duuni biya.

3 Adaba əmtsamaəmtsəga, shiḡashiḡan nə shifəgaru əmtəd də Kəristi ma Daadamazhiyəla.

4 Ma sartən da marazh nə kəristi kwa iin nə shifəgaruwa, ghəravaru ndakwani am da marazh əmtəd də iin ma ndangəraana.

5 Mbakyarvad kwanha, duwamarsduug kəma dəga duuni ma ərvidmahudarūwa, kwa iin tləra gwardzərra, ard gwaragwara, ard ḡa kəladəra, ard shiḡəlgə, kwa iin ndakwani ba ḡagar kwatənəh kə ghəlahə.

6 Mbakyarvad kwan kə haipah wa badzəg nə Daadamazhigəl kə ərvidmahudə lli ḡa kwana.

7 Ndzam za vuuk də kwanahan kə hənkal nə uuram wura, ndza nalnəg kə vəgh kəskurama.

8 Adaba ndakwana, barari kəskuram am duwar kə hulfa kwanahan badəmma. Duwamardug kə nguda ərvidmahudə, ciya jaaga, ard naa bi kə uuda, ard badza ḡaaga, ard əlbəg ghwad kwa sagal ma ghaayaruwa.

9 Tagam bi kə fiid ma taatakaru biya, duwamardug tsau kə hənkalaruwi kwa ndza wura ard tlərahaana,

10 baz kəsa daala hənkal kəakurama, kwa navdal kə daal tədvd sərgasərg ma dzakəva daddakwa vərḡyavərḡyəga.

11 Tləmkenatləg tsau kə daala hənkala, madla bi nə ndzəgan gərgər ma taatakaru biya, aanji Yahudaha ma lli ar Yahuḡah biya, ard daddakwa ḡagaḡag ka aguvaca ard daddakwa ḡagabi ka aguvac biya, ard dadda təmaruwa, ard zərndzəga, ard erva, ard daddakwa kwara ghəra, badəm ba dəgit palla, adaba Kəristi nə dəgit badəmma, iin dlab wa ma kəmyam badəmma.

12 Kəsakurakəkəsəg nə Daadamazhigəl kiyava nəg kə uudahana lli cacuwanan kwa waitər nə iin ba vaivaiya. Mbakyarvad kwaha, am zhutərḡaala kə zarabaharuwa, am ḡagtər herərra, am nal kə kalaliyah ard ḡa dəga jiira ard ḡishgaana,

13 am fagan kə ərvidmahudə də zaraabaharuwa. Akwama ḡagaḡag nə uud pal ma kuuram kə haipa, am ḡisharnana bandkwa ḡishkurna nə Yaazhiyəl kə haipaharuwa, ḡishamarnaḡishəg dlab nə uuram kə pallaruwa.

14 Təghər kwanahaan badəmma, ḡagamḡag kə waiyakəva, adaba waiyakəv wa matləgant kwanahan badəm tē dəgit palla.

¹⁵ Aa bag nɔ gabɔra Kɔristi kɔ kwarɛg ma ɛrvidmahudaruwa, adaba mbakyarvad gabɔrɛn wa dɔhakurɛr nɔ uud kɔ ndzɛga kɔ vɛgh palla, dlaɔa am nal kɔ lii tagar uus kɔ Daadamzhigɛla.

¹⁶ Aa ndzandzɛg nɔ ɛlbɔga Kɔristi ma ɛrvidmahudaru ba dyakdyaka, am tsagtɛrtsag kɔ zarabaharuwa, am bɛlgan kɔ magi dɔ dabari badɛmma, am bɛlgan kɔ ɛngsa zabura ard dɔ dɛga galla Daadamazhigɛla, am bɛlgan kɔ ɛngsa kwa tagkur nɔ Shidkwa, am bɛlgan da taa uus ma ɛrvidmahudaruwa.

¹⁷ Aanji ba kwar kɔ dɛgiti am bag nɔ uurama, ma taa ɛlbɔga ma tlɛra, bagamɔag ma daaga Yaazhigɛl Yesu, am tagar uus kɔ Daadamazhigɛl Daada tɛdvad iina.

Ndzɛgan kwa marau kɔ yaa dadda gatɛga

¹⁸ Kuuram ɛngwasaha, bagamɔag kɔ ndzɛgan dɔ zhiilaharu band kwa kalkalan dɔ lii gata Yaazhigɛla.

¹⁹ Kuuram ghulvaha, waiyamtɛrwaig kɔ ɛngwasaharuwa, maramtɛrbi kɔ hɛnkal ghwad biya.

²⁰ Kuuram zarha, famarafɛg kɔ daadaharuwa ard baabaharu aanji ma kwar kɔ dɛgita, adaba kwan wa naag nɔ Yaazhigɛla.

²¹ Kuuram daadaha, vɛlamtɛrbi kɔ dlaf kɔ zɛrharu biya, haik kɔ gɛdzɛg kɔ iitɛra.

²² Kuuram ɛɛvaha, famtɛraraafɛg kɔ dadda hɛnyaharu maa duuni aanji bamma auwa. Bagambi kɔ dɛga nɛgha gyi band kwa bag lii gata daag vak kɔ uudah biya, dlakulva kwaha, bagamɔa kɔ tlɛr bad ɛrvidmahud palla, am gɛdzɛgan kɔ Yaazhigɛla.

²³ Badɛm nɔ dɛgiti am bag nɔ uurama, bagamɔag bad ɛrvidmahudaru badɛmma, mandki am bagar kɔ Yaazhigɛla, am bagar kɔ uud biya,

²⁴ am sɛrgasɛrg tsau taakiya da vɛlkurvɛlɛg nɔ Yaazhigɛl kɔ dɛga gwiig kwa iin nɔ dɛgshigaruwa. Adaba am bagar kɔ Yaazhigɛl Kɔristi nɔ uuram kɔ kwatɛnahɛra!

²⁵ Daddakwa ɔa tlɛra kɛladɛra, da tlɛkɛnatlɛg kɔ dɛgshiga kɛladɛrana, adaba maay nɔ Daadamazhigɛl fa dagar ma uud biya.

4

¹ Kuuram dadda hɛnyahaha, hɛkyamnahɛkyɛg kɔ ɛɛvaharu bak jiijiira am gɛdzɛgan kɔ Yaazhigɛla, adaba am sɛrgasɛrɛg ghɛravaru taakiya am dɔ Yaazhigɛl nɔ ghɛravaru ma ghɛrazhigɛla.

² Ghulamvaghulɛg kɔ dzɛgwazhigɛla, am uufɛgaana am tagar uusa kɔ Daadamazhigɛla.

³ Am dzɛgwan kɔ zhigɛl dlab kɛskɛmnda, kwa da wurkɛmndant nɔ Daadamazhigɛl kɔ duul kiyava taa

əlbəgaana, kəm tagtər kə uudah kə əlbəga Kəristi shiḃashiḃana. Mbakyarvad dəgitin shiḃashiḃanən wa ḃəlakwadəm nə uud ma guda bərfəga.

⁴ Dzəgwamwadzəgw kə zhiḡəla kiyava taa əlbəgən shiḃashiḃanən ba marawa, kwa kalkalana kəskai tagana.

⁵ Dzamadzəg də dabari ma lii ar maay gata Yesu biya, am ḡa tləra aanji də kwar kə sartaruwa.

⁶ Aanji ba həra, tagamtag ba kə əlbəga herərri dlaḡa kwa əmtak kə cinnga, kiyava sərgasəreḡ kəskuuram kə ḡuuli am da ngutər nə uuram aanji ba wara.

Ghala taa uusa Bulusa

⁷ Da takurtag nə Tikikus kə dəgit təḡhər kəskai baḡəmma. Zəraabamiyam nə iin kwa kiyam waig nə miyam ba vaivaiya, dlaḡa uuda jiiḡir nə iin ma ḡa tləra Yaazhiḡəl əmtaḡ də kəmyamma.

⁸ Bəlanantḃələḡ da vakaruwa aḡaba am sərən kə ndzəgana lapiyamnda, dlaḡa fəkurna kə ndzəḡa.

⁹ Dagal əmtaḡ də Onisimusa, zərabamiyam uuda jiiḡir kwa kiyam waig nə miyama, kwa ḡhəraḡan ndakwi ba uuda kəsaruwa. Ar da tagkurtag nə iitər kə dəḡitah baḡəm kwa dzagardzaag də kəmənd vakwana.

¹⁰ Aristarkus kwa ma guda bərfəḡ əmtaḡ də kai vakwana, tagkur uusa, band kwah dlaḡ nə Markus kwa daadijatər pal də Barnabasa. Iin wa tagankur naiy kə əlbəḡ təḡhər kə iin taakiya, akwama səvsəḡ sa vakaruwa, cawamacauḡ baḡ dəḡa buwa.

¹¹ Yesu kwa ḡahav də Yustus, ḡhəraḡan ndakwi tagkur uusa. Ba uudahan həkərdən kalti ma yaa Yahudah kwa ḡa tləra tləksəra Daadamazhiḡəl əmtaḡ də kaiya, nararnəḡ kə dəḡa taa ndzəḡwagh vakara.

¹² Abafaras kwa pal ḡhəraḡan ma kuurama, iin ndakwani ba kwatənaha Yesu Kəristiya, tagkur uusa. Ba kəlahəḡ ba dzəḡwazhiḡəl ḡhala Daadamazhiḡəl kwakyarvad am ḡhacan baḡ ndzəḡa, am ndzan ba riḡharighana, am fəḡḡhərət taakiya am lii gata Daadamazhiḡəla.

¹³ Nanalnəḡ nai kə shiḡ kə Abafaras təḡhər kə tləri kwa ḡhulava nə iin kwakyarvad məlkuru kəskurama, ard uudaha Lawudikiya ard uudaha Hirafolis.

¹⁴ Luka, doctar kwa kiyam waig nə miyama, ard Demas, ar tagkur uusa.

¹⁵ Tagamtərtag kə uus kə zaraabahamiyam baḡəm kwar ma Lawudikiya, ard Nimfa əmtaḡ də dlamakəlawə lii gata Yesu kwar dzahav ma vəḡyaana.

¹⁶ Akwama ḡhyənngava ḡhyənng karanta wakitən təvakwaruwa, am vəltər kə dlamakəlawə lii gata Yesu kwar

ma Lawudikiya, kiyava karantəgan ghəravatəra. Am karantan ghəravaru kə wakitən kwar da vəlkur nə uudah Lawudikiya.

¹⁷ Am tagar kə Arkibus aa fafəg kə hənkal ghyənnəgna kə tlərən vəlghar nə Yaazhigəlha.

¹⁸ Ba kai Bulus də ghərar wa vəndkur kwan kə taa uusa. Viyamnabi taakiya ən ngudangudan biya. Aa ndzandzəg nə Herəra Daadamazhigəl əmtəd də kuurama. Amin.